

BALIKESİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

BALIKESİR
ÜNİVERSİTESİ

ÇANAKKALE
ONSEKİZ MART
ÜNİVERSİTESİ

BALIKESİR
İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

ÇANAKKALE
İL MİLLÎ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

LİSANSÜSTÜ ÖĞRETMEN ÇALIŞMALARI KONGRESİ

LİSANSÜSTÜ ÖĞRETMEN ÇALIŞMALARI KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ

Eğitimde Kilit Rol

“Öğretmen”

lockkongre

Lisansüstü Eğitim Çalışmaları Kongresi Bildiri Özetleri

Organizasyon

Balıkesir Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü

İşbirliği

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

Lisansüstü Öğretmen Çalışmaları Kongresi

www.lock.gen.tr

Kapak ve Sayfa Düzeni: Baki DİLEK

Her hakkı saklıdır.

ISBN: 978-625-00-0739-6

Kongre Başkanları

Prof. Dr. Sedat MURAT

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. İlater KUŞ

Balıkesir Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Düzenleme Kurulu Başkanları

Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Mehmet BAŞTÜRK

Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Ali TATLI

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü

Ferhat YILMAZ

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürü

Doç. Dr. Adil ÇORUK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğretim Üyesi

Düzenleme Kurulu Üyeleri

İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Hüseyin AŞIK	Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
İlçe Millî Eğitim Müdürü Güner BAHADIR	Ayvalık İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
İl Millî Eğitim Şube Müdürü Hasan ERGÜVEN	Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Okul Müdürü Engin ŞAHİN	Balıkesir Kepsut / Cumhuriyet İlkokulu
Okul Müdür Yard. Elif TURHAN	Balıkesir Karesi / Ercan Kıvrak İlkokulu
Okul Müdür Yard. Selçuk ULU	Balıkesir Altıeylül / Plevne İlkokulu
Okul Müdür Yard. Tuba DENİZ BOZDEMİR	Balıkesir Altıeylül / Hatice Fahriye Eğinlioğlu İlkokulu
Öğretmen Duygu KUŞ	Balıkesir Karesi / Sırrı Yırcalı Anadolu Lisesi
Öğretmen Erdem ÇAKI	İstanbul Çekmeköy / Çekmeköy Anadolu İmam Hatip
Lisesi	
Öğretmen Gökhan GÜNEŞ	Balıkesir Altıeylül / 15 Temmuz Şehitler Anadolu Lisesi
Öğretmen Gülşah AKI	Erzurum Köprükoy / Gölçayır Ortaokulu
Öğretmen Dr. Leyla AYVERDİ	Balıkesir Karesi / Şehit Prof. Dr. İhsan Varank BİLSEM

Öğretmen Merve KORUCU

Öğretmen Sertan AKSAKAL

Öğretmen Dr. Yunus Emre AVCU

Ayşe Pınar DÜLKER

Baki DİLEK

Esra ERBAŞ

Fulya UYGUN

İlker EREN

Koray ARSLAN

Muhammed Fatih KARAKUŞ

Recai YAVUZ

Semiha KARATUFAN

Serdar URHAN

Tuba TURSUN

Ümit YEL

Yılmaz Ragıp DÜLKER

Yuşa YILDIZ

Balıkesir Altiyül / Mehmet Akif Ersoy İlkokulu

Balıkesir Karesi / Zühtü Özkardaşlar Anadolu Lisesi

Balıkesir Karesi / İstanbulluoğlu Sosyal Bilimler Lisesi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE Birimi

İÇİNDEKİLER

Lise Öğrencilerinin Afet Risk Algılarının İncelenmesi	1
Afet Eğitimi Üzerine Yürütülen eTwinning Projelerinin Erken Yaşta Afet Bilinci Oluşturmadaki Etkisi..	2
Yıkıcı Doğa Olayları Konusuna Yönelik Başarı Testi Geliştirme Çalışması	3
Pandemi Sonrası Eğitim Öğretime Başlayan Seyrek Nüfuslu Köy Okullarında Yaşanan Fiziksel ve Eğitsel Sorunların İncelenmesi.....	4
COVID-19 Salgın Sürecinde Yürütülen Çevrimiçi ve Yüz Yüze Eğitimlerle İlgili Öğrencilerin Öğrenme Kayıplarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi.	5
Dezavantajlı Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Karşılaştıkları Güçlüklerin İncelenmesi	6
Engelli Öğretmenlerin Pandemi Sürecinde Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi	7
Pandemi Sürecinde İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi	8
Covid 19 Pandemisi Sonrası Yüz Yüze Eğitimde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar	9
Din Eğitiminde Din ve Vicdan Özgürlüğü Eğitimi.....	10
Covid-19 Bağlamında Pandemi Sürecinin Bireyin Dini Yaşantısına Olan Etkisi Üzerine Bir Araştırma ..	11
Lise Öğrencilerinin Umut ve Mutluluk Düzeylerinin Kişilik Özellikleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi	12
Kuramdan Uygulamaya Okul Psikolojik Danışmanlığında Çözüm Odaklı Terapi.....	14
Türk Köy Enstitüleri'nde Bilimsel Yenilik Anlayışı	15
Sokrates, Platon ve Aristoteles'in Görüşlerinin Eğitim Politikaları Oluşturma Bağlamında İncelenmesi. 16	
2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planı'nda Eğitim İle İlgili Hedeflerin Karşılaştırılması	18
Göç Durumu ve Göç Nedeni Ekseninde Öğrencilerin Hukuk ve Adalet Dersi Teorik Bilgi Düzeyleri ve Davranış Eğilimleri	20
Hukuk ve Adalet Dersinin İçerik ve Kazanım Bağlamlarında Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi	21
Ortaokul Öğrencilerinin Atık ve Geri Dönüşüm Kavramları/Konuları Hakkındaki Tutum Düzeyleri.....	22
Fen Bilimleri Dersinin ASSURE Öğretim Tasarımı Modeline Göre Planlanması.....	23
Öğretmen Adaylarının Eğitime Giriş Dersine Yönelik Tutumları (Gazi Üniversitesi Örneği).....	24
7. Sınıf Fen Bilimleri Dersi 3. Ünite Kuvvet ve Enerji Ünitesinin Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların ve Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi	25
Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim	26
Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Gerçekleştirilen İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri	27
Öğretmenlerin Hizmet Öncesi, Hizmet İçi ve Lisansüstü Eğitime İlişkin Görüşleri	28
Ortaokul (5.-8. Sınıf) Matematik Dersi Öğretim Programının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İrdelenmesi	30
Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi: Türkiye ve Estonya Örneği.....	32
Beden Eğitimi Öğretim Stilleri ile Öğretim Modellerine Yönelik Araştırmaların İncelenmesi.....	33
Rafadan Tayfa ve Green'lerin Büyük Şehir Maceraları Çizgi Filmlerinin Değerler ve Bilimsel İçerik Bakımından Karşılaştırılması	34
Okul Öncesi Eğitimde Klax Eğitim Modeli	35
Oyun Oynamak mı, Oyun Kurgulamak mı?: Oyun Temelli Matematik Öğretimi	37

İlköğretimde Teknoloji Tabanlı Uygulamaların Eğitim Sürecine Etkisi	39
Öğretmen Eğitimi Kapsamında Yayınlanan Makalelerin Metin Madenciliği Uygulaması ile Bibliyometrik Analizi: 1950-2021 SCOPUS Makaleleri.....	40
Online eTwinning Mesleki Gelişim Çalıştayları.....	42
Üst Kademe Eğitim Yöneticilerinin Özellikleri Üzerine Nitel Bir Araştırma	44
Eğitim Yöneticileri Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Analizi	45
Eğitim Örgütlerinde Çatışma ve İlkokul Öğretmenlerinin Örgüt İçi Çatışma Algısı.....	46
Eğitsel İçerikli Filmlerdeki Yöneticilerin Duygu Yönetimi	47
Okul Müdürlerinin, Hibe Projelerinin Okullara Katkısı Konusunda Görüşleri	49
Bilgi Toplumu ve Toplumsal Değişimin Eğitime Yansımaları	50
Sınıf Öğretmenlerinin Branş Bazında Uzmanlaşma Yöntemine Karşı Tutumlarının ve Sınıf Düzeylerine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi.....	51
Öğretmenlerin Dijital Becerileri	52
4+4+4 Yeni Eğitim Sistemi'nin Yansımaları: Beşinci Sınıfların Eğitim Ekonomisi Açısından İncelenmesi	53
Ortaöğretim Kurumlarında Halkla İlişkiler Sürecine İlişkin Örnek Bir Uygulama: "Dijital Dünyada Ben De Varım"	54
Bağımsız Anaokulu Yöneticileri İle Okul Öncesi Öğretmenleri Arasındaki Sözlü ve Sözsüz İletişim Süreçlerinin İncelenmesi	56
Meslek Lisesinde Çalışan Meslek Dersi Öğretmenlerinin Öğrencilerin Kariyer Gelişimine İlişkin Algıları	57
Öğretmenlerin Etik ve Etik Dışı Davranışlarının Basına Yansımaları	58
Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Mesleki Sinizm Algıları.....	59
A.B.D., İngiltere, Çin, İsviçre, Kanada Yükseköğretim Sistemlerinin Yönetim Süreçleri Açısından Değerlendirilmesi ve Türkiye ile Karşılaştırılması	60
Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeylerin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Edirne İli Örneği	62
Etik Okul Liderliğinde Starratt'ın Çerçevesinin Analizi	63
Örgütsel Stres Alanında Üretilen Lisansüstü Tezler Üzerine Sistematik Bir Derleme.....	64
Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Eğitim Yönetiminde Kadın Yöneticiler	65
Özel Okulda Öğretmen Olmak: Nitel Bir Araştırma	67
Değerler Eğitiminde Projeler	68
Buz Devri ve Karlar Ülkesi Animasyon Filmlerinin İçerdiği Değerlere İlişkin Bir İnceleme.....	69
Dede Korkut Hikayeleri'nde Sevgi Değeri.....	71
Divân-ı Hulûsî-i Darnedevî'de Ahlakî Unsurlara Genel Bir Bakış	72
Mesleki ve Teknik Eğitim Çalıştayı	73
İlkokulda Veli Katılımı ile Olumlu Ebeveyn Çocuk İlişkisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	75
3-10 Yaş Çocuğu Olan Babaların Çocukları ile Gerçekleştirdiği Aktiviteler	76
Okul Öncesi Öğretmenlerin Çocuk İstismarına Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi	78
Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Resimli Öykü Kitaplarında Problem Çözme Becerileri.....	79
Erken Çocukluk Döneminde Stem- Eğlenerek Öğreniyorum.....	81
Safe Media Safe Kids	82
YOUTUBE'daki Animasyon İçeriklerin Çocuğa Uygunluk ve Gelişime Olan Katkıları Açısından İncelenmesi	83

Okul Öncesi Öğrencilerinin Okula Uyum Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ve Sürecin Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	85
Okul Öncesi Dönem Anne Destek Programı (Balıkesir Balya İlçesi Köy Okulları Örneği).....	86
İrlanda'da Okul Öncesi Eğitim.....	88
Doğa ve Doğalla Okul Öncesi Eğitimi: “Balıkesir Naciye Kabakçı Anaokulu Örneği”	89
Okul Öncesi Kurumlarında Çalışan Öğretmen ve Yöneticilerin Suriyeli Çocukların Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri	90
Erken Çocuklukta İki Dilli Çocuklarda Yürütücü İşlev Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların İncelenmesi	91
Okul Öncesi Öğretmenlerin Mesleki Yetkinlik Düzeyleri ile Sınıf Yönetim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	92
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimine Yönelik Algıladıkları Engeller Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması.....	93
Erken Çocukluk Eğitiminin Tarihsel Temellerinde “Ana Okulu”	94
Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi	95
Türkiye'de Okul Öncesi Dönemde Öz Düzenleme Becerileri ile İlgili Çalışmaların İncelenmesi: 2011-2021 Yılları Arasındaki Tezlerin ve Makalelerin İncelenmesi.....	96
Türkiye'de 2011-2021 Yılları Arasında Okul Öncesinde Çevre Eğitimi İle İlgili Yapılan Araştırmalarının İncelenmesi	98
Lise Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Bakış Açılarının İncelenmesi.....	99
Lise Öğrencilerinin Düşünme Stillерinin İncelenmesi	100
Lise Matematik Ders Kitaplarında Matematiksel Modellemeye İlişkin İki Önemli Kavram: Model ve Modelleme.....	101
Lise Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Tutum Puanlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	102
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmen Portfolyosuna Yönelik Görüşleri	103
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hukuk Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması	105
Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine Göre Kendilerini Yeterli Görme Düzeyleri (Afyonkarahisar İli Örneği)	106
Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi	107
Uluslararası Eğitim Projelerinin Öğretmenlere Katkısı.....	108
Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Nitelikleri Üzerine Yapılmış Bilimsel Çalışmaların İncelenmesi.....	109
Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öğrenme Süreçlerini Geliştirmede Mentorluk ve Koçluk Uygulamaları	110
Öğretmen Mesleki Gelişim Motivasyon Ölçeği Geliştirme Çalışması	111
STEAM Eğitim Yaklaşımı ve 5E Öğrenme Modeli ile Hazırlanan Fen Uygulamalarının Okul Öncesi Öğretmeninin Mesleki Gelişimine Etkisi	112
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki İlgileri ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	114
Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Çalışmalarına Bakışları.....	115
Özel Yetenekli Öğrencilerin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Balıkesir Örneği	116
Özel Eğitim Öğretmeni Adaylarının “Merhamet” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları	118
Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Disiplinlerarası Bir Etkinlik Uygulaması: “Guess Who?”	119
Engelli Bireylerin Aileleri: Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	120

Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları	121
Ortaokul 7. Sınıf Hücre ve Bölünmeler Ünitesinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi	122
Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Tezlerin Analizi ve Değerlendirilmesi	123
İlkokullarda Yeni Kayıt Öğrencilerinin Şubelerinin Belirlenmesinde Okul Müdürlerinin Tutumları	124
Sınıf Öğretmenlerinin İlkokullarda Dört İşlem Problemlerinin Öğretilmesi Sürecine Yönelik Görüşleri	126
Sınıf Öğretmenlerinin Matematiksel İlişkilendirme Becerilerinin ve Özyeterliklerinin İncelenmesi	127
Sınıf Öğretmenlerinin Örgütsel Kimlik Algıları ile Mesleki Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	128
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Resimli Kitaplara ve Okumaya Yönelik Deneyimlerinin İncelenmesi	129
BİLSEM Tanılama Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi	130
Çocuklar için Sanat Eğitimi ve Sanat Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri	131
İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Karikatür Sanatı Aracılığıyla Geliştirilmesi.....	132
Covid-19 Salgını ve Uzaktan Eğitim Süreci Hakkında Öğretmen Görüşleri: Bir Meta Sentez Çalışması	133
Türkiye'de 2020-2022 Yılları Arasında Covid-19 Pandemi Sürecindeki Uzaktan Eğitimin Çeşitli Kademelerdeki Eğitimcilere Göre Değerlendirildiği Çalışmaların İncelenmesi	134
Öğretmen, Veli ve Öğrencilerin Bakış Açısından 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı EBA TV Ortaokul İngilizce Dersleri	135
Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları: Balıkesir İli Örneği	137
Covid-19 Sürecinde Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Matematik Eğitiminde Yaşadığı Zorluklar ve Uzaktan Matematik Eğitiminden Beklentileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi	138
Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulamalı Derslere Karşı İlgilerinin İncelenmesi	139
İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Balıkesir-Karesi Örneği.....	141
Analoji ve Metafor Konularında 2010-2020 Yılları Arasında Yayımlanan Tezlerin Betimsel İçerik Analizi	143
Covid-19 Döneminde Yükseköğretimin Yönetimi: Çin, Hindistan, Filipin, Türkiye	144
Lisansüstü Öğrencilerinin Mesleki Kaygıları.....	146
Yükseköğretimde Aktif Öğrenme Kavramı ve Önemi	147
Yükseköğretimde Bir Program Modelleme Çalışması: Tarım Üniversiteleri	148
Bir Avuç Doğa	150
Doğaya Sarılalım	151
Fen Bilimleri Öğretmeni Adaylarının Doğa Temelli Eğitime İlişkin Görüşleri	152
Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Oyunlaştırma ve Hikâyeleştirme	153
Okul Bahçelerinin Düzenlenmesinde İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri.....	154
Sivil Toplum Kuruluşlarında Hizmet Verenlerin Sosyal Girişimcilik Öncülleri: Çanakkale Örneği.....	155
Bir Kentin Tarihinde Eğitim Kurumlarının Toplumsal Barışa Etkisi: Ayvalık Sakarya Ortaokulu	156
Kadına Yönelik Şiddet Konulu Yapılmış Araştırma ve Alınan Tedbirler Üzerine Eleştirel Bir Bakış	157
Eğitim 5.0 ve Eğitimde Yeni Yönelimler	159
Waldrof Eğitim Yaklaşımının Eğitim Sistemimize Uyarlanması	160
Eğitimde Yapay Zeka	162
İklim Değişikliğine Farkındalık Oluşturma Çalışması: Bauhaus Okul Modeli	164

Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Eğitime Yönelik Motivasyon Durumlarının Değerlendirilmesi	166
Türkiye'de Mobil Öğrenmeyle İlgili Lisansüstü Tezlerin Eğilimleri.....	167
Öğrenci, Öğretmen ve Veli Açısından Okullardaki Rehberlik İhtiyaçları: Bir Karşılaştırma Çalışması	168
İlkokul Öğrencilerinin Öğrenme Süreçlerine Farklı Bir Bakış-Resfebenin Derslere Entegrasyonu İle Kalıcı Öğrenme	169
Babaların Evde Oyuna Katılımı ile Çocukların Oyun Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	170
Örgütsel Değişim ile Örgütsel Depresyon Arasındaki İlişkinin Okul Boyutunda İncelenmesi	171
Öğretmenlerin Okulda Stresle Baş Etme Yöntemleri.....	173
Öğretmen Motivasyonunu Etkileyen Yönetici Davranışlarıyla İlgili Öğretmen Görüşleri.....	174
Eğlenerek Öğrenme "Türkçe"	175
Pandemi Sonrası Öğretim Elemanlarının Tükenmişliğini Belirleme Üzerine Bir İnceleme: Yabancı Diller Yüksekokulu Örneği.....	176
Not Only Stay but Also Play!	177
2015-2022 Yılları Arasında Türkiye Bağlamında İngilizce Dili Eğitimi Üzerine Üretilen Doktora Tezlerinin İncelenmesi.....	178
Matematik Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme Örnekleri.....	179
Öğretim Faaliyetlerini Sürdürürken Karşılaşılan Zorlukların İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Perspektifinden İncelenmesi	180
İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyi Nedir?	181
2005-2022 Yılları Arasında Matematik Eğitiminde Yapılan Problem Çözme ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Sistematik İncelemesi.....	182
Matematik Ders Kitaplarındaki Dinamik Matematik Yazılımı Kullanılan Etkinliklerde Verilen Yönergelerin İncelenmesi	183
Ortaokul Matematik Öğretmeni Adaylarının Etnomatematik ile Tanışması	185
8.Sınıf Öğrencilerinin Doğrusal Denklemler Alt Öğrenme Alanına Ait Bazı Kavramlara Yönelik Metaforik Algıları	187
Matematik Öğretmen Adaylarının Sonsuzluk, Belirsizlik, Tanımsız, Sayılabilirlik Ve Sınırlılık Kavramlarına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi.....	188
Matematik Tarihi İle Zenginleştirilmiş Dijital Kaçış Odası Oyun Tasarımı.....	190
Uygulanan STEM Etkinliklerinin Kız Öğrencilerin Meslek Seçimlerine Etkisi	191
İlkokul 3. Sınıf Matematik Dersinde Farklı Disiplinlerle İlişkilendirilmiş Matematik Ders Etkinliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri	192
Okuma Becerisinin Değerlendirilmesine Yönelik Yapılan Araştırmaların Analizi (1-4. Sınıf)	193
Okul Öncesi Dönemde Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Önemi.....	194
Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mobil Öğrenmeyi Benimseme Düzeyleri.....	195
Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) Yalova Örneği.....	196
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Dil Öğretme Öz Yeterlilikleri	197
Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminin Duyuşsal Hedefleri	198
Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum Setinde Dil Bilgisi Öğretiminin Değerlendirilmesi	199
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerde Covid-19 Pandemisinin Ruhsal ve Psikosomatik Etkileri	200

Pandemi Dönemi Boyunca 8.Sınıf Öğrencileri Tarafından Okunan Kitapların Çocuğa Görelik İlkesine Uygunluğu.....	201
Ziya Gökalp'in Kızıl Elma Adlı Eserinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi.....	202
Eğitimde Yaratıcı Okuma Teknikleri.....	203
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yöntemler	204
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Karşısındaki Tutumu Üzerine Bir Araştırma.....	205
Öğretmen Adaylarının Öğretim Tekniklerini Seçme Yeterliklerine İlişkin Algıları	206
Öğretmen Adaylarının Akademik Dinleme Becerisi Yeterlikleri	207
Türkçe Öğretiminde Dijital Öyküleme Çalışmaları	208
Beslenme Dostu Okul Projesi	209
STEAM For Kids e Twinning Projesi	211
Proje Tabanlı Çalışmalara BİGEP'li Bakış	212
Tekno-Girişimcilik Üzerine Bir Proje Deneyimi	214
Hibrit Sıcak Kulübe	216
Velinin Dijital Can Simidi	217
Teyit HamAĞI (Teyit Haberleri Anlama Merkezi Ağı).....	219
Akıl Zeka Oyunlarının Öğretimi	221
Hayata Pedal Çevir	223
Etkileşimli Kitap Okuma.....	224
5 Vakit 5 Makam 5 Şifa	226
Stem Art Be Smart.....	227
TÜBİTAK 4004 “Sürdürülebilir Yaşam İçin; Araştır Keşfet Hayal Et Tasarla” Projesinin Katılımcılar Üzerindeki Etkisi.....	228
Araştırmacı Rolünü Geliştirmede Örnek Bir Öğretmen Eğitimi Modeli: ÇABAÇAM	230
Türkülerde Yaşattığımız Meslekler	232
Bahkesir'e Ait Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tanıtılması.....	234
Bilgiden Beceriye Tasarım	235
Eğitimde Fırsatlar Eşit Değilse?	237
Öğretmenlerin Empati Düzeylerinin Artırılmasına Yönelik Uygulamalı Deneyim Kazandırma Çalışması	238
Erken Çocukluk Döneminde Montessori Eğitimi Ve Günlük Yaşam Becerileri.....	240
“SUDOKU İLE ZEKAMI DOKUYORUM”	241
Uzaktan Eğitim Sürecinde Disiplinler Arası Yaklaşımla Okuma Yazma Öğretimi	242
“I Can Do It, We Can Do It!” (Ben Yapabilirim, Biz Yapabiliriz!) e-Twinning Projesi	244
Me, My Family and My City	246
Yenilikçi Eğitim Ortamları ve Tasarım Beceri Atölyeleri Alanına BİGEP'li Bakış	247
Masallar Benim İçin.....	249
Düzenli Olarak Uygulanan Oyun ve Fiziki Etkinlik Dersinin Çocuklarda Fiziksel ve Motorik Özellikler Üzerine Etkisi	250
Okudukça Bahkesir Renklenecek.....	252
Bahkesir'de Bilim Şenliği	255

Sosyal Sportif ve Sanatsal Faaliyetlere BİGEP'li Bakış	256
Master of Science Experiment Projesi.....	257
Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesinde Akademik Alan Çalışmaları.....	259
Yıldızların Atında Cumhuriyet İlkokulu	260
Türkiye'de Yapılan Bilimin Doğası Konulu Tezlerin Çeşitli Değişkenler Bağlamında İncelenmesi.....	261
Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki Coğrafi Becerilerin Disiplinlerarasılık Perspektifinde İncelenmesi	262
Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Yaşama Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi.....	263
Göz İzleme Yönteminin Kullanımından Elde Edilen Kanıtlar: Beceri ve Kazanım Temelli Fen Sorularının Çözümü	265
Ortaokul 5.Sınıf Öğrencilerinin Çevre Konularındaki Yazılı Argümantasyon Seviyelerinin Belirlenmesi	267
2021 Liselere Geçiş Sistemi Sınavı Fen Bilimleri Sorularının Bilimsel Süreç Becerileri Açısından İncelenmesi	268
Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Nehir Tipi Hidroelektrik Santraller ile İlgili Muhakemeleri ve Argümantasyon Düzeyleri.....	269
7. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Uzay Teknolojileri Ünitesinin Öğretiminde STEM Temelli Yaklaşımın Öğrencilerin Akademik Başarısına ve STEM'e Yönelik Tutumlara Olan Etkisinin İncelenmesi.....	271
Alternative Confirmatory Factor Analytic Models for Modeling Preservice Teachers' Non-Cognitive Skills	272
Çeşitli Çokgensel Sayılarla Elde Edilen Bazı İndirgeme Bağlılıklar	273
POSTER BİLDİRİLER.....	275
Okul Öncesi Dönemde Teknoloji Kullanımı Üzerine Bir İnceleme.....	276
İnsanca, Pek İnsanca Öğrence	277
Eğitim Yöneticilerinin Karar Verme Süreçlerinde Siyasi Otoritenin Politikalarından Etkilenme Durumlarının Araştırılması	279
Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Ortaokul Öğrencilerinin Mesleki Yönelimlerine Etkisi.....	280
Ebeveynleri Tarafından İhmal Edilen Çocuğun Akran Zorbalığı: Olgü Sunumu.....	281
Bilgisayar Oyunları ve Eğitsel Kullanım.....	282
Geçmiş Geleceğe Taşıyoruz Masallarla Kodluyoruz	284
Doğa ile Elele Eğitim.....	286
Gelecek Bizim Ellerimizde Yeşerecek	287
Okul Öncesi Eğitimde Etkili Bir Yöntem Oyun	288
Bulutlarla Yarışan Minikler.....	289
Doğadan Gelen Mucize/Miracle From Nature	290
Bir Tematik İçerik Analizi: Akran Zorbalığı	292

Lise Öğrencilerinin Afet Risk Algılarının İncelenmesi

Yuşa Yıldız

Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

yildiz.yusa@gmail.com

Özet

Araştırmada lise öğrencilerinin afet risk algı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada lise öğrencilerin afet risk algı düzeyleri cinsiyet, sınıf seviyesi, okul türü, yaşanılan yer, afet yaşama durumları ve yaşanılan afetin türüne göre mazuriyet, Anksiyete, etki ve yönetilemezlik alt boyutları ile incelenmiş ve aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma tarama modelindedir. Çalışma grubunu Balıkesir ili Altıeylül, Karesi ve Sındırgı ilçelerinde bulunan Anadolu Lisesi ve Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin 9-12. Sınıf seviyelerinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okuyan öğrenciler arasından rastgele seçilen toplam 277 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgiler Formu” ile “Lise Öğrencileri Afet Risk Algıları Ölçeği” kullanılmış ve ölçme araçları öğrencilere çevrimiçi olarak sunulmuştur. Uygulanan ölçek sonuçları ile yapılan bir yönlü varyans analizi ve bağımsız gruplar t-Testi sonuçlarına göre cinsiyet özellikleri bakımından kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre risk algı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca mazuriyet, Anksiyete, etki ve yönetilemezlik alt boyutlarında sınıf seviyesi, yaşanılan yer, afet yaşa durumu ve yaşanılan afetin türüne göre önemli bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul, Afet, Risk, Afet Risk Algısı, Lise Öğrencileri.

Afet Eğitimi Üzerine Yürütülen eTwinning Projelerinin Erken Yaşta Afet Bilinci Oluşturmadaki Etkisi

Elif Ertaş
İngilizce Öğretmenliği Yunuslar Ortaokulu
teacher_260@outlook.com

Özet

'Doğa Kaynaklı Afetler Kaderimiz Olmasın' isimli eTwinning projesi, öğrencilerde doğa kaynaklı afet bilincini uyandırma ve tehlikelerine karşı önlem alabilme ve öğrencilerde afet öncesi, esnası ve sonrasında doğru davranış şekilleri oluşturma üzerine kurulmuştur. Projede her ay belirlenen bir doğa kaynaklı afet ile ilgili farkındalık uyandıracak poster, slogan hazırlama, tatbikat ve tahliye vb. çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Proje çalışma sürecinde AFAD birimlerden destek alınarak alanında uzman kişiler davet edilmiştir. 2019 yılı kasım ayında başlayan proje, nisan ayında son bulmuştur. Proje süresince proje tabanlı öğrenme yöntemi kullanılmış ve öğrenciler iş birliği içerisinde çalışarak öneriler videosu rap şarkısı, takvim vb. ortak ürünler çıkarmışlardır. Projeye Türkiye'nin farklı illerinden 20 öğretmen, 105 öğrenci aktif olarak katılmıştır. Proje öncesi ve sonrası yapılan ilkökul ve ortaokul öğrencilerinin afetlere hazırlık düzeylerinin belirlenmesi konulu ön test -son test anketlerine göre; afetlere daha hazır hale gelmek, öğrencilerde sorumluluk bilinci uyandırmak, AFAD, TEMA, KIZILAY vb. Sivil Toplum Kuruluşlarını tanıtmak, öğrencilerin afetler ile ilgili belirli gün ve haftaları tanımalarını sağlamak gibi beklenen hedeflere büyük oranda ulaşılmıştır. Proje çalışmaları okul web sitelerinde ve EBA platformunda haber olarak yer almıştır. Ayrıca proje Ulusal Destek Servisi tarafından Ulusal Kalite Etiketini ile ödüllendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet Eğitimi, eTwinning Projeleri, Doğa Kaynaklı Afetler.

Yıkıcı Doğa Olayları Konusuna Yönelik Başarı Testi Geliştirme Çalışması

Sedanur Bilgin¹ & Seda Çavuş Güngören^{2,*}

¹ 0000-0003-4044-9833 Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
scungoren@comu.edu.tr

Özet

Eğitimde ölçme işlemi için kullanılacak aracın belirlemiş amaca uygun ve hatalardan arınık olarak hazırlanması, istenilen ölçme işleminin görevini yerine getirmesi beklenmektedir. Ölçme yapılacak aracın güvenilirlik, geçerlilik ve kullanılabilirlik önemli özelliklerinden biridir. Öğrencilerin performanslarını belirlemek amacıyla birçok ölçme ve değerlendirme aracı kullanılmaktadır. Bunlar; çoktan seçmeli, sözlü, doğru-yanlış testleri, kısa yanıt, açık uçlu, eşleştirmeli, ölçekler, boşluk doldurmalı vb. testler olabilir. Öğrencilerin başarılarını ölçmek amacıyla daha çok çoktan seçmeli testler tercih edilmektedir. Hazırlanacak olan başarı testlerinin ise ölçülecek olan konunun kazanımlarına, öğrencilerin seviyelerine uygun olması gerekir. Bu araştırmanın amacı 5.sınıf 'İnsan ve Çevre' ünitesi içerisinde yer alan 'Yıkıcı Doğa Olayları' konu kazanımlarına uygun, öğrencilerin öğrenme eksiklerini tespit etmeye yönelik bir başarı testi geliştirmektir. Başarı testi oluşturulurken ilk olarak alan yazın taraması yapılmış olup 2018 fen bilimleri öğretim programında yer alan kazanımlara uygun 52 adet çoktan seçmeli soru havuzu ile Bloom taksonomisine göre belirtke tablosu oluşturulmuştur. Başarı testinin geçerliliğini belirlemek amacıyla alanında uzman öğretmenlere danışılmış, gelen görüşler ardından soruların benzerliklerine göre gruplandırma yapılarak soru sayısı 25 maddeye düşürülmüştür. Çalışma pilot uygulaması daha önceden konuyu daha önce öğrenmiş 134 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulama ardından elde edilen verilerin madde analizleri yapılmış ve analiz sonucunda çoktan seçmeli testin ortalama güçlük ve ayırt ediciliği hesaplanıp KR20 güvenilirlik katsayısı 0,76 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen veriler sonrası başarı testinin öğrencilerin yıkıcı doğa olayları konusuna yönelik başarılarını ölçmede geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Başarı Testi, Yıkıcı Doğa Olayı, Beşinci Sınıf.

Pandemi Sonrası Eğitim Öğretime Başlayan Seyrek Nüfuslu Köy Okullarında Yaşanan Fiziksel ve Eğitsel Sorunların İncelenmesi

Betül Uzgidim
Muzaffer Gürer Ortaokulu Milli Eğitim Bakanlığı
gazi.ada2016@gmail.com

Özet

Dünyayı kısa sürede etkisi altına alan COVID-19 Türkiye’de de öngörülemeyen bir hızla yayılarak sosyal, kültürel, eğitsel, turizm ekonomi gibi bir çok alanda zorunlu değişime neden olmuştur. Hasta sayısının artmasıyla ve kıtalar arasında yayılmasıyla birlikte tüm dünyada sokağa çıma kısıtlamaları, karantina tedbirleri, bireylerin kendilerini izole etmeleri, maske zorunluluğu ve sosyal mesafenin korunması gibi bir takım pandemi kuralları uygulanmaya başlamıştır. Bu koruyucu tedbirler kapsamında kişiler arası temasın daha fazla olabileceği yerler geçici sürelerle kapatılmış ve eğitim kurumları da bunlar arasında yer almıştır. Ülkemizde salgının başlamasıyla birlikte okullara ara verilmiş ve ardından uzaktan eğitime geçilmiştir. Bununla birlikte uzaktan eğitimin başarısı, kırsal bölgelerde internet ve erişim sorunları, yeni sürece veli ve öğrencilerin uyumu, öğrenci motivasyonu, ekonomik yönden dezavantajlı gruplar, öğrenme kayıpları ve öğrenci üzerindeki psikolojik etkileri gibi konular gündem yaratmıştır. Uzun süren uzaktan eğitim sürecinin ardından aşının da uygulanmaya başlaması ile birlikte seyrek nüfuslu köy okullarının ilçe hıfzıssıhha kurulu kararları doğrultusunda tam zamanlı olarak eğitime yeniden başlaması bir takım sorunları da beraberinde getirmiştir. Pandeminin hala devam ediyor olması öğrenci ve veliler üzerinde korku ve endişe yaratmakla birlikte, okul içerisinde de fiziksel ve eğitsel zorluklara yol açmıştır. Bu çalışmada pandemi sonrası eğitime başlayan seyrek nüfuslu köy okullarında yaşanan fiziksel ve eğitsel sorunlar incelenmiş, bu kapsamda çalışmanın içeriğini belirleyecek olan anket soruları hazırlanarak Bandırma Edincik Ortaokulunda eğitim gören öğrenci ve velilerine ulaştırılmış, cevaplar araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Bu araştırmadan elde edilen verilerin gelecekte planlanan benzer çalışmalara ışık tutması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Eğitim, COVID-19, Online Eğitim, Köy Okulları.

COVID-19 Salgın Sürecinde Yürütülen Çevrimiçi ve Yüz Yüze Eğitimlerle İlgili Öğrencilerin Öğrenme Kayıplarına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi.

Turhan Demirtaş^{1,*} & Merve Türkel¹

¹ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir Karesi Atatürk İlkokulu Müdürlüğü
turhan2001@hotmail.com

Özet

Bildirinin amacı; COVID-19 Salgınının Türk Eğitim Sistemine Yansımalarının neler olduğunu öğrenmek, fırsat eşitliği ve öğrenme kayıplarını anlamaktır. Türkiye, okulların en uzun süre kapalı kaldığı ve en uzun süre uzaktan eğitim yapan ülkeler arasında. Uzaktan eğitimle derinleşen eşitsizlik, telafi eğitimlerini bir hayli zorlayan öğrenme ve kazanım kayıplarına yol açtı. Hem akademik becerilerin kazanılması hem de çocuğun iyi olma halinin desteklenmesi için önemli bir kurum olan okulların salgın nedeniyle kapatılması başta dezavantajlı gruplar olmak üzere en çok öğrencileri etkiledi. Uzaktan öğrenciliği öğrenme kayıpları ve çocuğun iyi olma kavramı üzerinden tartışmaya açıyoruz. Eğitimde eşitsizlik, dijital uçurum ve hibrit eğitimin yanı sıra salgınla birlikte hayatımıza giren ve en çok tartışılan konulardan biri de öğrenme kaybı oldu. Öğrenme kaybı, öğrenme çıktılarının ölçüldüğü iki ayrı zaman arasında gözlemlenen düşüş olarak tanımlanıyor. Dolayısıyla, eğitimin çıktıları yalnızca akademik başarı ve becerilerle değil, bunlarla birlikte çocuğun iyi olma haline ilişkin göstergeleri de barındıran, daha geniş kapsamlı bir tanım. Eğitimin bu yönde çıktılar üretip üretmediği ise çocukların eğitim hakkında yararlanıp yararlanmadığının temel bir göstergesi. Eğitimden beklenen öğrenme çıktıları salgından önce tam olarak elde edilemediği gibi, koronavirüs salgınından etkilenen eğitim, öğrenme kaybını artırma riski taşıyor. Türkiye’de artan eğitime erişim sorunu öğrenme kaybı doğuruyor Türkiye’de halihazırda yaşanan eğitime erişim sorunu salgınla birlikte daha da arttı. Erişim, çeşitli nedenlerle özel önlem gerektiren çocuk grupları için daha büyük bir sorun oldu. Erişimin yanı sıra, erişilen eğitimin içerik ve yöntemi de bu süreçte büyük bir değişim geçirdi. Tüm bunların eğitimin çıktılarına yansımalarından biri de yine öğrenme kaybı. Türkiye’de henüz salgından kaynaklanan öğrenme kaybına ilişkin kamuoyuyla paylaşılan kapsamlı bir araştırma bulunmuyor. Eğitim sistemlerindeki farklılıklar nedeniyle, bu araştırmaların öğrenme kayıpları hakkında sunduğu bulgulardan Türkiye’deki öğrenme kaybına yönelik çıkarımda bulunmak gerçekçi olmasa da bu olguya dair bilgi ve öngörülerini güçlendirebilir.

Bu çalışma tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modeli mevcut durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlar. Bu çalışmada Karesi İlkokulu öğrencilerinin Covid 19 Pandemisi sürecinde uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitime ilişkin bakış açılarını belirlenmesi amaçlanmış olduğundan öğrencilerin halı hazırdaki uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitime ilişkin görüşleri betimlenmeye çalışılmıştır. Karesi Atatürk İlkokulu öğrencilerine yönelik 15 soruluk anket uygulanmıştır. Anket uygulamamız devam ettiğinden Bulgular ve Sonuçlar daha sonra eklenecektir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul Öğrencileri, Yüz Yüze Eğitim, Uzaktan Eğitim.

Dezavantajlı Öğrencilerin Pandemi Sürecinde Karşılaştıkları Güçlüklerin İncelenmesi

Hilal Karabulut
Fen Bilgisi Öğretmenliği Meb
hilalicoskun@yahoo.com

Özet

Tüm dünyayı etkileyen pandemi sürecinin eğitim üzerindeki etkisi görmezden gelinemez. Özellikle dezavantajlı (Kaynaştırma) öğrenciler bu süreçte eğitime ulaşmakta çeşitli zorluklar ile karşılaşmışlardır. Bu çalışmanın temel amacı dezavantajlı öğrencilerin pandemi sebebiyle yürütülen uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları zorlukları tespit etmektir. Bu kapsamda nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılan bir araştırma yürütülmüştür. Çalışmaya 1 görme engelli, 3 duyma engelli ve 12 özel öğrenme güçlüğüne sahip 16 gönüllü öğrenci katılmıştır. Çalışmada nitel veri toplamak amacıyla 4 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Dezavantajlı öğrenciler ile yapılan görüşmelere öğrencilerin velileri ve Rehberlik Araştırma Merkezinde görev yapan sorumlu öğretmen katılmıştır. Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen nitel veriler yüzde ve frekans analizi kullanılarak tablolandırılmıştır. Çalışma sonuçları dezavantajlı öğrencilerin pandemi sürecinde online portallar üzerinden kendilerini ifade etmekte güçlük çektiklerine işaret etmektedir. Katılımcılar derslere katılmakta istekli olmadıklarını, sessiz kalıp dinlemeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Dezavantajlı Öğrenci, Uzaktan Eğitim, Pandemi, Online Eğitim.

Engelli Öğretmenlerin Pandemi Sürecinde Karşılaştıkları Sorunların İncelenmesi

Hilal Karabulut
Fen Bilgisi Öğretmenliği Meb
hilalicoskun@yahoo.com

Özet

Pandemi süreci ile eğitim başka bir boyut kazanmıştır. Özellikle online eğitim ile eğitimin sınıf dışında yürütülebileceği ve kesintisiz devam edebileceği görülmüştür. Bu noktada öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ürettiği çözümler incelenmelidir. Bu çalışmanın temel amacı engelli öğretmenlerin pandemi sebebiyle yürütülen uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları zorlukları tespit etmektir. Bu kapsamda nitel araştırma desenlerinden durum araştırma deseni kullanılan bir çalışma yürütülmüştür. Çalışmaya 2 ortaokul 5 lise olmak üzere 7 gönüllü engelli öğretmen katılmıştır. Çalışmada nitel veri toplamak amacıyla 4 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen nitel veriler yüzde ve frekans analizleri kullanılarak tablolandırılmıştır. Çalışma sonuçları katılımcıların pandemi başında temel uzaktan eğitim ekipmanlarına ulaşmakta zorluk çektiklerini göstermektedir. Bununla birlikte öğrencilerin derse katılımlarının yetersiz olması sebebiyle derslerin amacına ulaşmamasından endişe duyduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar kişisel sağlık sorunlarının uzaktan eğitim sürecinde her hangi bir zorluğa sebep olmadığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Pandemi, Öğretmen Görüşü, Engelli Öğretmen.

Pandemi Sürecinde İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

İrem Gizem Acar^{1,*} & Filiz Tuba Dikkartın²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çatak Yatılı Bölge Ortaokulu

² Matematik ve Fen Bilimleri Balıkesir Üniversitesi

i.gizemacr@gmail.com

Özet

Covid-19 pandemisi ile alınan tedbirler neticesinde eğitim sistemi uzaktan eğitime hızlı bir şekilde adapte olmak zorunda kalmıştır. Bunun sonucunda öğretmen adaylarının teorik bilgilerini uygulamalı olarak deneyimlemesine fırsat tanıyan ve süreçte uygulamalı olarak gerçekleştirilmesi gereken öğretmenlik uygulaması dersi yüz yüze gerçekleştirilememiştir. Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilikleri açısından önemli olduğu bilinen öğretmenlik uygulaması kapsamında öğretmen adaylarının yaşadığı durumlara ışık tutmak ve öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda var olan aksaklıkları ortaya koyarak sürecin iyileştirilmesi için öneriler sunulması gerekmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı; Covid-19 pandemisi sürecinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen öğretmenlik uygulaması dersine yönelik ilköğretim matematik öğretmen adaylarının görüşlerini incelemektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma desenlerinden “durum çalışması” deseni kullanılmıştır. Çalışma grubu Güney Marmara’da bulunan bir üniversitenin eğitim fakültesinin son sınıf öğrencileri arasından amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan “ölçüt örnekleme” yöntemi kullanılarak belirlenmiş olup ilköğretim matematik öğretmenliği programının sekizinci yarı döneminde bulunan öğretmenlik uygulamaları dersini almış olan 48 öğretmen adayı çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen tam yapılandırılmış görüşme formu ile toplanarak elde edilen verilerin analizi içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bulguları olarak uygulama öğretim elemanlarının sürece yönelik destek sağladığı ancak uygulama okul yönetiminin zaruri durumlar haricinde öğretmen adaylarıyla bizzat iletişime geçmediği tespit edilmiştir. Uygulama öğretmeni tarafından gerçekleştirilen derslerde teknoloji kullanımının kısıtlı olduğu, düz anlatım ve soru çözümü amacıyla yararlanıldığını belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının önemli bir kısmının; internet bağlantısı, uzaktan eğitim uygulamaları konusunda bilgi eksikliği, donanımsal eksiklik ve öğrenci katılımının az olması gibi sorunlar yaşadığı görülmüştür. Sonuç olarak süreçte internet, teknik ve öğrenci kaynaklı sorunlar yaşandığı, uygulama öğretmenlerinin geleneksel anlayış ile derslerini sürdürdüğü, yeterince teknolojiden faydalanmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının ise yüz yüze eğitimi tercih ettiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Öğretmenlik Uygulaması, Öğretmen Eğitimi, İlköğretim Matematik Öğretmen Adayları.

Covid 19 Pandemisi Sonrası Yüz Yüze Eğitimde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar

Nedim Özkan ^{1,*} & Osman Bağdat ²

¹ Matematik Eğitimi Anadolu Üniversitesi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Anadolu Üniversitesi

nedimzkan97@gmail.com

Özet

2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 pandemisi ile birlikte öğrenciler eğitimlerine acil uzaktan eğitim modeli ile devam etmek zorunda kalmışlardır. Uzaktan eğitim süreci özellikle eğitim ortamı, öğretme-öğrenme süreci ve öğretmen-öğrenci rollerinde önemli değişimlerin yaşanmasına neden olmuştur. Yaklaşık bir buçuk yıl devam eden bu süreç sonucunda, pandeminin etkisinin azalmasıyla birlikte eğitim kurumları belirli tedbirlerle kademeli olarak yüz yüze eğitime dönüş yapmışlardır. Ancak uzun bir uzaktan eğitim sürecinin ardından dönüş yapılan yüz yüze eğitim önemli uyum sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Bu uyum sorunlarının açığa çıkarılması yüz yüze eğitime geçiş sürecinde yaşanan zorlukların aşılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle bu çalışmada en az 3 yıllık deneyime sahip olan öğretmenlerin yüz yüze eğitime dönüş ve sonrasında karşılaştıkları sorunları belirlemek amaçlanmıştır.

Çalışma 2021-2022 yıllarında Bursa ilinde ilkokul veya ortaokulda en az 3 yıllık deneyimi bulunan toplam 230 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada öncelikle Covid 19 pandemisi öncesi yüz yüze eğitim ve pandemi sürecinde uzaktan eğitimde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara yönelik literatür incelenmiş, sonrasında 10 öğretmen ile yüz yüze görüşme yapılarak karşılaştıkları sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak Covid 19 pandemisinde yüz yüze eğitim sürecinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunları belirleme testi (CPYÖSBT) geliştirilmiştir. 17 soruluk testin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarından başarıyla geçmesi sonrasında Bursa ilinde ilkokul ve ortaokulda en az 3 yıllık deneyimi bulunan toplam 230 öğretmene uygulanmıştır. Uygulamada öğretmenlerin branş, mesleki deneyim, girdiği sınıf seviyeleri ve öğrenim seviyelerine göre karşılaştıkları sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonuçları bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Covid 19 Pandemisi, Yüz Yüze Eğitim, Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar.

Din Eğitiminde Din ve Vicdan Özgürlüğü Eğitimi

Fatma Açıkgöz
İlahiyat Milli Eğitim Bakanlığı
acgz.fatma88@gmail.com

Özet

Din ve vicdan özgürlüğü eğitimi; din eğitimi ile kazandırılmak istenen, davranışlarımıza yol gösteren birçok değer ve ilkelerle ilgilidir. Bu nedenle din eğitiminin öncelikli problemlerinden biridir ve din eğitimi problemlerinin çözümüne katkı sunmayı amaçlamıştır. Günümüzde okullarda verilen din eğitimi, bu anlamda bir fırsat olabilir. Okullar, din ve vicdan özgürlüğünü ilgilendiren değerlerin inşasında kayıtsız kalmaz. Toplumsal uzlaş, hoşgörü ve bir arada yaşama kültürü gibi değerlerin bu eğitim ile okullarda verilmesi sayesinde birçok alanda olumlu sonuçlar ortaya konabilir. Bu alanda önemli olan din eğitimcilerin çalışmalar yapabilmesi ve alana yeni açılımlar katabilmesidir.

Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bu konu ile ilgili alan yazın taranmış, konuya yakın eserler, makaleler ve diğer çalışmalar incelenmiştir. Din eğitiminde din ve vicdan özgürlüğü eğitimi ile ilgili müstakil bir eser bulunmamaktadır. Ayrıca DKAB (4-5-6-7-8-9-10-11-12) öğretim müfredat programları, diğer seçmeli din ders müfredatlarının ve farklı disiplinlerin müfredat programları bu konu bağlamında incelenmiş ve karşılaştırmalar yapılmıştır. DKAB öğretmenlerinin “Din Eğitiminde Din ve Vicdan Özgürlüğü Eğitimi” hakkındaki görüşlerini almak üzere nitel araştırma yöntemlerinden biri olan görüşme yöntemi kullanılmıştır. 62 DKAB öğretmenine 5 adet açık uçlu soru yöneltilmiştir. Programların incelenmesi sonucunda ise; 4-12. sınıf DKAB dersi, seçmeli din dersleri ve diğer disiplinlerde din ve vicdan özgürlüğü ile ilgili doğrudan bir ünite, konu ya da kazanım bulunamamıştır. Ortaöğretim DKAB ders kitaplarına yönelik yapılan bir çalışmada da farklı inanma/inanmama biçimlerine yer verilmiş mantığında bir takım sorunlar bulunmuştur. Ayrıca program içerisinde yer verilen etkinliklerde de bu konuda eksiklikler vardır.

Bu eğitimin bireysel, toplumsal ve evrensel açıdan çok değerli ve gerekli olduğu sonucu açıkça ortaya çıkmıştır. Dini ve vicdani olarak birbirinden ayrılan farklılıkların birleştirici ve bütünleştirici unsurlar olarak, birçok probleme çözüm oldukları çalışmanın sonuçlarındandır. Çalışma, din ve vicdan özgürlüğü eğitiminin insanlık adına çok önemli bir gerçeklik olduğunu da açıkça göstermiştir. Görüşme yöntemi ile elde edilen veriler; ders kitaplarında yetersizlikler ve eksikliklerin mevcut olduğu ve bu eğitimin bir ihtiyaç olduğu sonucunu açıkça ortaya koymuştur. Öğrencilerin yarısından fazlasının farklı dine mensup olanları reddetme ve dışlama eğilimi içerisinde olduğunu göstermiştir. Öğretmenlerin müfredatı eksik bulduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Bu eğitim; öğretmenler, ayet-hadis, aile ve günlük yaşam ile desteklenmelidir. Din ve vicdan özgürlüğünün kapsamı devlet-vatandaş ilişkisinden çok daha fazla olduğu dikkate alınmalıdır. Din ve vicdan özgürlüğünün, bireysel ve toplumsal olarak sosyal hayata bakan yönleri daha çok ön plana alınmalıdır. Bütüncül bir bakış açısıyla kapsayıcı bir şekilde verilmelidir.

Anahtar kelimeler: Din Eğitimi, Din Ve Vicdan Özgürlüğü, Çoğulculuk, Farklılıklar, Birlikte Yaşama.

Covid-19 Bağlamında Pandemi Sürecinin Bireyin Dini Yaşantısına Olan Etkisi Üzerine Bir Araştırma

Fatma Açıköz
İlahiyat Milli Eğitim Bakanlığı
acgz.fatma88@gmail.com

Özet

2019 yılında Çin' in Wuhan kentinde başlayarak tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını farklı alanlarda insan sağlığını etkilemiştir. Bu araştırmanın amacı da salgının bireyin dini hayatını nasıl etkilediği üzerinedir. Çalışma, google formlar ile hazırlanmıştır. Çalışma, "Pandemi Sürecinin Bireyin Dini Yaşantısına olan Etkisi" 28 soru halinde hazırlanarak sosyal medya ve elektronik posta aracılığı ile ulaştırılmıştır. 268 katılımcıya ulaşarak farklı şehirlerden cevaplar toplanmıştır. 187 kadın ve 80 erkek çalışmamızda ankete cevap vermiştir. Çalışmanın sonuçları grafikler ve farklı ilişkilendirilmiş analizlerle ortaya konmuştur. Araştırma bulguları "Pandemi süreci bireyin hayatını ve yaşantısını sorgulama imkanı vermiştir" ana hipotezini doğrulamıştır. Ayrıca analiz sonuçlarında eğitim durumu, cinsiyet ve yaş grubu ile sorulara verilen cevapların anlamlı ilişkisi ortaya konmuştur. Çalışma, din eğitimi alanında daha fazla ve nitelikli çalışma yapılması gerektiği sonucunu da ortaya çıkarmıştır. Çalışma üç temel başlıkta: Demografik Değişkenler ile ilgili Bulgular, Pandemi Süreci ile Bireyin Dini Yaşantısı arasındaki Bulgular ve Pandemi Süreci ile Din Eğitimi arasındaki ilişki şeklinde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dini Yaşantı, Pandemi Süreci, Din Eğitimi, Birey, Covid-19.

Lise Öğrencilerinin Umut ve Mutluluk Düzeylerinin Kişilik Özellikleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Kübra Bayırlı

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı/ Balıkesir/şule Yüksel Şenler
Fen ve Sosyal Bilimler Proje Okulu/ Rehber Öğretmen
kubrabayirli10@hotmail.com

Özet

İnsanın tarih süresince başlıca uğraşı; dünyayı, diğerlerini, kendini anlaması ve mutluluğa ulaşması olmuştur. Yüzlerce yıldır mutluluğa ulaşmaya çalışan insanların; hayatta kalmasına yardım eden psikolojik yapı umuttur. Arayışta olan her bireyin kendine ait kişilik özellikleri bulunmakta; bireyin umut etme ve mutluluk düzeyini etkilemektedir.

Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin umut ve mutluluk düzeylerinin; kişilik özelliklerine, çeşitli demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve mutluluğu hangi değişkenlerin yordadığını bulabilmektir. Araştırmanın örneklemini 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Van Özalp ve Tuşba ilçelerinde, farklı liselerde okuyan 696 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla; Kişisel Bilgi Formu, Temel Kişilik Özellikleri Ölçeği, Sürekli Umut Ölçeği, Oxford Mutluluk Ölçeği Kısa Formu kullanılmıştır. Bu çalışmada lise öğrencilerinin kişilik özellikleri, demografik değişkenleri ile umut, mutluluk arasındaki ilişkiye bakılması amaçlandığı için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın korelasyon analizi sonuçlarına göre; umut ölçeği, alt ölçekleri ile mutluluk ölçeği arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < .01$). Mutluluk ölçeği, umut ölçeği ve alt ölçekleri ile kişilik ölçeğinin alt boyutları olan olumsuz değerlilik, duygusallık arasında negatif anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < .01$). Mutluluk ölçeği, umut ölçeği ve alt ölçekleri ile kişilik ölçeğinin alt boyutları olan dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk deneyime açıklık arasında pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur ($p < .001$). Araştırmanın T testi sonuçlarıyla; ilçe değişkenine göre küçük, sınır ilçede yaşayan öğrencilerin umut düzeyinin; uyumluluk, sorumluluk ve deneyime açıklık düzeylerinin merkez ilçede yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < .001$). Cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin olumsuz değerliliklerinin erkek öğrencilerden daha düşük ($p < .001$), sorumluluğunun ise daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < .005$). Aileleriyle yaşayan öğrencilerin yurttan yaşayan öğrencilerden olumsuz değerliliklerinin daha yüksek olduğudur ($p < .05$). Tek Yönlü Varyans Analizi sonuçlarıyla; kardeş sayısı arttıkça deneyime açıklık, uyumluluk, sorumluluk, olumsuz değerlilik kişilik özelliklerinin düzeyinin arttığı elde edilmiştir ($p < .01$). Not ortalaması arttıkça olumsuz değerlilik, deneyime açıklık kişilik özelliğinin düzeyi düşmekte, dışadönüklük kişilik özelliğinin düzeyi ise artmaktadır ($p < .01$). Öğrencilerin yaşı arttıkça sorumluluk kişilik özelliği azalmaktadır ($p < .05$). Lise türleri değişkenine göre Anadolu Lise öğrencilerinin umut düzeyi ($p < .05$) Çok Programlı Lise öğrencilerine göre daha düşüktür. Lise türlerine göre kişilik özellikleri alt boyutları arasında farklılıklara rastlanmıştır ($p < .01$). Regresyon analizi sonucunda; deneyime açıklık, duygusallık, sorumluluk kişilik özelliklerinin mutluluğun anlamlı yordayıcıları olduğu görülmüştür ($p < .001$).

Bu araştırma ile insanlığın eskilerden beri ulaşmak istediği bir amaç olan mutluluk ve onu etkileyen umut hakkında bilgi elde edilmiş ve aralarındaki ilişkiye bakılmıştır. Aynı zamanda hangi kişilik özelliklerine göre öğrencilerin umut ve mutluluk düzeylerinin değiştiği elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Umut, Mutluluk, Kişilik Özellikleri, Lise Öğrencileri.

Kuramdan Uygulamaya Okul Psikolojik Danışmanlığında Çözüm Odaklı Terapi

Ayşe Nur Aytaç^{1,*} & Bekir Çelik¹

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aysenryldzz@gmail.com

Özet

Çözüm odaklı kısa süreli terapi kuramı postmodern kuramlar içerisinde yer alan güncel bir yaklaşımdır. Okul psikolojik danışmanları okul ortamında öğrencilerin gelişim dönemlerine ait problemler ile çalışırken aynı zamanda geleneksel kuramların uzun süreli olması zaman sınırı açısından problem yaratmaktadır. Bu çalışmanın amacı, çözüm odaklı kısa süreli terapi kuramının okul psikolojik danışmanlığı alanında kullanılması ile ilgili teorinin tartışılması ve uygulama alanlarını etkili olduğu alanlar bağlamında literatür ışığında tartışmaktır. Bunun yanında zorlayıcı problemleri olan fazla sayıda öğrenci ile ilgilenmek durumunda olan okul psikolojik danışmanlarına da bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Sigmund Freud ile başlayan psikoterapi kuramları serüveni her geçen gün değişmekte ve gelişmektedir. Hem bireyle hem de grupla psikolojik danışmada kuramsal alt yapıya sahip olmak danışman için önemli bir nitelik taşımaktadır. Postmodern kuramlar içerisinde yer alan çözüm odaklı kısa süreli terapi Insoo Kim Berg ve Steve De Shazer'ın psikoloji dünyasına kattığı yapılandırmacı bir kuramdır. Bu kurama göre danışma ortamına gelmiş ve sorunlarına çözüm arayan danışan hayatı hakkında doğruları bilen uzman kişi olarak kabul edilir. Danışan kendi istekleri doğrultusunda amaçlar oluşturur ve danışman bu amaçlara ulaşma yolculuğunda danışana eşlik eder. Danışman danışanın başarabileceğine inanır, onu bu konuda cesaretlendirir ve sahip olduğu becerileri çözümlerinde kullanmasına odaklanır. Çözüm odaklı terapi kuramı bu önemli zamanları fark ettirmek için kendine özgü bazı soru teknikleri kullanır. Bu teknikler mucize soru, istisna sorular, derecelendirme soruları ve baş etme sorularıdır. Okul psikolojik danışmanları öğrenci sayıları ve karşılaşılabilecekleri farklı sorunlar sebebiyle çeşitli problem alanlarında etkililiği ispatlanmış, uzun süreli olmayan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Bu çalışmada okul psikolojik danışmanları için çözüm odaklı yaklaşıma dair kuramsal çerçeve sunulmuş ve okul ortamındaki yapılan etkililik çalışmaları derlenmektedir. Araştırma bulgularına bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Danışmanlık, Okul, Eğitim.

Türk Köy Enstitüleri'nde Bilimsel Yenilik Anlayışı

Gökhan Ak

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler İstanbul Ayvansaray Üniversitesi
gak2081@gmail.com

Özet

Köy Enstitüleri, Türk Eğitim Tarihi'nin orijinal olarak tasarlanmış, yerinde eğitim kurumlarıdır. Onlar, Türkiye tarafından dünyanın tüm seküler [çağdaş] eğitim sistemlerine hediye edilmiş, çok önemli ve benzersiz eğitim-ürünleridir. Zira bu enstitüler, tamamen yerli düşünce ve öngörülerle ortaya çıkarılmıştır. Bu yüzden de, Köy Enstitüleri, sadece Türkiye değil, dünya eğitim tarihine de damgasını vurmuş, tamamen yerli düşünüş ve öngörünün ürünü orijinal eğitim kurumları idi. Bu yüzden Enstitüler, değerlerini yalnızca Türkiye'nin değil, dünya eğitim tarihine de kazımışlardır. Her ne kadar bazı reaksiyoner siyasal anlayış ve yaklaşımlar etkisiyle kapatılmış olsalar da, Köy Enstitüleri'nin etkileri, eğitsel gücü ve pedagojik zenginlikleri günümüze kadar ulaşmıştır. Bunun temel sebebi çeşitli yönlerden tanımlanabilir. En başta, bu kurumlar, bünyelerinde doğrudan evrensel bilim, kültürel faaliyet ve güzel sanatlardan kaynaklanan bir eğitim modeli benimsemişlerdir. Bu, sadece kırsal alanda değil, aynı zamanda eğitimin her alanında devrimsel bir şekilde yeniliklere yol açmıştır. Dolayısıyla, bu araştırmanın temel amacı, ilk önce Köy Enstitüleri'nin özgün, çağdaş, hümanist ve laik eğitim yöntemlerinden kaynaklanan eğitim model ve sistemlerini analiz etmek; ikinci olarak da, Enstitülerin bilim, kültür ve sanat alanlarında ne denli yenilikçi olduklarını ortaya koymaya çalışmaktır. Çalışmada hipotezli tümdengelim yöntemi temel alınmıştır. Bu nedenle, çalışmanın bulgular yaklaşımında genelden özele doğru bir geçiş bulunmaktadır. Çalışmada kullanılan bilimsel araştırma teknikleri ise, esasta literatür taraması ve içerik analizidir.

Anahtar Kelimeler: Türk Köy Enstitüleri, Eğitim, Bilimsellik, Yenilik, Evrensel Bilim.

Sokrates, Platon ve Aristoteles'in Görüşlerinin Eğitim Politikaları Oluşturma Bağlamında İncelenmesi

Hanife Kurt

İngilizce Öğretmenliği 23 Nisan Ortaokulu
hanife-kurt@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada Antik Yunan filozoflarından Sokrates, Platon ve Aristoteles'in devlet, siyaset ve eğitim hakkındaki görüşleri eğitim politikaları oluşturma bağlamında incelenmiştir. Aralarında öğretmen-öğrenci ilişkisi olan bu filozofların devlet, siyaset ve eğitim hakkındaki görüşlerini eğitim politikalarına yansımaları konu edinen bu araştırmanın amacı; mevcut politikaların kökeninin araştırılıp değerlendirilmesine olanak tanıyarak günümüz ve gelecek eğitim politikalarına ışık tutmaktır. Nitel veri toplama araçlarından doküman analiziyle elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle gerçekleştirilen bu çalışma ile ayrıca günümüz eğitim politikalarının temellerinin atıldığı bu döneme dair araştırmalarla ilgili alandaki eksikliği giderilmesi hedeflenmiştir.

Sokrates'in eğitim felsefesi düşünce boyutunda kalmayıp; soru cevap, diyalog yöntemi, tartışma, örnek olay, iş birlikçi öğrenme gibi bu anlayışın çerçevesinde gelişen yöntem ve teknikleri içerir. Yazılı herhangi bir eseri olmadığı için uyguladığı yöntemlerle eğitimin esnekliğine, sürekliliğine ve dinamikliğine; herkes için eğitim anlayışı da kamusal eğitim ve fırsat eşitliğine dikkat çekmektedir. Ayrıca Sokrates'in eğitim için herhangi bir çatıya ihtiyaç duymaması her yerde eğitim ilkesiyle örtüşür. Bu açıdan onun eğitimi informal bir nitelikte ve diğer deyişle hayat boyu öğrenmedir. Sokrates; eğitimi, insan ve kültür sorunlarını ahlak felsefesi açısından incelerken Platon daha çok siyaset ve toplum felsefesi açısından incelemiştir. Platon'un felsefesindeki düzenin ve sistemin korunması, toplumundaki insanların eşit yaratılmadığı düşüncesi günümüz eğitim politikalarına olumsuz bir perspektif sunmaktadır. Sokrates'te kitaplara, binalara sığmayan eğitim, Platon'la okullaşarak sistemli ve kurallı bir müfredata dönüşmüştür. Bu açıdan geleneksel bir eğitim anlayışını, evrensel ve değişmez doğruları içeren ve bunlara soyut düşüncelerle erişilebileceğini kabul eden İdealizm felsefesine temel oluşturmaktadır. Platon'un derslerinde beden ve zihin eğitiminin yanında sanatsal faaliyetler ve oyun içermesi, kurmuş olduğu okul Akademi; onun eğitim felsefesinde çok yönlü bir yaklaşımın öne çıktığının göstergesidir. Aristoteles ise tüm varlık ve insan merkezli felsefi görüşleri irdelemiş, sınıflamış, eleştirmiş ve sistemli bir hale getirmiştir. Evrensel ve değişmez doğrulara duyular yoluyla elde edilen bilgiler aracılığıyla ulaşılabileceğini düşünen Aristoteles; deney ve gözlem metotlarına dolayısıyla bilimsel araştırmalara önem vermiştir. Bu açıdan Realizm akımına temel oluşturarak eğitim programlarında deneysel ve nicel araştırmaları konu eden fen ve doğa bilimlerinin yer almasına dayanak oluşturmuştur. Bu durum eğitim politikalarının oluşturulmasında önem teşkil eden bilimsellik, rasyonellik, tutarlılık ilkeleriyle örtüşmektedir. Bahsi geçen bu üç filozofun aralarında öğretmen-öğrenci ilişkisi olmasına rağmen üçünün de birbirinden farklı görüşler ortaya koyabilmeleri, yani hocalarından öğrendiklerini değişik boyutlarda ele alabilmeleri de eğitim politikalarının oluşturulmasında eğitime ve öğretmene dair anlamlı bir bakış açısı sunmaktadır.

Sonuç olarak; Sokrates, Platon ve Aristoteles'in bahsedilen devlet, siyaset, eğitim hakkında görüşleri dünyanın devlet ve siyaset anlayışlarına yön vermiş, dolayısıyla da modern eğitim politikalarının oluşturulmasına önemli ölçüde etki etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sokrates, Platon, Aristoteles, Eğitim Politikaları.

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ve 11. Kalkınma Planı'nda Eğitim İle İlgili Hedeflerin Karşılaştırılması

İnci Algan Akar
Okul Öncesi Öğretmenliği Dursunbey Raif Eriş Anaokulu
inciaakar@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı; kısa ve uzun vadeli eğitime ile ilgili ortaya koyulan hedeflerini ortaya koyulan hedefleri içeren 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi ile ülkemiz eğitim sistemi ile ilgili genel hedefleri içeren 11. Kalkınma Planına ait örtüşen hedefler karşılaştırılarak değerlendirmektir. Çalışma kapsamında 11. Kalkınma Planında bulunan eğitim alanındaki politika ve tedbirler ile 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde bildirilen hedefler belge analizi yöntemiyle karşılaştırılmıştır. Yapılan çalışmada; Türk Eğitim Sistemini gelişim dinamiğini ortaya konan 11. Kalkınma Planının eğitim politikaları ve 2023 Eğitim vizyonunun büyük oranda örtüştüğü görülmüştür. Bazı alanlarda ise bu politikaların ve vizyonların güncellenerek 21. Yüzyıl becerilerine dönük hedeflere yer verildiği tespit edilmiştir.

Eğitim sisteminde belirli bir standardı yakalamak, planlı ve düzenli gelişme kaydetmek adına önemlidir. Alanda daha önce yapılmış tüm çalışmalar da eğitim sistemimizle ilgili geçmişten beri süregelen eksikliklerin giderilmesine yönelik olmaktadır. Atılmak istenen yeni adımların istikrarlı bir şekilde her ikisinde de yer aldığı, bu konuda çalışma yapılmasının ve eksikliklerin giderilmesinin hedeflendiği görülmektedir. Bununla birlikte vizyon belgesiyle uzun yıllardır çözümü beklenen sorunların ele alındığı görülmüştür. Vizyon belgesi bu sayede toplum üyelerinin aynı yöne bakmaları sağlar ve ortak bir geleceği tasarlamalarını sağlar. Bu yönüyle 2023 Eğitim Vizyonu belgesi eğitim sistemindeki tüm çalışanlara “bundan sonra hep beraber neler yapacağız” mesajını vermiştir.

Bakanlığın en önemli gündemlerinden biri de özellikle daha soyut ve genel olan hedeflerin somutlaştırılması, eylem adımlarının belirlenmesine olmalıdır. Daha bütünlükçü ve çift boyutlu yaklaşımla geliştirilecek eğitim programları eğitim sistemimizin geleceği açısından oldukça olumlu bir gelişmedir. Kalkınma planlarının hiçbirisinde eğitimin bir “insan hakkı” olduğundan bahsedilmemiştir. Önceki dönemlerde okullaşma oranlarına, fiziki şartlara ve teknik donanımlara odaklanılmışken vizyon belgesiyle daha insancıl bir şekilde okullarda verilen eğitimin niteliğine, etkililik ve verimlilik düzeyine yönelik hedeflerin ortaya çıktığı dikkat çekmektedir.

İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetimi ile ilgili olarak teknolojik gelişmelerin değişen anlayış ve algıların hedef ve beklentilerde yeni ihtiyaçlar ortaya koyduğu görülmektedir. Bu konuda vizyon belgesinin getirdiği yenilikler göz ardı edilemeyecek niteliktedir. Bunlar;

- Üniversite sınavlarında sıralamada üst dilimde yer alan öğrencilerin eğitim fakültelerine yerleştirilmesine yönelik iyileştirmeler yapılacak
- Öğretmen ve okul yöneticilerimiz için Yatay ve Dikey Kariyer Uzmanlık Alanları yapılandırılacaktır ve bu basamaklara yönelik lisansüstü düzeyde mesleki uzmanlık programları açılacaktır.

- Öğretmen ve okul yöneticilerimizin genel ve alana yönelik becerilerini iyileştirmek için lisansüstü programları, yüz yüze, örgün ve uzaktan eğitim iş birlikleri hayata geçirilecektir.

- Sertifikaya dayalı “Pedagojik Formasyon” uygulaması kaldırılacak ve yerine yurt dışında kolay erişilebilir lisansüstü düzeyde “Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı” açılacaktır

Anahtar Kelimeler: 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, 11. Kalkınma Planı, Eğitim Hedefleri, Karşılaştırma.

Göç Durumu ve Göç Nedeni Ekseninde Öğrencilerin Hukuk ve Adalet Dersi Teorik Bilgi Düzeyleri ve Davranış Eğilimleri

Hakan Öngören^{1,*} & Arzu Meryem Demirkıran¹
¹ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
hakanongoren@marun.edu.tr

Özet

Bu araştırmada amaç ortaokulda seçmeli ders olarak verilen Hukuk ve Adalet dersini alan öğrencilerin göç durumu ve göç nedeni bağlamında dersle alakalı olarak sahip oldukları teorik bilgi düzeyleri ve davranış eğilimlerini öğrenmek ve anlamlılık düzeylerini tespit etmektir. Buna yönelik olarak araştırma sahası olan Sultanbeyli ilçesinde yer alan ve Hukuk ve Adalet dersinin verildiği toplam beş ortaokul belirlenmiştir. Daha sonra bu ortaokullarda eğitim gören Hukuk ve Adalet dersi alan öğrenciler için gönüllü araştırma onam formu düzenlenmiş ve sonuç itibarıyla araştırmaya 6. 7. ve 8. sınıf düzeylerinde toplamda 414 öğrenci katılım göstermiştir. Araştırmada yöntem olarak nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve veriler anket tekniği kullanılarak toplanmıştır. Anketlerde öğrencilerin teorik bilgi düzeylerini ölçmek adına “*Hukuk ve Adalet Dersi Teorik Bilgi ve Uygulama Eğilim Ölçeği*” kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS 26 programı kullanılarak T-Testi ve Anova testi kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin göç durumu ile teorik bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca öğrencilerin ailelerinin göç nedeni ile davranış eğilimleri arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Buna göre araştırma sonunda elde edilen sonuçlar temel alınarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Göç, Hukuk ve Adalet Dersi, Ortaokul, Öğrenci.

Hukuk ve Adalet Dersinin İçerik ve Kazanım Bağlamlarında Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Hakan Öngören
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
hakanongoren@marun.edu.tr

Özet

Bu nitel çalışmada amaç ortaokul 6. 7. ve 8. sınıflarda seçmeli ders olarak verilen hukuk ve adalet dersinin içerik ve kazanımları hakkında öğretmen görüşlerini tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim döneminde seçmeli hukuk ve adalet dersi veren Sultanbeyli ilçesindeki beş ortaokulda görevli toplam 11 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin Hukuk ve Adalet dersi öğretim programının içerik ve kazanımları ile alakalı görüş ve değerlendirmeleri yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilmiş ve elde edilen sonuçlar betimsel analiz teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin hukuk ve adalet dersini seçmelerinde hukuk sistemini, hukuk-devlet ilişkisini anlama ve hukuki terimleri kavrama gibi konuların etkili olduğu belirtilmiştir. Ders kitabında yer alan içerik ve görsellerin eğitici, renkli ve tamamlayıcı olduğunu belirtmelerine rağmen ders kitabının yazım dilinin sadeleştirilmesi ve örnek olayların çoğaltılması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca öğrencilerde dersin sonunda hedef ve kazanıma paralel olarak adil olma farkındalığı oluştuğu ve hak arama/özsaygı konularında gelişme sağlandığı belirtilmiştir. Buna göre araştırma sonucunda elde edilen değerlendirme sonuçlarına göre hukuk ve adalet dersi eğitim programına yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hukuk ve Adalet Dersi, Ortaokul, Öğrenci, Öğretmen.

Ortaokul Öğrencilerinin Atık ve Geri Dönüşüm Kavramları/Konuları Hakkındaki Tutum Düzeyleri

Zeynep Güler ^{1,*} & Burcu Güngör Cabbar ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Akbaşlar Ortaokulu

² Biyoloji Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

zeynepguler2013@gmail.com

Özet

Atık ve geri dönüşüm konusunda bilimsel bilgiye sahip, bu bilgiyi tutum ve davranışlarında gösteren öğrencilerin yetiştirilmesinde, fen bilimleri dersinin etkisi yadsınmaz. Okullarda çevre ile ilgili konularda ders etkinlikleri planlanmadan önce öğrencilerin atık ve geri dönüşüm hakkındaki tutum düzeylerini ortaya çıkarmak; tasarlanacak etkinliklerin ihtiyacı karşılaması ve bu düzeyi yükseltilmesine yönelik daha anlaşılır ve verimli olmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle çalışma ortaokul öğrencilerinin atık ve geri dönüşüm konuları hakkındaki tutum düzeylerini ortaya çıkarmak için yapılmıştır. Araştırmada, nicel ve nitel veri toplama tekniklerinin birlikte kullanımını kapsayan karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu desen çerçevesinde araştırmanın nicel boyutunda tarama modeli kullanılmış, Yoldaş (2019) tarafından hazırlanan “Atık ve Geri Dönüşüm Tutum Ölçeği (AGTÖ)” anketi uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise Yoldaş (2019) tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın nicel kısmı, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Ankara ve Balıkesir’de öğrenim gören 52 ortaokul öğrencisi ile nitel kısmı ise araştırmaya katılan 5 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS 16 programı kullanılmıştır. Nitel veriler ise içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin AGTÖ puan ortalamaları 4,00 olarak tespit edilmiş; ölçek alt boyutlarında ise davranış alt boyutu puan ortalaması 3,84; ilgi alt boyutunda 4,18; değerlendirme alt boyutu 4,05 ve tasarruf alt boyutu 4,00 sonucuna ulaşılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme sonucunda öğrencilerin 1. temada atık ve çöp kavramlarını bilgi boyutunda tam olarak ifade edemedikleri ancak fen bilimleri dersinde yapılan etkinlikler sonucunda atık ve geri dönüşümüne yönelik birçok olumlu tutum ve davranış geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. 2.temada ise öğrencilerin atık ve geri dönüşümün hammadde ve kaynakların dengeli kullanımına yönelik faydasının farkında oldukları; 3.temada ise atıkların değerlendirilmesi aşamasında değil de atıkların geri dönüşüm tesislerine gönderilme sürecine yönelik deneyimlerinin olmadığını bize göstermektedir. Atık ve geri dönüşüm ölçeğinden alınan puanlar ile görüşme formundan elde edilen veriler birbirini tamamlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Atık, Geri Dönüşüm, Fen Bilimleri, Tutum.

Fen Bilimleri Dersinin ASSURE Öğretim Tasarımı Modeline Göre Planlanması

Buket Çatar^{1,*} & Zehra Özdilek²

¹ Fen Bilimleri Öğretmenliği Bursa Uludağ Üniversitesi

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bursa Uludağ Üniversitesi

801951005@ogr.uludag.edu.tr

Özet

2020 yılı ile birlikte tüm dünya ülkeleri COVID 19 pandemisi nedeniyle sağlık başta olmak üzere eğitim, ekonomi ve turizm gibi birçok faaliyet alanında, değişime gitmek zorunda kalmıştır (Evren Yapıcıoğlu, 2020). Özellikle eğitim alanında pandemi nedeniyle uzaktan eğitim sürecine geçilmiş olması dersin iyi şekilde planlanması ve derslerin teknolojiyle entegre olması gibi zorunluluklar oluşturmuştur. Günümüz şartları düşünüldüğünde teknolojiyle desteklenmiş öğrenme ortamlarının oluşturulması son derece önemlidir. Öğretim faaliyetleri için teknoloji kullanan birçok öğretim tasarım modeli bulunmaktadır. Bu öğretim tasarım modelleri içinde öğretim teknolojilerinin etkin bir şekilde kullanılması için gerekli tüm süreçleri sağlayan ASSURE modeli ön plana çıkmaktadır (Özdilek, 2018). ASSURE öğretim tasarım modeli öğretim sürecini sistematikleştiren altı aşamadan oluşmaktadır. Bunlar; öğrenenlerin analizi, hedeflerin belirlenmesi, öğretim yöntem, medya ve materyallerin seçilmesi, öğretim yöntem medya ve materyallerin kullanımı, öğrencilerin aktif katılımı, değerlendirme ve gözden geçirme aşamalarıdır. Bu çalışmanın amacı, fen bilimleri dersi içerisinde yer alan bir konunun ASSURE öğretim tasarım modeline göre planlanarak öneri niteliğinde ders planı sunulmasıdır. Bu kapsamda hazırlanan ders planı öğrencilere uygulanacak olup uygulama esnasında karşılaşılan durumlar ve dikkat edilecek noktalar üzerine öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri Dersi, ASSURE Öğretim Tasarım Modeli, Ders Planı.

Öğretmen Adaylarının Eğitime Giriş Dersine Yönelik Tutumları (Gazi Üniversitesi Örneği)

Pınar Bilasa
Eğitim Bilimleri Gazi Üniversitesi
pınarbilasa@gmail.com

Özet

Bu araştırma öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde birinci sınıf, birinci döneminde öğretmenlik meslek bilgisi dersi kapsamında aldıkları ilk ders olan Eğitime Giriş dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Tarama modeline dayalı olarak yapılan bu araştırmanın çalışma grubunda Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında araştırmacının Eğitime Giriş derslerine girdiği Okul Öncesi Öğretmenliği (98 kişi) ve Sınıf Eğitimi Öğretmenliği (92 kişi) bölümlerine kayıtlı olan toplam 190 öğretmen adayı yer almaktadır. Araştırmada veriler 2011 yılında Önen ve Koçak tarafından geliştirilen 29 maddeden oluşan “Eğitim Bilimine Giriş Dersine Yönelik Tutum” Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır.

Verilerin analizinde öncelikle verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı Z puanı testi ile incelenmiştir. Dağılımın normal olmadığı belirlendiği için karşılaştırmalı analizlerde parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Eğitime Giriş dersine ilişkin tutumlarının cinsiyet ve bölüm değişkenlerine göre değişiklik göstermediği görülmüştür. Ayrıca yapılan analiz sonuçlarında öğretmen adaylarının bu derse ilişkin yüksek düzeyde sempati duydukları, yüksek düzeyde önem verdikleri ve çok az düzeyde de antipati duydukları ortaya çıkmıştır. Bu bulgulardan hareketle, öğretmen adaylarının derse ilişkin görüşlerinin farklı bir veri toplama tekniği olan görüşme tekniği kullanılarak da ele alınması önerilebilir. Böylece öğretmen adaylarının bu derse ilişkin tutumlarının nedenleri araştırılabilir. Ayrıca öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde okudukları diğer derslere ilişkin tutumlarına bu araştırmada kullanılan benzer ya da farklı değişkenler aracılığıyla da bakılarak öğretmen adaylarının eğitim fakültelerinde daha nitelikli yetişmesine olanak sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi, Sınıf Eğitimi, Eğitime Giriş Dersi, Öğretmen Adayları, Tutum.

7. Sınıf Fen Bilimleri Dersi 3. Ünite Kuvvet ve Enerji Ünitesinin Öğretim Programında Yer Alan Kazanımların ve Soruların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne Göre İncelenmesi

Melike Aydar ^{1,*} & Burcu Güngör Cabbar ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

² Biyoloji Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
aydarmelike@hotmail.com

Özet

Fen Bilimleri dersi eğitim ve öğretim programında 3., 4., 5., 6., 7. ve 8. Sınıf düzeylerinde fizik, kimya biyoloji, astronomi konu alanları program içinde; 5 konu alanından 3'ü, 305 kazanımdan 111 kazanım fizik konu alanına aittir. Fen bilimleri dersi fizik konuları öğrenciler tarafından zor ve karmaşık olarak algılanmaktadır. Özellikle soyut konuların yer aldığı kuvvet, hareket ve enerji konuları fen bilimlerinde öğrencilerin öğrenme ve anlamada sorun yaşadıkları konular olarak göze çarpmaktadır. Aynı zamanda enerji kavramı biyoloji, fizik, kimya gibi alanlarında kullanılan disiplinler arası bir kavramdır. Bu nedenle enerji kavramının bilimsel olarak doğru biçimde anlaşılması sadece fizik konularını değil diğer derslerdeki ilgili konuları da anlamayı kolaylaştıracaktır. Böylelikle kavramlar arası ilişkiler kurularak üst düzey bilişsel bilgiyi kullanma becerisine sahip olabileceklerdir. Öğretim programlarında yer alan kazanımlar belirlenen amaçlar doğrultusunda hazırlanarak öğrenmeye yön veren yönergelerdir. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (YTB), bilişsel süreç boyutu ve bilgi boyutu olmak üzere iki boyutun eş zamanlı incelenmesine olanak sağlar. Bu çalışmada, 7. Sınıf Fen Bilimleri 3. Ünite Kuvvet ve Enerji ünitesinin kazanımları, ders kitaplarındaki sorular, örnek sorular ve Bursluluk sınavı soruları YTB'ye göre incelenmiştir. Çok yönlü bir inceleme ile kazanımlar, kazanımlar-MEB ders kitabı soruları, kazanımlar-Örnek Sorular, PYBS ve Bursluluk sınav soruları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi betimsel analiz kullanılmıştır. Analiz bulgularına göre 7. Sınıf Fen Bilimleri 3. Ünitesi Kuvvet ve Enerji ünitesinde yer alan 11 kazanımın 6 kazanımı üst bilişsel düzeyde yer aldığı; MEB ders kitabında yer alan soruların çözümleme düzeyi, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel boyutta yoğunlaştığı; MEB ders kitabında yer alan soruların kazanımlar ilişkisi incelendiğinde bir kazanım hariç diğer kazanımları karşılayan soru türleri olduğu; PYBS ve Bursluluk sınav soruları altbilişsel düzeyde, Örnek Soruların ise üstbilişsel düzeyde yer aldığı, Örnek Sorular, PYBS ve Bursluluk sınav sorularının kazanım ilişkisi incelendiğinde F.7.3.2.2 kazanıma ait soruların fazla sayıda olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fen Bilimleri, Kuvvet ve Hareket, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Kazanım.

Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim

Özlem Benligil

İngilizce Öğretmenliği Hasan Ali Yücel Anadolu Lisesi
ozlembenligil@gmail.com

Özet

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA'lar), aşırı yoksulluğu sona erdirmek, herkes için insana yakışır iş sağlamak, adaleti, barışı ve refahı teşvik etmek ve doğal çevreyi korumak için 2015 yılında 193 dünya hükümetinin tamamı tarafından müzakereler sonrası kabul edilen bir gündemdir. 17 amaç ve toplam 169 alt hedef belirlenmiştir. Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim (ESD), hâlihazırda binlerce eğitim kurumu tarafından benimsenmiş olan ve Gündem 2030 olarak da bilinen, dünya çapında tanınan bir çerçevedir. ESD üç alanı kapsar: çevre, toplum ve ekonomi. SKA'lar son derece zengin bir öğretim kaynağıdır ve öğrencilerinizi sayısız gerçek dünya sorunu ile ilişkilendirmenin yollarını sunar. Ekonomi, çevre bilimi ve mühendislik, dil ve edebiyat, sosyal bilgiler, coğrafya ve diğer derslerin öğretim programına entegre edilebilir ve K12 bütünlüğünde disiplinler arası eğitim programı geliştirilebilir. Bu amaçlar, milli eğitim gereksinimleriyle uyumlu halde ve STEM eğitimi uygulamaları kullanılarak, küçük yaşlardan itibaren öğrencilerimizin günümüz toplumunda değişen ve dönüşen yaşam standartlarına ayak uydurabilecek, teknolojik gelişmeleri takip edebilen, 21. Yüzyıl becerileri gelişmiş bilinçli dünya vatandaşları ve yarının liderleri olmalarına katkıda bulunur. Çevre Eğitimi, Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi ve İklim Değişikliği Eğitimi ile öğrenci akademik performanslarındaki artış arasında bağlantı kuran çalışmalar mevcuttur. Eğitim 2030'un etkileri çeşitli ülkelerde ve okullarda gösterilmiştir. Birden fazla bağlamda 14'ten fazla kapsamlı çalışmanın literatür taraması, Eğitim 2030'u olumlu akademik başarılarla ilişkilendiren önemli miktarda kanıt olduğunu ortaya koydu. Araştırmalar, çevre eğitiminin akademik performansı, eleştirel düşünme becerilerini ve yaşam becerilerini geliştirdiğini buldu. İncelenen çalışmaların %90'ında öğrencilerde becerilerin arttığı ve %86'sında öğrencilerde olumlu değişiklikler olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Eğitim, STEM.

Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Gerçekleştirilen İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Hakkındaki Öğretmen Görüşleri

Ercan Ürkmez

Sınıf Öğretmenliği Görükle Dumlupınar İlkokulu

ercan.urkmez@hotmail.com

Özet

Bu araştırma „Ses Temelli Cümle Yöntemi“ ile gerçekleştirilen ilk okuma-yazma öğretimi hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmış betimsel bir araştırmadır. Araştırma Bursa ili Nilüfer ilçesi sınırlarında bulunan 9 ilkokula ait öğretmenlerle yapılmıştır. Örneklemelerin seçiminde kolay ulaşılabilir olmaları göz önüne alınmıştır. Araştırmada kullanılan görüşmeler 9 ilkokul öğretmeniyle ayrı ayrı yapılırken anketler 89 ilkokul öğretmeni tarafından yapılmıştır.

Araştırmada veriler her ikisi de Bektaş (2007) tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış „Ses Temelli Cümle Yöntemi ile Gerçekleştirilen İlk Okuma-Yazma Öğretimi Hakkında Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi“ adlı görüşme formu ve „STCY ile Gerçekleştirilen İlk Okuma-Yazma Öğretimi Hakkında Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi“ adlı anket ile toplanmıştır. Görüşme formuna ve ankete STCY Türkçe Öğretim Programına göre gerekli düzenlemeler ve güncellemeler araştırmacı tarafından yapılmıştır. Görüşmeler için içerik analizi yöntemi kullanılırken, anketler için IBM-SPSS istatistik programı aracılığıyla frekans ve yüzde hesapları kullanılmıştır. Yapılan görüşmeler ve anketler sonucu öğretmenler özellikle Ses Temelli Cümle Yöntemi ile özellikle okumaya hızlı bir geçişin olduğunu fakat okumaya hızlı geçişin, hızlı okumayı ve hızlı anlamayı beraberinde getiremediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin ilk okuma-yazma öğretimi için yöntem tercihleri kendilerine bırakıldığı takdirde "Cümle Çözümleme Yöntemi"ni işe koşacakları tespit edilmiştir. Öğretmenler Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma-yazma öğretiminde, okuma-yazmaya daha fazla zaman ayırabilmek için Hayat Bilgisi ve Matematik gibi mihver dersleri esnetmektedirler. Ayrıca Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma-yazma öğretimi yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yöntem ile ilgili bir hizmet içi eğitim almadığı görülmüştür. Bitişik eğik yazı ile gerçekleşen dikte çalışmalarında en büyük problemin harf eksiklikleri olduğu ifade edilmiştir. Bitişik eğik yazıya göre yapılan çizgi çalışmalarında öğrencilerin çok zorlandığı ifade edilmiştir. Bitişik eğik yazıda en zor yazılan harfler r ve f harfleri olurken en kolay yazılan harfler ise o ve ö harfleri olmuştur. Öğretmenler, öğrencilerin, yazı yazarken çizgileri taşırmamasının asıl sebebi olarak Ses Temelli Cümle Yöntemi ile kullanılmaya başlanan bitişik eğik yazıyı görmektedirler. Öğretmenlere göre öğrenciler genel olarak sesleri hissedebilirken en çok sesin ortada olduğu sözcükleri tespit etmekte sıkıntı yaşamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Ses Temelli Cümle Yöntemi, Öğretmen Görüşleri, Sesi Tanıma ve Hissetme, Bitişik Yazı, İlk Okuma-Yazma.

Öğretmenlerin Hizmet Öncesi, Hizmet İçi ve Lisansüstü Eğitime İlişkin Görüşleri

Zafer Atak ^{1,*} & Duygu Gür Erdoğan ²

¹ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Bölümü Sakarya Üniversitesi
contratak32@hotmail.com

Özet

Bu çalışma öğretmenlerin hizmet öncesi, hizmet içi ve lisansüstü eğitime ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evreni Balıkesir ilinin İvrindi ve Kepsut ilçelerinde görev yapan 604 öğretmendir. Araştırmanın örneklemini ise bu ilçelerde çeşitli branşlarda görev yapan 50 öğretmen oluşturmaktadır. Örneklemin belirlenmesinde seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin görüşlerine ulaşmak için 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu 3 bölümden oluşmaktadır. İlk soru öğretmenlerin üniversitede aldıkları eğitim hakkındaki görüşleriyle ilgilidir. İkinci ve üçüncü sorular öğretmenlerin mesleki bakımdan kendilerinde yeterli ve eksik buldukları özellikleri belirlemeye yöneliktir. Formun dördüncü sorusu ise öğretmenlerin mesleklerini sürdürürken aldıkları hizmet içi eğitimlere yönelik bakış açılarının belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Öğretmenlerin en son katıldıkları hizmet içi eğitimi nasıl değerlendirdikleri beşinci soru ile belirlenmeye çalışılmıştır. Son soru ise öğretmenlerin lisansüstü eğitim alma hakkındaki düşüncelerine dönüktür.

Görüşme formundan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmeye çalışılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda anlatılan özel aktarımların değerlendirilmesi yapılmıştır. Cevaplar belli temalar altında gruplanmış ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur. Buna göre; öğretmenlerin %34'ü üniversitede aldıkları lisans eğitimini yetersiz bulduklarını belirtirken % 28 ise aldıkları eğitimi yeterli olarak gördüklerini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %18'lik bölümü de lisans eğitiminde uygulamaya daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin kendilerini en yeterli gördükleri alanların başında iletişim becerileri gelmektedir. Diğer cevaplar incelediğinde öğretmenlerin günceli takip etme, öğretim yöntem teknikleri, alan bilgisi, öğrenci düzeyine inebilme konularında kendilerini yeterli buldukları görülebilir. Kendilerini yeterli buldukları bu alanlarda daha az hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları düşünülebilir.

Öğretmenler kendilerini en çok teknolojik gelişmeler konusunda eksik hissetmektedirler. Ayrıca bazı öğretmenler dezavantajlı öğrencilere yaklaşım konusunda kendilerini eksik hissettiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler bu gibi eksiklerini kapatmak için hizmet içi eğitimlere alınabilirler.

Öğretmenlerin %44'ü katıldıkları hizmet içi eğitimleri önemli ve gerekli bulmasına rağmen eğitimleri verimsiz ve gereksiz bulan öğretmenler de vardır. Bu şekilde düşünen öğretmenlerin oranı da %28'dir. Diğer cevaplara bakıldığında; öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri verimsiz ve gereksiz bulmasında hizmet içi eğitimlerin planlamalarının yanlış olması, eğitimlerin uzmanlar tarafından verilmemesi ve

bazı eğitimlerde öğretmenlerin görüşünün alınmaması etkili olmuştur. Buna rağmen öğretmenler %60 gibi yüksek bir oranla en son katıldıkları hizmet içi eğitimi olumlu olarak değerlendirmişlerdir.

Öğretmenlerin lisansüstü eğitime ilişkin görüşleri %50'lik oranla olumludur. Fakat öğretmenler, gerekli motivasyonlarının olmaması, iş başındayken lisansüstü eğitime karşı olmaları, lisansüstü eğitimi yorucu ve stresli bulmaları sebebiyle yüksek lisans yapmayı düşünmediklerini de ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Eğitim, Hizmet İçi Eğitim, Lisansüstü Eğitim.

Ortaokul (5.-8. Sınıf) Matematik Dersi Öğretim Programının 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İrdelenmesi

Evren Aytaç Dağdeviren
Eğitim Programları ve Öğretimi Balıkesir Üniversitesi
eadead2905@gmail.com

Özet

Dünyamız artan bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde her geçen gün daha küçülmekte ve küreselleşen dünyada günümüz toplumlarının bir takım değişiklikler yaşadığı görülmektedir. Toplumlarda meydana gelen değişimler, toplumu oluşturan bireylerin çağın gereklerine ve getirdiklerine ayak uydurabilmek için yaşadığı değişimlerden kaynaklanmaktadır. Bu değişimler ise günümüzde bilgi toplumunu ortaya çıkarmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, bilimsel gelişmeler, ekonomik gelişmeler, küreselleşme ve çok kültürlülük gibi gelişmelerin gelecekte eğitim anlayışları ve okul düzenleri üzerinde etkili olacağı düşünülmektedir. Buradan hareketle 21. yüzyıl ile değişime bağlı olarak geline bilgi toplumu olmanın özellikleri birlikte değerlendirildiğinde eğitimde çağın gerektirdiği becerilerin ele alınmasının zorunluluk olduğu söylenebilir. Bu beceriler 21. yüzyıl becerileri olarak ifade edilebilir. 21. yüzyıl becerileri ile ilgili pek çok sınıflandırma yapılmıştır. Bu sınıflandırmalardan P21 (Partnership for 21st Century Learning) üzerinde en çok inceleme yapılan ve kabul gören beceri sınıflamalarından biridir (Cansoy, 2018).

21.Yüzyıl Öğrenimi İçin Çerçeve Ortaklığı (Partnership for 21st Century Learning) olarak isimlendirilen bu Projede 21. yüzyılda bir bireyin sahip olması gereken beceriler ve yeterlikler; öğrenme ve yenilik becerileri(eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, yaratıcı düşünme ve yeniliği uygulama becerileri, iletişim ve işbirliği becerileri), bilgi, medya ve teknoloji becerileri(bilgi okur-yazarlığı, medya okur-yazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığı), yaşam ve kariyer becerileri(esneklik ve uyum, girişimcilik ve öz-yönelim, sosyal ve kültürlerarası beceriler, üretkenlik ve sorumluluk, liderlik ve sorumluluk) şeklindedir.

Türkiye’de (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılından İtibaren) güncellenen öğretim programlarında tanımlanan temel beceriler ise; 1. Anadil Okuryazarlığı, 2. Beden Eğitimi ve Spor Yeterlilikleri, 3. Bilgi Okuryazarlığı, 4. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okuryazarlığı, 5. Bilim Okuryazarlığı, 6. İnsan Hakları ve Demokratik Duyarlılık Yeterlilikleri, 7. Matematik Okuryazarlığı, 8. Öğrenme Yeterlilikleri,9. Öz Farkındalık, 10. Sanat Yeterlilikleri, 11. Temel Hayat Yeterlilikleri , 12. Yabancı Dil Okuryazarlığı ve Yeterlilikleri, 13. Yurttaşlık Bilgisi ve Bilincidir.(MEB, TTKB, 2017).

Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı 2018 yılında yayımlanan ve yürütülmekte olan ortaokul(5.-8. sınıf) matematik dersi öğretim programının 21. Yüzyıl becerileri açısından irdelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda bu 21. yy becerilerinin ortaokul(5.-8. sınıf) düzeyinde yer alan kazanımlar bağlamında sınıflara ve öğrenme alanlarına göre dağılımı irdelenmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılı Ortaokul Matematik Dersi Öğretim Programı(5.-8. sınıf) düzeyinde yer alan kazanımların 21. Yüzyıl becerileri

çerçevesinde değerlendirilmesi amacıyla bu çalışmada nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan doküman analizi kullanılmıştır. Bu çalışmada 2018 yılında MEB tarafından yayımlanan ortaokul(5.-8. sınıf) matematik dersi öğretim programının tamamı incelenmiştir.

Bu çalışma henüz tamamlanmamış olup bulgu ve sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: 21. Yüzyıl Becerileri, Ortaokul Matematik Dersi, Öğretim Programı.

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi: Türkiye ve Estonya Örneği

Hilal Karakış^{1,*} & Kemal Oğuz Er²

¹ Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Yönetimi Balıkesir Üniversitesi

hi-hilal@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi ile teknoloji alanında hızla gelişim gösteren ve TIMMS, PISA ve PIRLS gibi uluslararası sınavlarda başarılı ülkeler arasında yer alan Estonya'nın Enformatik Dersi Öğretim Programlarını karşılaştırmaktır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması desenine göre tasarlanmıştır. Ayrıca bu çalışma dünyadaki eğitim sorunlarının benzerliğini ortaya koymakla birlikte bu sorunların farklı ülkelerde farklı şekilde meydana geldiğini ve çözüm yollarının da farklı olabileceğini gösteren bir karşılaştırmalı eğitim araştırmasıdır (Türkoğlu, 1998). Araştırma verilerinin elde edilmesinde ise Nitel Araştırma Yöntemlerinden Doküman Analizi yöntemi kullanılmış ve araştırmanın amacı doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığında edinilen Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programıyla Estonya Eğitim ve Araştırma Bakanlığında elde edilen Enformatik Dersi Öğretim Programı ortak başlıklar altında karşılaştırılmıştır (, derslerin okutulduğu sınıf düzeyleri, programlarda yer alan içerik ve öğretim yaklaşımlarının benzerlik ve farklılıkları). Araştırmanın sonucunda ülkelerin Eğitim sistemlerinin genel yapıları, Bilişim Teknolojileri öğretim programı ile Enformatik dersi öğretim programının amacı, içerik ve öğretim yaklaşımları arasında pek çok farklılık ve benzerliğe rastlanmıştır. Tüm bu benzerlik ve farklılıklar değerlendirildiğinde Bilişim Teknolojileri Dersinin daha etkili ve verimli gerçekleştirilebilmesi için; İlkokul öğretmenleri için Serbest Etkinlikler Dersi Kapsamında Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi öğretim Programı doğrultusunda Hizmetiçi Eğitimler düzenlenerek derslerine entegre etmelerine yardımcı olunabileceği, Programda da vurgulandığı gibi uygulamaya yönelik bir ders olması sebebiyle İlk-orta ve lise kademelerinde okulların fiziksel alt yapıları hazır hale getirilebilir(Bilgisayar Laboratuvarı, internet vb gibi).Tüm eğitim kademelerinde Bilişim Teknolojileri Ve Yazılım konusunda öğrencilerin dikkatini çekecek uygulamalar, sergiler ve kulüp çalışmalarına yer verilebilir. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinin, ilkökul kademesinde seçmeli olması 5ve 6. Sınıf düzeyinde zorunlu olması sebebiyle öğrenciler arasında hazırbulunuşluk yönünden farklılıklar oluşturmaktadır. Bu farklılıkları ortadan kaldırmak için ilkökul kademesinde herhangi bir sınıf düzeyinde dersin zorunlu olması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Programı, Bilişim Teknolojileri.

Beden Eğitimi Öğretim Stilleri ile Öğretim Modellerine Yönelik Araştırmaların İncelenmesi

Selin Burucu ^{1,*} & Cevdet Cengiz ¹

¹ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
selinburucu@gmail.com

Özet

Bu çalışmada Beden Eğitimi ve Spor öğretimi alanında, Mosston'ın Öğrenme Stilleri Yelpazesi ve Öğretim Modelleri konusunda Türkiye'de ve dünyada 1966-2022 yılları arasında yayımlanmış olan çalışmaların incelenerek değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışma, geleneksel literatür incelemesi ile gerçekleştirilmiştir. Geleneksel literatür incelemesi sistematik çalışmalardan farklıdır (Demiris vd., 2019, s.32) ve belirli bir konu hakkındaki mevcut bilgi durumunun özet bir incelemesini sunmayı (Jesson vd., 2011, s.74) amaçlamaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu Türkiye'de ve dünyada yayımlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri ile hakemli dergilerde yayımlanmış makaleler oluşturmaktadır. Çalışma süresince 53 öğretim stili ve 45 öğretim modeli çalışmasına erişilmiş, bunlardan erişime kapalı olan tezler elimine edilerek 42 öğretim stili ve 38 öğretim modeli çalışması olmak üzere toplamda 80 çalışmadan yararlanılmıştır. Veri analiz için içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmalarda yoğun olarak öğretmen adayları ve deneyimli öğretmenler örneklem grubu olarak tercih edilmiştir ve örneklem büyüklüğü "6-1682" olarak kullanılmıştır. Öğretim stilleri Yelpazesi ile ilgili çalışmalar genellikle ilişkisel tarama ve derleme olarak yoğunlaşmaktadır ve "stil farkındalığı", "akademik başarı", "tutum", "motivasyon", "stile ilişkin değer algısı", "kaygı" gibi değişkenler ile ilişkilendirilmiştir. Öğretim modelleri ile ilgili çalışmalar da deneysel desenlemelerin yanı sıra nitel araştırma yöntemleri de öne çıkmaktadır ve "uygulama kriterleri", "öğrenme zamanı", "beceri gelişimi", "tutum" gibi değişkenler ile ilişkilendirilmektedir.

Sonuç olarak, hem stiller hem de modellerle ilgili çalışmalara bakıldığında farklı stil veya modellere yönelik farkındalığın ve uygulama deneyiminin yetersiz olduğu; öğretmen yetiştirme programlarındaki teorik öğrenmelerin uygulama boyutuyla ilişkilendirilemediği; özerk öğrenmeye yönelik sınıf ikliminin özellikle ulusal bazda yeteri kadar oluşturulamadığı; toplumun kültürel yapısının öğretmen ve öğretmen adaylarının stil ve model seçimlerini etkilediği görülmektedir. Gerek aday öğretmenler, gerekse deneyimli öğretmenlerin güncel eğitim-öğretim felsefesi doğrultusunda ve çağın gereksinimlerine uygun bir öğrenme iklimi oluşturabilmeleri için bu yöntemlerin uygulamalarına yönelik eğitimlere tabi tutulmalarının ve alan araştırmacılarının stil ve model uygulamalarına yönelik daha detaylı deneysel çalışmalar yaparak sonuçlarına yönelik öğretmen adaylarına öğretim sağlamlarının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Stilleri, Öğretim Modelleri, Beden Eğitimi

Rafadan Tayfa ve Green'lerin Büyük Şehir Maceraları Çizgi Filmlerinin Değerler ve Bilimsel İçerik Bakımından Karşılaştırılması

Melike Çetinkaya
İlköğretim Matematik Öğretmenliği Altındağ Bilsen
melike_0993@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı “Rafadan Tayfa” ve “Green’lerin Büyükşehir Maceraları” çizgi filmlerini barındırdığı değerler ve bilimsel içerik açısından karşılaştırmaktır. Bu amaçla “Rafadan Tayfa” çizgi filminin 10, “Green’lerin Büyükşehir Maceraları” çizgi filminin 8 bölümü rastgele seçilerek izlenmiştir. İzlenen “Rafadan Tayfa” çizgi film bölüm sayısının fazla olmasının sebebi bu çizgi filmin bölümlerinin süre olarak daha kısa olmasıdır. Araştırmada elde edilen bulguların doğruluğunu sağlamak ve gözden kaçan noktaları tespit etmek için tüm bulgular 3 kez gözden geçirilecek, çizgi filmler araştırmacı tarafından 3 er kez izlenip, çizgi filmlerde yer alan değerler Grimm ve Horstmeyer’in (2003) değerler analizine göre betimsel analize tabi tutulacaktır. Ayrıca her iki çizgi filmde yer alan bilimsel mesajlarda içerik analizine tabi tutularak söz konusu iki çizgi filmin bilimsel içeriği de karşılaştırılmış olacaktır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılacaktır. Doküman analizinde araştırılması hedeflenen olgu ya da olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin yanı sıra video, film, video kaydı, resim, fotoğraf gibi görsel ve dijital materyallerin incelenmesi sağlanabilmektedir (Creswell ve Clark, 2007; Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259). İncelemede değerlerin Grimm ve Horstmeyer’in (2003) değer başlıkları altında incelendiği kısım betimsel analiz yöntemiyle, çizgi filmlerdeki bilimsel mesajların analiz edildiği kısım içerik analizi tekniği ile incelenecek araştırma sonunda biri yerli ve biri yabancı yapım olan ve izlenme oranları çok yüksek olan iki çizgi film toplumsal değerler ve bilimsel içerik bakımından karşılaştırılmış olacaktır. Araştırmada verilerin analizi tamamlanmadığı için sonuçlar bildiri sunum gününde paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rafadan Tayfa, Greenlerin Büyük Şehir Maceraları, Değerler, Çizgi Filmler.

Okul Öncesi Eğitimde Klax Eğitim Modeli

Esma Ulu

Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Yeşil İz Okul Öncesi Eğitim Kurumu
esmauluilk@gmail.com

Özet

Çocuklarımızın, dijital ve bilgi çağında başarılı ve mutlu bir yaşam sürdürebilmeleri için onları buna hazırlayan ve onlara gerekli kilit becerileri sağlayan iyi bir eğitime ihtiyaçları vardır. Klax Eğitim Modelinin amacı, kendisi ve çevresi için sorumluluk taşıyan bireyler yetiştirmektir. Öğretmenin görevi, çocukların sorumlu, sosyal olarak yetkin, yaratıcı kişiliklere ulaşabilmeleri için, onlara eşlik etmektir. Bunu başarabilmek için, gelişim aşama formları gibi yöntemlerle öğrencilerin bireysel gelişim ve öğrenme hedefleri belirlenir ve yenilikçi öğrenme yöntemleri uygulanır.

İnsanlar çağımızda ezberlenen bilgi ile başarılı olamazlar. Bu nedenle, öğrenme terimi yeni bir anlam kazanmaktadır: Öğrenim şu ana kadar sadece bilginin kazanılması olarak anlaşılrsa da, bugün dünyanın bilgisinin deşifre edilebileceği ve kullanılabilir hale getirilebileceği yeterlilikler edinmektir. Sürekli değişen bir dünyanın arka planına karşı, temel yetkinliklere sahip olmak önemlidir. Anahtar yeterlilikler, bir kişinin bağımsız ve sosyal olarak düşünmesini, hareket etmesini ve şekillendirmesini sağlayan yeterliliklerdir. Klax pedagojisi, temel sosyal, teknik ve metodolojik becerilerin kazanılmasıyla ilgilidir. Özellikle, beş temel yetkinliği geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu yetkinlikler; yaratıcılık ve problem çözme becerisi, sosyal beceriler, öğrenme becerileri ve kendi kendine organizasyon, hoşgörü ve açıklık, Öz-Kimlik oluşturmaktır.

Klax Eğitim Modelinin Temel Hedefleri

- Kendisi ve çevresi için sorumluluk taşıyan insan yetiştirmek
- Psikolojik esneklik, krizlerle başa çıkma ve kişisel, sosyal kaynaklarını mobilize ederek fırsata çevirme yeteneği.
- Kendi öğrenim sürecini ve günlük akışını kendisi tarafından organize edebilme becerisini kazandırmak.
- Öğrenme ancak bireyin iç dinamiğine dayanırsa öz başarı sağlar ve kalıcılaşır. Birey, öğrenme sürecini eğitmenin rehberliğinde ve onunla birlikte tasarlar.

Kullanılan Yöntemler

- Aksiyon tepsileri
- Öğrenme tezgâhları
- Bireysel gelişim planları
- Başardım öğrendim yöntemi
- Çocuğun gelişimini belgeleyen portfolyo dosyası
- Hedef kartları

Klax eğitim modelinde öğrenmek demek, bilgi toplumunda mutlu ve başarılı olmak için anahtar

yeterlilikler kazanmak anlamına gelir. Kendi öğrenim sürecini kendisi organize etmeyi öğrenen, her zaman kendi çözümünün ötesine geçer, her zaman çözüm odaklı düşünür ve davranır.

Anahtar Kelimeler: Klax Eğitim Modeli, Okul Öncesi Eğitim, Öğrenme Ortamları.

Oyun Oynamak mı, Oyun Kurgulamak mı?: Oyun Temelli Matematik Öğretimi

İnci Sulak ^{1,*} & Ercan Kiraz ²

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

inciatasoy50@gmail.com

Özet

Oyunlar; amacın, ortamın, oyun süresinin, ödülün, kuralların oynayan kişi tarafından belirlendiği etkinliklerdir. Bazı uzmanların “öğrenme sanatı” olarak tanımladığı oyun, bir organizmaya deneme yanılma yöntemi kullanarak özel bir amaca yönelik değil sadece keyifli vakit geçirmek için yaptığı faaliyetler olmasının yanında kendi bedeninin sınırlarını, sosyal ilişkilerini, fizik kurallarını, matematiksel düşünmeyi ve aslında öğrenilebilecek birçok şeyi keşfetmesini sağlayabilir. Oyun, kişiye bu keşifleri yapabilmesi için sonsuz bir deney ortamı ve sayısız senaryo imkânı vermektedir.

Oyun, çocuklar için ciddi bir uğraştır. Özgürlüktür. Çocuklar daha oyunun tadına varamadan, özgür olduğu bu yaratma ortamından, genellikle ona verilen görevleri yerine getirdiği okul ortamına geçmektedir. Bu ortam değişikliğinin çocuklardan neyi çekip aldığını ve bu durumun ileride ne gibi sonuçlar yaratabileceğini düşünmeliyiz.

Genelde oyun kavramı çocuk ile özdeşleştirilir. Oyun çocukluktan itibaren insan hayatında vardır ve hatta hayatın kendisidir. Hollandalı tarih profesörü Johan Huizinga tarafından “homo ludens” (oyun oynayan/oyuncu insan) eserinde oyunun tüm edimlerden hatta kültürden bile eskiye dayandığını, kültür yapıcı olduğunu savunur. İnsan, yaşadığı süre boyunca yeni şeyler öğrenebilir, yeni beceriler kazanabilir. Bu kapsamda yaşamın her anında oyunla gelişebileceğimiz fırsatlar olmalıdır. Eğer bu fırsatlar olmazsa hayat bir rutine dönüşür.

Öğrencilere sunulan matematik öğretim içeriği düşünüldüğünde soyut düşünme, mantıksal akıl yürütme, soyut ve somut nesnel arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, matematiksel süreç becerilerinin geliştirilmesi, matematiksel kavramların öğretimi, stratejik düşünme gibi becerilerin gelişimine katkı sağlıyor olması önemlidir. Bu bağlamda özellikle eğitsel oyun kategorisi altında yer alan akıl ve zekâ oyunlarına, 2012 yılından itibaren ortaokullarda seçmeli ders olarak da okutulmasıyla beraber, duyulan ilginin arttığı söylenebilir. Fakat bu oyunlar genelde “yapılandırılmış oyun” biçiminde öğrenciye sunulmaktadır. Oyunun amaç, ortam, süre, kural, ödül durumları oyunu kurgulayan kişi tarafından belirlenmiş ve öğrenciye sadece verilen görevleri yerine getirme işi düşmektedir. Çocuklar için kurgulanmış oyunu oynamak da önemlidir fakat kendi oyununu kurgulayan çocuk, kendini gerçekleştirebilen birey olarak yetişir. Bugün kendi oyununu, yarın ise kendi işini kurgular.

Bu nitel çalışmanın amacı, oyunların sınıflandırılması, oyuncu tipleri ve oyun temelli öğretim uygulamaları hakkında kuramsal tartışmalardan yola çıkarak oyun ve oyun felsefesini temel alan eğitsel ve öğretimsel yaklaşımları sentezleyerek matematik öğretiminde oyun ve oyun kurgulama arasındaki bağlantıları düşünme becerileri bağlamında irdelemek ve görüş sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Matematik Öğretimi, Oyun Temelli Öğretim, Oyun Kurgulama.

İlköğretimde Teknoloji Tabanlı Uygulamaların Eğitim Sürecine Etkisi

Demet Koçoğlu^{1,*}, Ali Erdem², Neslihan Çavuşoğlu³ & Yusuf Delier⁴

¹ İngiliz Dili ve Edebiyatı Mehmet Azman Çavuş Ortaokulu

² Okul Öncesi Öğretmenliği Ali Rıza Güçkan Anaokulu

³ Okul Öncesi Öğretmenliği Merkez Ece Amca İlkokulu

⁴ İngilizce Öğretmenliği Akdağmadeni Namık Kemal Ortaokulu / T.c. Milli Eğitim Bakanlığı
demetkocoglu@gmail.com

Özet

Yenilikçi ve yapılandırmacı öğretim yöntemlerinin eğitim ortamlarında ivme kazanmasıyla teknoloji tabanlı uygulamalar da gelişim göstermiştir. Her yaştan öğrenci için hedef içeriklere ulaşmada hızlı, kolay ve aktif bir yöntem olan web tabanlı uygulamalar 2020 yılında ortaya çıkan küresel salgın sürecinin eğitim ortamlarına etkisiyle daha çok yaygınlaşmış, öğretmen ve öğrenciler tarafından aktif olarak kullanılmaya başlanmıştır. Avrupa okul ortaklıklarının bir kolu olan eTwinning projelerinde web 2.0 araçlarının kullanımı, özellikle ilköğretim çağındaki çocuklar için hedeflenen kazanımlara ulaşmada etkili bir araçtır. Akranlarıyla eş zamanlı çevrimiçi iş birliği ortamı sunan web 2.0 araçları gerek yüz yüze, gerekse uzaktan eğitimde kullanım kolaylığı sayesinde eğitimcilerle yenilikçi öğrenme ortamları sağlamaktadır. Bu eylem araştırmasında ilköğretimde teknoloji tabanlı uygulamaların eTwinning projelerine yansması ve web 2.0 araçlarının eğitim sürecine olan etkileri incelenmiştir. İlköğretim düzeyinde yapılmış olan iki eTwinning projesinde 13 ülkeden 42 öğretmen ve 514 öğrenci ile çalışılmıştır. Projelerde uygulanan aktiviteler, ön ve son testler, tema sonu değerlendirmeleri, ölçme değerlendirme yöntemleri ve eş zamanlı akran çalışmaları web 2.0 araçları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda kullanılan web 2.0 araçlarının ilköğretim çağındaki öğrencilerin öğrenme ortamlarını zenginleştirdiği, kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almaya ve öğrenme sürecinde aktif bir rol alarak işbirlikçi öğrenme yöntemlerinin gelişmesine katkı sağladığı görülmüştür. Proje sürecinde yer alan öğrencilerin 21. yüzyıl becerileri arasında yer alan yaratıcılık ve yenilenme, eleştirel düşünme ve problem çözme, üretkenlik, sosyal ve kültürler arası beceriler geliştirme, sorumluluk alma ve BT okuryazarlığı edinimlerinin öğrenci ve öğretmenler tarafından kazanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, ilköğretim okullarında sınıf ortamında web 2.0 uygulamalarının kullanılmasının, yürütülen faaliyetlerin etkililiğini arttırdığı ve öğretimin kalitesinin artmasında faydalı olduğu belirlenmiştir. Kullanım kolaylığının olması, işbirliğini artırması, akran öğrenmesine olanak sağlayan dayanışmacı bir ortam yaratması ile web araçlarının derslerde kullanılan öğretim tekniklerini desteklediği görülmüştür. Sonuç olarak yürütülen eTwinning projelerinde kullanılan web araçlarının öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme-öğretme ortamlarındaki motivasyonunu arttırdığı, öğretim programında yer alan kazanımlara ilişkin etkinliklerin yıllık plana uyarlanarak uygulanmasında yenilikçi öğrenme ortamı sunduğu, öğrencilerin aktif katılımının bireysel öğrenme süreçlerine destek olduğu ve uzaktan eğitim sürecinde bile öğrenme faaliyetlerinin kesintisiz devam edebilmesini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: eTwinning, Teknoloji, Eğitim.

Öğretmen Eğitimi Kapsamında Yayınlanan Makalelerin Metin Madenciliği Uygulaması ile Bibliyometrik Analizi: 1950-2021 SCOPUS Makaleleri

Büşra Baybaş¹, Şeyma Özdemir², Gül Gizem Karaca³, Esra Uğuz⁴ & Cemal Tosun^{5,*}

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Ülkü Ortaokulu-Yenice/karabük

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Karapınar Abdullah Güpgüpoğlu Ortaokulu

³ Fen Bilgisi Öğretmenliği Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

⁴ Fen Bilgisi Öğretmenliği Kozcağız Ortaokulu-Bartın

⁵ Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bartın Üniversitesi

ctosun@bartin.edu.tr

Özet

Diğer alanlarda olduğu gibi eğitim disiplini kapsamında yayınlanan makale sayısı da her geçen gün artmaktadır. İncelenecek çok sayıda dokümanın olması araştırmacıların iş yükünü artırmaktadır. Ancak teknolojideki gelişmeler beraberinde bu zorlukların üstesinden gelmenin yollarını da araştırmacılara sunmuştur. Belirli bir alanda belirli bir dönemde üretilen yayınların arasındaki ilişkiyi analiz eden bibliyometrik yöntemlere olan ilgi son yıllarda artmıştır. Kongrenin ana temasının lisansüstü öğretmen çalışmaları olması nedeniyle, bu araştırmada öğretmen eğitimi kapsamında yayınlanan dokümanlara odaklanılmıştır. Eğitim alanında çalışan genç araştırmacılara, lisansüstü öğrenimine devam eden veya lisansüstü öğrenim görmek isteyen öğretmenlere, öğretmen eğitimi kapsamında bugüne kadar yapılan çalışmaların çekirdek konularını, çekirdek konuların bileşenlerini ve bu bileşenler arasındaki ilişkiyi ortaya çıkartmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda öncelikle, SCOPUS veri tabanında yer alan adında “öğretmen eğitimi” geçen 19 dergi belirlenmiştir. Bu dergilerde 1950-2021 yılları arasında yayınlanan 15.579 makaleye erişilmiş ve veri tabanının sunduğu bilgiler bağlamında bu makalelerin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Bibliyometrik analizlerde görselleştirme için mesafe tabanlı haritalandırma tekniğinden faydalanılmıştır. Mesafe tabanlı haritalama için bu teknikler içerisinde en iyi performansla sahip VOS tekniği kullanılmıştır. Makalelerin analizi metin madenciliği uygulaması olan ve VOS tekniğinin kullanıldığı yazılımlardan biri olan VOSviewer programı ile yapılmıştır. Araştırma kapsamında makalelerde en çok kullanılan anahtar kelimeler, makalelerin başlıklarında sıklıkla geçen kelimeler ve ayrıca belli yıl aralıklarında araştırmacıların hangi konulara odaklandıkları belirlenmiştir. Bibliyometrik analizi yapılan makalelerde en çok kullanılan anahtar kelimelerin; öğretmen eğitimi, mesleki gelişim, hizmet öncesi öğretmen eğitimi, öğretmen adayları, öğretmenin öğrenmesi, öğretmenin bilgisi, öğretmen inançları, öğretmenler, mentorluk, öğretmenin hazırlığı, yansıma, bireysel çalışma, öğretmen eğitimcileri, öğretmen kimliği, farklılık ve öz-yeterlik olduğu tespit edilmiştir. İlave olarak makale başlıklarında yapılan incelemelerde çoğunlukla öğretim, uygulama, deneyim, perspektif, mesleki gelişim, öğretmen adayları, rol, inanç, algı, model, öğretmen eğitimcileri, pedagoji, teori ve öğretmen hazırlığı kelimelerinin sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Öte yandan 2000-2010 ve 2011-2021 yılları arasında yapılan çalışmaların çoğunlukla odağında öğretmen eğitimi, mesleki gelişim, öğretmen inançları, öğretmenin hazırlığı, öğretmenin öğrenmesi, öğretmen adayları ve hizmet öncesi öğretmen eğitimi olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak tüm bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde öğretmen eğitimi kapsamında yayınlanan makalelerin çekirdek konularının belirginleştiği ve öğretmen eğitimi, mesleki gelişim, öğretmen adayları ve hizmet öncesi öğretmen eğitimi konularının çekirdek konu olma

potansiyellerinin olduğu, ancak bu konuların bileşenlerinde farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu yönüyle araştırma sonuçlarının öğretmenlere ve lisansüstü öğrenimini eğitim alanında yapan veya yapmak isteyecek genç araştırmacılara değerli katkılar sunacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Metin Madenciliği, Öğretmen Eğitimi, VOSviewer.

Online eTwinning Mesleki Gelişim Çalıştayı

Başak Evcin ^{1,*}, Ümit Yel ², Fatma İpek Berekat ³, Tuğba Aksoy ⁴, Ferhat Evcin ⁵ & Kezban Uygur Yel ⁶

¹ Sınıf Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi

² Matematik ve Bilgisayar Bilimleri Balıkesir Üniversitesi

³ Türkçe Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi

⁴ Okul Öncesi Öğretmenliği Namık Kemal İlkokulu

⁵ Matematik Öğretmenliği 5 Eylül Anadolu Lisesi

⁶ İngilizce Öğretmenliği Sırrı Yırcalı Anadolu Lisesi

basakbaskaya35@gmail.com

Özet

eTwinning, merkezi Brüksel'de yer alan Avrupa Okul Ağı (European Schoolnet) tarafından yürütülen, 34 Avrupa Eğitim Bakanlığının yer aldığı, öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarını etkin kullanarak projeler geliştirmesini amaçlayan bir faaliyettir.

Online eTwinning mesleki gelişim çalıştayı eğitici eğitimlerini kapsayan, eğitimcilerle eTwinning platformunu tanıtmak ve kullanımını öğretmek için Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından organize edilmiş bir projedir.

21. yy eğitim becerilerine sahip öğrenciler yetiştirmek için önceliğimiz 21.yy eğitim öğretim becerilerine hakim eğitimcilere sahip olmaktır. Bu yüzden bu proje ile ilk olarak eğitimcilerin donanımlı hale gelmesi amaçlanmıştır. İçinde bulunduğumuz küresel salgın şartlarında yaygınlaşan online eğitim fırsatlarını lehimize çevirerek ulaşılabildiğimiz kadar çok eğitimciye ulaşarak öğretmenlerimizin farklı yöntem ve teknikler kullanarak proje yürütmeleri sağlanmıştır. Online eğitim döneminde öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri araçlarını etkili ve verimli kullanmaları, çevrimiçi materyal hazırlayabilmeleri, interaktif ve etkili çevrimiçi ders materyalleri tasarlayabilmeleri ders işlenişlerinin sağlanması açısından önem arz etmiştir. Zoom programını kullandığımız çalıştaylarda, padlet, popplet, wordart araçları başta olmak üzere öğretmenlere web 2.0 araçları konusunda uygulamalı eğitimler verilmiştir. Canva eğitici hesabı sahibi olma konularında da yol gösterilmiştir. Tüm branşları kapsayan bir çalıştay olduğu için kapsayıcı, disiplinlerarası ve harmanlanmış eğitim modelleri yaygın olarak kullanılmıştır. Bu çalıştaydaki amaçlarımızdan bir diğeri de eğitimcilerin dijital araçları eğitim ortamına uyarlamada hata yapma korkusunu en aza indirerek bu konuda motivasyonlarını artırmaktır. Bunun için yaparak yaşayarak öğrenme yöntemi kullanılmış, öğretmenlerin eğitimde yeni yaklaşımları keşfetmeleri sağlanmış (ters yüz öğrenme, proje tabanlı öğrenme vb.) bu çalışmalar sonunda başarılı olunarak 1200'ün üzerindeki sayıda eğitimcinin UDS tarafından kalite etiketi ile ödüllendirilmesi sağlanmıştır.

Türkiye'de ilk defa Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından koordine edilen çalışmada; öğretmenlerin dijital yeterliliklerini dolayısıyla çevrim içi eğitimlerin niteliği artırmak, proje tabanlı öğrenme metoduyla öğrencilere Millî Eğitim Bakanlığı müfredatı konu ve kazanımlarında yer alan becerileri kazandırmak amacıyla 29-30 Aralık 2020 ve 20-21 Ocak 2021 tarihlerinde Çevrimiçi eTwinning çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Balıkesir genelinde 59 öğretmenin mentör olarak, 1231

öğretmenin katılımcı olarak yer aldığı çevrimiçi çalıştaylarda 114 proje ortaya çıkmıştır. Projelerin sonucunda uzaktan eğitime nitelik katılmış, öğrencilerin motivasyonu artırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitici Eğitimi, eTwinning, BİGEP, Balıkesir İl MEM.

Üst Kademe Eğitim Yöneticilerinin Özellikleri Üzerine Nitel Bir Araştırma

Özlem Akı^{1,*} & Hüseyin Erkul²

¹ İngilizce Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü Turgut Reis Ortaokulu

² Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ozlemaki74@gmail.com

Özet

Günümüzde küreselleşme vizyonunun etkisiyle devletlerin yönetim sistemleri ve politikaları da değişime uğramış ve sürekli gelişme bir zorunluluk halini almıştır. Eğitim politikaları da bu gelişme ve değişimlere ayak uydurabilmek için sık sık gözden geçirilmekte ve eğitim sistemleri de buna göre düzenlenmektedir.

İşte uluslararası rekabetin çok arttığı, ulusal sınırların sanal olarak ortadan kalktığı bu süreçte, üst kademe yöneticilerin karar verme ve sorun çözme rolleri de önem kazanmıştır.

Eğitilmiş nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde önemli rolleri olan üst kademe eğitim yöneticilerinin özellikleri hem kıt kaynakların verimli, etkili, nitelikli ve akılcı kullanılmasında hem de eğitim hizmetlerinin sunulmasının kaliteli gerçekleşmesinde belirleyici olmaktadır.

Üst kademe eğitim yöneticilerinin davranış, görev bilinci, eğitimcilik, bilimsellik, düşünsel, sanatsal, yönetsel, liderlik, strateji ve çevre bilinçlilik özellikleri eğitim kurumlarının başarılı olarak yönetiminde önemli bir bileşendir.

Araştırmada; eğitim kurumlarında üst kademe eğitim yöneticisi olarak görev yapan yöneticilerin yönetici özellikleri ve bu özellikleri yönetim sürecine yansımalarının durum tespiti yapılması amaçlanmıştır. Araştırmada, konuyla ilgili bilgilerin bir araya getirilerek sorunların tespiti ve bu sorunların çözümüne yönelik uygulanabilir çözümler yapılmasına dayalı “betimsel yöntem” kullanılmıştır. Araştırma verileri üst kademe eğitim yöneticileri ile gerçekleştirilen görüşme tekniği ile elde edilmiş, araştırma amacına uygun olarak kodlanmış, birbiriyle ilişkili veriler bir araya getirilmiş, içerik analiziyle maxqda programında işlenmiş ve sonuçlar yorumlanarak üst kademe eğitim yöneticilerinde bulunması gereken özelliklerin değişen çevre koşullarına ve değişime ayak uydurabilme katkıları irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üst Kademe Eğitim Yöneticisi, Yönetici Özellikleri.

Eğitim Yöneticileri Hizmet İçi Eğitim İhtiyaç Analizi

Fulya Uygun^{1,*}, Ali Tatlı¹, Hüseyin Aşık², Ayşe Pınar Dülker³ & Yılmaz Ragıp Dülker³

¹ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Strateji / Arge Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

³ Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

fly.uygun.arge@gmail.com

Özet

Bu çalışma ile Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülen Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP) çalışma programı doğrultusunda kurulması planlanan Yönetici Akademisi kapsamında eğitim yöneticilerine verilecek eğitimlerin planlanması amacıyla hizmet içi eğitim ihtiyaçları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Balıkesir ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı temel eğitim ve orta öğretim kurumlarının farklı eğitim kademelerinde görev yapan eğitim yöneticileri oluşturmaktadır. Çalışmaya farklı yönetim kademelerine görev yapan toplam 1316 eğitim yöneticisi katılmıştır. Çalışma tarama modelinde olup veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgiler Formu” ile “Eğitim Yöneticileri Hizmetiçi Eğitim Tespit Formu” kullanılmış ve veri toplama araçları eğitim yöneticilerine çevrim içi olarak sunulmuştur. Uygulanan çevrim içi anket formu eğitim yöneticilerinin cinsiyet, ilçe, kıdem yılları, yöneticilikteki kıdem yılları, öğrenim durumu, görev unvanları, branş-alan ve dalları, görev yerleri, talep edilen hizmet içi eğitim konuları değişkenleri SPSS istatistik programı aracılığıyla yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır. Eğitim yöneticilerine yapılan anketin sonuçlarına göre eğitim yöneticilerinin Eğitim Yönetimi ve Denetimi, Eğitim Kurumlarında Öğretim Liderliği, KBS-MYS-SGK-TEFBİS-TİF-DYS ve Taşınır Kayıt Yönetim Sistemi, Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Etkin Kullanımı, Etkili İletişim Becerileri, Olumlu Örgüt Kültürü Geliştirme(Okul Aile İşbirliği, Sınai Mülkiyet) konularında hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Balıkesir, Yönetici, Hizmet İçi, Eğitim, İhtiyaç, BİGEP.

Eğitim Örgütlerinde Çatışma ve İlkokul Öğretmenlerinin Örgüt İçi Çatışma Algısı

Gamze Gülin Aygün ^{1,*} & İlknur Maya ²

¹ İngilizce Öğretmenliği Köprülü Hamdibey İlkokulu

² Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

gamzegulinaygun@gmail.com

Özet

Bireyler doğdukları andan itibaren çeşitli örgütlerle bağlantılıdır. Bireyler, tek tek gerçekleştiremeyecekleri gereksinimleri için işbirliği yapmışlar ve ortak bir amaç etrafında birleşerek örgütleri oluşturmuşlardır. İnsanlar topluluklar halinde yaşarlar ve toplumsal yaşamın gereklerinden biri de işbirliği yapmaktır. Bunu da örgütler sağlamaktadır. İnsanlar hayatları boyunca birçok örgütle ilişkide olurlar, toplumsal yaşam örgütsel yaşamdan ayrı düşünülemez. İnsanın olduğu her yerde ise çatışmalar kaçınılmazdır. Eğitim kurumlarının hem girdisi hem de çıktısı insandır ve bu durumda eğitim örgütlerinde de çatışmalar kaçınılmaz olmuştur ve olacaktır. Bu çalışmanın amacı eğitim örgütlerindeki çatışmaların, ilkokul öğretmenleri tarafından nasıl algılandığının belirlenmesidir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden betimleme yöntemidir. Araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale ili, Merkez ilçesinde görev yapmakta olan 19 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır ve gruba araştırmacı tarafından düzenlenmiş, yedi açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ilkokul öğretmenlerine göre çatışmaların iyi yönetilmediği takdirde bireyler ve örgüt üzerinde sarsıcı etkileri olduğu bulgusu elde edilmiştir. Bununla beraber öğretmenlerin çatışmaya kapalı olmadığı, iyi yönetilmiş bir çatışmanın hem bireye hem örgüte katkıda bulunabileceği görüşüne ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcılara göre, yöneticilerin çatışma yönetimi stillerinden yalnızca birkaçını kullanarak örgüt içi çatışmaları çözümlenmeye çalıştıkları algısının hakim olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çatışma, Çatışma Yönetimi, Yönetici, Öğretmen, Çatışma Yönetimi Stili.

Eğitsel İçerikli Filmlerdeki Yöneticilerin Duygu Yönetimi

Asiye Toptaş^{1,*} & Mehmet Ulutaş²

¹ Sınıf Öğretmenliği Nazilli Orhangazi İlkokulu

² Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
asiyetoptas09@gmail.com

Özet

Sinema; toplumdaki gerçekleri insanlara aktararak onlara yaşadıklarını yansıtmakta, toplumu etkilemekte ve yönlendirmektedir. Duyguları yönetebilmek ise kendini tanımayı hem kendinin hem de karşısındakinin davranışlarının altında yatan duyguların farkına varmayı ve o duyguları kontrol edebilmeyi sağlamaktır. Araştırmanın amacı, filmlerdeki yöneticilerin duygu yönetim becerilerinin incelenmek ve bu becerilerin eğitim üzerindeki etkisini göstermektir. Bu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığının eğitimcilere önerdiği eğitsel içerikli 50 film izlenmiştir. İzlenen 50 filmde 5 film belgesel türü olduğundan çalışmaya dâhil edilmemiştir. Geriye kalan 45 filmde 35 tanesinde yöneticinin yer aldığı tespit edilmiştir. Filmlerde yöneticilerin yer aldığı sahnelerin sayıları tabloda belirtilmiştir. Araştırma, nitel bir araştırma olup doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Filmler araştırmanın amacına hizmet edecek amaçlı örneklem tekniklerinden ölçüt örnekleme ve maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğiyle belirlenmiştir. Bu nedenle yöneticinin en fazla yer aldığı sahne sayısına bakılarak yöneticilerin duygu yönetiminin gözlemlenebileceği 3 film belirlenmiştir. Söz konusu karakterlerin duygu yönetimine bakılırken; karakterin ses tonu, kurduğu cümleler, beden dili ve mimiklerine dikkat edilmiştir. Filmler, alıntılar ve fotoğraflar alınarak yorumlanmıştır.

Yaylacı (2006) tarafından belirlenen duygu yönetiminin alt boyutları olan; öz denetim, öz bilinç, empati, iletişim, sosyal becerilere bakılarak yapılan analiz sonucunda; Hababam Sınıfı filminde, öğrencilerin akademik başarısından çok ahlaklı olmalarına önem veren, duygusal gelişimlerine yönelik çabaları olan Mahmut Hoca'nın duygularını yönetebilen bir yönetici olduğu görülmektedir. Mahmut Hoca gelmeden önce başarısız olan Hababam Sınıfı, Mahmut Hoca'nın gelmesiyle değişmiş ve başarılı şekilde mezun olmuştur. Bu değişim, duyguları yönetmenin okul başarısı üzerinde ne kadar etkili olduğunun göstergesidir. Okulda görev yapan öğretmenlerin bu değişim sonucunda, mesleklerine olan sevgilerinin arttığı görülmüştür.

Sessizlik filmine baktığımızda yurt müdürü, okul müdürü ve idari amirin duygu yönetim becerisine sahip olmadıkları; çocuklara cinsel istismar uygulanmasından, yapılan kötülükleri görmezlikten gelmelerinden, işitme engelli öğrencilerin olduğu okulda yönetici olmalarına rağmen işaret dilini öğrenmemelerinden anlaşılabilir. Filme baktığımızda duyguların yönetilmediği okulda çocukların mutsuz olduğu görülmektedir. Kendilerine değer veren insanlarla karşılaştıklarında başkalarından farklı olmadıkları ve kendilerini önemli hissettikleri de görülmüştür. Bana Güven filminin bulgularından çıkan sonuç ise okul müdürünün okul başarısını düşüren kişilere karşı duygularını yönetemezken, diğer öğrencilere karşı başarılı olduğudur. Çalışanların müdürün sert davranmasından rahatsız olmalarına rağmen öğrencilerin başarısı için müdürün istediklerini yapmaları müdüre güvendiklerini göstermektedir. Filmin başında kavganın eksik olmadığı başarısız okul, filmin sonunda tam tersi bir okula dönüşmektedir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında, duygu yönetiminin örgüt içerisinde etkili olduğu görülmektedir. Bu nedenle yöneticilerin duygu yönetim becerisine sahip olmaları gerekliliği kaçınılmaz bir durumdur. Araştırmanın sonuçlarından hareketle duygu yönetimi için eğitimler, duyguların rahatça ifade edebileceği okul dışı geziler düzenlenmesi ve araştırmanın farklı filmler ya da araştırma yöntemleri yapılması gibi öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygu Yönetimi, Eğitim İçerikli Filmler, Okul Yöneticiler.

Okul Müdürlerinin, Hibe Projelerinin Okullara Katkısı Konusunda Görüşleri

Meltem Kuşçu^{1,*} & Yeliz Kaçar²

¹ Bilişim Teknolojileri Edremit Kadıköy Leman Akpınar Ortaokulu

² Sınıf Öğretmenliği Ezine Mahmudiye İlkokulu

meltemkusc@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, okulunda proje hazırlamış olan okul müdürleri ile görüşerek, projelerinin okullarına hangi boyutlarda katkı sağladığını incelemektir. Yorumlamacı paradigma ile değerlendirilen çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın deseni, iç içe geçmiş tek durum desenidir. Buna göre 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında, Balıkesir ilinin üç ilçesinde (Ayvalık, Burhaniye, Gömeç) herhangi bir projesi kabul edilmiş olup görüşmeyi kabul eden kurum müdürleri ile görüşülmüştür. Katılımcılar, amaçlı örneklem ile seçilmiştir. Çünkü çalışmaya, projeleri kabul edilip uygulanan okul müdürleri arasından 10 müdür katılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, ses kaydı ile oluşturulmuştur. Bulgular, içerik analizi yapılarak incelenmiştir. İçerik analizi neticesinde üç tema oluşturulmuştur. Bunlardan ilki projelerin finans boyutuyla, ikincisi projelerin eğitsel boyutuyla, üçüncüsü de yapılmış ve yapılması planlanan örnek projelerle ilgilidir. Sonuç olarak, okul müdürlerinin, projelerin finans boyutunda maddi gelirden ziyade, en çok eğitsel çıktılar üzerinde durdukları görülmüştür. En önemli sonuç olarak okul müdürleri, projelerin en önemli faydasının, öğrenciler arasında proje kültürü oluşturulması olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca projeler sayesinde oluşan sinerjinin, öğretmenlerin gelişimini de olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Proje, Hibe Projeleri, Proje Kültürü.

Bilgi Toplumu ve Toplumsal Değişimin Eğitime Yansımaları

Şemsi Yumuşak
Eğitim Yönetimi Lapseki Umurbey İlk/ortaokulu
semsiyumusak@gmail.com

Özet

21.yy'da eğitim anlayışı, bireylere hızla değişen toplumsal düzen içerisinde yeni dünyanın yeni değerlerini kazandırmayı amaçlayan, sürekli ilerlemeyi hedef alan katılımcı, esnek ve uyum sağlayıcı bir süreç olarak yeniden tanımlanmaktadır. Değişimin her alanda görünür hale geldiği bilgi çağı olarak da adlandırılan günümüz dünyasında meydana gelen yenilikçi uygulamalar, bireyi hayata hazırlayan eğitim anlayışını da köklü bir değişime zorlamaktadır. Değişim ve yenileşmenin hızına ayak uydurabilen, zamanın koşullarına göre kendisini yeniden yapılandırmayı başarabilen bireyler yetiştirme gayesi güden eğitim kurumları, geleceğin insan sermayesini yetiştirmekle yükümlüdür. Yenileşme adımlarının çok hızlı ilerlediği toplumsal süreçte birçok kavramın yeniden anlam kazanmaya başladığı görülmektedir. Eğitim sürecinde sahada uygulama yapan eğitim sağlayıcılar geleceğin belirsiz sürecine karşı bilmenin anlamını sorguladıkları yeni ve etkili yöntemler bulma çabasıdadır. Bu yönüyle eğitimin tüm paydaşları karmaşık yeni dünya düzeninde yönünü bulmaya çalışan bireylere sağlam bir temel oluşturabilmek için geleceği yenilikçi bir bakış açısıyla planlayabilmelidir. Bu çalışmada toplumsal değişim ve eğitime olan yansımaları geleceğe ilişkin beklentiler açısından değerlendirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bilgi çağında yeni değerler üzerinde durulmuş ve eğitimde 21.yy becerileri açısından bazı dünya örnekleri analiz edilmeye çalışılmıştır. Tarama modeline dayanan çalışmada araştırma ile ilgili kaynaklar incelenmiş, yorum ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Toplumu, Değişim, Yeni Eğitim Paradigmaları.

Sınıf Öğretmenlerinin Branş Bazında Uzmanlaşma Yöntemine Karşı Tutumlarının ve Sınıf Düzeylerine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi

Gürol Büyükyıldırım

Şube Müdürü Milli Eğitim Bakanlığı/dursunbey İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

guroby@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenliğinde uzmanlaşma modellerinin, Öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesidir.

Nitel bir araştırma olan bu çalışmanın araştırma deseni olgubilim (fenomenoloji)'dir.

Katılımcılar, kolay durum örnekleme yöntemi esas alınarak Balıkesir İli Dursunbey

İlçesi'ndeki toplam 33 gönüllü Sınıf öğretmeninden (13 kadın, 20 erkek) oluşmaktadır.

Katılımcılara bir görüşme formu eşliğinde, 9 adet soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler içerik analiz yönetimine göre kodlara ayrılmış ve alt amaçlara göre temalar oluşturulmuştur.

2020 Eğitim-Öğretim yılında belirlenen veri toplama aracıyla 33 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, Sınıf Öğretmenlerinin Branş Bazında Uzmanlaşma Yöntemine Karşı tutumlarının ve Sınıf Düzeylerine Bakış Açılarının

Değerlendirilmesi yapılmış, modelin avantajlı ve dezavantajlı yönlerinin olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan Öğretmenlerin çoğunluğu öğrencilerle duygusal bağ kurma, onların gelişimlerini bütünsel olarak takip etme, akademik eksikliklerini tamamlama, rutinleri devam ettirme, onların güçlü ve zayıf yönlerini tanıma gibi durumların önemine vurgu yaparak çekincelerini belirtmiştir. Ancak, bağımsız sınıflar, branş sınıflarının; öğretim programlarına hâkim olma, konu-alan bilgisinde derinleşme, etkinlikleri yeniden düzenleme, ders planı hazırlamada zaman kazanma ve öz güven kazanma gibi öğretmenlerin mesleki ve kişisel nitelikleri açısından daha avantajlı yönlerinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Öğrencilerin farklı öğretmenlerin bakış açılarını görme, akademik başarılarının artması, kendilerinin farklı ilgi ve yeteneklerini keşfetme fırsatı sağlaması gibi nedenlerle öğretmenlerinin değişmesinin olumlu olacağı değerlendirilmektedir. Bu sisteme alışan çocukların Ortaokula uyumu daha kolay olacağı düşünülmektedir. Görüşme yapılan öğretmenler ayrıca 1. Sınıf, 2-3 Sınıf ve 4. Sınıf ya da 1-2 ve 3-4 şeklinde ayrılıp uzmanlaşmanın daha iyi olacağı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Sistemin düzenli bir şekilde uygulanırsa başarılı olabileceği öngörülmektedir

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenliği, Branşlaşma, Bağımsız Sınıflar Uzmanlaşma.

Öğretmenlerin Dijital Becerileri

Nuray Tan Kılıç^{1,*} & Sibel Taşçı²

¹ İngilizce Öğretmenliği Çanakkale Bilim ve Sanat Merkezi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bilsen
nuraytan22@gmail.com

Özet

Modern dünyada dijital teknoloji sadece bir araç değil, aynı zamanda yeni fırsatlar sunan bir yaşam ortamıdır. Dijital eğitimin özünü ve modern toplumda uygulanma durumunu gösteren bu eğitim türü, çağdaş öğrencilere ve içinde buldukları öğretim-öğrenme sürecinin etkinliğine göre farklılıklar göstermektedir. 21 yy becerileri olarak da adlandırılan dijital yetkinlik, eğitim çerçevesinde incelendiği zaman öğrenciler ve öğretmenler açısından büyük öneme sahip olduğu görülmektedir. Bu çalışmada öğretmenlerin dijital yeteneklerini kendi gözüyle değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden bir durum çalışmasıdır. Var olan durumu ortaya koymak için 14 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Görüşmeler sonucunda birçok öğretmenlerin eğitim ve öğretim sürecinde dijital kaynakları sıklıkla kullandığı, görüşme yapılan öğretmenlerin yarısının ihtiyaç duyduğu an istediği dijital içeriklere kolayca ulaşabildiği, farklılaştırma ve zenginleştirme yapmak için ders tasarımı yaparken içeriklerde çeşitli dijital araçları kullandığı ve dijital araçları kullanma konusunda becerilerini orta düzeyde bulduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenlerin hepsinin dijital eğitim konusunda becerilerini geliştirmek istedikleri görülmektedir. Değişen teknolojinin hızına ulaşabilmek için öğretmenlerin sürekli kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu durumu kolaylaştırmak için öğretmenlerin kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmeye yönelik, belirli aralıklarla sürekli devam eden eğitimler düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Eğitim, Dijitalleşme, Eğitimde Yenilikler.

4+4+4 Yeni Eğitim Sistemi'nin Yansımaları: Beşinci Sınıfların Eğitim Ekonomisi Açısından İncelenmesi

Yeliz Kaçar^{1,*} & Meltem Kuşçu²

¹ Sınıf Öğretmenliği Ezine Mahmudiye İlkokulu

² Bilişim Teknolojileri Edremit Kadıköy Leman Akpınar Ortaokulu

ylzkacar@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı 2012 yılından itibaren uygulamaya konulan yeni eğitim sistemiyle 5. sınıfların ortaokula aktarılması konusunun, 5. sınıflarda derse giren branş öğretmenlerinin eğitim ekonomisi hakkında sahip oldukları bilgilerden yararlanarak öğretmenlerin görüşlerine göre eğitimde planlamayı değerlendirmek ve yapılan bu düzenlemeye ilişkin öneriler geliştirmektir. Yapılan durum çalışmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler, içerik analizi ile incelenmiştir. Katılımcılar kolay örnekleme yoluyla seçilmiştir. Katılımcıların 5. sınıfa dersi olan öğretmenler olmasına özellikle dikkat edilmiştir.

Bu çalışmada, 30 kişiye görüşme formu uygulanmıştır. Görüşmeler 10 dakika ile 30 dakika arasında değişen sürelerde gerçekleşmiştir. Bulgular neticesinde öğretmenlerin özellikle öğrencilerin fiziksel ve zihinsel gelişimleri, okulların fiziki altyapıları ve öğretmen normları konularına vurgu yaptıkları görülmüştür. Beşinci sınıfların somut işlemler dönemine ait çocuklar olmaları sebebiyle, ortaokula özgü bazı soyut kavramları anlamakta güçlük çektikleri de belirtilmiştir. Eğitim ekonomisi anlamında ders kitapları, öğretmen ek ders ücretleri ve sınıfların donanımsal altyapıları göz önüne alındığında, beşinci sınıfların ilkokulda kalması gerektiği, bunun daha ekonomik olacağı ağırlıklı olarak ifade edilmiştir. Sonuç olarak, 5. sınıfların eğitim ekonomisi açısından daha çok ilkokul kademesinde olması gerektiği ortaya çıkmıştır. İlkokul kademesinde olduğu sürece daha iyi eğitim alınacağı vurgulanmıştır. Bunun için de yapılan eğitim planlamalarının daha ciddiye alınması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Ekonomisi, Eğitim Politikaları, Türk Eğitim Sistemi.

Ortaöğretim Kurumlarında Halkla İlişkiler Sürecine İlişkin Örnek Bir Uygulama: “Dijital Dünyada Ben De Varım”

Tuba Turhan

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

tuba_turhan59@hotmail.com

Özet

İletişim, insanoğlunun var olduğu günden itibaren hayatın vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. Tarihin çok eski zamanlarında insanların mağara duvarlarına resim çizmesiyle başlayan bu eylem, 19. ve 20. yüzyıllarda telefon, mektup gibi teknolojik kazanımlarla hızlı bir reform sürecine girmiştir. Tüm alanlarda olduğu gibi eğitim alanı da iletişim teknolojilerinin gelişiminden etkilenecek klasik eğitim modelleri yerine öğretmen-öğrenci iletişimine dayalı, eğitim başarısını olumlu yönde etkileyen modellere geçiş yapmıştır.

Yeni modellerle birlikte faaliyetlerinde toplumun ihtiyacını gözetilen bir kurum haline gelen okul, öğrencilerin hayata hazırlanması, toplumun ihtiyaçları ve bunun gibi diğer amaçların gerçekleştirilmesi, kurumun halkla ilişkiler faaliyetlerine bağlıdır.

Eğitim kurumlarının da hedef kitlesi halk olduğu için toplum tarafından kabul edilebilir bir kurum olarak algılanmaları, kurumun halkla ilişkiler faaliyetleri ile doğrudan ilgilidir (Yıldırım, 2007). Dört basamaktan oluşan halkla ilişkiler faaliyetlerinde eğitim kurumu, hedef kitlenin özellikleri ve düşünceleri hakkında bilgi toplayarak faaliyetlerine araştırma süreci ile başlar. Toplanan bu bilgiler doğrultusunda plan ve program yapılarak ikinci basamak olan planlama süreci bitirilir. Belirlenen programları uygulayarak iletişim sürecini tamamlayan kurum, en son değerlendirme sürecinde uygulama sonuçlarının denetlenmesi ile halkla ilişkiler faaliyetlerindeki dört temel süreci tamamlamış olur. Halkla ilişkiler faaliyetleri ile toplumun güvenini kazanan eğitim kurumu aynı zamanda kendisine yönelik kurumsal imajı da olumlu yönde artırır.

Liseden üniversiteye geçişin son basamağı olan ortaöğretim kurumlarında yürütülecek halkla ilişkiler faaliyetleri, öğrenci ve velinin kurumu tanımaya ve güvenmesine olanak sağlayarak, kurumun toplum nezdinde de tanınmasının yolunu açacaktır.

Bu çalışmanın amacı ortaöğretim kurumlarının hedef ve ihtiyaçları doğrultusunda, halkla ilişkiler faaliyetlerine yönelik örnek bir uygulama oluşturmaktır. “Dijital Dünyada Ben de Varım!” sloganıyla planlanan halkla ilişkiler faaliyetinde, öğrencilerin dijital becerilerinin geliştirilmesi ve bu konuda veli desteğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Uygulama, halkla ilişkiler etkinliğinde izlenmesi gereken dört safhaya uygun olarak oluşturulmuştur.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışmasında belirli bir duruma ait etkenler, bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve bu duruma ilişkin sonuçlar ortaya konur (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Literatürde daha önce yapılan çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmada farklı olarak, 2019 yılında pandeminin etkisi ile yoğun olarak kullandığımız dijital becerilerin geliştirmesine yönelik, hedef kitleyi öğrenci grupları ve velilerin oluşturduğu, bir halkla ilişkiler faaliyeti planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Eğitim, Halkla İlişkiler, Öğrenci.

Bağımsız Anaokulu Yöneticileri İle Okul Öncesi Öğretmenleri Arasındaki Sözlü ve Sözsüz İletişim Süreçlerinin İncelenmesi

Duygu Uzun

Okul Öncesi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
duygutzy@hotmail.com

Özet

Var olan eğitim sisteminin en önemli yapı taşlarından olan okul yöneticileri ile öğretmenleri arasındaki iletişimin sağlıklı ve etkili olması, okulla ilgili tüm paydaşlar üzerine etki etmekte ve büyük önem taşımaktadır. Sağlıklı ve etkili bir iletişim sürecinin yaşanması okul müdürleri ve öğretmenler arasındaki sözlü ve sözsüz iletişim becerilerinin kalitesine bağlıdır. Çocukların hayatlarının şekillenmeye başladığı bağımsız anaokullarında görev yapan yöneticiler ile okul öncesi öğretmenlerinin de iyi derecede sözlü ve sözsüz iletişim becerilerine sahip olması gerekmektedir. Bu çalışmayı diğer çalışmalardan ayıran en önemli özellik, resmi ve özel bağımsız anaokulu yöneticileri ile okul öncesi öğretmenlerinin arasındaki sözlü/sözsüz iletişim becerileri üzerine bir inceleme yapılmış olması ve araştırmanın evrenine bakıldığında daha önce böyle bir çalışmaya rastlanmamasıdır. Bu çalışmanın temel amacı, bağımsız anaokullarında görev yapan okul müdürleri ile okul öncesi öğretmenlerinin arasındaki sözlü ve sözsüz iletişim becerilerinde karşılaşılan sorunların ortaya çıkarılması ve değerlendirilmesidir. Bu araştırma, betimsel bir araştırmadır ve nitel araştırma ile desenlenmiştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Veri toplamada; “doküman analizi metodu” ile bulgular sunulmuştur. Bulgular “Bağımsız Anaokulu Müdürleri ile Okul Öncesi Öğretmenlerin Genel İletişimi, Sözlü İletişimi, Sözsüz İletişimi, Sözlü İletişim Sorunlarının İncelenmesi ve Sözsüz İletişim Sorunlarının İncelenmesi” olmak üzere 5 başlık altında incelenmiş olup bu bulgular tematik tablolar aracılığıyla açıklanmıştır. Araştırmanın okul müdürleri ve okul öncesi öğretmenlerinin genel iletişimleri ile ilgili sonuçları incelendiğinde çoğunlukla sözlü iletişimin tercih edildiği bununla beraber sözsüz iletişimle desteklendiği görülmektedir. Araştırma bulgularına göre; yazılı iletişim öncelikli iletişim türü olmamalıdır. Sözlü iletişimle ilgili elde edilen bulgular; iletişime geçen kişiler arasında yanlış üslup, yanlış anlaşılma, dinleme ve uygulamada sıkıntı, birbirlerini tanımama, empati kuramama gibi konularda sorunlar olduğunu göstermektedir. Ayrıca diksiyonu iyi olmayan, kişilik özelliğinden dolayı sert mizaca ve ses tonuna sahip öğretmenlerin kurumda uzun süre çalışmadığı görülürken resmi okullarda okul müdürlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin beraber çalışacakları öğretmenlerini/idarecilerini seçememelerinden dolayı duruma razı oldukları görülmüştür. Sözsüz iletişimle ilgili göz teması kurmanın ve kokunun önemi üzerinde durulmuş, jest ve mimikleri ile beden dilini abartılı kullanmanın karşı tarafta olumsuz hisler yarattığı, uğradığı haksızlığa sessiz kalmanın olumsuz sonuçlar doğurduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müdür, Öğretmen, İletişim.

Meslek Lisesinde Çalışan Meslek Dersi Öğretmenlerinin Öğrencilerin Kariyer Gelişimine İlişkin Algıları

Cemalettin Akkoyun^{1,*} & Püren Akçay²

¹ Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü / Eğitim Yönetimi İstanbul Aydın Üniversitesi

² Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Abd İstanbul Aydın Üniversitesi

cemalettinakkoyun@stu.aydin.edu.tr

Özet

Mesleki eğitim, kişinin belirli bir meslek özelinde bilgi, maharet ve iş alışkanlıkları edinmesini sağlayan eğitimidir. Mesleki eğitim ile bireyleri var olan sektör ihtiyaçlarına uygun yetiştirmek hedeflenmektedir. Çağımızda işsizlik, tüm ülkelerin sorunudur, bu bağlamda gençlerin işsizliği de yaygınlaşmaktadır. Mesleğinde iyi yetiştirilmiş, kendi eksikliklerini telafi edebilen, çağın imkân ve olanaklarını kullanmayı bilen, teknolojik gelişmelere hâkim ve işine teknolojiyi adapte edebilen gençler, işsiz kalma durumunu daha az yaşayacaktır. Bu araştırma meslek lisesinde çalışan meslek dersi öğretmenlerinin öğrencilerin kariyer gelişimine ilişkin algılarını ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Sektörle okul arasında köprü görevi gören ve öğrencilerinin kariyer gelişiminde önemli bir role sahip olması gereken meslek dersi öğretmenlerinin öğrencilerinin kariyerleri ile ilgili görüşleri oldukça önem arz etmektedir. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek yapılan bu araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Eyüpsultan ilçesine bağlı Alibeyköy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde görev yapan 9 meslek dersi öğretmeninden oluşturmaktadır. Çalışma grubundaki meslek dersi öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme formu yüz yüze görüşme tekniğiyle uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında meslek dersi öğretmenleri, öğrencilerin kişisel, mesleki ve meslek eğitimi ile ilgili farkındalığının düşük olduğunu, hedef olarak görülen diplomaya verilen önemin, meslek öğrenmeye verilmediği belirtmişlerdir. Öğretmenlerimiz her ne kadar öğrencinin kişisel ve mesleki yeteneklerini keşfedici etkinlikler yapsalar da bu faaliyetin daha alt yaştaki eğitim gruplarında yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Mesleki eğitim sırasında yapılan staj çalışmalarının kariyer gelişimi açısından önemine değinen katılımcılarımız, okul yönetimlerinin de öğrencide farkındalığı artıracak etkinlikler yapması gerektiğini fakat iş yoğunluğundan dolayı bu durumun sadece öğretmenler tarafından yapılabildiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin mezuniyet sonrasında kariyerlerine kendi mesleğinde devam etme isteğinin çok az olduğu meslek dersi öğretmenlerimiz tarafından ifade edilmiştir. Sektörün öğrencilerden beklentileri doğrultusunda öğretmenleri ve öğrencileri daha etkin bilgilendirmek gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Lisesi, Meslek Dersi Öğretmeni, Mesleki Eğitim, Meslek Seçimi.

Öğretmenlerin Etik ve Etik Dışı Davranışlarının Basına Yansımaları

Burcu Yavuz Tabak
Eğitim Bilimleri Aksaray Üniversitesi
burcutabak@aksaray.edu.tr

Özet

Çalışma yaşamında etik konusu tüm meslek gruplarında olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de önemli bir konudur. Okullarda meydana gelen bazı davranışların etik olup olmadığı ya da neyin daha etik olduğu sıklıkla tartışılır. Öğretmenler hem kendi meslek yaşamları hem de rol model olmaları sebebiyle önemli bir konumdadırlar. Öyle ki bazen iyi bazen de kötü olaylar nedeniyle haber kaynaklarında yer almaktadırlar. Bu çalışmanın amacı da devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin son 5 yılda medyaya yansıyan etik ve etik dışı davranışları belirlemektir.

Nitel araştırma desenindeki araştırmanın evrenini kitle iletişim araçlarındaki ulusal gazeteler oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Belirlenen ölçütler; ulusal ölçekte yayın yapma ve yüksek satış miktarlarına sahip olmasıdır. Bu ölçütleri sağlayan 3 gazete seçilmiş ve 2015-2020 tarihleri arasında çıkan haberler taranmıştır. Covid-19 salgını ile okulların kısmen veya tamamen kapalı olduğu 2020-2021 eğitim-öğretim yılından önceki son beş yıl değerlendirilmiştir. Veri toplama ve çözümlenme süreçlerinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman inceleme yöntemi metinlerden geçerli ve güvenilir çıkarımlar yapmak için kullanılan bir araştırma yöntemi olarak (Krippendorff, 2004) araştırılan olgu hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Basılı ve çevrimiçi ortamlardaki gazeteler bu yöntemde veri kaynağı olarak kabul edilmektedir (Merriam, 2013). Araştırmada veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların belirlenmesi ve yorumlanmasından oluşur (Wertz, 2011). Güvenirliğin sağlanmasında analist çeşitleme tekniği ile üretilen kodların iç tutarlılık katsayısı .81'dir. Bu katsayı, kodlayıcılar arasında yüksek düzeyde bir tutarlılığa işaret etmektedir (Krippendorff, 2004).

Veriler etik olan ve etik olmayan davranışlar şeklinde analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre üç gazetede toplamda 21 etik, 248 etik olmayan davranış tespit edilmiştir. Farklı gazetede yayımlanan aynı haberler dâhil edilmemiş 13 etik, 201 etik olmayan davranış analize alınmıştır. "Eğitim Öğretim Hizmeti Verenler için Etik İlkeler" çerçevesinde etik davranış ilkeleri adı altında bulunan 15 madde kategorileştirilmiş ve temalar oluşturulmuştur.

Araştırma sonuçları bulgularında etik dışı davranışların etik davranışlardan daha çok medyaya yansıdığı görülmüştür. Öğretmenlerin daha çok "Sağlıklı ve Güvenli eğitim ortamı sağlama" kategorisinde davranış sergilemeleri dikkat çeken sonuçlar arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Etik Davranış, Medya.

Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Mesleki Sinizm Algıları

Belis Feyza Güllü ^{1,*} & Adil Çoruk ²

¹ Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Fakültesi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
belis_4853@hotmail.com

Özet

Kişilerin olumsuz tecrübe ve hislerine bağlı olarak yaşam, kişi ve kurumlara karşı beslenen eleştirel ve küçümseyici tavırlar olarak tanımlanan sinizm, örgütlerde işgörenler tarafından sergilenebilmektedir. Sinizm, bireysel ve örgütsel boyutlardan oluşmaktadır. Mesleki sinizm, örgütsel sinizmin bir türü olup mesleğe karşı duyulan duygusal halsizlik, önem vermeme, mesleğin bunaltıcı olduğunun, ödüllendirici olmadığına çabaya değmediğinin düşünülmesi, kişinin mesleğe yönelik olumsuz bakış açısı, tutum ve duygular beslemesi, bu tutum ve duyguları eleştirel olarak yansıtması olarak ifade edilebilir. Öğretmenlerin mesleğe yönelik hissettikleri duygular, sergiledikleri tutum ve davranışlar, içinde buldukları eğitim örgütlerinin iklimini, dolayısıyla eğitim çıktılarını olumlu veya olumsuz olarak etkileyebilmektedir. Alanyazında öğretmenlere yönelik örgütsel sinizme ilişkin çalışmaların bulunduğu; buna rağmen öğretmenlerin mesleki sinizme ilişkin algılarının incelendiği çalışmaları kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmada öğretmenlerin mesleklerine yönelik sinizm algıları incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim ile desenlenmiş olup çalışma grubunun belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu kamu okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanarak elde edilmiştir. Elde edilen verilerin betimsel analizi yapılmıştır. Öğretmenlerin mesleki sinizme ilişkin algıları; mesleki sinizm durumları, mesleki sinizmin nedenleri, mesleki sinizmin sonuçları, mesleki sinizmi azaltmaya yönelik önlemler olmak üzere dört ana tema etrafında değerlendirilmiş, elde edilen bulgular ışığında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sinizm, Mesleki Sinizm, Öğretmen.

A.B.D., İngiltere, Çin, İsviçre, Kanada Yükseköğretim Sistemlerinin Yönetim Süreçleri Açısından Değerlendirilmesi ve Türkiye ile Karşılaştırılması

Fadime Gürsoy ^{1,*}, Bertan Akyol ², Nazlı Sıla Öner ², Duygu Konay ² & Hasan Ulvi Evren ²
¹ Eğitim Yönetimi ve Denetçiliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
² Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
 fadimeilgin@gmail.com

Özet

Eğitim bir ülkenin sahip olduğu insan kaynağını etkili bir şekilde kullanıp yetiştirmesi için belki de en önemli unsurdur. Yükseköğretim de eğitim içinde bu amaca hizmet etme noktasında önemli bir yere sahiptir. Bir ülkenin bilimsel, teknolojik, ekonomik, sosyal, kültürel ve daha birçok alanda kalkınabilmesi için yükseköğretimde nitelik ve etkililiğin artması kritik bir rol oynamaktadır. Bu kritik rolü en iyi şekilde yerine getirebilmesi için yükseköğretim sistemlerinin başarılı bir şekilde yönetilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmada ülkelerin gelişmelerinde büyük payı olan yükseköğretim sistemleri ele alınmıştır. Dünyanın çeşitli coğrafyalarında bulunan gelişmiş ülkelerin yükseköğretim sistemleri yönetim süreçleri açısından değerlendirilmiştir. Çalışmada A.B.D., İngiltere, Çin, İsviçre ve Kanada ülkelerinin yükseköğretim sistemleri incelenmiştir. Çalışma kapsamında incelenen bu ülkeler, Times Higher Education 2022 yılı verilerine göre Dünya üniversiteler sıralamasında en çok üniversitesi bulunan ve/veya ilk 20'de üniversitesi bulunan ülkeler arasından seçilmiştir. Seçilen ülkeler yönetim süreçleri bağlamında Türkiye yükseköğretim sistemi ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın bulgularından yararlanarak ülkemiz yükseköğretim yönetimi için faydalı sonuçlar elde edilmesi beklenmektedir.

Çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması işe koşulmuştur. Durum çalışmasında bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılması amaçlanmaktadır. Durum çalışması desenlerinden içinde iç içe geçmiş çoklu durum çalışmasında araştırılan her bir durum kendi içinde çeşitli alt birimlere ayrılarak çalışılabilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2021: 314). Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme işe koşulmuştur. Veri toplama aracı olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma sürecinde toplanan verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde, araştırma kapsamında toplanan verilerin veya belgelerin içeriği analiz edilmektedir (Merriam, 2018: 195). Bu çalışmada veriler ilgili dokümanlardan toplandıktan sonra okunup analiz edilerek yönetim süreçlerinin başlıkları altında kategorilere ayrılmışlardır. Sonrasında her bir kategori ülkeler bazında yeniden düzenlenmiş ve araştırma bulgularına ulaşılmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre A.B.D., İngiltere, Çin, İsviçre ve Kanada yükseköğretiminde ademi merkezîyetçi bir anlayışın hakim olduğu görülmektedir. Üniversite yönetiminde özerk, katılımcı ve daha demokratik uygulamaların ön plana çıktığı ifade edilmektedir. Bu bağlamda bahsi geçen ülkelerde merkezîyetçi olmayan bu anlayışın bütün yönetim süreçlerine yansdığı söylenebilmektedir.

Türkiye ile karşılaştırma yapıldığında Türkiye’de merkeziyetçi bir yapılanmanın bulunduğu görülmektedir. Türkiye’de üniversiteler YÖK’e bağlıdır ve finansmanları devlet tarafından karşılanmaktadır. Bu durum karar alma sürecinden başlayarak denetleme sürecine kadar bütün yönetim süreçlerini etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim Yönetimi, Yönetim Süreçleri, Karşılaştırma.

Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeylerin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi: Edirne İli Örneği

Büşra Gür ^{1,*} & Tugay Tutkun ²

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

busra.gur17@gmail.com

Özet

Eğitim, insanlığın varoluşundan beri süregelen bir süreçtir. Bu durum öğretmenlik mesleğinin doğmasına temel oluşturmuştur. Eğitim yeri olan okullar toplumun nitelikli insan yetiştirme ihtiyacını karşılayan örgütlerdir. Meslek sahibi her birey çalışmakta olduğu iş örgütünün bir üyesidir. Örgüte dâhil olan her üye örgütün hedeflerini gerçekleştirmeye çalışır. Örgütlerin devamlılığı üyelerin ortak amaç doğrultusunda istekli olmalarına dayanır. Bu istekliliği tanımlayan önemli kavramlar örgütsel bağlılıktır. Okullardaki eğitim hizmetinin niteliğini belirleyen en önemli faktörlerden biri öğretmenlerdir. Bu nedenle öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları okulların gelişimi ve başarısı açısından önemlidir. Örgütsel bağlılıkları yüksek olan öğretmenlerin hem görevlerini yerine getirmek için hem de okulun hedeflerine ulaşması için daha fazla çabaladıkları, okul ile olumlu ilişkileri olduğu ve üyeliklerini daha uzun zaman sürdürdükleri bilinmektedir. Araştırmalar örgütsel bağlılığın örgütün başarısını ve etkinliğini artırmak için önemli bir faktör olduğunu, bağlılık ve başarı arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu, örgütsel bağlılık düzeyi yüksek olan çalışanların; örgüt için daha fazla çalışma eğiliminde olduklarını, ortak hedeflere ulaşılmasında istekli olduklarını ve emir ya da beklentilere gönüllü olarak uyduğunu belirtmektedir. Okula bağlılık düzeyi düşük olan öğretmenlerin, bağlılık düzeyi yüksek öğretmenlere göre daha az çaba göstermeleri, bu durumun da yürütülen eğitim-öğretim faaliyetlerini ve özellikle de eğitim standartlarını olumsuz yönde etkilemesi olasıdır. Bu bağlamda eğitim sisteminin önemli parçalarından birisi olan öğretmenlerin okullara bağlılığı son derece önemlidir.

Bu araştırmada ortaokul kademesinde çalışmakta olan öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri incelenmesi amaçlanmaktadır. Nicel araştırma yaklaşımı ile gerçekleştirilen araştırmada geçmişte ya da halen var olan durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında Edirne ilinde ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme belirlenirken seçkisiz örnekleme yöntemlerinden evrendeki alt grupların evrendeki ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmelerini amaçlayan tabakalı örnekleme kullanılmıştır. Bu bağlamda araştırma örnekleme Edirne ili ilçelerinde çalışan ve katılmaya gönüllü olan 410 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı kişisel bilgi formu ve Üstüner (2009) tarafından geliştirilen 17 maddelik Öğretmenler İçin Örgütsel Bağlılık Ölçeği'nden oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler araştırma problemleri bağlamında istatistiksel yöntemler uygulanarak analiz edilecek elde ve edilen sonuçlar tablolar kullanılarak açıklanacak ve yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Bağlılık, Öğretmen, Edirne.

Etik Okul Liderliğinde Starratt'ın Çerçevesinin Analizi

Muhammet İbrahim Akyürek
Eğitim Yönetimi Ankara Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi
i_akyurek56@hotmail.com

Özet

Okul liderlerine ilişkin etik eğitim liderliği ve etik eylem çalışmaları, son yıllarda artan ilginin odak noktası olmuştur. Etik ve eğitim konusuna; özellikle etik liderliğe dayanan literatür geniş ve artmaktadır. Eğitim liderliği alanındaki birçok araştırmacı, etik liderliği aydınlatmaya yardımcı olacak önemli çerçeveler sunmuştur. Bu konuda alana önderlik edenler arasında Starratt da yer almaktadır. Starratt'ın çerçevesi; “adalet, özen/benimseme ve eleştiri etiği”nden oluşmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, etik okul liderliğinde Starratt'ın çerçevesini analiz etmektir. Araştırmada yöntemsel olarak; nitel araştırma yöntemlerinden “literatür tarama yöntemi” temel alınmıştır. Literatür tarama yönteminde, araştırma problemi alanında mevcut yazılı kaynaklar (makaleler, kitaplar, bildirimler) ve çeşitli internet sitelerindeki bilgiler birleştirilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Okullarda etkililiğin artması ve ilişkilerin güçlenmesi için etkili liderlik biçimlerinin uygulanmasına ihtiyaç vardır. Okul yöneticilerinin uygulayabileceği etkili olabilecek liderlik biçimlerinden biri de etik liderliktir. Etik okul liderliği kapsamında Starratt'ın çerçevesi kayda değerdir. Adalet etiğinin okullarda uygulanması aracılığıyla öğretmen, öğrenci, veli ve diğer personel arasında güçlü iletişim, saygı ve hoşgörünün etkin olacağı söylenebilir. Özellikle bu hususta okul yöneticilerinin iyi bir adalet etiği modeli ve uygulayıcısı olmaları gerekir. Okullarda yöneticiler tarafından, etik okul liderliği kapsamında uygulanan özen etiğinin varlığıyla birlikte kendini değerli ve benimsenmiş hissedecek okul paydaşları aracılığıyla okula bağlılık artacak ve çalışmalarda başarılar elde edilebilecektir. Okul yöneticilerinin, okulda meydana gelebilecek ayrımcılıkların ve sosyal eşitsizliklerin önüne geçmesi; eleştiri etiği kapsamında önemlidir. Böylece öğretmenlerin de öğrencilerin de odak noktası, gelişim ve başarı olacaktır; bu kapsamda tüm okul paydaşlarının işbirliği ve çabasıyla, okullar daha ileri noktalara taşınabilecektir. Starratt'ın etik çerçevesi kapsamında yer alan “adalet, özen/benimseme ve eleştiri etiği” odaklı; etik okul liderleri yetiştirmek ve geliştirmek amacıyla, okul yöneticilerine yönelik teorik ve pratik eğitimlerin Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin işbirliğiyle düzenlenmesi etik okulların oluşmasını sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Etik Okul Liderliği, Starratt.

Örgütsel Stres Alanında Üretilen Lisansüstü Tezler Üzerine Sistemantik Bir Derleme

Şefika Melike Çağatay^{1,*}, Derya Demir² & Murat Kandemir³
¹ Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
² Fizik Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
³ Okul Müdürü Milli Eğitim Bakanlığı
melikecagatay@comu.edu.tr

Özet

Stres, modern çağda günlük hayat da dahil en çok dile getirilen kavramlardan biridir. Türk Dil Kurumu sözlüğü stresi” ruhsal gerilim” olarak tanımlar. Örgüt içindeki gerilimler, çekişmeler, yaşanan çatışmalar örgütsel stres ortamını arttırır.

Bu araştırmanın amacı, örgütsel stres alanında yapılmış lisansüstü tezlerin son on yılda araştırma konusu, yöntem, konu alanı, sonuçlar ve öneriler açısından karşılaştırmalı olarak analiz ederek, örgütsel stres ile ilgili farklı alanlarda üretilen bilginin odağını tartışmaktır. Böylece eğitim, sağlık, işletme başta olmak üzere örgütsel stres ve ilişkili olabilecek kavramlara ilişkin karşılaştırmalı bir bakış açısı kazanılması hedeflenmektedir.

Araştırmada sistemantik derleme yaklaşımı benimsenerek, örgütsel stres konusunda son 2011-2022 yılları arasında üretilen tezler betimsel olarak incelenmiştir. YÖK Tez Merkezinin tez arama sayfasından, yüksek lisans ve doktora tezleri belirlenmiştir. Örgütsel stres ile ilgili çalışmalar başlıca eğitim, kamu yönetimi, işletme, psikoloji, halk sağlığı, spor, sağlık yönetimi konu alanlarında tamamlanmıştır. Tamamlanan tezlerde genel olarak örgütsel stres kaynakları araştırılırken, iş doyumu, örgütsel bağlılık ve kişilik tipleri konuları ile sıklıkla birlikte araştırılmış olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Stres, Sistemantik Derleme, Lisansüstü Tezler.

Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Eğitim Yönetiminde Kadın Yöneticiler

Emel Karaca

Sınıf Öğretmenliği Plevne İlkokulu
emelkaraca070805@gmail.com

Özet

Toplumdaki görev paylaşımının ortaya çıkması, zaman içinde kadınların istedikleri faaliyetleri yapamamalarına ve erkeklerle aralarında çeşitli uzlaşmaz aralıkların bulunmasına sebep olmuştur. Yöneticilik ele alındığında, gerek aile içinde gerekse toplumsal hayatta kadınların erkek egemenliği nedeniyle geri itilmiş olması, zaman içinde konuşma haklarının daha fazla kaybedilmesine de yol açmıştır.

Kadınların da erkekler kadar işin içinde olduğu bir toplumda, yalnızca erkeklerin kendilerini ilgilendiren kararlar alması düşüncesi, insan hakları açısından kabul edilemez olduğu kadar toplumların gelişimi açısından da büyük bir dezavantajdır. Kadınların bakış açıları ve düşünce biçimlerindeki farklılık, demokrasilerde esas olan çeşitlilik anlamına gelir. Kadınların toplumsal olaylara karşı erkeklerden farklı bir tavır sergilemesi, sistem kurma aşamalarında alternatif yöntemlerin keşfedilmesini de mümkün kılmaktadır.

Kadın, anne nitelikleri nedeniyle, toplumdaki bireylerin yetişmesine üst düzey katkıda bulunur. Bu sebepten dolayı birçok toplumda öğretmenlik gibi meslekler kadınlara yakıştırılmış ve onları bu mesleklere yönlendirmek için girişimlerde bulunulmuştur. Tarih boyunca kadınların çeşitli feminist hareketlerle daha özgür bir yaşama kavuşmaları için çeşitli hareketler gerçekleşmiş olsa da kadınların bugün hala ev ve sosyal yaşamda istedikleri özgürlüğe ulaşamadıkları da bilinmektedir.

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin kadın yöneticilerin karşılaştığı engeller, kadınların liderlik becerileri ve cinsiyete dayalı cinsiyetçiliğe bakış açıları büyük önem taşımaktadır. Okulların en büyük görevi gelecek nesli yetiştirmektir ve burada çalışan bireylerin toplumsal olaylara, cinsiyet ayrımcılığına ve insan haklarına karşı verdikleri önem geleceğin belirlenmesinde büyük önem taşımaktadır. Eğitimli bireyler olan okul personelinin, cinsiyetçiliğin gelecekte nasıl şekilleneceğini anlamak için kadınların idari ve diğer sosyal alanlarda erkeklerle eşit hak ve özgürlüklere sahip olup olmadıklarını bilmeleri önemlidir.

Bu çalışmada eğitim yöneticiliğinde kariyer yapmak isteyen kadınların ne gibi sorunlarla karşılaştığını incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, toplum içerisinde ortaya çıkan cinsiyet ayrımcılığının, toplumun gelenekleri çerçevesi içerisindeki cinsiyet rollerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bundan dolayı öncelikle kadın ve erkeklerde bilinçli bireylerin yetiştirilmesi öncelikli olmalıdır.

Kadınlar çalışma hayatında ön plana çıkarılmalı, sorumlulukları arttırılmalı, liderlik özellikleri doğrultusunda yönetici kadrolarında yer almalıdırlar. Yükseköğrenim kurumları ve sivil toplum

kuruluşları kadının çalışma hayatındaki önemini ele alan seminerler düzenlemeli, başarılı kadın yöneticiler bu seminerlerde konuşmacı olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kadın, Toplumsal Cinsiyet, Yönetici.

Özel Okulda Öğretmen Olmak: Nitel Bir Araştırma

Deniz Görgülü

Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

denizgorgulu87@gmail.com

Özet

Bu araştırma özel okulda görev yapan öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Nitel desende yürütülen bu araştırma, özel okulda görev yapan öğretmenlerin mevcut durumu ortaya koymaya yönelik bir durum çalışmasıdır. Araştırmada veriler 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya ilindeki özel okullarda görev yapan 20 öğretmenden toplanmıştır. Öğretmenlerin özel okulların işleyişine ilişkin görüşlerinin ortaya konmasında metafor analizinden ve içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin kullandıkları metaforların genel anlamda olumsuz özellikte olduğu gözlenmiştir. Öğretmenlerin, özel okul yönetimleriyle ilişkilerini genel olarak iyi olarak nitelendirdikleri belirlenmiştir. Araştırmada özel okulda görev yapan öğretmenlerin maaşlarının yetersiz olduğu, velilerin beklentilerinin çok fazla olduğu, fazla mesai yaptıkları, yüksek not vermek zorunda kaldıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte araştırmada özel okulda görev yapan öğretmenlerin çoğunlukla devlette görev yapan öğretmenler ile eşit özlük haklarına sahip olmayı istedikleri ortaya konmuştur. Ayrıca araştırmada öğretmenlere göre özel okulların, öğretmeni ön plana alan ve ona değer veren, müşteri kaybetme korkusu yaşamadan öğrencilerin ihtiyaçlarına göre bir program belirleyen, teknolojik açıdan donanımlı olan ve öğretmenin gelişimi için fırsatlar sunan bir yapıda olması gerektiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nitel Araştırma, Öğretmen, Özel Okul.

Değerler Eğitiminde Projeler

Zeynep Var
Din Kültürü Meb
zeynepegivar@gmail.com

Özet

Din Kültürü öğretmenlerinin ve diğer branş öğretmenlerinin öğrenci öğretmen okul işbirliğini arttırmaya yönelik yapılabilecek okul içi ve okul dışı proje ve etkinliklere yönelik örnek sunum yapılması planlanmaktadır. Öğrencilere bu projelerle ders dışı öğrenme ortamları da sunularak hem müfredatta hem de günlük hayatta kullanacakları değerler ve ahlaki kazanımlara yol gösteren öğretmen modeli oluşturularak ailenin de öğrenmeye aktif katılımı sağlanması amaçlanmaktadır. Okul dışında da öğrencilere farklı eğitim ortamları sunularak okul dışı öğrenmeyi de teşvik etmeyi amaçlanmaktadır. Aile ziyaretleriyle ailenin güveni kazanılarak okula ve eğitime ilgisi artırılması amaçlanmaktadır. Öğrenci kendini tanıma sürecinde beceri ve yeteneklerini de keşfederek mesleki gelişiminde tercihlerini ve sosyal kimliğini de kazanmaktadır. Arkadaşlık ve sosyal ilişkilerini geliştirerek olumsuz davranışlardan uzaklaşması ve ahlaki değer kazanması hedeflenmektedir. Projelerden bazıları şunlardır.

- 1- Hayata 30 Dakika Ailecek Mola
- 2- Ailemle Öğreniyorum
- 3- Fidanımla Büyüyorum
- 4-Asistanım Olurmusun
- 5- Değerli Derslerim
- 6-Gezelim Görelim Eğlenelim
- 7-Öğretmenim Evimde Yeri Kalbimde
- 8-Sünnetinle Yaşıyorum Efendim
- 9-Tatil Budur
- 10- Kuranım Taçlanıyor

Anahtar Kelimeler: Sınıf ve Okul İçi Değerler Eğitimi Projeleri

Buz Devri ve Karlar Ülkesi Animasyon Filmlerinin İçerdiği Değerlere İlişkin Bir İnceleme

Özde Nur Kulakcı^{1,*}, Semra Sayın², Esra Henden³ & Banu Arın⁴

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Okul Öncesi Eğitimi Hacettepe Üniversitesi

³ Okul Öncesi Öğretmenliği Diğer

⁴ Okul Öncesi Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi

ozde.kulakci@adu.edu.tr

Özet

Değer, insanların hayatına yön veren, davranışları istendik yönde etkileyen, sosyal ve ahlaki inançlar bütünüdür. Günümüzde değer kavramı eğitim kurumlarında, toplumda kabul edilen tutumların ve normların kontrollü ve planlı olarak çocuklara aktarılması şeklinde tanımlanabilmektedir (Yazar, Öztekin, Özlem, 2017). Okul öncesi dönem, çocuğun ve dolayısıyla bireyin hayatını şekillendiren en kritik dönemlerden birisi olarak eğitimde önemli bir yere sahiptir. Çocuklar bu dönemde tüm gelişim alanlarında çok hızlı ilerlemeler kaydetmektedir ve aynı zamanda bilgiye rahatlıkla erişim sağlayabilecekleri bir dönemdedir (Sapsağlam ve Ömeroğlu,2016). Bu nedenle çocuklara bu dönemde kazandıracığımız değerlerin, onların ahlak ve karakter gelişimi üzerinde de oldukça büyük bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı teknolojinin gelişmesi ile bir değer aktarım aracı olarak görünen medyada yer alan animasyon filmlerinin ele aldığı değerleri incelemektir. Bu inceleme Türkiye’de en çok izlenen seri animasyon filmleri olan Buz Devri ve Karlar Ülkesi seri animasyon filmlerinin ilk ve son filmlerini kapsamaktadır.

Birleşmiş Milletlerin 50.yıldönümü kutlamaları için UNESCO (1995) tarafından desteklenen Yaşayan Değerler Eğitim Programı (YDEP) adı altında gerçekleştirilen uluslararası bir projede; dayanışma, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, alçak gönüllülük, sevgi, huzur/barış, saygı, sorumluluk, sadelik, işbirliği, birlik, tolerans/hošgörü olmak üzere 12 evrensel değer belirlenmiştir. Bu değerler dünyadaki birçok ülke tarafından değerler eğitimi programına dâhil edilmiştir (Pilav, Demir ve Demir, 2005). Bu animasyon filmler UNESCO Yaşayan Değerler Eğitimi Programı’nda odaklanılan 12 evrensel değer açısından incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi ile kullanılmıştır. Veri güvenilirliğini sağlamak için 4 araştırmacı bireysel olarak her bir filmi analiz etmiştir. Sonrasında veriler karşılaştırılmış, uyumsuz olan yerler yeniden gözden geçirilerek görüş birliği sağlanmıştır.

Buz Devri serisinin ilk filminde en çok saygı değerine yer verilirken en az sadelik, huzur, barış değerlerine yer verilmiştir. Buz devri 5 filminde en çok dayanışma ve sevgi değerlerine yer verilirken en az sadelik ve sorumluluk değerine yer verilmiştir. Karlar Ülkesi animasyon filminin ilk filminde en çok dürüstlük değerine yer verilirken en az huzur ve barış değerine yer verilmiştir. Son olarak Karlar Ülkesi 2 filminde en çok mutluluk değerine yer verilirken en az sadelik, tolerans, hoşgörü ve birlik değerlerine yer verilmiştir.

Literatürde yer verilen çalışmalarda da görüldüğü gibi iyi seçilen ve çocukların belirli zaman aralıklarında izlemesine fırsat tanınan yapımların çocukların değer algısını güçlendirdiği söylenebilir. Bunun yanında değerlerin olumsuz olarak aktarıldığı yapımlarda yer alan karakter örneklerinin de çocukların yanlış değer algısına kapılmalarına neden olabileceği ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle günümüzde bir ihtiyaç haline gelen medyanın ve içeriklerinin daha dikkatli ve seçici bir şekilde kullanılması özellikle erken çocukluk dönemi çocukları için oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Animasyon Film, UNESCO.

Dede Korkut Hikayeleri'nde Sevgi Değeri

Eylem Turgut Şahin^{1,*} & Melike Rüya Arıcı²

¹ Türk Dili ve Edebiyatı Sındırgı Makbule Efe Anadolu Lisesi

² Okul Öncesi Öğretmenliği Sındırgı 3 Eylül Anaokulu
eylemsahin0110@hotmail.com

Özet

Günümüzde gerek bireysel gerekse toplumsal yaşamda göze çarpan karamsarlık, tahammülsüzlük, şiddet gibi olumsuz duyguların giderilmesinde okullarda planlı bir şekilde yürütülen değerler eğitiminin önemi yadsınmaz. Bahsedilen sorunların temelinde sevgi eksikliği bulunmaktadır. Bu eksikliğin fark edilmesi ve giderilmesi bireyselliğin değil birlikte yaşama kültürünün gelişmesi ile mümkün olacaktır. Bu kültürün gelişmesi için okullarda kullanılan önemli kaynakların başında edebi metinler gelmektedir. Milli ve manevi olarak önemli bir kültür ürünü olan Dede Korkut Hikayeleri ise erken çocukluktan itibaren öğrencilere kazandırılması istenen tutum ve davranışlar açısından önemli bir hazinedir. Öne çıkan değerlere çatı oluşturması bakımından sevgi değeri çalışmamızın başat değeri olarak ele alınmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Dede Korkut Hikayeleri 'nde, MEB 2017 müfredat değişikliğinde belirtilen 10 değer arasından "sevgi" değeri ve bu değere ilişkin belirtilen tutum ve davranışları tespit etmektir. Çalışma nitel çalışma olup doküman incelemesi deseni ile yapılmıştır. Çalışmada Dede Korkut Kitabı'nda yer alan 12 hikaye içerik analizi yoluyla çözümlenmiş ve sevgi değeri ile ilişkilendirilen "aile birliğine önem verme, fedakarlık yapma, güven duyma, merhametli olma ve vefalı olma" başlıkları altında hikayeler incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda, aile birliğine önem verme ile ilgili bulgularda "eş ve çocuk sevgisi"; fedakarlık ile ilgili bulgularda "devletin devamlılığı için fedakarlık ve aile birliğinin devamlılığı için fedakarlık"; güven ile ilgili bulgularda "yaratıcıya sığınma, Han'a güvenme, eş/çocuk/anne/babaya güvenme"; merhamet ile ilgili bulgularda "affedicilik, zorda olana yardım, yaratıcıdan medet"; vefalı olma ile ilgili bulgularda "Han'a vefa, eşe/aile büyüklerine vefa" tutum ve davranışlarının tekrarlandığı tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda bu hikayelerde geçen manilerin nitelikli resimlenmiş erken çocukluk kitaplarında kullanılacak kültürel değerler olduğu saptanmakla birlikte eğitimin diğer basamaklarında da değerler eğitimi desteklemek için ders kitaplarında örnek metinler olarak kullanılabilmesi önerilmiştir. Bu hikayeleri okuma uygulamalarına yönelik araştırmalar yapılarak alanyazına katkı sunulabileceği de belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değerler Eğitimi, Sevgi, Dede Korkut Hikayeleri.

Divân-ı Hulûsî-i Darnedevî’de Ahlakî Unsurlara Genel Bir Bakış

Recep Ayık

Türk Dili ve Edebiyatı Kütahya Şehit Selim Cansız Aihl
reayik@gmail.com

Özet

Edebiyat, bir toplum hem aktarma hem yaşama imkanlarından biridir. Edebi eserler ile geçmişten geleceğe bir köprü kurulmakla beraber, toplumun ihtiyaç duyduğu ruh da yaşama imkanı bulur. İnsan da geçmişi ile birlikte yaşar ve var olur. Öğrenmeye başladığı andan itibaren okur ve yazar. Okuma yazmasını yani aklını ve ruhunu bir ahlak eksenine oturtur.

Ahlak, fillerimizin hikmeti, yapıma sebebidir. 21. yy’da “divan” tertip etmiş bir şair ve alimin ahlaka bakışı ve ahlaki tavrı incelenerek kendisine muhatap kıldığı topluma neler sunduğunu tespit etmek amacıyla çalışma yapılmıştır.

Divan-ı Hulûsî, ilk baskısı 1986 yılında yapılmış bir eserdir. Eser, divan edebiyatı geleneği içerisinde değerlendirilecek özelliklere sahiptir. Bununla birlikte dini-tasavvufî edebiyata ait unsurları da ihtiva etmektedir.

İnceleme, literatür taraması şeklinde yapılmış, eserle ve şairle ilgili kaynaklara ulaşılarak eserin yazıldığı dönem ve ait olduğu geleneğin ana hatları ortaya çıkarılmıştır.

Divan tasavvufî bir muhtevaya sahip olduğu için eserde dört temel konu dikkat çekmektedir. Bunlar ahlak, seyr ü sülûk, kalp ve marifet konularıdır. Bu konular arasında en çok yer tutanı ise ahlak olmuştur. Kalp ile ilgili konuları da ahlaka dahil ettiğimizde *Divan*’ın üçte ikisinin ahlak üzerine olduğunu söylemek mümkün hale gelmektedir.

Divan’ın üzerinde sıkça sıkça durduğu ahlakî unsurlar; takva, zühd, tevbe, zikir, sabır, şükür, sıdk, istikamet ve şefkattir. Kalp başlığı altında da aşk, cezbe, huzur, havf ve reca, kabz u bast konuları yer almaktadır.

İncelemenin sonucunda edebiyat yoluyla ideal bir insan yetiştirmenin ancak ahlak eğitimi ile mümkün olduğu neticesine varılır. Hitap edilen sadece etraftaki müritler değil bütün insanlardır. İfade edilen ahlaki konuların neredeyse her şiirde yinelenmesi ahlak konusunun şair tarafından ne kadar önemli olduğunu belirtir. Ahlakın temeli de gönül eğitimi ile olmalıdır. Yunus Emre’nin, Mevlânâ’nın insan yetiştirme usulünün *Divan-ı Hulûsî-i Darnedevî*’de de yaşatıldığını görmek mümkündür. Edebiyatın hem köprü vazifesi ile önceki örneklerine bir kapı açılmış hem ihtiyaç duyulan ruhun eğitime de *Divan* yoluyla bir imkân sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ahlak, *Divan-ı Hulûsî*, Karakter ve Değerler Eğitimi

Mesleki ve Teknik Eğitim Çalıştayı

Semiha Karatufan ^{1,*}, Ali Tatlı ², İlker Eren ³ & Yuşa Yıldız ⁴

¹ Görsel Sanatlar Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

³ Ar-Ge Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

⁴ Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

semihakaratufan@gmail.com

Özet

Bilim ve teknoloji alanlarındaki hızlı ilerlemeye bağlı olarak, sanayinin nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı da artmaktadır. MEB 2023 Vizyon Belgesi'nde mesleki ve teknik eğitimde sektörün iş gücü ihtiyacına cevap verebilecek niteliğe sahip, gelişen teknolojiye uyum sağlayabilen öğrenciler yetiştirebilmek, paydaşların planlama ve karar alma süreçlerine etkin katıldığı bir yapıya ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Bunun yanında MEB tarafından öğretmenlerin iş başı eğitim olanaklarının artırıldığı, okulların altyapı ve donanımının hızla değişen ve gelişen teknolojiyle uyumlu hâle getirildiği, öğrencilerin mesleki ilgi ve yeteneklerini tespit eden ve öğrencileri bu doğrultuda yönlendiren, mesleki alan dersi içeriklerinin güncellenerek geliştirildiği, savunma sanayi kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu stratejik insan gücünün yetiştirilmesine imkân sağlayan, patent, faydalı model, marka ve tasarım alanlarında teşvik eden, mezunlarına istihdamda öncelik sağlayan, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu, sektör, üniversite iş birliği protokolleri ve iyi uygulama örneği olabilecek modellerin hayata geçirildiği, mezunlarının kendi alanlarında yükseköğretime geçişlerini sağlayacak bütüncü bir yapının kurulduğu ülkemizde MEB 2023 hedefleri ile uyumlu bir sistem oluşturulması planlanmaktadır. Bu doğrultuda; öğretmenlerimizin mesleki becerilerine katkı sağlayabilecek, öğrencilerimizin ise mesleki ve çapraz becerilerini geliştirecek önemli adımlar atmak adına Mesleki ve Teknik Eğitimin etkin bir şekilde uygulanabilirliğinin yürütülmesi ve faaliyetlerin hayata geçirilmesi için gereken politika, tedbir ve eylem adımlarının belirlenmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşları, üniversite, meslek odaları ve paydaşların katılımıyla 22 Aralık 2021 Çarşamba günü ilimizde "Mesleki ve Teknik Eğitim Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitimin kalitesinin artırılmasına yönelik olarak gerçekleştirilen çalıştayda; hızla değişen bilgi, teknoloji, üretim yöntemleri ile iş hayatındaki gelişmelere paralel olarak dinamik bir yapı sergileyen mesleki ve teknik eğitimde, sürekli kendini yenileyen bir eğitim sistemini, teknolojik altyapı yatırımlarının güçlendirilmesini, dünyadaki gelişmelerin yakından takip edilmesini ve özel sektörle yakın bir iş birliğinin önemi vurgulanmıştır.

"Mesleki ve Teknik Eğitim Çalıştayı" paydaşların katılımıyla "İlimizdeki Meslekî Eğitimin Genel Yapısının Güçlendirilmesi, İlimizdeki Meslekî Eğitimde İnsan Kaynağının Güçlendirilmesi ve İlimizdeki Meslekî Eğitimin İtibarının Arttırılması" konu başlıkları ve dokuz alt çalışma grubu olarak toplanmıştır. Bir gün süren çalışmalar sonucunda oluşturulan raporlar, kapanış toplantısında tüm katılımcılara sunulmuştur. Çalışma grupları tarafından tespit edilen sorunlara ilişkin çözüm önerilerine ek olarak meslekî ve teknik eğitim veren okul/kurumlar ve sektörler tarafından ilaveler yapılarak revize edilmiş, yerel ve bakanlık düzeyinde olmak üzere tasnif edilmiştir. Oluşturulan rapor

sonucunda, Balıkesir ili genelinde mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesi amacıyla “Mesleki ve Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Yol Haritası” hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Balıkesir, Mesleki Eğitim, Nitelikli İnsan Gücü, Mesleki Beceriler.

İlkokulda Veli Katılımı ile Olumlu Ebeveyn Çocuk İlişkisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Sena Özipek Çelenk^{1,*} & Çiğdem Demir Çelebi¹

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

sena.ozipek@hotmail.com

Özet

Çalışmanın amacı ilkokulda veli katılımı ile olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

Araştırmanın evrenini 2021- 2022 yıllarında eğitim- öğretime devam eden ilkokul öğrencilerinin ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; İstanbul ili Anadolu yakasındaki 2021- 2022 yıllarında eğitim-öğretime devam eden 400 ilkokul öğrencisinin velisi oluşturmaktadır. Verilerin toplanmasında, Gürbüzürk ve Şad (2010) tarafından geliştirilen “Veli Katılım Ölçeği”; Hetherington ve Clingempeel (1992) tarafından geliştirilen, Aytaç, Çen, ve Yüceol (2018) tarafından Türkçe’ye uyarlanan, “Ebeveyn Çocuk İlişkisi Ölçeği” ve araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Veli katılımı ve olumlu ebeveyn-çocuk ilişkisi değişkenlerinin velilerin yaşlarına, cinsiyetlerine, gelirlerine ve eğitimlerine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterip göstermediğini tespit ederken iki gruplu değişkenler için Bağımsız Gruplar t-testi, iki veya daha fazla grubu olan değişkenler için ise tek yönlü ANOVA analizi gerçekleştirilmiştir. Değişkenler ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearson Korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Veli katılımının olumlu ebeveyn çocuk ilişkisinin anlamlı bir yordayıcısı olup olmadığını tespit etmek için doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; annelerin babalara kıyasla veli katılım ölçeğinden daha fazla puan aldıkları, çocuğun ödev ve çalışmalarını daha çok desteklediği, katılım konusunda velinin kendini daha çok geliştirdiği, çocukla daha iyi iletişim kurduğu ve öğrenmeyi destekleyici ev ortamının yarattığı; çalışmayan ebeveynlerin çalışanlara kıyasla çocuğun ödev ve çalışmalarını daha çok desteklediği ve çocukla daha iyi iletişim kurduğu sonucuna ulaşılmıştır. Olumlu ebeveyn çocuk ilişkisinin veli katılımı ölçeğinin toplam puanı ve tüm alt boyutlarıyla anlamlı ve pozitif yönlü ilişkisi bulunmuştur. Veli katılım ölçeğinin toplam puanı ve alt boyutları anlamlı ve pozitif yönlü olarak birbirleriyle ilişkili bulunmuştur. Veli katılımının yüksek olması olumlu ebeveyn çocuk ilişkisi puanlarını anlamlı ve pozitif yönlü olarak yordamıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn, Veli, Ebeveyn Çocuk İlişkisi, Veli Katılımı.

3-10 Yaş Çocuğu Olan Babaların Çocukları ile Gerçekleştirdiği Aktiviteler

Fatma Çakır Aksungur

Çocuk Gelişimi Bölümü Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek
Yüksek Okulu

fatmacakir@nevsehir.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırmanın amacı, 3-10 yaş çocuğu olan babaların çocuklarıyla geçirdikleri etkileşimli zaman olarak planladıkları aktivite çeşitlerini, belirlenen aktivitelerde geçirilen süreyi ve bu aktivitelerin gerçekleştirilmesi sonucu babalarda ve çocuklarda hangi duygu durumlarının geliştiğini belirlemektir.

Araştırmanın yöntemi: Araştırmada kullanılan yöntem, tanımlayıcı araştırma tipidir. Araştırmanın evrenini, farklı bölgelerde yaşamını sürdüren, 3-10 yaş çocuğu olan babalar oluşturmuştur. Çalışma 140 kişi ile tamamlanmıştır (n=140). Katılımcılara kartopu örnekleme yöntemiyle ulaşılmaya çalışılmış, veriler katılımcıların sosyal medya hesaplarına gönderilen link ile toplanmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden etik kurul izni ve katılımcı bireylerden onam alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya dahil olan katılımcıların, ortalama yaş düzeyi 35'tir. Katılımcılarının % 65, 7'sinin iç Anadolu bölgesinden katıldığı görülürken, tüm bölgelerden katılım sağlanmıştır. %45,7'sinin üniversite mezunu, %29,7'sinin lise mezunu, %13,8'ini ortaokul mezunu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların aile tipinin % 81,8'inin çekirdek aile olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya dahil olan katılımcıların çocuk sayısına bakıldığında çoğunluğunun tek çocuk ya da iki çocuklu bireylerin oluşturduğu belirlenmiştir. Babaların çocukları ile etkileşim içinde iken yaptıkları faaliyetler olarak en fazla % 84,7 oranında oyun oynama, %73 oranında marke alışverişi, %63'9'u parka gitme, %61, 7 oranında çocukları ile sohbet etme sorunlarını dinleme, %58,4 oranında pikniğe gitme, %45,3 oranında kitap okuma faaliyetlerinin olduğu belirlenmiştir. Babalar ile çocukların en az faaliyet alanlarının ise; %6, 6 oranında enstrüman çalma, %7,3 kütüphaneye gitme, %8,8 oranında müzeye gitme etkinlikleri olduğu görülmüştür. Çocuklar ile babaların etkileşimlerinde, geçirdikleri süre, %42,3 oranında 1 saat olduğu görülmüştür. Aktiviteler genellikle, %73,7 oranında tüm aile bireyleri ile, plansız yapıldığı, etkileşim talebinin ise, %55,5 oranında çocuktan babaya yapıldığı belirlenmiştir. Babaların %73 oranında çocukları ile hafta içi ve hafta sonu olarak her gün etkileşim sağlamaya gayret ettikleri görülmüş, babaların çocukları ile etkileşimli vakit geçirmesini engelleyen faktörlere baktığımızda ise, çoğunlukla iş yoğunluğu, çalışma saatlerinin uygun olmaması ve yorgunluk oğlunu belirtmişlerdir. Babaların çocukları ile etkileşimli faaliyet sırasında hislerini sordüğümüzda 137 babanın ifadesine göre, mutluluk verici, tarif edilemez duygu olduğu belirtilirken, katılımcılardan üç babanın bu faaliyetlerin çok sıkıcı ve yorucu olduğu yönde ifadeleri olmuştur.

Sonuç: : Araştırmanın sonuçlarına baktığımızda; çalışmaya katılan babaların çocukları ile ilgili ve etkileşimli vakit geçirmek için çeşitli faaliyetler uyguladıkları ve bu etkileşim sırasında oldukça her iki tarafında mutlu, güzel vakit geçirdikleri söylenebilir. Bu sonuçlar doğrultusunda; babaların

çocukları ile vakit geçirirken genel itibari ile alışlageldik etkinlikleri daha çok yaptığı bunun için babaların daha farklı sanatsal faaliyet ve etkili programlar yönünde planlamalar yapmaları, bu etkileşimi zaman geçirmenin çocukların gelişimi bakımını açısından ne denli önemli olduğu yönünde çeşitli ebeveyn eğitimleri verilerek farkındalık çalışmaları, çalışmalarının yaygınlaştırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: 3-10 Yaş Çocuklar, Babalarla Etkileşim, Babalarla Aktiviteler.

Okul Öncesi Öğretmenlerin Çocuk İstismarına Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi

Atiye Kevser Sarıbaş
Okul Öncesi Öğretmenliği Sabiha Gökçen Anaokulu
mavi-128@hotmail.com

Özet

Okul öncesi dönem, çocuğun 0-6 yaş dönemini kapsar. Bu dönem, çocuğun kişiliğinin oluşumu ve şekillenmesi, temel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazanılması ve geliştirilmesi açısından ileri yıllara olan etkisi nedeniyle, yaşamın en kritik dönemlerinden biri olarak görülmektedir. Dünyada her yıl milyonlarca çocuk fiziksel, cinsel ve duygusal zorbalığa hedef veya şahit olarak maruz kalmaktadır. Çocuğa kötü muamele kurbanların fiziksel ve ruhsal sağlığı ve gelişimi üzerinde hayat boyu süren ciddi bir sorundur. Bu araştırma: çocuk istismarının tanılanmasında önemli rolü olan, okul öncesi öğretmenlerinin konuya ilişkin farkındalıklarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma tarama niteliğindedir. Araştırmada veri toplama aracı olarak 3 bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ile öğretmenlerin fiziksel istismar belirtilerinin farkında oldukları, cinsel ve duygusal istismar belirtilerinin de kısmen farkında oldukları saptanmıştır. Öğretmenler istismarla karşılaşma durumunda bildirim yapma konusunda sorumlu olduklarını ve bunun bir zorunluluk olduğunu bildirmişlerdir. Öğretmenlerin istismar belirtilerini saptamaları ile farklı eğitim düzeyi ve hizmet süresi arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Öğretmenlerin duygusal ve fiziksel istismarın davranışsal belirtilerinin farkında olma düzeylerinde hizmet-içi eğitim alma durumlarında anlamlı farklılık gözlenmemektedir; ancak cinsel istismar belirtilerini saptamada hizmet-içi eğitim almalarına göre anlamlı farklılıklar gözlenmektedir. Öğretmenlerin duygusal ve fiziksel istismarın davranışsal belirtilerinin farkında olma düzeyleri cinsiyet, eğitim durumu ve hizmet süresi değişkenlerine göre farklılaşmamaktadır. Tüm bulgular sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin çocuk istismarı konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları, özellikle bildirim ve erken tanı konusunda hizmet-içi ve hizmet-öncesi eğitim programlarında bu doğrultuda değişikliklerin yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuğa Kötü Muamele, Çocuk İstismarı, Farkındalık, Okul Öncesi Öğretmenler, Çocuk.

Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Resimli Öykü Kitaplarında Problem Çözme Becerileri

Hilal Tümbül^{1,*} & Hacer Elif Dağlıoğlu¹
¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
 hilaltumbul1@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarına yönelik öykü kitaplarının resim ve metin kısımlarında yer verilen problem çözme becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma bağlamında durum çalışması deseninde kurgulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yoluyla seçilmiş olan, son 10 yılda yazılmış, Ankara Cebeci Halk kütüphanesinde bulunan 3-6 yaş çocuklarına yönelik yerli ve çeviri resimli öykü kitaplarından yazarı veya öyküsü ödül alan ve içeriğinde problem çözme becerisi barındıran beş kitap oluşturmaktadır. Alan yazın taraması ile uzman görüşü alınarak problem çözme aşamaları ve bu aşamalar doğrultusunda kitapların resim ve metin kısımlarında bu aşamalara yönelik sorulardan oluşan bir kontrol listesi hazırlanmıştır. Veriler, doküman inceleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

Temelde problem çözenin beş aşaması olan; problem durumu, problem durumu araştırma, alternatif çözüm yollarını deneme, problemin çözülmesi ve çözüm yollarının değerlendirilmesi başlıkları kapsamında oluşturulmuş olan sorular aracılığıyla kitaplardaki problem çözme becerileri incelenmiştir. Belirlenmiş olan soruların yanıtları kitapların resim ve metin kısmının her ikisinde birden aranmış ve incelenecek öykü kitabının resim ve metin kısımları kodlanarak ve araştırmacı tarafından en az dört kez okunarak kontrol listesine kaydedilmiştir. Kitaplardan rastgele ikisi seçilerek araştırmacılar tarafından doldurulan kontrol listeleri incelemiş ve farklı kodlamaların olduğu durumlarda araştırmacılar görüş birliğine vararak kodun ne olacağına karar vermiş ve arkasından bu konuda çalışan bir uzmandan görüş aldıktan sonra araştırmacılar tüm kitaplara ilişkin kontrol listelerini doldürmüşlardır.

Elde edilen sonuçlar kitapların bir tanesi hariç tamamında problem durumu, problem durumu araştırma, problemin çözülmesi ve çözüm yollarının değerlendirilmesi aşamalarındaki sorulara cevap bulunduğunu göstermiştir. Buna ek olarak, tüm kitaplarda sebep sonuç ilişkileri ve gerekçelere yer verildiği, yaratıcı çözümler uygulandığı, bağımsız veya akran işbirliğiyle problemlerin çözüldüğü ve rasyonalist bir strateji kullanılarak çözüme ulaşıldığı bulgulanmıştır. Ancak incelenen beş kitap alternatif çözüm yollarını deneme aşaması açısından ele alındığında, kitapların hiçbirinde alternatif çözüm yolu üretilmediği ve uygulamaya karar verilen çözüm yolunu ve yöntemini seçme nedenine değinilmediği ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra düşünme becerilerinden biri olan problem çözme temasına sahip olan bu kitaplarda düşünme sürecinin daha ayrıntılı yer alması beklenirken, incelenen tüm kitaplarda 'düşünme' vurgusu yapılmış olmasına rağmen bu sürecin içeriği ve yöntemlerine değinilmemiş olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, her ne kadar problem çözme aşamalarının çoğuna dair öğeler içerse de 3-6 yaş çocuklarına yönelik resimli öykü kitaplarının problem çözme becerileri açısından daha dikkatli olarak ele alınması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Problem Çözme, Okul Öncesi, Resimli Çocuk Kitabı.

Erken Çocukluk Döneminde Stem- Eğlenerek Öğreniyorum

M. Tuba Özdemir
Okul Öncesi Öğretmenliği Balıklı İlkokulu
mtubaozdemir@gmail.com

Özet

Okul öncesi STEM eğitimlerinin, çocuklara birçok faydası vardır. Özellikle bu çağda, çocukların yaratıcılık seviyelerinin son derece yüksek olduğu; pek çok araştırmayla saptanmıştır. STEM felsefesi; araştırarak, problem çözerek ve sorular sorarak öğrenen okul öncesi dönemi çocuklarının birer araştırmacı olarak doğduğunu savunmaktadır. Bu çalışmanın amacı da 2021 - 2022 Eğitim Öğretim yılında erken çocukluk döneminde STEM yaklaşımı ile çocukları denemeye, keşfetmeye, hayal güçlerini kullanmaya, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri ile yaratıcılık ve işbirliği yeterliliklerini geliştirmeye teşvik etmektir. Bu çalışma ile, öğrencilere gerçek yaşam problemlerini çözme ve çevrelerini tanıma fırsatı veren eğlenceli eğitim ortamları sağlandı. Çalışma da okulöncesi kurumlarında uygulanan, Fen ve Doğa, Türkçe-Dil, Sanat Etkinlikleri, Oyun ve Drama etkinlikleri ile *Vücudumuzun Bölümleri ve İşleyişi, Çevre ve Çevre Sorunları, Makineler ve Makinelerin Çalışma Sistemleri, Canlılar ve Ekosistem, Uzay ve Güneş Sistemi* temalarıyla ilgili farkındalık çalışmaları yapıldı ve bu temalarla ilgili STEM etkinlikleri kullanılarak ürünler oluşturuldu. Makineler temasında robotik kodlama ile fırça robotlar, Çevre Temasında öğrencilerin çektikleri fotoğraflarla fotoğraf albümü, Uzay ve Güneş sistemi temasında atık malzemelerle teleskop tasarımları, Vücudumuz temasında mozaik çalışmaları yapıldı. Proje 10 Türk ortak ve 39 Avrupalı ortak ile yürütüldü. Farklı ülkelerde aynı temalarda ne tür etkinlikler yapıldığı gözlemlendi ve uyarlanarak öğrencilerimize aktarıldı. Çalışmaya başlamadan “Proje Tabanlı Öğrenme,” “Probleme Dayalı Öğrenme” ve “DeneySEL etkinlikler ile öğrenme” ilgili makale, kitap, kitap bölümü ve tez çalışmaları bulundu ve incelendi. Proje kapsamında yer verilen etkinliklerle ilgili verileri ve kazanımları yorumlayabilmek, işlevsel bir biçimde ele almak için öğrencilere 'ön test' ve 'son test' yapıldı, projeye yönelik sorular sorularak öğrencilerin STEM etkinlikleri ile ilgili bilgileri ve temalarla ilgili hazır bulunuşlukları tespit edilmeye çalışıldı, elde edilen bilgiler raporlaştırıldı. Ön Test bulgularına göre öğrencilerin STEM etkinliklerine fazla ilgi göstermedikleri, web2 araçları hakkında bilgi sahibi olmadıkları, gözlem yapmadıkları, grafik oluşturmadıkları, veri toplamanın ne demek olduğunu bilmedikleri gibi cevaplar alınırken, çalışma bitiminde yapılan Son Teste verilen cevaplara göre; STEM etkinliklerinden keyif aldıkları, bilimsel gözlem yapabilmeyi, veri toplamanın anlamını ve nasıl yapıldığını öğrendikleri sonucuna ulaşıldı. Çalışma sonunda STEM eğitimi yaklaşımının yaratıcı düşünme, yenilikçilik, tasarım yapma, girişimcilik, doğru soruları sorabilme, takım çalışmasının etkili bir parçası olma, öğrenmede sorumluluk alma, süreçleri doğru analiz edebilme, bilimsel okuryazarlık, teknolojik okuryazarlık gibi gelecekte payı olacak becerileri ve kavramları kazandırmada önemli bir yere sahip olduğu anlaşıldı. Çalışma süresince, her temada yaratıcı ürünler oluşturuldu, temalarla ilgili çalışmalar yapıldı. Çalışmanın çıktıları olarak sanal sergi, her tema ile ilgili e-book, projenin resimlerinden oluşan mozaik çalışması, fotoğraf albümü yapıldı. Tasarlanan ürünler okullarda sergilendi.

Anahtar Kelimeler: STEM, Erken Çocukluk, Eğitim Ortamları, Okul Öncesi Eğitim.

Safe Media Safe Kids

Sebiha Lemlioğlu Erbay
Okul Öncesi Öğretmenliği Şehit Öğretmenler İlkokulu
sebihalemlioğluerbay66@gmail.com

Özet

Günümüz çağı; teknoloji ve bilim çağıdır. Teknoloji çağının gereksinimleri olarak medya okuryazarlığına ve güvenli medya kullanımına önem artmaktadır. Hele ki covid-19 sürecinde uzaktan yapılan eğitimlerle teknolojiye ihtiyaç hem öğretmen hem de öğrencilerin kullanımı aktif olarak artmaktadır. Erken çocukluk dönemindeki çocukların medyayı bilmesi teknoloji ile tanışması ve aktif kullanması önemlidir. Bu kapsamda Proje ortaklarımızla 10 Türk 4 yabancı ortağımızla birlikte bir ihtiyaç belirleme formu uygulayarak okul öncesi grubun güvenli internet kullanımı ve ekranı verimli kullanım konusunda ihtiyaçlar saplanıp yerel ve ulusal ortaklarımızla işbirliği içinde etkinlikler planlanmıştır, bu bağlamda;

Projenin amacı; okulöncesi eğitimde(4-6yaş) güvenli internet kullanımını sağlamak ve ekranı verimli kullanmak için öğrencilere medya araçlarını tanıtarak kolaydan zora doğru basitten karmaşığa öğretim ilkelerini uygulanmıştır. Akıllı işaretler, kamara kapağı tasarımı, dijital ayak izi, eğitici oyunlar sanal sınıf tasarlayarak ekran verimli kullanılarak Multi disiplinler arası öğrenme gerçekleştirilmiştir. Tasarım zihniyeti, disiplinler arası hesaplamalı düşünme ve yeni medya okuryazarlığı becerilerin de temelleri atılmış. 5E modeli kullanılarak 21.yüzyıl iletişim teknoloji okur yazarlıkları becerileri geliştirilmiştir. Proje tabanlı ve iş birlikçi öğrenme modelleri ile ortaklarımız ve öğrencileri ile iletişim ve etkileşim içinde olarak projenin başarılı sonuçlar almasına vesile olmuştur. Kontrol amaçlı deneysel desen metodu ile 4-6 yaş 120 öğrenci 14 öğretmen Google formda ön test son test uygulanmış ve pasta diliminde yüzdeler belirlenmiş ve sözel olarak analizler yapılmıştır.

Bu projede 4-6 yaş çocukların yanı sıra öğretmenlerin, anne ve babaların, çocukla iletişimi olan tüm paydaşların farkındalıklarının artmasında katkıda bulunulmuştur. Bu kapsamda öğretmen öğrenci ve velilerimize ön ve son test uygulanmış ve analizleri yapılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerimizin web 0.2 ile tanışmışlardır. Öğretmenler derslerinde web 0.2 araçlarını kullanarak derslerde öğrencilerine rehberlik etmişlerdir.

Önerim; medyayı güvenli kullanma konusunda ve ekranı verimli kullanma konusunda eğitimin ilk kademesi olan okul öncesi (4-6 yaş) eğitimde somut görsel faaliyetlerin az olması ve faaliyetlerin ve örnek çalışmaların çoğalıp yaygınlaşmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi, Güvenli Medya Kullanımı, e-Twinning, 21.yüzyıl Becerileri, Web 0.2.

YOUTUBE'daki Animasyon İçeriklerin Çocuğa Uygunluk ve Gelişime Olan Katkıları Açısından İncelenmesi

Hasan Göksu^{1,*} & Hacer Elif Dağlıoğlu¹
¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
 gksuhasan@gmail.com

Özet

Bu araştırma YouTube'daki animasyon içeriklerin çocuğa uygunluğu ve onların gelişimine olan katkılarını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemleri temel alınarak durum çalışması deseninde kurgulanmıştır. Bu çalışmada YouTube kanallarındaki videolar doküman incelemesi yöntemi kullanılarak incelenmiş ve çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemine dayalı olarak belirlenmiştir. Bu çalışmada;

- YouTube kanalın çocuklar için içerik üreten bir kanal olması,
- YouTube kanalın video görüntülenme sayısına göre Türkiye'de yer alan YouTube kanalları içerisinde ilk 100 kanal içerisinde yer alması,
- YouTube kanalın videolarının şarkı videosu olmaması,
- YouTube kanalın videolarının süresinin sekiz dakikanın altında olması,
- YouTube kanalından bu ölçütlere göre seçilecek olan videoların, kanalın en çok izlenen ilk 20 videosu içerisinde yer alması ölçüt olarak belirlenmiştir.

Çalışma grubu içerisinde yedi YouTube kanalı ve bu kanalların en çok izlenen üçer videosu yer almaktadır. Çalışma grubu içerisinde yer alan 21 video, Neumann ve Herodotou' nun (2020) geliştirmiş olduğu YouTube Videoları Dereceli Puanlama Anahtarı (YouTube Video Evaluation Rubric) Türkçeye çevrilerek bu formda yer alan maddeler üzerinden değerlendirilmiştir. Form, yedi video için üç alan uzmanı tarafından doldurularak Miles ve Huberman'ın (1994) formülü kullanılarak aralarındaki tutarlılığa bakılmış ve kodlayıcılar arasındaki uzlaşma yüzdesi .72 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Puan Anahtarı formunun yaşa uygunluk ve gelişimi desteklemeye ilişkin maddeleri dikkate alınmıştır. Araştırmacılar her videoyu en az dört kez izlemiş; görüş farklılığı olan maddelerde araştırmacılar bir araya gelip konsensüs sağladıktan sonra veriler analiz edilmeye başlanmıştır.

Araştırma sonucunda yaşa uygunluk açısından, incelenen videoların içeriklerinin çocuklarla benzerlik (yaş, cinsiyet, ilgi alanları vb. açısından) taşıdığı ve büyük ölçüde çocuğun sunulan içeriği farklı zamanlarda tekrar edebileceği videolar olduğu görülmüştür. Bununla birlikte incelenen 21 videodan sadece yedisinin tamamen çocukların yaşına uygun özelliklere sahip olduğu belirlenirken sekizinin kısmen, altısının ise çocuklara uygun özellikler taşımadığı belirlenmiştir. Gelişime olan katkıları açısından incelendiğinde ise; videoların yarısından fazlasının (11) en fazla bir gelişim alanını desteklediği, belirlenen üç gelişim alanını da kısmen veya tamamen destekleyen sadece bir videonun olduğu, iki videonun ise hiçbir gelişim alanına dair destekleyici olmadığı bulunmuştur. Ayrıca incelenen 21 videodan sadece ikisinin fiziksel gelişimi kısmen desteklediği belirlenmiştir.

Bu araştırma sonucunda YouTube da çocukların en çok izlediği videoların yaşa uygunluk açısından yarısından fazlasının çocuklara uygun özellikler taşıdığı gözlenmekle birlikte olumsuz davranışların

ekranda yer alma seviyesinin endişe verici olduğu söylenebilir. Gelişime olan katkıları açısından bakıldığında ise videolarda çoğunlukla sadece bir gelişim alanına yönelik kazanımlar bulunmakta, fiziksel gelişim alanı ise göz ardı edilmektedir. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda YouTube'daki animasyon videolar dışındaki içeriklerinde incelenmesi ve videoların tasarım özellikleri, içerik kalitesi gibi alanlarda da değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: YouTube, Animasyon, Okul Öncesi Dönem, Çocuğa Uygunluk.

Okul Öncesi Öğrencilerinin Okula Uyum Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ve Sürecin Yönetimine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Müberra İldeniz Elmas
Okul Öncesi Öğretmenliği Özer İlkokulu
muberraildeniz@hotmail.com

Özet

Okul öncesi eğitim kurumlarında ilk kez örgün eğitime başlayan ya da başka bir kurumdan geçiş yapan çocukların bir bölümü okul kuralları, öğretmeni ve arkadaşları ile uyum sağlayarak ailesinden ayrılmakta güçlük yaşamıyorken, bazı çocuklar zorluk çekebilir. Okula uyumun çocuğun ileriki yaşamındaki etkisi düşünüldüğünde, okula uyum sağlamakta güçlük çeken çocukların en hızlı ve doğru şekilde desteklenmesi önemlidir. Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğrencilerin okula uyum sürecinde yaşadıkları sorunların ve sürecin yönetiminin öğretmen görüşleri açısından incelenmesidir. Araştırmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmada kolay ulaşılabılır örneklem tekniğinden faydalanılmıştır. Buradan hareketle Çanakkale ili Çan ilçesinde bağımsız anaokullarında ve ilkokul bünyesindeki anasınıflarında görev yapan çalışmaya katılmaya istekli ve gönüllü olan 30 öğretmen sürece dahil edilmiştir. Araştırmanın veri toplama aşamasında araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formundaki sorular hazırlanırken gerekli literatür taraması yapılarak görüşme soruları hazırlanmıştır. Araştırmacı çalışma grubuna giren okul öncesi öğretmenlerinin görev yaptıkları okullara giderek uygun olan öğretmenlerle yüz yüze görüşmüş, görüşme öncesinde görüşmenin içeriği, önemi ve amacı hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcılar araştırmaya tamamen gönüllülük esasıyla katılmışlardır. Araştırmada içerik analizi ve betimsel analiz yaklaşımı elde edilen verilerin yorumlanmasında kullanılacaktır. Çalışma bulguların toplanması aşamasında olup sonuç ve önerilere bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Okula Uyum, Çocuk, Anasınıfı.

Okul Öncesi Dönem Anne Destek Programı (Balıkesir Balya İlçesi Köy Okulları Örneği)

Berrin Diker

Okul Öncesi Öğretmenliği Hacıhüseyin İlkokulu
oykumdogac@gmail.com

Özet

Okul öncesi dönem, çocukların hayatındaki kritik dönemlerin başında gelir. Okullaşma oranının az olduğu kırsal bölgelerde çocukların bu dönemi geçirdikleri aileleri ve özellikle anneleri ile ilişkileri ekstra önem arz etmektedir. Buradan yola çıkarak özellikle kırsalda yaşayan çocukların annelerini bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar elzemdir.

Bu araştırmanın amacı, köy okuluna devam eden okul öncesi öğrencilerinin annelerine uygulanan anne destek programının, annelerin çocuk yetiştirme tutumları üzerine etkilerinin incelenmesidir.

Bu araştırma Balıkesir Balya ilçesinde çocuğu köy okulda okul öncesi eğitim almakta olan 50 annenin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın modeli sontest kontrol gruplu deneysel desen olarak belirlenmiştir. İlgili desen uyarınca deney ve kontrol grupları belirlenmiştir. Deney grubunda bulunan annelere 12 hafta boyunca 4 modülden oluşan (Kendine Yetebilirlik Eğitimi, İletişim, Oyun ve Akademik Beceri Eğitimi, Cinsel Gelişim) eğitim programı araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Kontrol grubuna ise hiçbir müdahalede bulunulmamıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan eğitim programında dört ana modül yer almaktadır.

1. Kendine Yetebilirlik Eğitimi: Özbakım becerilerini kazandırmaya yönelik bilgilerin yer aldığı modüldür.
2. İletişim: Bu modülde aile içi iletişim, çocukla iletişim kurulurken dikkat edilmesi gereken noktalar, kardeş kıskançlığı, sorumluluk eğitimi gibi pek çok ailenin ihtiyaç duyduğu temel bilgilere yer verilmiştir.
3. Oyun ve Akademik Beceri Eğitimi: “Çocuklar ile ev ortamında oynadığımız oyunları ve günlük yaşam becerilerini nasıl çocukların akademik becerilerini geliştirmek için kullanabiliriz?” sorusuna karşılık gelecek bilgileri içeren modüldür.
4. Cinsel Gelişim: Çocukların kendilerini çevrelerini tanıdıkları bu kritik dönemde yönelttikleri soruları, gelişim özelliklerini, mahremiyet eğitimi, toplumsal cinsiyet gibi önem arz eden konuları içeren modüldür.

Eğitim modülleri 12 hafta boyunca haftada bir kez yüz yüze ve online sunumlar şeklinde yapılmaktadır. Deney grubuna ayrıca her eğitim sonrası yazılı ve görsel eğitim materyalleri verilmiş, anneler çeşitli ödevlendirmelerle öğrendiklerini uygulamaya sevk edilmiştir. Eğitim programı sonunda deney ve kontrol grubundaki annelere Anne Baba Tutum Ölçekleri (4-12 Yaş) sontest olarak uygulanacaktır.

Araştırma sonunda beklenen eğitim programına devam eden deney grubundaki anneler ile kontrol grubundaki annelerin sontest analizlerinde anlamlı bir fark elde edilmesi, ve deney grubundaki annelerin çocuk yetiştirme tutumlarında olumlu gelişmelerin gözlenmesidir. Devam etmekte olan

eğitim programının ardından deney ve kontrol gruplarına sontest uygulanacaktır. Sontest analizleri ve araştırma sonrası öğretmen ve veli değerlendirmelerine bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Anne Destek Programı.

İrlanda'da Okul Öncesi Eğitim

Özde Nur Kulakcı^{1,*} & Mine Canan Durmuşoğlu²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Okul Öncesi Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi

ozde.kulakci@adu.edu.tr

Özet

Kuzey Batı Avrupa'da bulunan İrlanda Cumhuriyetinin 2018 yılındaki PISA matematik, okuma ve fen bilimlerindeki skoru ortalamanın üzerindedir. İrlanda'da okul öncesi eğitim zorunlu değildir buna rağmen erken çocukluk döneminde okullaşma oranı OECD ülkelerinin ortalamasının oldukça üstünde yer almaktadır. Hatta 5 yaş grubundaki çocuklarda okullaşma oranı %100 olarak belirtilmiştir. Bu çalışma için ilk olarak İrlanda'da Okul Öncesi Eğitimi tarihsel süreçte incelenmiştir. İkinci olarak İrlanda Okul Öncesi Eğitimin güncel vve demografik özellikleri incelenmiştir. İrlanda Okul Öncesi Eğitiminde iki önemli bileşen vardır. Bu bileşenlerden Sólta, Erken Çocukluk Bakım ve Eğitim ortamlarında uygulamanın tüm yönlerinde kalitenin iyileştirilmesini tanımlamak, değerlendirmek ve desteklemek için tasarlanana bir kalite çerçevesidir. Aistear ise tüm çocukların başkalarıyla sevgi dolu ilişkiler içinde yetkin ve kendine güvenen öğrenenler olarak büyüüp gelişebilmesini amaçlayan yetişkinleri (ebeveynler ve erken çocukluk profesyonelleri) tüm küçük çocuklar için eğlenceli ve zorlu öğrenme deneyimleri geliştirmeleri ve zenginleştirmeleri için destekleyen program çerçevesidir. Çalışma kapsamında bu program ve kalite çerçeveleri de detaylı olarak incelenmiş olup son olarak ise; okul öncesi eğitim ortamları, okul öncesi eğitimde özel eğitim, okul öncesi eğitimde aile katılımı, okul öncesi öğretmenlerinin eğitimi, okul öncesi eğitimde değerlendirme ve okul öncesi eğitim kurumlarının değerlendirilmesi boyutlarıyla İrlanda Okul Öncesi Eğitim Sistemi ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İrlanda, Okul Öncesi Eğitim, Erken Çocukluk Eğitimi, Sólta, Aistear.

Doğa ve Doğalla Okul Öncesi Eğitimi: “Balıkesir Naciye Kabakçı Anaokulu Örneği”

Rahşan Polat

Okul Öncesi Öğretmenliği Naciye Kabakçı Anaokulu
rahsan-polat-yaman@hotmail.com

Özet

İki bin on beş yılında kayıt döneminden itibaren velilerle yapılan görüşmelerde, çoğunlukla çocukların üşümemesi, dışarı çıkmamaları, hasta olmamaları vb. bakım ve koruma amaçlı veli beklentilerinin olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın amacı, Balıkesir Naciye Kabakçı Anaokulunda gerçekleştirilen ve iyi örnek olduğuna inandığımız doğa eğitimi uygulamalarının başlangıcını, uygulama sürecini ve bu uygulamaların sonuçlarını paylaşmaktır.

2016-2017 eğitim öğreti yılında sınıf veli toplantılarında ve okul merkezli veli eğitimlerinde açık havada vakit geçirmenin önemine sıklıkla yer verilmiştir. 2017-2018 eğitim-öğretim yılında; ilk defa doğada olmanın, açık havada daha çok etkinlik yapmamız gerektiği bilinciyle her mevsimde bir gün hafta sonu anne-babalarla orman ve doğa yürüyüşleri planlanmıştır. Hava durumunun nasıl olduğundan bağımsız bir şekilde doğa yürüyüşleri yapılmış, “mevsim gözlem dosyası” oluşturulmuştur. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında eğitimlerimiz ayda bir gün gönüllü velilerin katılımıyla doğada ve yalnızca doğal materyallerle (yaprak, kozalak, toprak, ağaç dalları vb.) gerçekleştirilmiştir. Bir sonraki eğitim-öğretim yılında okulumuz bahçesine bitişik alanda bulunan yaklaşık 3000 metrekare büyüklüğündeki ağaçlık alanı “orman eğitim alanına” dönüştürülmüştür. 2019-2020 eğitim-öğretim yılından itibaren okulumuz öğrencileri her gün en az bir etkinliği açık havada yapmaktadır. Bu etkinlikler; matematik, görsel sanatlar, müzik, kavram öğrenimi, drama, bitki yetiştirme, hayvan besleme ve bakımı üzerinde tamamen doğal materyallerle gerçekleştirilmektedir. Doğa ve doğal materyallerle eğitim farkındalığı iki Erasmus, dört e-twinning projesi ile sürdürülmektedir. Okulumuzda doğa eğitimleri halen Benim Öğretmenim Doğa isimli Erasmus+ projemiz (İspanya, Portekiz, Letonya, Kuzey Makedonya, Estonya, Türkiye iş birliğinde), eko-per, altı toprak üstü toprak, topraktan doğaya isimli e-twinning projelerimize ilişkin etkinliklerle, veli katılımı da sağlanarak devam etmektedir.

2017 yılından itibaren kararlı ve tutarlı bir şekilde gerçekleştirilen doğa eğitimi etkinlikleri sonucunda, velilerle yapılan görüşmeler ve uygulanan anketler değerlendirildiğinde okulumuz velilerinin çocuklarını alışveriş merkezleri ve kapalı alanlardaki etkinliklerden ziyade açık havada yapılan etkinliklere dahil ettikleri görülmüştür. Aynı zamanda, çocukların anne-babayla geçirdikleri zamanlarda doğal materyalleri ve doğada vakit geçirmeyi daha çok tercih ettikleri fark edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Eğitimi, Doğal Materyal, Açık Hava, Okul Öncesi, İyi Örnek.

Okul Öncesi Kurumlarında Çalışan Öğretmen ve Yöneticilerin Suriyeli Çocukların Eğitim Durumlarına İlişkin Görüşleri

Gözde Altıntaş^{1,*} & Behsat Savaş²

¹ Okul Öncesi Eğitimi Yüksek Lisans İzmir Demokrasi Üniversitesi

² Temel Eğitim İzmir Demokrasi Üniversitesi

gksevi_gs@hotmail.com

Özet

Zorunlu göç, ona maruz kalanlar için manevi ve maddi sonuçları olan zorlu bir süreçtir. Çocuklar, yaşlılar, kadınlar gibi hassas olanlar içinse çok daha ağır sonuçlar doğurabilmektedir. Çocukların geleceklerinin yaşadıkları çatışmalardan en az şekilde etkilenmesi sosyal, ekonomik alanlar dışında eğitim alanında da önlemler alınması gereklidir. Bu yüzden Türkiye'ye sığınan çocukların eğitim kurumlarında gereken eğitimi almalarına imkan tanınmalıdır. Suriye'deki iç savaştan dolayı Türkiye'ye göç hareketi 2011 yılında başlamıştır. O tarihten günümüze kadar Türkiye'ye yaklaşık olarak 3,7 milyon Suriye vatandaşı giriş yapmıştır. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2018 verilerine göre Türkiye'de bulunan Suriyeli nüfusun yaklaşık 1,6 milyonu okul çağındaki çocuklar ve yükseköğretim düzeyindeki gençler oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı okul öncesi kurumlarında çalışan öğretmenlerin ve yöneticilerin Suriyeli çocukların okul öncesi eğitimi sırasında karşılaştıkları durumlara ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi uygulanacaktır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından 2021- 2022 bahar yarıyılında öğretmenler ve yöneticilerle yüz yüze görüşmeler yapılarak toplanacaktır. Kartopu örnekleme yöntemi uygulanacaktır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilecek veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenecektir. Bu çalışmada ulaşılabilecek sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Çocuklar, Öğretmen Görüşleri, Okul Öncesi Eğitim.

Erken Çocuklukta İki Dilli Çocuklarda Yürütücü İşlev Becerilerine İlişkin Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

Edanur Arslan ^{1,*} & Birsen Güzel ¹

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
arslanedanurr@gmail.com

Özet

Bu derlemenin amacı erken çocuklukta çift dillilik ve yürütücü işlev becerilerin ilişkisi üzerine yapılan çalışmaları sistematik olarak gözden geçirerek incelemektir. Bu çalışmada Scopus ve Akademik Google veri tabanları Türkçe aramada ‘çok dillilik ve yürütücü işlevler’ ve İngilizce aramada ‘preschool, multilingual and executive functions’ anahtar kelimeleri ile taranmıştır. Belirlenen araştırma soruları çerçevesinde yürütülen sistematik derleme sürecinde 2009 ve 2022 yılları arasında yapılmış araştırmalar incelenmiştir. Belirlenen bu tarihler arasında yayınlamış 17 araştırma çalışmaya dahil edilmiştir. Çoğunluğu ilişkisel tarama modelinde olan, farklı örneklem büyüklüğü ile farklı ülke ve dillerde yapılan bu çalışmalar hangi iki dil olursa olsun, iki dilli oluşun çocukların beyin fonksiyonlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedirler (Carlson ve Meltzoff, 2008; Garcia, Ros, Hart ve Graziano, 2018; Enke, Gunzenhauser, Hepach., Karbach ve Saalbach, 2022). İncelenen çalışmalara bakıldığında, düşük sosyoekonomik kökenden gelen çocukların yürütücü işlevler için risk altında olma eğiliminde oldukları fakat okul öncesi döneme geldiklerinde, erken yaşta verilen eğitimin onların akademik dezavantajlarını ortadan kaldıracabileceği belirtilmektedir (Calvo ve Bialystok, 2014; White ve Greenfield, 2017; Tonér, Kallioinen ve Lacerda, 2021). Bunun yanında iki dilliliğin, sosyoekonomik düzeyin düşük olması sebebiyle oluşan zararlı etkilere karşı, yürütücü işlev becerileri ve öz düzenleme becerilerini iyileştirici etkisi görülmüştür (Santillán ve Khurana, 2018). Bununla birlikte ikinci dili öğrenenler için birden fazla dille uğraşmak, potansiyel olarak bu dillerde gezinmek ve bu dilleri kullanmak için dil kontrolü ihtiyacının artırması sebebiyle iki dillilerin erken gelişmiş başarısı, dilleri izleme ve seçme sırasında oluşan iyi gelişmiş kontrol işlevleriyle ilişkilendirilmektedir (Enke, Gunzenhauser, Hepach, Karbach ve Saalbach, 2022). İncelenen 17 araştırmanın 16’sında iki dilli oluşun özellikle yürütücü işlev becerileri bağlamında avantajlı bir durum olduğu görülmektedir. Diğer sonuçlarından farklılaşan tek bir çalışma olup, iki dilli Türk çocukları ile Alman çocuklarının yürütücü işlev becerileri arasında bir fark bulunmadığı görülmüştür (Jaekel, Jaekel, Willard ve Leyendecker, 2019). Ülkemizde erken çocuklukta iki dillilik (Canan, 2012; Özpolat ve Sağlam, 2020) ve yürütücü işlev becerileri (Öğütçen, 2020; İvrendi, 2020) ile ilgili ayrı ayrı çalışmalar yapılmış olup, erken çocuklukta iki dilli çocukların yürütücü işlev becerilerine dair yapılmış bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Bu sistematik derleme sonucunda, göç hareketleri de göz önüne alındığında erken çocukluk döneminde iki dillilik ve yürütücü işlev becerileri konusunda çok az şey bilindiği; ülkemizde ve dünyada bu konunun farklı boyutlarını ve kapsamını dikkate alan daha çok araştırmaya ihtiyaç duyulduğu kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk, İki Dillilik, Yürütücü İşlev Becerileri.

Okul Öncesi Öğretmenlerin Mesleki Yetkinlik Düzeyleri ile Sınıf Yönetim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Gülçin Güven¹ & Elif Yılmaz^{2,*}

¹ Temel Eğitim Bölümü Marmara Üniversitesi

² Temel Eğitim Bölümü Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
elifyilmaz@kmu.edu.tr

Özet

Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mesleki yetkinlik düzeyleri ile sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla tasarlanan araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin öğrenim düzeyi, kıdem yılı, kadro türü değişkenleri açısından da mesleki yetkinlik düzeyleri ve sınıf yönetim becerileri incelenmesi hedeflenmektedir. Araştırma ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında İstanbul'da okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 187 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Okul Öncesi Öğretmenleri için Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği ve Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği olmak üzere üç veri toplama kullanılmıştır. Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği, Dinçer ve Akgün (2015) tarafından geliştirilmiştir ve Mesleki Beceriler ile Öğretmen Çocuk Etkileşimi olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2001) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Baloğlu ve Karadağ (2008) tarafından yapılan Ohio Öğretmen Yetkinlik Ölçeği ise Yönlendirme, Davranış Yönetimi, Motivasyon, Öğretim Becerisi ile Ölçme ve Değerlendirme olmak üzere beş alt bölüme ayrılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler analiz aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Yetkinlik, Okul Öncesi Öğretmeni, Sınıf Yönetim Becerisi.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimine Yönelik Algıladıkları Engeller Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması

Ahmet Yapar¹ & Gülser Yalçınkaya^{2,*}

¹ Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

gulser14@gmail.com

Özet

Erken çocukluk dönemi eğitimlerinde çocukların hareket gelişimine yönelik öğretmen tutumları önemlidir. Öğretmenlerin hareket eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek için geliştirmiş veri toplama araçları ise alan yazında çok sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Eğitimine Yönelik Algıladıkları Engeller” ölçeğinin Türkçeye uyarlama çalışmasını yapmaktır.

Ölçeği Türkçe’ye uyarlamak için yazarlardan gerekli izinler alındıktan sonra Hambleton ve Patsula (1998) tarafından önerilen çeviri yöntemi izlenerek ölçek Türkçeleştirilmiştir. Son çeviri üzerinde uzman görüşleri alınarak ölçeğin görünüş ve kapsam geçerliği sağlanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için farklı illerde görev yapan 25 öğretmene iki hafta ara ile test tekrar test yöntemi uygulanmış ve maddeler arasında gözlenen yüksek düzeyde tutarlılık ölçeğin güvenilir olduğunu göstermiştir. [$r(24)=.942, p=.000$]. Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek için keşfedici faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Keşfedici faktör analizi için ölçek farklı illerde okul öncesi öğretmenliği yapan toplamda 100 öğretmene uygulanmıştır. KMO ve Barlet testi bulgularında verilerin keşfedici faktör analizi yapmaya uygunluk sağladığı görülmüş ve analizlerde öz değeri 1 ve üzeri olan toplamda 4 faktörlü bir yapı gözlenmiştir. Dört faktörlü modelin uygunluğunu test etmek amacıyla farklı illerde çalışan 104 öğretmenden oluşan yeni bir örneklem oluşturulmuş ve alınan verilere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin yapısal uygunluğu çoklu uyum indekslerine başvurularak değerlendirilmiştir. Başvurulan indeksler ve bulguları $X^2/df = 1.09$; GFI= 0.966; CFI= 0.990; TLI= 0.985 ve RMSEA= 0.0208 olarak hesaplanmıştır. (Ek Tablo 2’de gösterilmiştir.) Ölçeğin son formunda alt boyutlara ait Croanbach Alpha değerleri .63-.74 arasında değişirken, açıklanan toplam varyans %60,96 olarak hesaplanmıştır.

Sonuç olarak araştırmanın bulguları uyarlaması yapılan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hareket Etkinliği Öğretirken Algıladıkları Engeller” ölçeğinin 4 boyutlu ve 11 maddelik yapısının Türk kültürü için geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Hareket Eğitimi, Algılanan Engeller, Ölçek Uyarlama.

Erken Çocukluk Eğitiminin Tarihsel Temellerinde “Ana Okulu”

Selma Saydam

Çomu Okul Öncesi Eğitimi Doktora Öğrencisi .

selsay.edu@gmail.com

Özet

Erken çocukluk eğitimi tarihine baktığımızda, kadın okullarının (Dame School) ve annelerin, çocukların eğitimi üzerinde önemli yeri olduğunu görmekteyiz. Bu araştırmada, erken çocukluk eğitiminin tarihsel temellerine, erken çocukluk eğitime yönelik yaklaşımlarının temel benzerlik ve farklılıklarına, Frobel ve Comenius'un erken çocukluk eğitiminde ebeveynlerin önemine ilişkin eserlerine ve bunlara yönelik eleştirilere yer verilmiştir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman incelemesi kullanılmıştır.

Hem Frobel'in hem Comenius'un erken çocukluk eğitime yönelik yaklaşımlarında ebeveynlerin önemli yer kapladığı görülmektedir. Ebeveynlerin küçük çocukları ile fazlaca ilgilenmesinin, onlara rol model olmasının, dini ve ahlaki değerleri çocuklarına erken yaşlardan itibaren verilmeye dikkat etmesinin gerekliliği sıklıkla vurgulanmıştır. Mutter und Kose Lieder kitabında, Froebel'in erken çocukluk eğitimde yararlanılabilecek çeşitli parmak oyunları, günlük yaşam içerisinde kullanılabilecek oyunlar, şarkılar ve müzikleri yer almaktadır. Zamanının geleneksel öğretim yöntemleri bakış açısı dışından bakan Comenius, çocuğa öğretmek istenilen şeyin, onun tarafından yeteri kadar anlaşılabilmesi için, bilginin çocuğun duyularına sunulmasının gerekliliğini vurgulamıştır. Görsel ve işitsel öğelerin bir arada kullanıldığı Orbis Sensualium Pictus eserinde, çocukların yaşantıları ile ilişkilendirdiği resimlerin pedagojik araçlar olarak kullandığı; “Informatorium Scholae Maternae” eserinde, ebeveynlere erken çocukluk döneminde eğitimin nasıl olması gerektiği üzerine öneriler sunulduğu görülmektedir. Bu eserlerde, erken çocukluk dönemi çocuklarının eğitimleri süresinde doğayı, içinde bulunduğu coğrafyayı, yetiştiği toplumunun dinini ve kültürünü tanımasının, aynı zamanda ulusal geleneklerine bağlı kalmasının önemine olan vurgu açıkça görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk Tarihi, Anaokulu, Okul Öncesinde Dini Eğitim, Ahlak Gelişimi.

Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Sosyal İyi Oluş Düzeylerinin İncelenmesi

Selma Saydam

Çomu Okul Öncesi Eğitimi Doktora Öğrencisi .
selsay.edu@gmail.com

Özet

MEB Okul Öncesi Eğitim Programında (2013), “çocukların beden, zihin, duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak” vurgulanmaktadır. Çocuklara sosyal duygusal becerilerin kazandırılmasında en önemli faktörlerden biri okul öncesi öğretmendir. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenliği tercih etmiş olan üniversite öğrencilerinin sosyal iyi oluş düzeylerinin, çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, okul öncesi öğretmenliği programında eğitim alan ve uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin sosyal iyi olma düzeyleri, yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Bununla beraber sosyal iyi oluş düzeylerinin; öğrencinin hangi coğrafi bölgenin kültürü ile yetiştiği, üniversitedeki akademik başarı düzeyi, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeylerine göre farklılaşmadığı ancak ebeveynlerinin tutumlarına göre farklılaştığı görülmektedir. Demokratik ebeveyn tutumuna sahip aileleri olan öğrencilerin sosyal iyi oluş düzeylerinin; koruyucu, otoriter ve ilgisiz ebeveyn tutumlarına sahip aileleri olan öğrencilere göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Araştırmanın önemli bir bulgusu da okul öncesi öğretmenliği programını, çocukları sevdiği için tercih edenlerin sosyal iyi oluş düzeylerinin, üniversite yerleşme puanına göre ve ailenin yönlendirmesi ile tercih edenlerden yüksek olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Sosyal İyi Olma.

Türkiye'de Okul Öncesi Dönemde Öz Düzenleme Becerileri ile İlgili Çalışmaların İncelenmesi: 2011-2021 Yılları Arasındaki Tezlerin ve Makalelerin İncelenmesi

Merve Kavgacı ^{1,*} & Müslimat Oya Ramazan ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Kuleli İlkokulu

² Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Marmara Üniversitesi

mervekavgaci@gmail.com

Özet

Bu derlemenin amacı okul öncesi dönemde öz düzenleme becerileriyle ilgili yayınlanmış bilimsel araştırma metinleri incelenerek, mevcut durumun tespit edilmesidir. Araştırmaya alınan dokümanlar; bilimsel makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleridir. Araştırmaya alınan bilimsel çalışmalardan; yüksek lisans ve doktora tezlerine Ulusal Tez Merkezi sayfası; makalelere ulusal ve uluslararası hakemli eğitim dergilerini kapsayan Google Akademik kullanılarak ulaşılmıştır. Araştırmanın amacıyla doğrudan ilişkili olduğu düşünülen 'öz düzenleme, öz düzenleme becerileri' anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Çalışmaya dahil edilecek araştırmaların belirlenmesinde, erken çocukluk dönemi ile ilgili olması, öz düzenleme becerileri ve öz düzenleme alt boyutlarını içermesi, 2011-2021 yıllarını kapsamı ve Türkiye'de yapılmış olması kriterleri dikkate alınmıştır. Bu kriterleri sağlayan, hedeflenen konu ile ilgili 63 adet yayınlanan araştırma çalışmaya dahil edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda 2011-2021 yılları arasında yayımlanmış 45 yüksek lisans ve 11 doktora tezi ve 8 ulusal makalenin tam metin/özetine ulaşılmıştır. Nicelik olarak öz düzenleme ile ilgili yüksek lisans tezlerinin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Öz düzenleme ile ilgili yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezleri ve ulusal makalelerin yıllara göre dağılımı incelendiğinde 2017 yılından itibaren yayınlanan çalışmalarda nicelik olarak artış görülmektedir. Öz düzenleme ile ilgili yayımlanan yüksek lisans tezlerinin sayısı 2017-2019 yılları arasında en yüksek değere ulaştığı, 2020-2021 yılları arasında bir düşüş yaşadığı, doktora tezlerinin sayısında 2013 yılından sonra bir artış görülmekle birlikte 2017-2019 yılları arasında en yüksek değere ulaştığı, yayınlanan ulusal makaleler incelendiğinde 2017 yılından önce yayınlanan bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte 2017-2019 yılları arasında en yüksek değere ulaştığı, 2020-2021 yılları arasında yapılan çalışmalarda bir düşüş olduğu görülmektedir. Öz düzenleme ile ilgili yayımlanan çalışmalarda 18 farklı araştırma konusu saptanmış, yıllara göre değişim gösteren ve en çok tercih edilen araştırma konuları öz düzenleme becerilerinin uygulanan eğitim programı açısından incelenmesi, ebeveyn tutumlarının etkisi, ilkokula hazır bulunuşluk, öğretmenlerin öz düzenleme becerileri ve öz düzenleme eğitim programının etkisi olmuştur. 2011 yılından günümüze kadar olan sürece baktığımızda öz düzenleme becerileri konusu son yıllarda alan yazında sıklıkla yer almaktadır. Bu durum 10 yıllık zaman diliminde oluşan değişim, gelişen teknoloji ve değişen çağın gerektirdiklerinden kaynaklanmaktadır. Değişen toplumlar daha çok kişisel farklılıkların önemsendiği ve öğrencinin aktif olduğu bir eğitim modeline gerek duymuştur. Bundan dolayı öğrencinin kendini tanımasına, öğrenmesini planlayabilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bu durum da son yıllar da öz düzenleme becerileri ile ilgili araştırmaların artışına sebep olmuştur. Elde edilen bulgulara baktığımızda; çalışma türlerinden öz düzenleme becerileri konulu daha çok yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır. Çalışmaların yazıldıkları dillere bakıldığında çoğunluğunun Türkçe olarak

yazıldığı görülmüştür. Anabilim dallarına bakıldığında öz düzenleme ile ilgili yayımlanan çalışmaların çocuk gelişimi, okul öncesi, psikoloji, sağlık bilimleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ve sınıf öğretmenliği programlarında yapıldığı, en fazla çalışmanın ise okul öncesi programında yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların yapıldığı enstitülerin çoğunluğunu Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüleri oluşturmaktadır. Çalışmaların daha çok eğitim alanında yapıldığı ve küçük yaş grubundaki öğrencilerin örneklem olarak alındığı söylenebilir. Öğretmenler ve velilerin bulunduğu araştırma sayısı oldukça düşüktür. Çalışmanın bu konuda çalışma yapacak olan araştırmacılar için yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Öz düzenleme becerileri konusunda öğretmen ve ebeveynlerin öz düzenleme becerileriyle ilişkisi üzerinde lisansüstü çalışmalara ağırlık verilmesi ve farklı veri toplama tekniklerinin de kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öz Düzenleme.

Türkiye'de 2011-2021 Yılları Arasında Okul Öncesinde Çevre Eğitimi İle İlgili Yapılan Araştırmalarının İncelenmesi

Fulya Aslan^{1,*} & Müslimat Oya Ramazan²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Marmara Üniversitesi

² Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı Marmara Üniversitesi

fulyaaslan2861@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'de 2011-2021 yılları arasında okulöncesi dönemde çevre eğitimi konusu ile ilgili yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri ile ulusal makalelerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya derleme çalışmaları, okul öncesi dönem çocuğu, öğretmen adayları ve öğretmenlerle yapılan çalışmalar dahil edilmiştir. Araştırmanın kapsamını Türkiye'de 2011-2021 yılları arasında okul öncesi dönemde çevre eğitimi konusunda yapılan 18 tez ve 39 makale oluşturmaktadır. Araştırma nitel bir tarama çalışmasıdır. Araştırma kapsamında incelenen tezler ve makaleler yıllara göre dağılımları, örneklem grupları, araştırma desenleri ve belirlenen odak konu alanlarına göre incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular frekans tablosu olarak sunulmuştur. Araştırmanın sonucunda çevre eğitimi konusunda son on yılda makale sayısında artış olduğu görülmüştür. Araştırmalar desenlerine göre incelendiğinde tezlerin en çok nicel (Erol, 2016; Uslucan, 2016; Buldur, 2018) makalelerin ise en çok nitel desende yazıldığı (Gökçeli ve Kandır, 2016; Akbayrak ve Turaşlı 2017), (Güzelyurt ve Turaşlı 2017; Kaygısız, 2020); tezlerde en çok deneme modelinin (Bakar, 2019; Yalçın, 2013) , makalelerde ise tarama modelinin kullanıldığı (Uyamık, 2017; Alabay ve Doğan, 2015) tez ve makalelerde en çok başvurulan örneklem grubunun öğrenci(çocuk) olduğu (Şallı, 2011; Pamuk ve Ahi, 2019) görülmüştür. Tez ve makaleler odak konu alanları başlığında incelendiğinde incelenen tezlerin en çok çevreye yönelik tutum (Biçer, 2020) ile ilgili olduğu, makalelerin ise çevreye yönelik tutum (Özaydın ve Korkmaz, 2013; Alabay ve Korkmaz, 2015), çevre farkındalığı (Güzelyurt ve Özkan, 2017), çevre ile ilgili akademik yayın ve araştırmaların incelenmesi (Huz ve Kalburan, 2017) ve geri dönüşüm (Quadır ve Temiz, 2017; Kartal ve Ada, 2020) konuları ile ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okulöncesi Dönem, Çevre Eğitimi.

Lise Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Bakış Açılarının İncelenmesi

Merve Avcu ^{1,*}, Serap Öz Aydın ² & Gülcan Öztürk ³

¹ Biyoloji Öğretmenliği İnebey Anadolu Lisesi

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

³ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

merveavcu1@gmail.com

Özet

Çevre sorunlarının temel sebebinin insanı merkeze alan, insan ihtiyaçlarının karşılanmasının devamlılığı için doğanın korunması gerektiğini ileri süren antroposentrik bakış açısı olduğunu düşünülmektedir. Çevreye yönelik mevcut bakış açısının belirlenmesi ve doğayı merkeze alan, doğal yaşamın sürdürülebilmesi için doğanın korunması gerektiğini ifade eden ekosentrik bakış açısının geliştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada lise öğrencilerinin çevreye yönelik bakış açıları ile cinsiyet, yaşanan yer ve çevre etkinliğine katılma durumu değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma tarama deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini 230 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Dunlap ve Liere (1978) tarafından geliştirilen ve Türkçe'ye uyarlama çalışması Taşkın (2004) yapılan "Yeni Çevresel Paradigma Ölçeği" ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Kız öğrencilerinin ortalamalarının erkek öğrencilerden yüksek, kentte yaşayan öğrencilerin ortalamalarının, kırsal bölgede yaşayan öğrencilerden yüksek olduğu bulunmuş ancak istatistiksel olarak bu farkın anlamlı olmadığı görülmektedir. Çevresel etkinliğe katılan öğrencilerin ölçek puan ortalamalarının katılmayanlara göre daha yüksek olduğu ancak ortalamalardaki bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı görülmektedir. NEPÖ'nün alt boyutları incelendiğinde "ekonomik denge" alt boyutunun ortalamasının diğer alt boyutlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. "insan istisnalığı" alt boyutu ortalama puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. "büyümenin sınırlılığı ve doğanın dengesi" alt boyutu ortalamasının çevre etkinliğine katılma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Antroposentrik, Ekosentrik.

Lise Öğrencilerinin Düşünme Stillерinin İncelenmesi

Melike Aydar ^{1,*}, Serap Öz Aydın ¹ & Gülcan Öztürk ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

² Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
aydarmelike@hotmail.com

Özet

Tüm yaşamı etkileyecek kararlar alırken her bireyin düşünme stillerini bilmeleri tercihlerini olumlu yönde etkileyecektir. Aynı zamanda eğitim ve öğretim ortamlarında bireysel farklılıkların önemsenmesi ile düşünme stilleri, öğrenci merkezli eğitim anlayışı yani çağdaş eğitim yaklaşımının için yordayıcı özelliğe sahiptir. Bu araştırmada öğrencilerin düşünme stilleri ile cinsiyet, yaşanan yerleşim yeri türü, çevre etkinliğine katılma durumu değişkenleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini 230 lise öğrencisi (173 Kız, 57 erkek) oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Sternberg ve Wagner (1992) tarafından geliştirilen Buluş (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Düşünme Stilleri Ölçeği" [DSÖ] ve "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli seçilmiştir. Analiz bulgularına göre öğrencilerin yasama, yürütme ve hiyerarşik stilleri daha çok tercih ettiği; muhafazakar stili ise az tercih ettiği tespit edilmiştir. DSÖ puanlarının cinsiyet değişkenine göre anarşik ve bütünsel stillerde farklılaştığı tespit edilmiştir. DSÖ puanlarının yaşanan yerleşim yeri türü değişkenine göre yerel stilde farklılaşma belirlenmiştir. DSÖ puanlarının çevre etkinliğine katılma durumu değişkenine göre yasamacı, yürütme, yargılayıcı, hiyerarşik, oligarşik, anarşik, liberal stillerde farklılaşma bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Düşünme Stilleri, Lise Öğrencileri, Cinsiyet, Yaşanılan Yerleşim Türü, Çevre Etkinliğine Katılma Durumu.

Lise Matematik Ders Kitaplarında Matematiksel Modellemeye İlişkin İki Önemli Kavram: Model ve Modelleme

Süleyman Emre Başkurt^{1,*}, Mevhibe Kobak Demir² & Sevinç Mert Uyangör³

¹ Matematik Eğitimi Yüksek Lisans Balıkesir Üniversitesi

² Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

³ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
semrebaskurt@gmail.com

Özet

Matematiksel modelleme; gerçek hayattan veya gerçekçi bir durumdan yola çıkılarak karşımıza çıkan problemlerin matematiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmesi sürecidir. Matematiksel modellemede iki önemli kavram öne çıkmaktadır. Bunlar model ve modellemedir. Literatürde model; genel olarak karmaşık sürecin nasıl meydana geldiğini veya karmaşık bir nesnenin nasıl oluştuğunu anlamamızı sağlayan, bu karmaşık yapının basitleştirilmiş bir temsil olarak; modelleme ise karşılaşılan bir problemle ilişkili olayları tanımlama, açıklama veya oluşturma sürecinde ortaya çıkan problem durumlarını zihinde düzenleme, farklı şema ve modeller kullanma ve oluşturma süreci olarak tanımlanmaktadır.

Bu çalışmada; Millî Eğitim Bakanlığı(MEB) tarafından onaylanmış ve 2020-21 eğitim-öğretim yılında okutulmuş olan; Fen liseleri, Anadolu liseleri ve Beceri Temelli Etkinlik ortaöğretim matematik ders kitaplarında model ve modelleme kavramlarına nasıl yer verildiği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın veri kaynağını Ortaöğretim Matematik Ders Kitapları (9., 10., 11. ve 12. Sınıf) oluşturmaktadır. 9., 10. ve 11. sınıf seviyesinde biri Fen liseleri için, biri Anadolu liseleri için ve biri de Beceri Temelli Etkinlik kitabı olmak üzere üç farklı ders kitabı olduğu, 12. sınıf seviyesinde ise biri Fen liseleri için diğeri Anadolu liseleri için okutulan iki ders kitabı olduğu belirlenmiştir. İncelenen ders kitapları içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu bağlamda çalışmada öncelikle analizi yapılacağı ana başlıklar, alt başlıklar ve model türüne ait kod listeleri belirlenerek analiz çerçevesi oluşturulmuştur. Analiz için belirlenen ana başlıklar öğrenme alanı, sınıf seviyesi, modelin kullanıldığı bölüm ve model türlerinin ilişkili olduğu disiplinler olarak belirlenmiştir. Model ve modelleme kavramlarının konulara göre dağılımını tespit edebilmek için öğrenme alanı bir başlık olarak belirlenmiştir. Çalışmanın sonucunda; öğrenme alanı kategorisinde model ve modelleme kavramlarına en çok %64 oranında “sayılar ve cebir” de, %3 ile en az “veri, sayma ve olasılık” ta yer verildiği belirlenmiştir. Model ve modelleme kavramlarının en çok değerlendirme bölümünde rastlanmaktadır. Disiplinler açısından incelendiğinde ise söz konusu kavramların en çok Fizik dersi ile ilişkilendirildiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel Modelleme, Model, Modelleme, Ders Kitapları.

Lise Öğrencilerinin Çevreye Yönelik Tutum Puanlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Sumru Kırpat ^{1,*}, Günseli Dal İpek ² & Murat Kırpat ³

¹ Biyoloji Öğretmenliği Sırrı Yırcalı Anadolu Lisesi

² Biyoloji Öğretmenliği Albay C. Tayyar Nuran Oğuz Anadolu Lisesi

³ Biyoloji Öğretmenliği Zühtü Özkardaşlar Lisesi

kirpatsumru@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, lise öğrencilerinin çevreye yönelik tutum puanlarını çeşitli değişkenler açısından incelemek ve farklı okul türleri ile çevreye yönelik tutum puanları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Çalışmada, ilişkiel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın ana örnekleme farklı okul türlerinde eğitim alan gönüllü 190 öğrenciden oluşmaktadır. Çevresel Tutum Ölçeği (ÇTÖ) ölçme aracı olarak kullanılmıştır. Veriler, SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analiz edilmesinde ANOVA, post-hoc ve t-Testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda lise öğrencilerinin genel ÇTÖ puan ortalamaları arasında farklı okul türlerine, yaşa, cinsiyete, anne eğitimine ve baba eğitimine göre anlamlı bir fark saptanmıştır. Genel ÇTÖ puan ortalamaları anadolu lisesinde okuyan öğrencilerin fen ve meslek lisesinde okuyan öğrencilere göre daha yüksektir. Genel ÇTÖ puan ortalamaları 14 yaşındaki öğrencilerin 15 ve 16 yaşındaki öğrencilere göre daha yüksektir. Genel ÇTÖ puan ortalamaları kız öğrencilerde erkek öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Annesi lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğrencilerin genel ÇTÖ puanları, annesi lise ve ilköğretim mezunu olan öğrencilerden daha yüksektir. Genel ÇTÖ puan ortalamaları babası lise, lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğrencilerin, babası ilköğretim mezunu olanlardan daha yüksektir. Babası lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğrencilerin ortalaması babası lise mezunu olanların ortalamasından daha yüksektir. Babası lise, lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğrencilerin ortalaması babası doktora mezunu olan öğrencilerin ortalamasından daha yüksektir. Ortaöğretim programları lise öğrencilerinin çevreye yönelik tutumlarını geliştirecek şekilde düzenlenebilir, zenginleştirilmiş etkinlikler hazırlanabilir. Eğitimde ailenin yeri ve önemi göz önüne alındığında çevre eğitimi ve bilinci konusunda aile eğitimleri yapılabilir. Çalışmamızda erkek öğrencilerin çevreye yönelik tutum puanlarının kız öğrencilere göre daha düşük olması sebebiyle erkek öğrencilere yönelik çevre eğitimleri verilebilir. Lise öğrencilerinin çevreye duyarlı, çevre bilincine sahip bireyler olarak yetişmeleri için çevre konulu seminer ve konferanslar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Çevreye Yönelik Tutum, Çevre Eğitimi, Çevre Bilinci, Çevre Sorunları.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretmen Portfolyosuna Yönelik Görüşleri

Semra Sayın

Okul Öncesi Eğitimi Hacettepe Üniversitesi

semrasyn@gmail.com

Özet

Mesleki gelişim süreçlerinde, profesyonel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, kişisel ve mesleki gelişimin sürdürülebilir olması adına oldukça önemlidir. Bu faaliyetlerden biri olan ve öğretmenlerin öğretim süreçlerine dair bilgi ve becerilerini ortaya koymalarına olanak tanıyan öğretmen portfolyoları, yansıtıcı olma özelliği ile eylemlerin ve çocuklarla etkileşimlerin değerlendirilmesini sağlayarak öğretmenin kendini eleştirmesine de fırsat tanımaktadır. Öğretmen portfolyolarının öneminin bilinmesine rağmen Türkiye’de bu konuya yönelik çalışmalar az sayıdadır. Bu nedenle portfolyo uygulamalarının öğretmenler üzerindeki etkilerinin araştırılması ve süreçte diğer öğretmenlere de fayda sağlaması açısından bu çalışmaların sayısının artırılması gerekmektedir. Bu noktada yapılacak olan bu çalışmayla okul öncesi öğretmenlerinin öğretmen portfolyosuna dair görüşlerini, deneyimlerini ve uygulamaya yönelik algılarını ortaya koyarak, alan yazına katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada; 1) Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmen portfolyosu uygulamasına dair görüşleri nelerdir? 2) Okul öncesi öğretmenleri mesleki gelişimleri üzerinde öğretmen portfolyosunun rolü hakkında ne düşünüyorlar? Sorularına cevap aranmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Çalışmanın örneklem grubu farklı illerde görev yapmakta olan 4 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılar belirlenirken, okul öncesi öğretmeni olmaları ve farklı illerde görev yapıyor olmaları temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Çalışmada veri toplama tekniği olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde araştırmacı ilk aşamada katılımcılarla iletişimde olabilmek için 14 Kasım 2021 tarihinde bir iletişim grubu oluşturmuştur. Bu grup üzerinden katılımcılara öğretmen portfolyosuna dair bilgi vermek amacıyla yapılacak olan bilgilendirme toplantısının, saati, akışı ve Zoom bağlantısı iletilmiştir. 17 Kasım 2021 tarihinde katılımcılarla birlikte bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiş, öğretmenlerin süreçte faydalanabilecekleri ekler oluşturulan grup üzerinden paylaşılmıştır. Çalışmanın son aşaması için ise katılımcılarla 9, 10, 11 ve 12 Aralık tarihlerinde zoom üzerinden bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla yürütülmüş olup veriler kayıt altına alınmıştır. Bireysel görüşmeler yoluyla elde edilen verilerin analizinde nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen içerik analizi kullanılmıştır.

Elde edilen verilerin analizi ile ortaya çıkan temalar; portfolyo kavramına yönelik algılar, portfolyonun öz değerlendirmeye katkısı, uygulamada karşılaşılan zorluklar ve portfolyoda yer alan kanıtların değerlendirmeye katkısı şeklinde belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular tüm katılımcıların çalışmaya katılmadan önce öğretmen portfolyosu denildiğinde asıl anlamından daha farklı bir açıklama getirdiklerini fakat bu uygulama ile öğretmen portfolyosuna dair algılarının değiştiğini göstermiştir. Yapılan çalışmanın bulguları, öğretmen portfolyosunun genel olarak olumlu

bir uygulama olduğunu ortaya koysa da görüşmelerden elde edilen bazı veriler öğretmenlerin uygulama sürecinde zorlandıklarını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Portfolyo, Mesleki Gelişim, Okul Öncesi Öğretmenliği.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Hukuk Okuryazarlığı Becerilerinin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması

Seyithan Has ^{1,*} & Ahmet Katılmış ²

¹ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Muş Alparslan Üniversitesi

² Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Marmara Üniversitesi

s.has@alparslan.edu.tr

Özet

Toplum düzeninin sağlanmasında hukuk kuralları önemli bir etkiye sahiptir. Hukuk kuralları ile ilgili temel bilgi ve beceriler ülkelerin eğitim kurumları aracılığıyla kazandırılmaktadır. Bu kapsamda sosyal bilgiler öğretim programı öğrencilere birtakım bilgi ve becerilerle hukuk okuryazarlığı becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Etkin vatandaş yetiştirmeyi amaçlayan sosyal bilgiler öğretim programı, hukuka yönelik konu ve kazanımların öğrencilere kazandırılmasında sosyal bilgiler öğretmenlerine önemli sorumluluklar yüklemektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin söz konusu sorumlulukları yerine getirebilmesi hukuk okuryazarlığı eğitimine ilişkin bilgi ve becerilere sahip olmalarını gerektirir. Bu nedenle sosyal bilgiler öğretmen adaylarının hukuk okuryazarlığı eğitimi ile ilgili becerilerini geliştirecek bir araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir. 2021- 2022 eğitim-öğretim yılını içeren araştırma haftada iki saat olmak üzere 4 haftalık süre ile sınırlandırılmıştır. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması (action research) modeline göre desenlenmiştir. Katılımcı grup Doğu Anadolu Bölgesi'nde bir üniversitede sosyal bilgiler bölümünde öğrenim gören 10 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak ön algı-son algı formları ile öğrenci çalışma kâğıtları kullanılacaktır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analiz kullanılacaktır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla araştırmacı günlüklerinden yararlanılacak ayrıca elde edilen bulgular alanında uzman başka bir araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Elde edilen verilerin aktarılabilir ve tutarlı olmasına özen gösterilecektir. Sürecin planlanması, etkinliklerin hazırlanması, uygulanması ve sonuçlandırılmasına ilişkin süreç öğretim üyelerinin görüşleri alınarak yürütülecektir. Araştırmadan elde edilecek bulgular alanyazın doğrultusunda tartışılacak ve bildiri sunumunda bu bulgulara yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hukuk Kuralları, Hukuk Okuryazarlığı, Sosyal Bilgiler Eğitimi.

Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterliklerine Göre Kendilerini Yeterli Görme Düzeyleri (Afyonkarahisar İli Örneği)

Kübra Yumlu Mantar¹ & Mehmet Taşpınar^{2,*}

¹ Türkçe Öğretmeni Hatay Reyhanlı Ortaokulu

² Eğitim Bilimleri Bölümü Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
mehmettaspinar@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine göre kendilerini yeterli görme düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini Afyonkarahisar ilinde görev yapan 312 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Nitel veriler için de 20 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Araştırma karma modele göre tasarlanmış, nitel ve nicel yöntemler beraber kullanılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine göre kendilerini yeterli görme düzeylerini belirlemek amacıyla nicel ve nitel veriler toplamak için farklı veri toplama araçları kullanılmıştır. Nicel veriler için Türkçe Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri Algı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek maddeleri, MEB (2008)'in belirlediği "Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri" esas alınarak oluşturulmuştur. Nitel veriler için araştırmacı tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre Türkçe öğretmenlerinin kendilerini bütün boyutlarda yeterli gördükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum Türkçe öğretmenlerinin Türkçe öğretimini planlama ve düzenlemeye, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye, öğrencilerin dil gelişimini izlemeye ve değerlendirmeye, okul, aile ve toplumla iş birliği yapmaya, Türkçe alanında mesleki gelişimini sağlamaya yönelik özel alan yeterlikleri açısından yeterli olduklarını göstermektedir. Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin öğretmenlerin mesleki kıdemine göre farklılaştığı sonucuna varılmıştır. Buna göre kıdem arttıkça öğretmenlerin kendilerini yeterli görme düzeylerinin de arttığı söylenebilir. Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin öğretmenlerin görev yaptığı yere göre farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre il merkezinde görev yapan öğretmenlerin kendilerini daha yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Nicel verilerle elde edilen yeterli görme algı düzeyleri ile nitel verilerle elde edilen görüşler arasında bir uyum olduğu sonucuna varılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri ile ilgili görüşleri başka illerde ve Türkiye çapında yapılacak kapsamlı bir çalışmayla belirlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yeterlikleri, Özel Alan Yeterlikleri, Türkçe Öğretmeni.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi

Yağmur Arslan

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
akndfnygmr@hotmail.com

Özet

Eğitim sisteminin en önemli taşlarından biri öğretmenlerdir. Öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi eğitim sisteminin kalitesini etkilemektedir. Bu etkileyişten yola çıkılarak son yıllarda öğretmenlerin mesleki gelişimine verilen önem artmıştır. Gerek dijital platformlar gerek yüz yüze yapılan seminerler, kongreler, kurslar... gibi bir çok çeşitli alanda öğretmenlerin kendilerini geliştirecekleri imkanlar sağlanmaktadır. Pandemi dönemiyle daha çok artan çevrimiçi eğitimlerle de birçok kişiye eğitimlere katılım olanağı sağlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) da, Eğitim Bilişim Ağı(EBA) sayesinde birçok öğretmene kurslar ve seminerler sağlayarak mesleki gelişimi desteklemektedir. Teknofest gibi festivaller, TÜBİTAK Bilim Fuarları, ulusal ve uluslararası yarışmalar, eTwinning gibi projeler öğretmenlerin yerinde saymalarına engel olmakta günden güne kendilerini geliştirmelerini yeni vizyonlar kazanmalarını sağlamaktadır.

Sunumda öğretmenlerin mesleki gelişimleri için yapabileceklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin mesleki gelişiminde yapacakları çabanın eğitim sistemine olan yansımalarının belirlenmesi üzerine odaklanılacaktır.

Önerilen sunumda mesleki gelişime verilen önemin eğitim sistemindeki etkisi üzerinde durulacaktır. İlk bölümde öğretmen ve eğitim sistemi arasındaki ilişkiden söz edilecektir. Öğretmenin verilen eğitime nasıl yön verdiğinden ve öğretmenin mesleki anlamda kendini geliştirmek için neler yapabileceğinden bahsedilecektir. Sunumun son bölümünde öğretmenin mesleki gelişimin eğitimdeki kaliteyi nasıl etkilediği vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Mesleki Gelişim, Eğitim Sistemi.

Uluslararası Eğitim Projelerinin Öğretmenlere Katkısı

İlkay Bayar ^{1,*} & Ayşe Elitok Kesici ²

¹ Bilişim Teknolojileri Karahallılar Ortaokulu

² Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
ilk_bayar@hotmail.com

Özet

Belirli bir amaç doğrultusunda değişiklik oluşturması beklenen, belli süreli ve bütçeli çalışmalar proje olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda Millî Eğitim Bakanlığının ulusal projeler ve uluslararası projeler için gösterdiği teşvikler doğrultusunda öğretmenlerin projelere katılma oranları artmıştır. Her projenin özelinde gerçekleştirilmesi beklenen belirli amaçları vardır. Bu amaçlar gerçekleştirilirken yapılan çalışmalar aynı zamanda öğretmenlerin kendilerini eğitim teknolojilerindeki gelişmeleri yakalamak, yabancı dillerini pekiştirmek, öğretme ortamlarını çeşitlendirmek gibi alanlarda gelişmeleri için imkân sağlamıştır. Bu araştırmanın amacı uluslararası projelerin öğretmenlere katkısını ortaya koymaktır.

Araştırma, Balıkesir ve çevresinde görev yapmakta olan, daha önce uluslararası projelere katılmış öğretmenlerin görüşleri alınarak hazırlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden anket aracı kullanılarak 127 öğretmenin görüşü alınmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesiyle elde edilen sonuçlara göre uluslararası projelere katılan öğretmenlerin teknolojiye olan ilgilerinin arttığı, web 2.0 araçları kullanmayı öğrendikleri ve bu araçların dersi daha ilgi çekici hale getirdiği, kendilerine olan mesleki özgüvenlerinin arttığı ayrıca öğrencilerin derslere olan ilgilerinde artış olduğu gibi olumlu katkılar sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Projeler, Web 2.0 Araçları, E-Twinning, Öğretmen Görüşleri, Nitel Araştırma.

Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Nitelikleri Üzerine Yapılmış Bilimsel Çalışmaların İncelenmesi

Hasret Güreş^{1,*} & Mehmet Gültekin²

¹ Matematik Eğitimi Anabilim Dalı Balıkesir Üniversitesi

² Temel Eğitim Bölümü Anadolu Üniversitesi

hasret.gures@balikesir.edu.tr

Özet

Bir eğitim sisteminin başarısı öğretmenin niteliklerine bağlıdır. Daha yalın bir anlatımla hiçbir bir eğitim sistemi öğretmenlerin niteliklerinin üzerinde hizmet üretememektedir. Nitekim, öğretmen özelliklerinin, öğrencilerin başarı, motivasyon ve tutumları üzerinde önemli etkilerinin olduğu ileri sürülmektedir. Bu nedenle bir eğitim sisteminde öğretmenlerin nitelikleri konusunda dikkatle durulması gerekmektedir. Literatürde öğretmen nitelikleri söz konusu olduğunda etkili öğretmen nitelikleri üzerinde durulmakta ve etkili öğretmenin özellikleri de kişisel ve mesleki olmak üzere iki kategoride incelenmektedir. Bu kapsamda öğretmenlerin sahip olması gereken kişisel ve mesleki özelliklerin neler olduğuna yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı 2000-2022 yılları arasında öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri üzerine yapılmış olan bilimsel çalışmaların incelenmesidir. Bu bilimsel çalışmalar; akademik makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleridir. Nitel araştırma deseni benimsenerek gerçekleştirilen bu çalışmada veriler doküman incelemesi yöntemi toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel ve içerik analizi yoluyla analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen verilerin analizinden elde edilen bulgular, ulaşılan sonuçlar, tartışma ve önerilere daha sonra yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Nitelikleri, Kişisel Nitelik, Mesleki Nitelik.

Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Öğrenme Süreçlerini Geliştirmede Mentorluk ve Koçluk Uygulamaları

Süleyman Davut Goker
Educational Sciences Canakkale 18 Mart University
gokersd@gmail.com

Özet

Endüstri 4.0 ile başlatılan yeni öğrenme ortamları, dijital sınıflar, öğretmen ve denetmen yeterlik ve standartlarını yeniden belirlemeyi gerektirmektedir. Girişimci ve yenilikçi öğretmenlerin bu öğrenme ortamlarına hazır haline getirilmeleri, onların profesyonel yardıma daha çok gereksinim duyacakları anlamına gelmektedir. Türkiye'deki mevcut denetim sisteminin bu beklentilere yanıt vermekten uzak kalması nedeniyle, öğretmen-temelli bilişsel koçluk uygulamalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen odaklı bilişsel öz-yönlendirmenin ön planda olduğu bir denetim ve değerlendirme sisteminin nasıl gerçekleştirilebileceğine dair kuramsal bir çerçeve sunarak öğretmen adaylarına ya da öğretmenlere kendi gerçek öğrenme ortamlarını nasıl değerlendirecekleri konusunda bir farkındalık sağlamak yararlı olacaktır. Günümüzde öğretmeye ve öğrenmeye yönelik bakış açısının değişmesi öğretmenlere yönelik beklentiyi de beraberinde getirmiştir. Ancak bu beklentilerin karşılanması için aday öğretmenlere öğretmen olmadan önce mesleğe dair beklentilerinin belirlenmesi ve bu beklentilerin karşılanmaya çalışılması gerekmektedir. Bu bağlamda, aday öğretmenleri yargılamadan dinleyecek, onlara öğretmenlik mesleğine atılan ilk adımlarını sağlam ve özgüvenli bir şekilde atmalarını sağlayacak, onlara ayna olup eksik ve artı yönlerini yansıtacak kişilere ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç ise eğitimde mentor ve koçların yardımları ile karşılanabilir. Bu çerçeveden bakıldığında, bu çalışma, öğretmen ve öğretmen adaylarının öğrenme süreçlerini geliştirmede son yıllarda gelişmiş toplumlarda etkin bir şekilde yürütülen mentorluk ve koçluk uygulamalarına yönelik kapsamlı bir artalan bilgisi, kuramsal bir çerçeve ve uygulama örnekleri sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Eğitimi, Mentorluk, Koçluk, Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi.

Öğretmen Mesleki Gelişim Motivasyon Ölçeği Geliştirme Çalışması

Havva Kulbak ^{1,*} & Adil Çoruk ²

¹ Sınıf Öğretmenliği İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü / Kanuni Sultan Süleyman İlkokulu

² Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

havvakulbak@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin mesleki gelişime yönelik motivasyonlarını belirleyebilmek amacıyla ölçek geliştirmektir. Bu amaçla araştırmacılar tarafından öncelikli olarak ilgili alan yazın taranmıştır. Sonrasında öğretmenlerin var olan hizmetiçi eğitimlere yönelik görüşlerini almak ve mesleki gelişime yönelik beklentilerini tespit etmek amacıyla 75 öğretmene ulaşılmış ve yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi ile analiz edilerek 27 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ölçek taslak formu kapsam geçerliği için uzman görüşlerine sunulmuş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. İki öğretmen ile ön uygulama yapılarak, ölçek pilot uygulama aşamasına hazırlanmıştır. 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında 300 sınıf ve branş öğretmeni ile Öğretmen Mesleki Gelişim Motivasyon Ölçeği'nin pilot uygulaması yapılmıştır. Hazırlanan ölçeğin yapı geçerliliği, madde faktör yüklerinin tespiti ve alt boyutlarının belirlenmesi amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Faktör analizi öncesinde KMO katsayısı .899 olarak bulunmuştur. Yapılan faktör analizi ile Öğretmen Mesleki Gelişim Motivasyon Ölçeği'nin toplam varyansın %58.88'ini açıklayan 5 faktörden oluşan yapıda olduğu ve 23 maddeden oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .898 olarak hesaplanmış ve ölçeğin iç tutarlılıklarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçek, öğretmenlerin mesleki gelişime yönelik motivasyonlarını belirlemede kullanılacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracıdır.

Anahtar Kelimeler: Ölçek Geliştirme, Öğretmen Motivasyonu, Mesleki Gelişim.

STEAM Eğitim Yaklaşımı ve 5E Öğrenme Modeli ile Hazırlanan Fen Uygulamalarının Okul Öncesi Öğretmeninin Mesleki Gelişimine Etkisi

Derya Şahiner^{1,*} & Meral Ören²

¹ Okul Öncesi Öğretmeni Bilecik Çaltı İlkokulu

² Okul Öncesi Öğretmenliği Anadolu Üniversitesi

deryasahiner07@gmail.com

Özet

Amaç: Okul öncesi dönemde önemli bir yere sahip olan fen eğitimi, fen etkinliği adı altında yapılmaktadır. Fen, teknoloji, mühendislik, sanat ve matematik disiplinlerinin bir araya gelmesiyle oluşan STEAM eğitim yaklaşımıyla öğretmenlerin, fen etkinliklerini diğer disiplinlerle bütünleştirerek fen eğitiminin niteliğini artıracakları düşünülmektedir. Ayrıca STEAM eğitim yaklaşımının 5E öğrenme modeliyle entegre edilmesinin fen etkinliklerinin çocuk merkezli olarak planlanması ve uygulanmasını destekleyeceği düşünülmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı; öğretmenin STEAM eğitim yaklaşımı ve 5E öğrenme modelini kullanarak fen etkinliklerini planlama ve uygulama becerilerini geliştirmek ve bu gelişimin kanıtlara dayalı olarak betimlenmesidir.

Bir yüksek lisans tezinin parçası olan bu çalışma eylem araştırması ile desenlenmiştir. Çalışmanın katılımcıları, anasınıfında öğretmenlik yapan araştırmacı ve anasınıfına devam eden 10 çocuktur. Araştırmanın uygulama aşaması 11 Nisan-29 Mayıs 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Uygulama sürecinde canlılar ve maddenin hallerine yönelik STEAM eğitim yaklaşımı ve 5E öğrenme modeline dayalı olarak fen etkinlikleri planlanmıştır. Etkinlikler planlanırken tüm disiplinlerden yararlanarak farklı etkinlik türlerinin fen etkinlikleri ile entegre edilmesine dikkat edilmiştir. Etkinliklerin öğrenme sürecinin planlamasında ise 5E öğrenme modelinin aşamaları olan dikkat çekme, araştırma/keşfetme, açıklama, derinleştirme ve değerlendirme aşamalarına yer verilmeye çalışılmıştır. Hazırlanan bu planlar okul öncesi eğitimi alanında bir öğretim üyesi, bir fen bilgisi öğretmeni ve bir okul öncesi öğretmenin yer aldığı geçerlik komitesine sunulmuş ve komiteden alınan geri bildirimler doğrultusunda planlarda düzenlemeler yapılmıştır. Düzenlenmiş olan planlar öğretmen tarafından sınıfta uygulanmaya başlanmış ve uygulama sürecinde elde edilen verilerin makro analizi yapılmıştır. Makro analizler doğrultusunda geçerlik komitesi üyeleri tarafından verilen geri bildirimler yeni eylem planları geliştirmek amacıyla kullanılmıştır. Bu şekilde uygulanan eylem araştırma döngüsü 7 haftalık bir süreç olarak, yoğunlukla haftada 3 bazen 4 gün uygulama yapılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı günlüğü, geçerlik komite toplantı tutanakları, sınıf içi uygulamaların video ve ses kayıtları, çocukların günlükleri ve ses kayıtlarından yararlanılmıştır. Süreç içerisinde elde edilen verilerin dökümü yapılarak tematik analiz tekniği ile analiz edilmiştir.

Çıktılar ve Sonuçlar: Öğretmenin STEAM eğitim yaklaşımı, 5E öğrenme modeli, süreç içerisinde ele alınan canlılar ve maddenin hallerine yönelik kavramsal ve bilimsel yeni bilgiler edindiği görülmüştür. Öğretmen ayrıca bilimsel süreç becerilerinin çocuklara kazandırılması, daha nitelikli ve çocukları aktif kılacak etkinlikler planlama, öğrenme ortamı hazırlama, etkinliklerin daha çocuk merkezli uygulanması açısından kendisini geliştirmiştir. Ayrıca öğretmenin, süreç odaklı daha objektif, geçerli

ve güvenilir değerlendirmeler yapmaya başladığı görülmüştür. Çocuklardan gelen tepkiler doğrultusunda öğretmenin çocuklar açısından daha kalıcı öğrenmelere yol açan uygulamalar yapmaya başladığı da söylenebilir. Bu bilgiler ışığında öğretmenin araştırma kapsamında yer alan uygulamalar aracılığıyla mesleki bilgi ve beceri açısından geliştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: STEAM Eğitim Yaklaşımı, 5E Öğrenme Modeli, Fen Eğitimi, Okul Öncesi Öğretmeni.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki İlgileri ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

İnci Algan Akar^{1,*} & Süleyman Davut Goker²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Dursunbey Raif Eriş Anaokulu

² Educational Sciences Canakkale 18 Mart University

inciaakar@gmail.com

Özet

Erken çocukluk döneminde okul öncesi öğretmenlerinin ilk yaşam deneyimlerini kazandırmada rehber ve model olmaları için daha yaratıcı, araştıran, bilgiyi sorgulayan, yorumlayan ve uygulayan öğretmenler olarak uygulama yapmaları önem taşımaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki ilgi algıları ve 21 yy. öğreten becerileri arasındaki oluşacak olumlu ilişki okul öncesi dönemi öğrencileri için nitelikli öğrenme ortamı ve zenginleştirilmiş uyarılar yaratacağı düşünülmektedir. Yaşanan hızlı teknolojik gelişmeler yaşam koşullarını kolaylaştırdığı gibi beraberinde başka sorunları da ortaya çıkarmıştır. Bu süreçte öğrenenden öğretime kadar beklenen davranışlar ve bilgi aktarımı da değişmiştir. Artık öğretmenler öğrenen ve öğreten olarak mesleki bilgi ve ilgilerini canlı tutmak durumundadır. Bu yüzden de teknolojik, kültürel, ekonomik vs her alanda karşılaşılabilecek yeni bilgiyi edinmesi, yorumlaması ve uygulaması artık bir ihtiyaç hatta zorunluluk oluşturmuştur.

Bu çalışmanın temel amacı okul öncesi öğretmenlerinin mesleki ilgi düzeyleri ile 21.yüzyıl öğreten becerileri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Yapılan bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin mesleki ilgilerini ve 21. yy. öğreten becerilerini kullanma durumu da ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Çalışmada geçerliği sağlanmış iki ölçek kullanılmıştır. İlki Mesleki İlgili Ölçeği diğeri ise 21. yüzyıl Öğreten Becerileri Kullanım Ölçeğidir. Çalışma da Balıkesir ilinde görev yapan MEB bağlı okullarda ve özel anaokullarında çalışan okul öncesi eğitimi alan öğretmenlerinden oluşan 94 kadın, 6 erkek toplam 100 kişilik bir örnekleme çalışılmıştır.

Çalışma konusu olan okul öncesi öğretmenin mesleki ilgi düzeylerinin incelenmesi ile bu düzeyi yüksek çıktığı söylenebilmektedir. Öğretmenlerin ilgi düzeyleri ile cinsiyet, yaş, ve okul türlerinde normal dağılım göstermediği için değerlendirmeye alınmamıştır. Kıdem yılı ile mesleki ilgi arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı izlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin 21 yy öğreten becerilerine sahip olma düzeyleri için verilere göre elde edilen veri değerleri de beceriye sahip olma oranının yüksek olduğunu göstermektedir. Yapılan bu çalışma ile Göksun Orhan'ın (2016) 21. Yüzyıl Öğreten Becerilerine ilişkin ölçek çalışma uygulanmasının ölçek bulgularına paralel olarak verilerin elde edildiği görülmüştür. Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin 21.yüzyılın getirisi olan değişim ve gelişime açık oldukları söylenebilmektedir. Okul öncesi alan öğretmenlerinin mesleki ilgi algısı ile 21. yy. öğreten becerilerinin kullanımına yönelik aralarındaki ilişkileri olumlu ve yüksek olarak kabul edilebilir çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, 21. Yüzyıl Öğreten Beceriler, Mesleki İlgili.

Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Çalışmalarına Bakışları

Rasim Bekki

Okul Öncesi Öğretmenliği İbrahim Ethem Akıncı Ortaokulu

beksim38@gmail.com

Özet

Yaşadığımız çağda gelişmiş denilen ülkeler bu sıfatı alabilmek için en fazla yatırımı eğitim alanında yapmıştır. Eğitim alanında yapılan bu yatırımların sonunda gerek sosyal gerekse ekonomik olarak çok daha güçlü bir yapıya kavuşmuşlardır. Toplumların gelişimi için en büyük katkıyı sağlayan yatırım hiç şüphesiz eğitimidir. Eğitimli kişi denilince pek çok bilgiyi ezberinde tutan değil, ihtiyacı olan bilgiye ulaşmış o bilgiyi hayatına entegre edebilen kişi akla gelmektedir. Yeni dünya düzenine ayak uydurmak için teknolojik gelişmeleri yakından takip edip, yeni bilgileri hayatın her alanında kullanmak gerekmektedir. Öğrenmenin okuldaki eğitimle sınırlı kalmayıp hayat boyu devam ettiği düşünüldüğünde öğretmenlik mesleği de sürekli gelişmeye gereksinim duymaktadır. Öğretmenlerin bu gelişmelerden haberdar olup kendini yenilemelerinin en yaygın yollarından birisi hizmet içi eğitim çalışmalarındır.

Araştırmada görüşüne başvurulmuş öğretmenlerin tamamına yakını hizmet içi eğitimi gerekli görmektedir ve bu çalışmalara katılmaya istekli olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu hizmet içi eğitim çalışmalarının yüz yüze yapılmasını gerekli görmüşlerdir. Bu araştırmanın esasında öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmalarına yönelik algılarının belirlenmesi hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Hizmet içi Eğitim.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Balıkesir Örneği

Hayret Başaran^{1,*}, Mehmet Tuna², Tuba Laleci² & Hatice Gergin³

¹ Coğrafya Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi

² Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi

³ Matematik Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi

hayretbasaran@hotmail.com

Özet

Coğrafya dünyayı anlamaktır. Coğrafya eğitimi kişilerin problem çözme ve yaratıcılık becerilerini geliştiren en önemli alanlardan bir tanesidir. Günümüzde yabancı devletler kendi coğrafyaları dışındaki coğrafyaları detaylı olarak öğrenmekte, gelecek adımlarını planlamaktadır. Ülkemizde coğrafya eğitiminin tam olarak verimli olmadığına dair sonuçları olan çalışmalar bulunmaktadır.

Öğrencilerin derse karşı geliştirdikleri tutumlar incelenerek eğitimin verimi ve bunun nasıl iyileştirileceği ile ilgili fikir edinilebilir.

Çalışmanın amacı özel yetenekli öğrencilerin örgün eğitimlerinde coğrafya derslerine karşı tutumlarını belirlemek ve sonuçları betimlemektir. Üstün Yetenekli öğrencilerin tutumlarının incelenmesi olaylara karşı bakış açıları ve Bilim Sanat Merkezlerinde de bu dersleri almaları açısından önem taşımaktadır.

Bu araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin coğrafya dersine karşı geliştirdikleri tutumlarının genel eğilimi ortaya konulmaya çalışılmış, tarama deseni kullanılmıştır. Tarama desenleri, geçmişte görülen ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekil de değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir. (McMillan & Schumacher, 2006).

Öğrencilerin coğrafya dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla, Aydın (2009) tarafından faktör analizleri yapılarak geçerlik ve güvenilirliği test edilen "Coğrafya Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik değeri .94 olarak bulunmuştur. Coğrafya Dersi Tutum Ölçeği ile ilgili veriler 79 Bilim ve Sanat Merkezi öğrencisinden toplandıktan sonra SPSS 24 programında analiz edilmiş önce normallik testleri yapılmış verilerin normal dağıldığı görülmüş ve analize parametrik testlerle devam edilmiştir. Önce Tüm maddeler ile ilgili yüzde frekans ve ortalamalar ortaya konulmuş daha sonra Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre ve 9. Ve 10. Sınıf seviyesine göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Bağımsız Grup t Testi yapılmıştır.

Bilsem öğrencilerinin coğrafya dersine yönelik genel tutumları incelendiğinde, öğrencilerin bu ifadelere verdikleri ortalama puanın 3,27 olduğu ve çalışma grubunun coğrafya dersine orta düzeyde olumlu tutum geliştirdiği görülmüştür. Bilsem öğrencilerinden kız ve erkek olanlar arasında coğrafya dersine karşı geliştirdikleri tutumlarda anlamlı bir fark tespit edilmemiş, 9. ve 10. Sınıfa gidenlerin arasında coğrafya dersine karşı geliştirdikleri tutumlarda anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Daha

zevкли coğrafya dersi işlemek istedikleri ve dersi gerçek hayatla ilişkilendirmek istedikleri ilgili maddelere verdikleri ortalama puanlardan anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenek, Tutum, Coğrafya Eğitimi.

Özel Eğitim Öğretmeni Adaylarının “Merhamet” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

Tuna Şahsuvaroğlu
Özel Eğitim Öğretmenliği Marmara Üniversitesi
tsahsuvaroglu@marmara.edu.tr

Özet

Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma olarak tanımlanan merhamet; başkalarının güçsüzlük, sıkıntı ve derdine ilgi duyma, onların durumuna acıma ve şefkat gösterme, onlarla ızdırap çekme olarak tanımlanır. Ayrıca merhamet; kendinin ve başkalarının sıkıntılı durumlarına karşı derin bir farkındalık, aynı zamanda da sıkıntıyı giderme isteğini ve çabasını içeren temel bir yardımseverlik ve sevecenlik halidir. Özel eğitim öğretmenliği ise yetersizlikten etkilenmiş ve normal eğitim fırsatlarından yararlanamayan çocuklara farklı öğretim teknik ve yöntemlerini kullanarak onların tam bağımsız, üretken ve topluma aktif katılımcı olmalarını sağlayacak becerileri kazandırmayı hedefleyen, yetersizlikten etkilenmiş bireylere ve ailelerine destek hizmetleri sağlayabilen, temelde yardım etme ihtiyacı ile hareket eden öğretmenlik branşıdır. Bu nedenle özel eğitim öğretmenliği ile merhamet kavramının birbirini tamamlayıcı güçlü bir ilişkisi vardır. Bu çalışmanın amacı, özel eğitim öğretmeni adaylarının “Merhamet” kavramı hakkındaki düşüncelerine ilişkin metaforik algılarını çeşitli değişkenler bağlamında tespit etmektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 ve 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Öğretmenliği lisans programında okuyan 148 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (Fenomenoloji) deseni kullanılmış ve çalışma grubu, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Veriler, katılımcılardan “merhamet gibidir / benzer; çünkü” cümlesinin yer aldığı açık uçlu form aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler; yaş, cinsiyet, medeni durum, ailesinde engelli bir yakını olup olmama değişkenlerine göre analiz edilecek ve ileri araştırmalar bağlamında tartışılacak ve nihai sonuçlar tam metin bildiride paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Öğretmen Adayları, Merhamet.

Özel Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Disiplinlerarası Bir Etkinlik Uygulaması: “Guess Who?”

Derya Akpınar ¹, Leyla Ayverdi ², Yunus Emre Avcu ^{3,*} & Esra Kanlı ⁴

¹ Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Balıkesir Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Bilim ve Sanat Merkezi

³ Bilişim Teknolojileri Balıkesir Karesi İstanbulluoğlu Sosyal Bilimler Lisesi

⁴ Özel Eğitim Öğretmenliği Ege Üniversitesi

yunus1099@hotmail.com

Özet

Özel yetenekli öğrencilerin ilgi alanlarında veya yetenek alanlarında günlük olarak zorlanmaya ihtiyaçları vardır. Başarılı olmaları için bu öğrencilere eğitim ortamlarında risk alabilecekleri, hatalarından öğrenebilecekleri, başarısız olduklarında bu durumla baş edebilecekleri zenginleştirilmiş öğrenme fırsatları sağlanmalıdır. Zenginleştirilmiş öğrenme fırsatlarının yokluğu öğrencilerin hem bilişlerini hem de duyularını olumsuz etkilemektedir. Tutku ve yetenek alanlarında farklılaştırılmış öğretim ve bağımsız çalışma fırsatlarının sunulmasıyla birlikte sosyalleşmeleri ve özel yetenekli akranlarından öğrenmeleri için de imkanlar oluşturulmalıdır.

Bu çalışmanın amacı; zorlayıcı, risk alabilecekleri, hata yapıp düzeltebilmeleri için onlara fırsatlar sunan zenginleştirilmiş öğrenme ortamı oluşturarak özel yetenekli öğrencilerle disiplinler arası bir etkinlik uygulaması gerçekleştirmek ve bu uygulamayı değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda 9 özel yetenekli lise öğrencisiyle (4 kız, 5 erkek öğrenci; yaş ortalaması:15) 16 ders saati bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Etkinlik kapsamında Moleküler Biyoloji ve Genetik, Dil Sanatları, Sinema ve Bilişim Teknolojileri disiplinleri bir araya getirilmiştir. Etkinliğin giriş bölümünde DNA'nın yapısı tartışılıp moleküler karakterizasyon ile ilgili bir deneysel uygulama (jel elektroforezi) yapılmıştır. Actionbound uygulaması ile öğrencilerin suç bilimiyle ilgili İngilizce kelimeleri keşfetmeleri için bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerden öğrendikleri kelimeleri içeren bir metin verilip bu metni anlık canlandırmaları istenmiştir. Kısa film çekim teknikleriyle ilgili bilgilendirme yapıldıktan sonra bir kısa film üzerinden bu tekniklerin analizi yapılmıştır. Öğrencilere Moleküler Biyoloji ve Genetik, Dil Sanatları ve Sinema alanlarında öğrendiklerini kullanabilecekleri bir kısa film senaryosu oluşturmaları, film çekmeleri, montaj yapmaları ve film afişi tasarımları görevleri verilmiştir. Öğrenciler tek grup halinde çalışarak etkinliği tamamlamıştır.

Öğrencilerin süreç boyunca yaşadıkları deneyimleri araştırmacılar tarafından hazırlanan derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirmeleri istenecektir. Kısa film senaryosu, kısa film ve kısa film afişi Mutabakata Dayalı Değerlendirme tekniği kullanılarak yaratıcılık açısından değerlendirilerek sonuçlara bildiride yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenekli Öğrenci, Disiplinler Arası Yaklaşım, Moleküler Biyoloji Ve Genetik, Dil Sanatları, Sinema ve Bilişim Teknolojileri.

Engelli Bireylerin Aileleri: Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Gamze Eryıldırım

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı
gamzeeryildirim@hotmail.com

Özet

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Şubat 2021' de paylaştığı verilerde veri sistemine kayıtlı ve hayatta olan engelli birey sayısı 2.511.950 kişidir. Çalışmada veri sistemine kayıtlı olmayan engelli bireylerin de olabileceği belirtilmektedir. Verilen resmi sayıya engelli bireylerin anne-babasını da eklenirse birçok insanın bu durumdan etkilendiği söylenebilir. Engellilik sadece bu durumu yaşayan bireyle sınırlı değildir. Engelli bireylerin yaşadıkları sorunlar doğrudan ailelerini etkilemektedir. Hatta kimi zaman engelli bireye sahip aile üyelerinin engelli bireyden daha çok kaygı ve stres içinde oldukları gözlemlenmektedir. Engelli bireye sahip ailelerin sorunları çok çeşitli ve kapsamlıdır. Bu sorunları tespit etmek amacıyla Ankara'da bulunan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde eğitim gören 9 öğrencinin annesi ile görüşme sağlanmıştır. Görüşme sonucu elde edilen sorunlar olarak psikolojik sorunlar, sosyal sorunlar, maddi sorunlar, sağlık sorunları, eğitim sorunları, aile içi etkileşim sorunları, bilgi edinme sorunları ve fiziksel çevre sorunları olarak ele alınacaktır. Toplumun temelini oluşturan ailenin engelli bireyler açısından yaşadığı sorunlara ışık tutmak ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek hem engelli bireylere hem ailelerine hem yakın çevrelerine hem de topluma katkı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Engelli, Aile, Sorunlar, Çözümler, Toplum.

Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları

Melike Çetinkaya
İlköğretim Matematik Öğretmenliği Altındağ Bilssem
melike_0993@hotmail.com

Özet

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM); okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki özel yetenekli öğrencilerin (resim, müzik ve genel zihinsel yetenek) örgün eğitim kurumlarındaki eğitimlerini aksatmayacak şekilde bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını sağlamak amacıyla açılmış olan bağımsız özel eğitim kurumlarıdır. Bu araştırmanın amacı Üstün yetenekli tanısı almış Bilim ve Sanat merkezi öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıklarını ortaya koymaktır. Bu amaçla Ankara Altındağ Bilim ve Sanat merkezine devam eden 10-18 yaş aralığındaki 50 öğrenciye 5 sorudan oluşan bir anket formu uygulanmış, açık uçlu sorularla öğrencilere hangi amaçlarla günde kaç saat internet kullandıkları, hangi cihazlarla daha çok internete girdikleri, hangi internet adreslerinde günlük ne kadar süre geçirdikleri ve internette hangi oyunları oynadıkları sorulmuştur. Bu araştırmanın yöntemi durum çalışmasıdır. Durum çalışması bir veya birden çok durumla ilgili ortam, olay ya da sosyal grupların bütün olarak ele alınıp incelenmesidir. Nitel yöntem uygun bir şekilde nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniği verilerin analizinde kullanılacak öğrencilerin internet kullanım alışkanlıkları uygun temalar altında gruplandırılarak anlamlı frekans tablolarına dönüştürülecektir. Araştırmanın veri toplama aşaması tamamlanmış ancak verilerin analizi henüz tamamlanmamıştır. Verilerin analizi sonucu elde edilen bulgu ve sonuçlar bildiri sunum tarihinden önce raporlaştırılacak ve bildiri sunum gününde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilssem, Üstün Yetenekli Çocuklar, İnternet, Oyun.

Ortaokul 7. Sınıf Hücre ve Bölünmeler Ünitesinin Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi

Zeynep Güler^{1,*} & Burcu Güngör Cabbar²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Akbaşlar Ortaokulu

² Biyoloji Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

zeynepguler2013@gmail.com

Özet

Öğretim programları, ders kitapları ve değerlendirme soruları örgün eğitimde kazanımlara ulaşmak için kullanılan temel araçlardır. Çalışmada ortaokul 7.Sınıf Hücre ve Bölünmeler ünitesinin kazanımları, ders kitabı etkinlikleri, ders kitabı bölüm sonu soruları ile beceri temelli sorular Yenilenmiş Bloom Taksonomisine (YTB) göre analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 2018 yılında yayınlamış olduğu Ortaokul Fen Bilimleri öğretim programında yer alan Hücre ve Bölünmeler ünitesine ait 8 kazanım, 2021-2022 eğitim öğretim yılında okutulmak üzere okullara gönderilen ders kitabında ilgili üniteye yer alan 30 soru ile MEB'in hazırladığı Beceri Temelli sorulardan 10 tanesinin YTBnin bilişsel süreç ve bilgi birikimi boyutuna göre analizinin ve değerlendirmesinin yapılmasıdır. Doküman incelemesi yapılan çalışmada verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından, Anderson ve Krathwohl (2001)'un geliştirmiş olduğu iki boyutlu bir matris kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan analizlerin tutarlılığı için veriler 5 farklı uzman tarafından değerlendirilmiş ve Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenilirlik formülü ile güvenilirliği hesaplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, kazanımların %75'i kavramsal bilginin anlama basamağındadır. Kitapta yer alan etkinlik soruları ve bölüm sonu sorularına bakıldığında ise soruların %47'si olgusal bilgi boyutunun hatırlama basamağında yer almaktadır. Soruların %53'ü ise kavramsal bilgi boyutundadır. Kavramsal bilgi boyutunda yer alan soruların %69'u anlama basamağında yer almaktadır. MEB tarafından hazırlanan beceri temelli soruların ise kavramsal bilginin anlama ve çözümlenme basamağında yoğunlaştığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili ünite kazanımları ile ders kitabı ve beceri temelli sorular YTBnin kavramsal bilginin anlama basamağında yer almaktadır. Bu açıdan ilgili kazanımlar ile etkinlikler ve sorular birbirine paraleldir. Ancak kazanımlar ve soruların, işlemsel bilgi ile üst bilişsel bilgi boyutundan uzak; yaratma, değerlendirme, uygulama ve çözümlenme gibi bilişsel alan basamaklarında eksik olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Fen Bilimleri Öğretim Programı, Hücre ve Bölünmeler.

Hayat Bilgisi Dersine Yönelik Tezlerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Nilgün Büyükyıldırım
Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı/kepsut Cumhuriyet İlkokulu
nilgunby1980@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2019 ile 2021 yılları arasında ülkemizde hayat bilgisi ve hayat bilgisi eğitimi ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerinin farklı kıstaslara göre değerlendirmesini gerçekleştirmektir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi incelemesi yapılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi ise içerik analizi ile yöntemi ile çözümlenmiştir. Çalışmaya konu olan tezlere Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) web sayfasından "Ulusal Tez Merkezi" aracılığıyla ulaşılmıştır. Ulaşılan tezler belirlenen ölçütler açısından içerik analizine tabi tutulmuş ve ulaşılan bulgular yorumlanmıştır.

Yürütülen bu çalışmadaki incelenen tezler, YÖK'ün sayfasında arama kısmına "hayat bilgisi" sözcükleri yazıldığında elde edilmiş olan ve yayınlanma izni olan tezlerden elde edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda 2019 ile 2021 yılları arasında yazılmış toplamda 30 adet tez seçilmiş ve çalışma kapsamında incelenmiştir. İncelenen bu tezler çeşitli başlıklar altında değerlendirilmiştir.

Araştırma neticesinde ulaşılan verilerin istatistiksel incelemesinde ise SPSS 21.0 paket programından yararlanılmıştır. Tarama sonucu elde edilen tezler alt problemleri doğrultusunda tablo haline getirilmiş, sonrasında elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Bu araştırma tezsiz yüksek lisans bitirme projesinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, Program, Hayat Bilgisi Öğretimi.

İlkokullarda Yeni Kayıt Öğrencilerinin Şubelerinin Belirlenmesinde Okul Müdürlerinin Tutumları

Ahmet Afacan

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
a.afacan@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada araştırma konusu olarak belirlenen ilkokullarda yeni kayıt olan birinci sınıf öğrencilerinin şube ve öğretmenlerinin belirlenmesinde okul müdürlerinin karar verme tutumları incelenmiştir. Karar vermeyi etkileyen faktörler, öğeler, karara kimlerin katıldıkları ve etkileri ile ilgili olarak alanyazında konu ile ilgili çalışmalar incelenmiş, mevzuat boyutu ele alınmış, bu güne kadar yapılan araştırmalara yer verilmiş, eğitim-öğretimin ana ögesi öğrencilerin hazırbulunuşluğu ayrı bir başlık altında incelenmiş, nihayetinde çalışma grubu olarak seçilen Ayvalık ilçesinde görev yapan ilkokul müdürlerine tutum ölçeği uygulanmış ve sonuçları analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Türk eğitim sistemi içerisinde yer alan okulların, yeni/nakil yoluyla kayıt olacak öğrencileri hangi şartlarda kabul edeceği(kayıt-kabul şartları) belirlenmiş olmakla birlikte okulda birden fazla şube(1-A Şubesi,1-B şubesi,1-C şubesi vb.) olması halinde öğrencilerin hangi şubede öğrenim göreceği net olarak belirlenmemiştir. Programlanmamış bir konuda okul müdürleri nasıl karar almaktadır? Yeni kayıt olacak öğrencilerin öğrenim göreceği sınıfa ait şubelerinin belirlenmesinde neye göre hareket edilmektedir?

İlkokullarda yeni kayıt öğrencilerinin şubelerinin, dolayısıyla öğretmenlerinin belirlenmesinin karar sürecinde okul müdürlerinin, bu durumu ele alış biçimi, izlediği yol, gösterdiği davranışların belirlenmesi bu araştırmanın amacıdır. Araştırmada okul müdürlerinin; kararlarını etkileyen faktörler, hangi durumları öncelikledikleri, karara kim ya da kimleri kattıkları, karar alırken nelere dikkat ettiklerinin, göz önünde bulundurdıkları hususların tespitine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

Alanyazın incelemesi yapıldığında yönetim ve karar konularında çalışmalar olmakla birlikte şube belirleme ile ilgili bir kaynak bulunmamış, mevzuatta da konuyla ilgili bir hükmün olmadığı belirlenmiştir. Mevcut araştırma neticesinde ilkokul okul müdürlerinin öğrenci-öğretmen belirlemede yaşanan sıkıntıların tespiti ve giderilmesi, uygulamada iyi örneklerin tespit edilmesi, okullar arası uygulama birlikteliğinin sağlanması, okul müdürlerinin çeşitli durumların etkisinde kalmasının önüne geçilerek yaşanan/yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçilmesi, ussal karar alınarak, sağlıklı bir eğitim-öğretim durumunun gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Araştırma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Ayvalık ilçesinde bulunan merkez ilkokullardan altı, köy(mahalle) ilkokullarından yedi olmak üzere on üç ilkokul müdürünün araştırmacı tarafından hazırlanan 3 bölüm,13 soru ve 20 maddeden oluşan Tutum ölçeğine verdiği yanıtlardan elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

Kuramsal çerçeve boyutunda “karar verme” nin tanımı, önemi ve ne anlam ifade ettiği, hangi durumlarda ortaya çıktığı, ne gibi durumlardan etkilendiği, nasıl etkili bir karar alınabileceği üzerinde durulmuştur. Eğitimde ve toplumda meydana gelen değişimler ve demokratik hayatın bir gereği olarak katılımlı karar vermenin okul yaşamına etkisi bugüne kadar yapılan araştırmalar üzerinden değerlendirilmiştir. İlkokula yeni başlayan öğrencilerin kayıt süreçleriyle ilgili mevzuata ve yapılan uygulamalara değinilmiştir. İlkokula yeni kayıt olan birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal, psiko-motor özelliklerinin okulöncesi eğitimi alma, yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik aile durumlarına göre farklılıkları yapılan araştırma sonuçlarıyla birlikte verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Karar, Şube, Kayıt, Öğrenci, Müdür, Tutum.

Sınıf Öğretmenlerinin İlkokullarda Dört İşlem Problemlerinin Öğretilmesi Sürecine Yönelik Görüşleri

Gülüzar Dalkıran^{1,*} & Adem Eroğlu¹

¹ Matematik Eğitimi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
gul_iz04@hotmail.com

Özet

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin ilkokullarda dört işlem problemlerinin öğretimi sürecindeki görüşlerinin tespit edilmesi amacı ile hazırlanmıştır. Çalışmada Tokat ilinde devlet okullarında çalışan 15 sınıf öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Bu formda öğretmenlerden problem kavramını tanımlamaları, dört işlem problemlerinin matematik eğitimindeki yerini anlatmaları, dört işlem problemlerinin öğretimi sürecinde hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri dile getirmeleri beklenmiştir. Öğretmenlerin matematik dersindeki dört işlem problem kazanımlarına yönelik görüşleri de alınmıştır. Ayrıca dört işlem problemlerinin öğretiminin daha kalıcı ve verimli olabilmesi için önerilerinin neler olduğu sorulmuştur. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiş, tablolara aktarılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında sınıf öğretmenlerinin dört işlem problemlerinin öğretimi sürecinde yaşadıkları güçlüklerin benzer olduğu görülmüştür. Katılımcıların büyük çoğunluğu matematik öğretiminde dört işlem problemlerinin çok önemli bir yer tuttuğunu, matematik dersinde yer alan dört işlem problemlerinin kazanımlarının yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin dört işlem problemlerini öğretirken en çok sorun yaşadıkları konunun ise öğrencilerin okuduklarını anlamamaları olduğu görülmektedir. Okuduğunu anlamayan yani problemi anlamayan öğrenci problemin çözümü için planlama yapamamakta ve çözüm aşamasına geçememektedir. Ayrıca öğrencinin bir an çözüme ulaşma çabası problemde gördüğü rakamları ve sayıları rastgele işleme sokmasına ve yanlış düşmesine neden olmaktadır. Bu süreçte yaşanan bir diğer güçlüğü ise dört işlem problemlerinin öğrenciler için yeterince somutlaştırılmaması olduğu belirtilmektedir. Görüşmelerde öğretmenlerin dört işlem problemlerinde kalıcı öğrenmenin sağlanması için önerileri alınmıştır. Öğretmenlerin önerileri arasında çocukların günlük hayata dahil edilmeleri yoluyla problemlerinin somutlaştırılabilmesi, okuma-anlama çalışmalarına ilkokulun ilk yılından itibaren ağırlık verilmesi ve matematik ders kitaplarının öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda revize edilmesi bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Problem, Dört İşlem.

Sınıf Öğretmenlerinin Matematiksel İlişkilendirme Becerilerinin ve Özyeterliklerinin İncelenmesi

Emrah Karatay^{1,*} & Belma Türker Biber²

¹ Temel Eğitim Bölümü/sınıf Eğitimi A.b.d. Aksaray Üniversitesi

² Sınıf Öğretmenliği Aksaray Üniversitesi

ekaratayy@yandex.com

Özet

Matematiksel ilişkilendirme, matematik öğretiminde anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi desteklemesinden dolayı öğretim programlarında yer alan becerilerden biridir. Etkin matematik öğretimi süreci içerisinde önemle yer verilmesi beklenen matematiksel ilişkilendirme becerisinin öğrencilerde geliştirilmesi istenmektedir. Bu durum, öğretmenlerin matematiksel ilişkilendirme becerilerine sahip olması ve bu doğrultuda öğretimsel faaliyetlerini düzenlemeleri gereğini ortaya çıkarmaktadır. Matematiksel ilişkilendirme, öğrenenin önceki matematiksel bilgileri ile yeni bilgileri arasında, diğer disiplinler ve günlük yaşamla bağ kurabilme becerisi olarak üç farklı boyutta incelenmektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin matematiksel ilişkilendirme becerilerine yönelik öz yeterliklerini incelemektir. Sınıf öğretmenlerinin günlük yaşamla, diğer disiplinlerle ve matematiğin kendi içinde ilişkilendirme boyutları göz önünde bulundurularak matematiksel ilişkilendirme becerilerine yönelik öz yeterlikleri betimlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki il ve ilçelerde görev yapan, çalışmaya gönüllü olarak katılan, 247 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama deseni kullanılarak tasarlanan araştırmada, veri toplama aracı olarak matematiksel ilişkilendirme öz yeterlik ölçeği (Özgen ve Bindak, 2018) kullanılmıştır. 22 maddelik likert tipi ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,87 olarak hesaplanmış, geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğuna karar verilmiştir. Veri analizi sürecinde, sınıf öğretmenlerinin matematiksel ilişkilendirme öz yeterliklerini ortaya çıkarmak için betimsel istatistik ve bağımsız örneklem t testinden faydalanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, sınıf öğretmenlerinin derslerinde matematiksel ilişkilendirme yapabilmelerine yönelik öz yeterliklerinin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında anlamlı bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Ölçekten alınacak en düşük puan 22, en yüksek puan 110'dur. Sınıf öğretmenlerinin matematiksel ilişkilendirme becerilerinin ortalamasının 57,18 (SS=12,91) puan olduğu tespit edilmiştir. Ortalama puana göre sınıf öğretmenlerinin matematik derslerinde günlük yaşamla, matematiğin kendi kavramsal yapısıyla ve diğer disiplinlerle ilişkilendirme yapmaya yönelik öz yeterlik becerilerinin düşük olduğu söylenebilir. Araştırmanın diğer sonuçları ayrıntılı olarak sunumlar sırasında verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Matematiksel İlişkilendirme Becerisi, Sınıf Öğretmenleri, Matematiksel İlişkilendirme Özyeterliği.

Sınıf Öğretmenlerinin Örgütsel Kimlik Algıları ile Mesleki Motivasyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Elif Yılmaz^{1,*}, Doğukan Gürses¹ & Bilal Nevzat Karaca¹
¹ Temel Eğitim Bölümü Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
elifyilmaz@kmu.edu.tr

Özet

Araştırma kapsamında ilkokulda görevli olan sınıf öğretmenlerinin örgütsel kimlik algısı ile mesleki motivasyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu genel amaç çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin örgütsel kimlik algıları ve mesleki motivasyon düzeyleri çeşitli değişkenler (cinsiyet, öğrenim düzeyi, kıdem yılı, kadro türü) açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. İlişkisel tarama deseninde tasarlanan araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında Karaman il merkezinde seçkisiz küme örnekleme yöntemiyle seçilen resmi ilkokullarda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 150 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu, Tabak ve Boyacı (2019) tarafından geliştirilen Öğretmen Örgütsel Kimlik Algısı Ölçeği ve Karabağ-Köse, Karataş, Küçükçene ve Taş (2020) tarafından geliştirilen Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler analiz aşamasındadır. Araştırma sonucunda çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin Öğretmen Örgütsel Kimlik Algısı Ölçeği'nin alt boyutları olan destek, aidiyet, iletişim ile Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği'nin alt boyutları olan okul içi faktörler, okul dışı faktörler, mesleki gelişim ve saygınlık, fiziki imkânlar arasındaki korelasyon incelenecektir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin örgütsel kimlik algıları ve mesleki motivasyon düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyet, öğrenim düzeyi, kıdem yılı, kadro türü değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı saptanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Motivasyon, Örgütsel Kimlik Algısı, Sınıf Öğretmeni.

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Resimli Kitaplara ve Okumaya Yönelik Deneyimlerinin İncelenmesi

Nalan Çevik^{1,*} & Mustafa Ulusoy²

¹ Sınıf Öğretmenliği Trakya Üniversitesi

² Sınıf Öğretmenliği Gazi Üniversitesi

nalancevik@trakya.edu.tr

Özet

Okuma, ilkokul birinci sınıfta sınıf öğretmenleri aracılığıyla öğretilen ve ilkokul boyunca sınıf öğretmenlerinin ve öğrencilerin birlikte yürüttükleri birçok boyutu olan bir beceridir. Öğrencilerin hayatı boyunca kullanacakları bir beceri olduğu için temel eğitim seviyesinde öğrencilere okumayı öğreten ve öğrencilerin okuma süreçlerine dâhil olan sınıf öğretmenlerinin okumaya karşı tutumları ve bilgileri önemlidir. Öğretmen olmak için eğitimini alan sınıf öğretmeni adaylarının da bu sürece dahil olması gerekmektedir. Bu nedenle araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının resimli kitaplara ve okuma kavramlarına yönelik sahip oldukları bilgileri belirlemek ve yapılan eğitim sonucunda deneyimleri incelemektir. 2021-2022 bahar döneminde gerçekleştirilen bu uygulama bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 10 sınıf öğretmeni adayı ile yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ve odak grup görüşmesi ile toplanmıştır. Ayrıca öğrencilerin çalışma sonunda hazırladıkları resimli bir kitaba göre düzenlenmiş ders planları ise doküman analizi ile değerlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının; resimli kitaplar, okumayı değerlendirme, resimli kitaplarla yapılabilecek okuma etkinlikleri, sorular ve akıcı okuma gibi temel Türkçe dersi kavramlarına yönelik bilgileri, açık uçlu sorular ve görüşme tekniği ile toplanmıştır. Öğretmen adaylarına örnek bir resimli kitap okunmuş ve bu kitaba yönelik sorular hazırlamaları istenmiştir. Adayların soruları da analiz edilerek soru sorma beceri durumlarına bakılmıştır. Daha sonra öğretmen adaylarının yanlış veya eksik oldukları kavramlarla ilgili öğretmenlik uygulaması teorik derslerinde haftalık olarak bilgilendirme toplantıları yapılmıştır. 4 haftalık teorik derslerde yapılan bilgilendirmeler sonrası öğretmen adayları öğretmenlik uygulaması kapsamında girdikleri sınıflarda kendi hazırladıkları resimli kitap okuma ve anlamaya yönelik ders planları ile sınıf içinde resimli bir kitap doğrultusunda bir ders gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın son aşamasında çalışmaya katılan tüm sınıf öğretmeni adayları kendi yaptıkları uygulamaları ve sınıf içinde kendi yaşadığı deneyimlerini çalışmadaki katılımcılar ile paylaşmışlardır. Çalışmanın sonucunda öğretmen adaylarının okuma kavramlarıyla ilgili, kaliteli bir resimli kitap seçme, resimli kitapla okuma etkinlik hazırlama gibi bazı kavramlarda yanlışları ve eksik bilgilerinin olduğu görülmüştür. Eksikler tamamlandıktan sonra kitapla uygulama yapmaları ise öğrencilerin eksik oldukları ve yapmaları gereken davranışları sınıf içinde kendi deneyimleri ile görmelerine olanak sağlamıştır. Sınıf öğretmeni adaylarına öğretmen olmadan önceki son yıllarında okuma gibi temel bir kavrama ait tüm bileşenler hakkında daha derinlemesine bilgi sahibi olmalarına ve sınıfta resimli kitap kullanımına yönelik dersler yürütmelerine daha çok fırsat verilmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Resimli Kitap, Öğretmen Adayı.

BİLSEM Tanılama Sürecine İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi

Deniz Görgülü^{1,*}, Nalan Tolğay¹ & Özden Ekinci¹

¹ Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

denizgorgulu87@gmail.com

Özet

Bu araştırma, BİLSEM tanılama sürecine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel desende yürütülen araştırmada 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya ili Karatay, Meram ve Selçuklu ilçelerinde görev yapan 15 öğretmenin görüşlerine yer verilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin BİLSEM tanılama sürecine ilişkin görüşleri metafor analizi ve içerik analizi ile betimlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin özel yeteneği en fazla mücevher metaforu ile açıklamaya çalıştıkları görülmüştür. Bunun yanında sınıf öğretmenleri özel yetenekli öğrencilerin yaşatlarından farklı niteliklere sahip olduklarını ifade etmişlerdir. BİLSEM tanılama süreciyle ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun 2021-2022 eğitim öğretim yılına ait BİLSEM öğrenci tanılama ve yerleştirme kılavuzunu incelediği tespit edilmiştir. Kılavuzun incelenmesinin ardından sınıf öğretmenlerinin öğrenci seçimi konusunda tereddüte düştükleri ortaya konmuştur. Bununla birlikte sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun BİLSEM tanılama süreciyle ilgili olarak velileri bilgilendirdikleri belirlenmiştir. Velilerin BİLSEM tanılama sürecine yoğun bir ilgi gösterdikleri ve kendi çocuklarının seçilmesi için çaba gösterdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca sınıf öğretmenleri öğrencilerinin BİLSEM tanılama sürecine öğrencilerin de yoğun bir ilgi gösterdiğini dile getirmişlerdir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin 2021-2022 eğitim öğretim yılında uygulanan BİLSEM tanılama sürecine genel anlamda olumlu yönde yaklaştığı ve alanında uzman kişiler tarafından bu sürecin desteklenmesinin faydalı olabileceği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: BİLSEM, Sınıf Öğretmeni, Tanılama.

Çocuklar için Sanat Eğitimi ve Sanat Eğitimi Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Emine Merve Uslu
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
merveuslu@comu.edu.tr

Özet

Sanat etkinlikleri çocukta yaratıcılığın gelişmesi ve tüm gelişim alanlarına katkı sağlayan çalışmalar arasında bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı çocuklara uygulanan sanat eğitimi ve bu kapsamdaki uygulamalara yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu Çanakkale il merkezinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında altı farklı okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmacı tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak araştırma verilerine ulaşılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Analizler sonucunda okul öncesinde sanat eğitiminde yer alan sanat etkinlikleri ile kazanılan beceriler belirlenmiştir. Sanat etkinliklerinin çocukların gelişim dönemlerine katkısına, sanat etkinliklerinin sınıf içi uygulamalarında dikkat edilmesi gereken hususlara, uygulama boyutunda yaşanan zorluklara, alınan önlemlere, uygulamalarda kullanılan materyallere, sanat etkinliklerine yönelik sınıf içi ve okul dışı hangi uygulamalara yer verildiğine ilişkin öğretmen görüşleri belirlenmiş; elde edilen veriler bu doğrultuda temalandırılmıştır. Analizler sonucunda, sanat etkinliklerinin çocukların yaratıcılık becerilerine olumlu katkı sağladığı belirlenmiştir. Sanat etkinliklerinin, iletişim ve eleştirel düşünme gibi sosyal ve bilişsel becerilerinin kazanımında büyük rolü olduğu ortaya çıkmıştır. Sanat çalışmaları kapsamındaki uygulamalarda materyal eksikliği ve uygulama ortamına ilişkin yetersizliklerin, sanat çalışmaları ile ilgili yaşanan olumsuzluklar olarak belirtildiği çalışmada; çalışmalara ön hazırlık yapılmasının ve farklı materyaller ile desteklenmesinin önemli olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Erken Çocukluk, Okul Dışı Öğrenme Ortamları.

İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerinin Karikatür Sanatı Aracılığıyla Geliştirilmesi

Dilek Karaçelik

Sınıf Öğretmenliği Şehit Pilot Üsteğmen Cemil Kaya İlkokulu

karacelikdilek@gmail.com

Özet

2019 yılının Mart ayında başlayan Covid19 virüsünün neden olduğu salgın sebebiyle ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada sosyal yaşamın kısıtlanması ve buna bağlı olarak yüz yüze eğitime belirli aralıklarla ya da çok uzun süre ara verildi. Ülkemizde 2020/2021 eğitim öğretim yılının Eylül ayında okul öncesi ve birinci sınıf öğrencileri ile yüz yüze eğitim başlarken diğer sınıflar ile uzaktan eğitim yapılmıştır. Yüz yüze eğitim yapılan süreçte birinci sınıflar ilk okuma yazma eğitimi almaya başlamış ancak 53 gün süren yüz yüze eğitim, uzaktan eğitim şeklinde devam etmiştir. Bu süreçte ilk okuma ve yazma süreçlerini uzaktan eğitim ile tamamlayan birinci sınıf öğrencileri okuma ve yazma becerisi edinmişlerdir. Balıkesir'in Bandırma ilçesinde bulunan bir ilkokulun ikinci sınıfında okuyan 23 öğrenci ile uygulama yapılan bu çalışmada, 2021/2022 eğitim öğretim yılında okullarda eğitimin yüz yüze başlaması ile ikinci sınıfa geçen bu öğrencilerin yazma becerilerinin olması gereken seviyede olmadığı görülmüştür. Öğrencilerin okuma becerileri ile yazma becerilerinin aynı oranda gelişmediği yapılan yazma çalışmaları çerçevesinde anlaşılmıştır. Öğrencilerin uzaktan eğitim gördükleri süreçte yazma becerilerinin öğretmen tarafından kontrol edilemeyeşi, evde öğrenci ile birlikte olan yetişkinlerin bu beceriye önem vermemesinin bu problemi ortaya çıkardığı düşünülmektedir. Tüm bu sebeplerle ilkokul öğrencilerinin öncelikli olarak yazma becerilerinin geliştirilmesi için öğrencileri eğlenceli bir süreçte karikatür çizimi ve bu çizimlerde kullanılan konuşma ve düşünme balonlarına yazılması gereken cümleler vasıtasıyla bu çalışmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin karikatür çizimlerine büyük ilgi gösterdikleri, yaptıkları çizimleri yazı yazarak konuşturmak ve düşündürmekten büyük zevk aldıkları gözlemlenmiştir. Çalışma süreci boyunca öğrencilerin çizimlerde kullandıkları cümleler öğretmen tarafından kontrol edilip geribildirimlerde bulunulmuştur. Süreç içerisinde öğrenciler yazı yazma kurallarını öğrenmeye başlamış, daha okunaklı, anlamlı ve güzel yazılar yazmaya başlamışlardır. Karikatür çizimleri sayesinde kalem tutma becerileri de gelişmiş ve aynı zamanda estetik değer kaygılarında da artış olmuştur. Mizahi düşünme biçimi, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerinin gerekliliğini esas alan karikatür sanatı ile öğrencilerin bu becerilerinde de gelişimin olduğu yaptıkları çizimlerinden ve yazdıkları cümlelerinden anlaşılmıştır. Karikatür sanatını ve yazma becerisini bir araya getiren bu çalışma ile öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilmiştir. İlkokuldan mezun olunana kadar geliştirilerek devam edilmesi planlanan bu çalışma ile öğrencilerin çok daha iyi seviyelere gelebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Karikatür, Yazma Becerileri.

Covid-19 Salgını ve Uzaktan Eğitim Süreci Hakkında Öğretmen Görüşleri: Bir Meta Sentez Çalışması

Ramazan Kaya ^{1,*} & Nihat Uyangör ²

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Balıkesir Üniversitesi

² Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Balıkesir Üniversitesi

ramazankaya.10@hotmail.com

Özet

31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan şehrinde nedeni tam olarak bilinmeyen, halk arasında hızla artan zatürre vakalarının bildirilmesi ve 11 Mart 2020'de Çin dışındaki vaka sayılarındaki hızlı artış sonucu Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi ilan edilmiştir. 15 Eylül 2021 tarihi itibarıyla farklı kıta ve ülkelerde tespit edilen Covid-19 vakaları 225 milyonu geçmiş, pandemi de ölü sayısı 4,5 milyon sınırını aşmıştır (WHO, 2021). Pandemi, başta eğitim kurumları olmak üzere tüm kurum ve kuruluşları çevrimiçi platformlara geçmeye zorlayarak işletmelerin, spor faaliyetlerinin ve okulların küresel çapta uzun süre kapalı kalmasına yol açmıştır (Adedoyin ve Soykan, 2020). Okulların kapanması dünya genelindeki okul çağındaki milyonlarca öğrenciyi etkilemiştir (Forbes, 2021). Dünya genelinde 168 milyon okul, pandemi nedeniyle neredeyse bir yıldan daha uzun süre kapalı kalmıştır (UNICEF, 2021). Türkiye'de bütün okulların 16 Mart 2020'den itibaren 30 Mart 2020 tarihine kadar 2 hafta süreyle tatil edilmesiyle başlayan kapanma süreci devamında bütün eğitim-öğretim dönemini kapsamıştır (MEB, 2021). Pandemi ile okulların kapanması ve uzaktan eğitime geçiş süreci hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin eğitim-öğretim süreçlerinde birtakım zorluklarla karşılaşmalarına yol açmıştır. Bu araştırma, 2019-2020 yılları arasında Covid-19 salgını nedeni ile Türkiye'de okulların tatil edilmesi ve uzaktan eğitime geçilmesi sürecinde farklı branşlardaki öğretmenlerin gerçekleştirdikleri uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini derlemek amacıyla yapılmıştır. Tematik içerik analizi (meta sentez) yöntemi ile yürütülen araştırmanın örneklemini, nitel araştırma yöntemleriyle çalışılmış ve uzaktan eğitim sürecine ilişkin öğretmen görüşlerini içeren 10 makale oluşturmaktadır. Çalışmada, uzaktan eğitim sürecinde yaşanan zorluklar, fırsatlar ve önerilere ilişkin öğretmen görüşleri analiz edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüş ve önerilerden elde edilen görüşler listelenmiştir. En çok anılan görüşler arasında canlı dersler esnasında öğrencilerin pasif kalması, isteksiz olma, yetersiz dönüt alma ve ölçme değerlendirme sisteminin sağlıklı bir şekilde olmayışı yer almaktadır. En göze çarpan önerinin uzaktan eğitim programlarının etkin kullanımına dair hizmetiçi eğitim verilmesi olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Uzaktan Eğitim, Öğretmen Görüşleri, Meta-Sentez.

Türkiye'de 2020-2022 Yılları Arasında Covid-19 Pandemi Sürecindeki Uzaktan Eğitimin Çeşitli Kademelerdeki Eğitimcilere Göre Değerlendirildiği Çalışmaların İncelenmesi

Tuğçe Yardım ^{1,*} & Salih Zeki Genç ¹
¹ Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
yardimtugce@gmail.com

Özet

Covid-19 salgını sebebiyle eğitimin aksamaması için yüz yüze eğitime alternatif olarak uzaktan eğitime geçilmesi eğitimcileri fark şekillerde etkilemiştir. Uzaktan eğitim sürecinde eğitimcilerin görüşlerinin önemi ve bu görüşler doğrultusunda atılacak adımlar eğitim sürecinin verimli hale getirilmesinde önem taşımaktadır. Çalışmada, Türkiye’de çeşitli kademelerde yer alan eğitimcilerin pandemi döneminde geçilen uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunlar ve uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin araştırıldığı 2020-2022 yılları arasında tamamlanan çalışmaların incelenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme kullanılmıştır. Hedeflenen araştırma konusuna ilişkin bilgilerin bulunduğu yazılı kaynakların analizini kapsayan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek 2018). Bu amaç doğrultusunda belirlenen tarih aralığında ve konu doğrultusunda, eğitim alanında literatürdeki çalışmalar Google Scholar arama motorunda “Covid-19 + uzaktan eğitim” kelimeleriyle ilk 50 sayfa taranmış ve incelenmiştir. Elde edilen makaleler doküman olarak değerlendirilmiştir.

Tamamlanan çalışmalar incelendiğinde, pandemi döneminde zorunlu olarak geçilen uzaktan eğitim sürecinin çeşitli kademelerdeki öğretmenleri ve okul yöneticilerini farklı şekillerde etkilediği, olumlu veya olumsuz farklı görüşlerin bulunduğu, avantaj veya dezavantajlarının farklı şekillerde ele alındığı, sistemle ilgili eksikliklerin dile getirildiği gözlenmiştir. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde; teknolojik sıkıntılar, internet problemi, fırsat eşitsizliği, öğrencilerle olan iletişim, derse katılım durumunun az olmasından dolayı okul yöneticilerinin baskısı altında kalma, kullanılan materyallerin değiştiğinin, öğrencilerde oluşabilecek akademik eksiklik kaygısına girdiklerinin, yüz yüze eğitim kadar etkili görmediklerinin, ölçme ve değerlendirme problemi yaşadıklarının, teknolojik imkanlar yönünden öğrencilerinin eşit şartlarda olmamasının, sistemi kullanma yetersizliklerinin, uygulamalı etkinliklerin yapılamaması, öğrencilerde ekran bağımlılığı oluşturması, velilerin uzaktan eğitim hakkında yetersiz kalması, öğretmen ve öğrenenlere ücretsiz ve aynı zamanda sınırsız internet desteğinin olmaması, içeriklerin yetersiz kalması, sosyalleşmeyi ve beraberinde motivasyonu düşürmesinin, sorumluluk bilincini düşürmesinin, teknoloji kullanım becerilerinin ve teknoloji okuryazarlığının düşük olmasının, özellikle ilkokul yaş grubu için uygun olmamasının, hizmetiçi eğitimlerin yetersiz bulunması gibi çeşitli problemler yaşadıklarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Doküman İnceleme, Eğitimciler, Uzaktan Eğitim.

Öğretmen, Veli ve Öğrencilerin Bakış Açısından 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı EBA TV Ortaokul İngilizce Dersleri

Sevinç Aytas^{1,*}, Ramazan Kaya¹ & Nihat Uyangör²

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Balıkesir Üniversitesi

² Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Balıkesir Üniversitesi
sevincaytas@gmail.com

Özet

Bütün dünyayı etkisi altına alan COVID19 salgın sürecinden en çok etkilenen alanların başında eğitim gelmektedir. Pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de süreçte uzaktan eğitime geçilmiş ancak bu durum avantajlı ve dezavantajlı gruplar arasındaki eşitsizlikleri daha da belirginleştirmiştir. Bu farkın bir nebze de olsa azaltılabilmesi için, Mart 2020’de yayın hayatına başlayan ve herkesin eğitime erişebilmesi için TRT-MEB işbirliğinde gerçekleştirilen EBA TV dersleri, 2020-2021 eğitim öğretim yılında içerikleri zenginleştirerek yayınlarına devam etmiştir. Ancak bu süreçte EBA TV derslerinin hedeflenen etkiyi ne düzeyde sağlayabildiği kesin olarak bilinmemektedir. Küreselleşen dünyada bir zorunluluk olan İngilizce öğrenme konusunda yaşanan zorluklara, pandemi süreci ile yenileri eklenmiş, alternatif bir çözüm olarak bu ders de EBA TV’deki yerini almıştır. Bu çalışmanın amacı, EBA TV Ortaokul İngilizce derslerinin; hazırlayan öğretmenler ve sahadaki öğretmenler ile takip eden öğrenci ve veliler tarafından nasıl değerlendirildiği ortaya koymak, bu sayede yapılan çalışmaya dair bir özeleştiri getirmek ve gelecekte EBA TV’nin devam etmesi halinde elde edilen bulguların ışığında daha nitelikli işler ortaya çıkarmaktır. Bu araştırma nitel araştırma desenlerinden iç içe geçmiş tek durum deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde, görüşme, odak grup görüşmesi ve gözlem yolu ile veri toplanmıştır. EBA TV Ortaokul İngilizce derslerinin değerlendirilmesi için görüşme yapılacak bireylerin seçiminde amaçlı örneklem tekniği kullanılmıştır. Araştırma, 2020-2021 Eğitim öğretim yılı EBA TV Ortaokul İngilizce derslerini hazırlama görevinde yer alan ekipten 10 İngilizce öğretmeni, sahada görevini yürüten 5 İngilizce öğretmeni, 4 veli ve 9 öğrenci ile yürütülmüştür. Verilerin analizinde, betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Kullanılan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile sahadaki öğretmen, veli ve öğrencilerle yapılan bireysel görüşmeler ve EBA TV Ortaokul İngilizce ekibinden 10 öğretmenle yapılan odak grup görüşmeler neticesinde sıklıkla dile getirilen görüşler listelenmiştir. Sahadaki öğretmenlerin rolü öğrencileri EBA TV İngilizce derslerini izlemeleri için yönlendirmek ve teşvik etmek olmalıdır. Öğrencilerin rolü, dersleri takip etmek, derslere hazır bir şekilde gelmek ve dikkatle dinlemek olmalıdır. Velilerin rolü, öğrencinin dersleri takip etmesi yönünde yönlendirmek ve sessiz bir ders ortamı sağlamak olmalıdır. EBA TV Ortaokul İngilizce derslerini sunan ekran yüzü öğretmenlerin yeterli olduğu görüşü bütün katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Derslerin süresi, öğrencilerin dikkat süresi ve TV üzerinden olması göz önüne alındığında yeterli bulunmuştur. Derslerde kullanılan materyallerin dikkat çekici ve etkili olduğu görüşü benimsenmiştir. Derslerin etkileşim açısından, TV üzerinden gerçekleştirilmesi sebebiyle yüzyüze ya da online dersler kadar etkileşimli olamadığı belirtilmiştir. EBA TV Ortaokul İngilizce derslerinin uzaktan eğitime katkısının, online derslere katılım sağlama imkanı olmayan öğrenciler için eğitimden kopmamaları; diğer öğrenciler için derse hazırlık ve tekrarın yanısıra İngilizce öğretmenleri açısından bir kaynak arşivi olduğu yönünde görüşler alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Öğretmen Görüşleri, EBA TV, İngilizce.

Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları: Balıkesir İli Örneği

Şeyma Atahan^{1,*} & Sevinç Mert Uyangör²

¹ Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

seymaatahan@gmail.com

Özet

Kasım 2019 yılında başlayan COVID-19 pandemisi ile tüm Dünya’ da yaşanan olumsuzluklar ülkemize de yansımış ve yaşantımızı birçok alanda etkilemiştir. Özellikle eğitim konusunda yaşanan karmaşa birçok öğrenciyi kötü yönde etkilemiş ve motivasyonlarının düşmesine neden olmuştur. Bu anlamda öğrencilerin onlara sağlanan uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik tutumlarını belirlemek karşılaşılan problemin çözümlerinde yol gösterici olabilir. Bu amaçla çalışma Nicel araştırma yaklaşımlarından tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Veriler; Kışla (2016) tarafından geliştirilen 5’li likert tipinde “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikten faydalanılmıştır. Araştırma bulgularından; ortaokul öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ortalama puanlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik ortaokul öğrencilerinin geliştirdikleri tutumlar doğrultusunda sistem düzenlemeleri yapılması faydalı olacaktır. Ayrıca öğrencilerin uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin farklı algıladıkları gözlemlenmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı, eğitim sürecini etkileyen pandemi sürecinde yürütülen uzaktan eğitim faaliyetlerinin; ortaokul öğrencilerinin penceresinden algılanış şeklinin ortaya konması ve bu açıdan yaşanan ve yaşanabilecek sorunlara öneriler sunabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Ortaokul Öğrencileri, Tarama Modeli.

Covid-19 Sürecinde Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Matematik Eğitiminde Yaşadığı Zorluklar ve Uzaktan Matematik Eğitiminden Beklentileri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Saadet Altınağaç
İlköğretim Matematik Öğretmenliği Meb Gazi Ortaokulu
saltinagac@gmail.com

Özet

Bu araştırma, Covid-19 salgını nedeniyle geçilen uzaktan eğitim sürecinin matematik eğitimi üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma Grubu Çanakkale il merkezinde bulunan çeşitli ortaokullarda farklı sınıf seviyelerinde öğrenim gören 10 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın deseni nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji olarak seçilmiş olup örneklem seçiminde kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde ilgili literatür taraması, araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, önemi ve temel kavramların tanımları, ikinci bölümde araştırmanın modeli, çalışma gurubunu, veri toplama araçlarını, elde edilen verilerin nasıl analiz edildiği ve sonuçların yorumlanmasını içeren eden yöntem bölümü; üçüncü bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar; dördüncü bölümde ise tartışma, sonuç ve öneriler ayrıca kaynakça ve ekler yer almaktadır. Araştırmanın bulgular ve yorumlar bölümünde katılımcıların verdiği bilgilere göre araştırmaya katılan katılımcıların uzaktan eğitime katılma ile ilgili herhangi bir fiziksel veya teknik engeli olmayan öğrenciler olduğu görülmektedir. Aynı zamanda velilerin çoğunluğu eğitim düzeyi yüksek ebeveynlerdir. Bu bildiride araştırmanın sonuçları içinde bulunan, katılımcıların uzaktan matematik eğitiminde yaşadıkları zorlukların matematik eğitimi üzerindeki etkileri ve arasındaki ilişki araştırılmıştır. Katılımcıların verdikleri cevaplar bir bütünlük içerisinde incelenmiş ve bu süreç boyunca yaşanan ve iki tema altında toplanan zorlukların, katılımcıların dersten beklentilerini olumsuz etkilediği görülmüştür. Katılımcıların verdikleri cevaplar zaman uzadıkça ve sorunlar devam ettikçe beklentilerinin düştüğünü göstermiştir. Süreç boyunca öğrencileri en çok teknik sorun olarak genel ağ bağlantı sorunları ve buna bağlı gelişen iletişim sorunları etkilemiştir. Sağlıklı iletişim tüm insanlar için gerekli olmakla birlikte okul çağında özellikle de ergenlik dönemindeki bu yaş grubu için çok önemlidir. Akademik başarının dışında sağlıklı bireyler olmaları için etkili iletişim kurmaları önemlidir. Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihi ile başlamış ve devam eden salgından yola çıkarak olası tüm senaryolar için özellikle sağlık ve eğitim alanlarında hazırlıklı olunması gerekmektedir. Özellikle matematik dersi için de alternatif eğitim seçenekleri geliştirilmelidir. Bu eğitim seçeneklerinin etkileşimli ve etkili iletişim ortamları olmalarına dikkat edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Matematik Eğitimi, Salgın Hastalık, Uzaktan Eğitim.

Çocuk Gelişimi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulamalı Derslere Karşı İlgil Düzeylerinin İncelenmesi

Fatma Çakır Aksungur

Çocuk Gelişimi Bölümü Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu

fatmacakir@nevsehir.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, Covid-19 döneminde, uzaktan eğitim ile uygulamalı derslerin işlenişinde öğrencilerin görüşlerine ulaşarak, uzaktan eğitim ile öğrencilere uygulama ortamı olmadan uygulamalı derslerin ne derece verildiği, öğrenci motivasyonlarının yüksek tutulup tutulmadığı, derslerin ne derece verimli işlendiğini incelemektir.

Araştırmanın yöntemi, tanımlayıcı araştırma tipidir. Araştırmanın evrenini, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde 2020-2021 eğitim öğretim yılında uzaktan öğrenim gören çocuk gelişimi öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma 100 katılımcı ile tamamlanmıştır (n=100). Araştırmaya başlamadan önce Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden etik kurul izni ve katılımcı bireylerden gerekli izin alınmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %97'si kız olup, katılımcıların ortalama yaş düzeyi ise; %70 oranında 20-21 yaş aralığı olduğu görülmüştür. Katılımcıların %69'u iç Anadolu bölgesinden olup, tüm bölgelerden katılımın sağlandığı görülmüştür. Gelir düzeyinin gelir-gidere denk %51, sağlık priminin ödeyemeyen %34, pandemi sürecinde maddi problem yaşayan aileler ise %90 olduğu belirtilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde %48 oranında öğrencilerin kendilerine ait bilgisayar vb. materyallerinin olmadığı ya da zaman zaman temin edebildiği, %33'ü kendilerine ait odalarının olmadığı, %19'u internet bağlantısının olmadığı, komşudan ya da yakınlarından temin ettiklerini belirtmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde, öğrencilerin uygulamalı derslere ilgi ve motivasyon düzeylerinin % 81 oranında iyi düzeyde olduğu fakat zaman zaman internet problemi yaşama, sınav kaygısı yaşama, uygulamalı derslerin yetersiz kalacağı korkusu, okulun uzayacağı korusunu yaşama gibi kaygı düzeylerinin arttığını belirtmiştir. Pandemi döneminde uzaktan eğitim sistemi ile derslerin verimliliği konusunda %51'i endişe duyduğunu, %37 'sinin ise bazen endişe duyduğunu belirtmiştir. Pandemi döneminde İnternet ve bilgisayar konusunda kısıtlı imkânların olması nedeniyle dersleri takip etmekte %39 unun güçlük yaşadığını, %39'un ise bazen güçlük yaşadığını, %31 'i uygulamalı derslerin uzaktan eğitimi sırasında teknolojiyi kullanmada yetersizlik, zorluk yaşadığını, %34'ü ise bazen yaşadığını belirtmiştir. Pandemi döneminde uygulamalı derslerin olumlu yanlarının olup olmaması konusunda öğrencilerin derslerin kayıta olması nedeniyle tekrar izlenebilme şansının olmasından, ekstra zaman ve maddi kaybın olmamasından dolayı faydalı yönlerinin de olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmanın sonucuna göre; Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin ilgilerinin, motivasyon düzeylerinin zaman zaman çeşitli kaygılar nedeniyle artsa da, genel itibariyle derslere ilginin yüksek ve yükseğe yakın olduğu söylenebilir. Fakat uzaktan eğitim sürecinde, katılımcıların yaşadığı en

büyük sorun olarak internet bağlantı probleminin olduğu, ayrıca uzaktan eğitimin ilk zamanlarında, sürecine karşı yaşadıkları adaptasyon sorununu kısa sürede atlattıkları söylenebilir. Üniversitelerde büyük oranda yüz yüze eğitime geçilmesine rağmen hibrit yöntemi uygulanan yerlerde öğrencilerin internet problemlerinin çözümüne yönelik çalışmaların oluşturulması ve bu süreçte öğrencilerdeki motivasyonun artırılmasına, ayrıca derslerde teknoloji kullanım başarılarının artmasına yönelik, bilgilendirme eğitimlerin ve faaliyetlerin artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Uygulamalı Ders, Araç Gereç Geliştirme.

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi Balıkesir-Karesi Örneği

Züleyha Telligöz

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Meb

zuleyhaonem@gmail.com

Özet

Çalışmanın amacı Balıkesir ili Karesi İlçesindeki ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerilerinin yaş, cinsiyet, anne babanın eğitim düzeyi, anne babanın hayatta olup olmaması, anne babanın evli olup olmaması, kardeş sayısı gibi değişkenler açısından incelenmesidir.

Araştırmanın istatistiksel verileri 2019 yılında yayınlanmış olan “İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı düşünme ve atılganlık düzeyleri arasındaki ilişki” adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır. Araştırma Balıkesir ili Karesi ilçesindeki ilkokullarda öğrenim gören 416 dördüncü sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Örneklem seçimi oransız küme örnekleme yöntemi ile yapılmıştır. Verilerin toplanmasında Ellis Paul Torrance tarafından geliştirilen Torrance Yaratıcı Düşünme Testi ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Uygulanan ölçekler sonucunda öğrencilerin yaratıcı düşünme becerileri şekilsel yaratıcılık, şekilsel akıcılık, şekilsel orijinallik ve zenginleştirme alt boyutlarında çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

İstatistiksel çözümlenmelerden önce, demografik değişkenler gruplandırılmış sonra öğrencilere uygulanan Torrance Yaratıcı Düşünme Testi puanlanmıştır. Ardından bilgisayar ortamında elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri gerçekleştirilmiştir. Örneklem içerisinde, normal dağılım özelliği göstermeyen ($n \leq 30$) gruplar için nonparametrik teknikler, normal dağılım özelliği gösteren dağılımlar için ise parametrik analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu bağlamda:

- TYDT toplam şekilsel yaratıcılık puanları ve alt boyutlarından aldıkları puanların anne ve babanın eğitim düzeyi ve yaş değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA),
- TYDT toplam şekilsel yaratıcılık puanları ve alt boyutlarından aldıkları puanların cinsiyet ve anne babanın evliliğinin devam edip etmemesi değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi,
- TYDT toplam şekilsel yaratıcılık puanları ve alt boyutlarından aldıkları puanların kardeş sayısı değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Kruskal Wallis-H testi,
- TYDT toplam şekilsel yaratıcılık puanları ve alt boyutlarından aldıkları puanların anne babalarının hayatta olup olmaması değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Mann Whitney-U testi uygulanmıştır.

İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin demografik özelliklerinden yaş değişkenine göre şekilsel yaratıcılıklarında, şekilsel akıcılık, şekilsel orijinallik ve zenginleştirme alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Anne babanın evli olup olmaması değişkenine göre zenginleştirme alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Cinsiyet değişkenine göre şekilsel yaratıcılıklarında, şekilsel akıcılık, şekilsel orijinallik ve zenginleştirme alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Anne babalarının hayatta olup

olmaması değişkenine göre şekilsel yaratıcılıklarında, şekilsel akıcılık, şekilsel orijinallik ve zenginleştirme alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Annenin eğitim düzeyine göre şekilsel yaratıcılıklarında, babanın eğitim düzeyine göre zenginleştirme alt boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuş, diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kardeş sayısına göre şekilsel yaratıcılıklarında, şekilsel akıcılık, şekilsel orijinallik ve zenginleştirme alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Düşünce, Yaratıcılık, Düşünme Becerileri.

Analoji ve Metafor Konularında 2010-2020 Yılları Arasında Yayımlanan Tezlerin Betimsel İçerik Analizi

Sevilay Şenol¹ & Seda Çavuş Güngören^{1,*}

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

scgungoren@comu.edu.tr

Özet

Analojiler; öğrenmede kavramsal değişimler sağlayarak soyut ve anlaşılması güç kavramların anlaşılmasını kolaylaştırır. Öğrencilere mevcut bilgilerini anlamada, düzenlemede, zihinde canlandırmada ve yeni edindikleri bilgilerini aktarmada yardım eder ve öğrencilerin hayal güçlerini geliştirir. Metaforlar ise bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması olarak, öğrenmeyi kolaylaştırır ve ilk kez karşılaşılan bilgi yapılarının zihinde hızlı bir şekilde özümlemesine katkı sağlar. Analoji ve metaforların eğitim sürecinde konuya uygun ve yeteri kadar kullanıldığında ders başarısının arttığı yapılan çalışmalar ile desteklenmiştir. Bu araştırma 2010-2020 yıllarında analoji ve metafor konularında yayımlanan tezlerin yıl, örneklem grubu, konu alanı, araştırma deseni ve veri toplama araçlarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda analoji alanında 38 tez ve metafor alanında ise 22 tez incelenmiştir. İncelenen tezlerde aranılan ölçütler: Ulusal Tez Merkezine kayıtlı olması, “Analoji” ve “Metafor” kavramlarını içermesi, 2010-2020 yılları arasında hazırlanmış olması, eğitim-öğretim alanında çalışılmış olması ve metafor çalışmalarının fen eğitimine yönelik olması olarak belirlenmiştir. Verilerin analizinde betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmış, frekans ve yüzdelik ifadeler ile veriler tablolastırılmıştır. Çalışma sürecinde tezlerin kapsamlarının belirlenmesi, konu alanlarının incelenmesi ve sonuçların geçerlik ve güvenilirliği için uzman görüşü alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre analoji ve metafor çalışmalarının 2015 yılından sonra arttığı gözlemlenmiştir. Analojilerin örneklem gruplarına bakıldığında ise en fazla örneklem grubu ortaokul en az örneklem grubunu ise lise grubu oluşturduğu tespit edilmiştir. Metaforlarında yine örneklem grupları benzerlik göstermiş ve ortaokul grubu ağırlıklı örneklem grubu olmuştur. Çalışmalara konu alanları açısından incelendiğinde analojilerde en çok konuyu fen bilimleri alanı oluşturulduğu, metaforlarda ise fen bilimleri başlığı altında en fazla sırası ile fizik, fen bilimleri ve biyoloji disiplinleri ile çalışıldığı belirlenmiştir. Analoji kavramı ile çalışan tezler için en fazla yarı deneysel desen en az ise deneme modeli ve dört gruplu deneysel desen, metaforlarda ise en fazla olgubilim deseni ile çalışıldığı gözlenmiştir. Analoji kavramı ile çalışan tezler için en fazla kullanılan veri toplama yöntemleri yarı yapılandırılmış görüşme ile doküman incelemesi, metaforlar için ise en fazla aracın metaforik algı ölçeği olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarının öğretmenlerin analoji ve metafor konulu çalışmalarını hangi konulara yöneltebileceği konusunda fikir vereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Analoji, Metafor, Betimsel İçerik Analizi, Lisansüstü Tezler.

Covid-19 Döneminde Yükseköğretimin Yönetimi: Çin, Hindistan, Filipin, Türkiye

Gülşah Akı

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

gulsahh.aki@gmail.com

Özet

Küresel bir salgın olan Covid-19 pandemisi, hayatın her alanında olduğu gibi eğitimi de derinden etkilemiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nden Avrupa'ya birçok hükümet tarafından kabul edilen ilk önlemlerden biri, bireyleri korurken virüsün yayılmasını önlemek için sosyal mesafe kuralını uygulayarak geleneksel yüz yüze öğrenme sistemini durdurmak olmuştur. Dolayısıyla Covid-19 pandemisi, yükseköğrenim üzerinde de büyük bir etki yaratmıştır. Uzaktan eğitim ile öğrenmeye başlangıçta kısa vadeli geçişin yaşanması, pandemi sonrasında gelişen uzaktan eğitim programlarının artması sonucunda pedagojide daha kalıcı bir değişikliğe yol açabilir. Bu nedenle bu çalışma, diğer eğitim araştırmacılarını, mevcut pandeminin tüm dünyadaki eğitim sistemlerinin işleyişini nasıl değiştirdiğine dair araştırma kanıtlarını belgelemeye ve üretmeye teşvik etmek amacı ile yapılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma modellerinden betimsel durum çalışması modelinden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, doküman incelemesi yolu ile toplanmıştır. Çalışma grubunu, amaçlı rasgele örnekleme yöntemi ile seçilen Covid-19 döneminde Çin, Hindistan, Filipin ve Türkiye yükseköğretimi hakkında yayımlanan çalışmalar oluşturmaktadır. Verilerin analiz sürecinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışma ile, salgının etkisinin bir ülkeden diğerine değişebildiği görülmüştür. Bu bulgudan yola çıkarak en çok risk altında olan ülkelerin yoksul ve gelişmekte olan ülkeler olduğunu söylemek mümkündür. Bunun dışında, öğretim üyelerinin bu süreçte araştırma yapmaya ve araştırma makaleleri yazmaya teşvik edildikleri; zayıf ağ bağlantılarına rağmen derse devam oranlarının yüzdeler olarak yüksek olmasına rağmen çok sayıda öğrencinin sunulan fırsatlardan yararlanamadıkları bilgisine erişilmiştir. Ayrıca, bazı üniversitelerin fiziksel ve psikolojik sağlık ve güvenliğin bu zorlu zamanlarda akademik kurumların odak noktası olması gerektiğini öne sürerek, yarıyılı kısa kesmeye ve bitirmeye bile karar verdikleri görülmüştür. Öğrencilere eğitim verilmesi açısından alternatif öğrenme etkinliklerinin, vaka çalışmalarının, ödevlerin ve diğer etkinliklerin çevrimiçi olarak yapılmasının yanı sıra, normal günlük rutinlerinin aniden bozulmasının neden olduğu aşırı stres nedeniyle psiko-sosyal rehberliğe ihtiyaç duyan öğrencilere ve öğretmenlere ücretsiz webinarların düzenlendiği belirlenmiştir. Elde edilen bulgulardan yola çıkarak, Covid-19 pandemisi, küresel olarak okulların kapanmasına neden olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerde başta sağlık olmak üzere toplumsal sorunlar konusunda farkındalık yaratmak üniversiteleri zorlamaktadır. Bu nedenle, gelecekte bulaşıcı hastalıkların bulaşmasını ve salgınını önlemek için okullarda çevresel hijyen bir öncelik olmalıdır. Öğrencilere bulaşıcı hastalıkların önlenmesi konusunda bilgi ve davranış uygulamaları kazandırılması da öğretilmelidir. Aynı zamanda, yükseköğretim fakültelerinin ve araştırmacılarının, Covid-19 pandemisinin ya da önümüzdeki yıllarda farklı virüslerin olası yayılmasının ortasında bile yükseköğretimde en iyi süreçleri belgelemek, kanıta dayalı uygulamaları artırmak ve öğrenci öğrenimini iyileştirmek için araştırma, değerlendirme ve stratejik planlama çabalarını birleştirmesi ve güçlendirmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Yükseköğretim, Yükseköğretimin Yönetimi, Uzaktan Eğitim.

Lisansüstü Öğrencilerinin Mesleki Kaygıları

Gökalp Sezen ^{1,*} & Mustafa Aydın Başar ²

¹ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
gklpsz96@gmail.com

Özet

Değişen dünya koşullarının, hızlı hayat akışının, çevreye uyum sağlamanın ve güçlüklerle baş edebilmenin neden olduğu durumlar bireylerde kaygıyı da beraberinde getirmektedir. Bireyin geçimini sağlayabilmesi için gerçekleştirdiği veya gelecekte gerçekleştirmek istediği mesleğine yönelik karşılaşabileceği zorluklar, stres yaratıcı durumlar ve belirsizlikler sonucu duyulan endişe mesleki kaygıyı doğurmaktadır. Lisansüstü öğrencileri bir yandan akademik basamakları birer birer çıkmak isterken bir yandan da mesleğine yönelik kaygılar ile başa çıkması gerekmektedir. Lisansüstü öğrencilerinin mesleki kaygılarına yönelik hiçbir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı lisansüstü eğitim öğrencilerinin mesleki kaygılarının açığa çıkarılmasına yönelik bir çalışmadır. Araştırma evrende bulunan anabilim dallarından küme örnekleme tekniğine bağlı olarak 2021-2022 öğretim yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde ki sağlık bilimleri, eğitim bilimleri, fen bilimleri ve sosyal bilimler anabilim dalları alt kümelerine göre örneklem alınmasına gidilmiş ve bu alt kümelerde bulunan 34 öğrenciye gönüllü olarak uygulanmıştır. Lisansüstü Öğrencilerinin Mesleki Kaygıları çalışması nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Lisansüstü öğrencilerine Google Forms üzerinden uygulanan yapılandırılmış görüşme formu bir meslekte çalışıyorum veya bir meslekte çalışmıyorum olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Görüşme formları toplanarak analiz edilmesinin sonucunda, görev merkezli kaygı, kişisel ve sosyal merkezli kaygı, meslektaş/uyum merkezli kaygı, toplum merkezli kaygı, ekonomi merkezli kaygı, işsizlik kaygısı ve mesleki gelecek/kariyer merkezli kaygı boyutlandırmaları yapılmıştır. Bu boyutlandırmalar doğrultusunda elde edilen verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek, Kaygı, Mesleki Kaygı, Lisansüstü Öğrencilerinin Mesleki Kaygıları.

Yükseköğretimde Aktif Öğrenme Kavramı ve Önemi

Muhammet İbrahim Akyürek
Eğitim Yönetimi Ankara Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi
i_akyurek56@hotmail.com

Özet

Katılımı genişletmek amaçlı yükseköğretimde aktif öğrenmenin etkin kılınması küresel bağlamda yükseköğretim kurumlarının gelişimini sağlayabilecektir. Bu bağlamda aktif öğrenme, birbirinden farklı çok sayıda ve birbirleriyle bağlantılı öğrenme stratejilerini kapsayan geniş bir kavramdır. Bu araştırmanın amacı, yükseköğretimde aktif öğrenme kavramına dikkat çekmek ve aktif öğrenmenin önemini belirlemektir.

Araştırma yöntemi olarak; nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan “literatür tarama yöntemi” esas alınmıştır. Literatür tarama yönteminde araştırma problemi alanında var olan yazılı kaynaklar (kitaplar, makaleler, bildiriler) ve çeşitli internet sitelerinde var olan bilgiler bir araya getirilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

Yükseköğretimde aktif öğrenme odaklı uygulamalar öğrenci merkezli süreçleri gerektirir. Öğrenci merkezli süreç ve ortamlar aracılığıyla yükseköğretimde uzmanlaşan bireylerin meslek hayatlarında başarılı olmaları sağlanabilir. Yükseköğretimde yaparak yaşayarak ve işbirliği odaklı öğrenme ortamları aracılığıyla öğrencilerin meslek dallarında profesyonelleşmelerine ve mesleklerini severek yapmalarına zemin hazırlayacaktır. Yükseköğretimde aktif öğrenme yoluyla öğrencilerin bilgiye ulaşım kullanmaları, üretmeleri ve geliştirmeleri sağlanır. Böylece iş hayatına atılan bireyler mesleklerinde, bilgi odaklı araştırma-geliştirme uygulamaları ve faaliyetleri yürütebilecektir. Yükseköğretimde aktif öğrenmenin önem ve gerekliliği ile çerçevesini tespit etmek amacıyla nicel, nitel (“görüşme gibi” farklı yöntemler aracılığıyla) ve karma araştırma yöntemleri esas alınarak farklı araştırmalar gerçekleştirilebilir

Anahtar Kelimeler: Aktif Öğrenme, Öğrenci, Yükseköğretim.

Yükseköğretimde Bir Program Modelleme Çalışması: Tarım Üniversiteleri

Seval Bircan Yıldız¹ & Ercan Kiraz^{2,*}

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ekirazmail@gmail.com

Özet

Bir program geliştirme çalışması dikkatli bir gözlem sürecinin ardından ihtiyaçların belirlenmesi ile başlar. Bugün ‘Türkiye’nin en temel ihtiyaçları nelerdir?’ sorusu kamuoyu anketlerinde sıklıkla tarımsal üretim, gıda tedariki ve ekonomik bağımsızlık olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun pek çok farklı nedeni olabileceği ve farklı disiplinlerin kendi uzmanlıkları kapsamında sorunu ele aldığı gerçeğinden yola çıkarak bir program geliştirme uzmanı gözüyle bakıldığında çözüm için kısa süreli tarımsal reformlar ya da politikalarla değil yükseköğretim programlarında yapılması gereken köklü değişimin gerekliliği kaçınılmaz hale gelmiştir. Türkiye’de yüksek öğretimde üniversitelerin genel anlamda birbirinin tekrarı şeklinde tek tipleşmesi farklı bir yükseköğretim anlayışı ve farklı üniversite kurgularını da gerekli kılmaktadır. Bu bağlamdan ele alındığında, bu çalışma birbirinden uzak gibi görünen ancak birçok ortak noktada kesişmeler olduğu düşünülen program geliştirme, yüksek öğretim ve Tarım üniversitelerinin kurgulanması ekseninde derinlemesine bir araştırma ve model önerisi sunmayı amaçlamaktadır.

Temel ekonomik faaliyetlerden biri olan tarımın, binlerce yılda geliştirilmiş bir program olduğunu göz ardı etmek insanın gelişimini ele alırken; ne için, neyi, nasıl, ne kadar öğrenmiş olduğuna dair zengin bir veri kaynağını gözden kaçırmak olacaktır. Çünkü program geliştirme; sadece eğitim alanının değil; sistematik, koordineli çalışma gerektiren, dinamizm ve plan gereksinimi olan hayatın pek çok alanında karşımıza çıkan bilimsel bir araştırma alanıdır. Tarım ve Orman Bakanlığı ile YÖK arasında imzalanan işbirliği protokolünde de sektörel eğitim kapsamında tarımda program geliştirme çalışmalarına vurgu yapılmaktadır.

Dünya; medeniyetlerinin tohumun etrafında ve tohuma göre koşullar yaratmak üzere kurulduğu insanlığın, yaşam alanlarını tarımsal özelliklere göre seçtiği ve bunun için matematiği, astrolojiyi, siyaseti ve ticareti geliştirdiği gerçeği çok kısa zaman önce Göbekli Tepe’de toprağın altında bekleyen kadim bir bilgi ile yeniden şekillendi. Toprağın üzerine hayat olarak çıkan tohum ve binlerce yılın gizemi ve bilgeliğini işleyen sistem olarak tarım karşımıza yeniden çıktı. Bu nedenle, Tarım eğitimini en iyi şekilde verebilmek adına nasıl bir üniversite ya da etkileşimli üniversiteler sistemi modellenebilir sorusu bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden gömülü teori işe koşularak yürütülmektedir. Veriler, ihtiyaç analizi aşamasında betimsel analiz ile yorumlanarak, ikinci aşamada ise katılımcılar olan program geliştirme uzmanları, yüksek öğretim konusunda çalışan uzmanlar, ziraat fakültelerinde çalışan akademisyenler ve tarım il-ilçe müdürlükleri uzman kadroları, kooperatif birlikleri yönetim kurulları ile derinlemesine görüşmeler yapılarak, sürekli açıklamalı analiz ile ele alınması hedeflenmektedir.

Bulguların analiz aşaması sonuçlandırıldıktan sonra Tarım Üniversiteleri Modelleri hem metin hem de görsel haritalamalar şeklinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Öğretim, Program Geliştirme, Tarım Üniversitesi.

Bir Avuç Doğa

Berrin Diker^{1,*} & Hande Baş²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Hacıhüseyin İlkokulu

² Okul Öncesi Öğretmenliği Bandırma Zübeyde Hanım Anaokulu
oykumdogac@gmail.com

Özet

Doğada vakit geçirmek başlı başına bir eğitimidir ve çocukların kendi sınırlarını keşfetmelerine, zorlukların üstesinden gelmelerine, sosyalleşmelerine, doğaya saygı duymalarına, çevre bilinci kazanmalarına ve daha pek çok konuda gelişimlerine katkı sağlar. Okullarda sınırlı da olsa bu doğal ortamı sağlayarak çocukların gelişimine katkı sağlamak eğitimciler olarak en önemli görevlerimizden biridir. Bir Avuç Doğa özellikle pandemi dönemi ile daha da artan, çocukların ekran bağımlılığı ve buna bağlı oluşan gelişimsel ve davranışsal problemlerin çözümünün doğada olduğu fikrinden yola çıkmış ve bu doğrultuda başlatılmış bir e-Twinning projesidir.

Bir Avuç Doğa projesi Türkiye'nin farklı illerinden 6 ortak ile gerçekleştirilmiş ulusal bir projedir. Proje 4-6 yaş grubu öğrencilerle 2020-2021 eğitim öğretim yılı Ocak ayında başlamış Mayıs ayında sonlandırılmıştır. Proje öncesinde öğretmenlere, öğrencilere ve ailelere doğaya karşı tutum ve davranışlarını ölçmeye yönelik sorulardan oluşan ön-test uygulanmıştır. Proje çocukların doğada zaman geçirme, doğaya ait olduğunu hissetme, doğaya saygı duyma ve doğayı korumak için sorumluluk alma becerilerini geliştirmeye yönelik bir dizi etkinliği, farklı sanat dalları ile fen, doğa, dil ve yaratıcı düşünme gibi çoklu disiplinli bir yaklaşımla ele almıştır. Bunu yaparken de web tabanlı, proje tabanlı, oyun tabanlı ve doğa temelli öğrenme yöntemleri temel alınmıştır. Aynı zamanda proje süresince öğretmenlerin de kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak seminer ve atölye çalışmaları düzenlenmiş, ailelerin de benzer atölye çalışmalarına aktif katılımları sağlanmıştır. Uzaktan eğitim sürecine denk gelen dönemde de online webinarlar ile çalışmalar sürdürülmüştür.

Proje sonunda öğretmen, öğrenci ve ailelere sönstest uygulanmış ve önstest sönstest analizleri yapılmıştır. Buna göre çocukların doğaya karşı sorumluluk alma, atıklarımızı değerlendirmeye yönelik duyarlılık gösterme, doğadaki canlılara yardım etme, doğada zaman geçirme gibi pek çok kazanımda olumlu gelişmeler gösterdiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklerinde doğa temelli çalışmalara yer verme ve BT araçlarını kullanma oranlarında artış, proje ortakları ile yapılan ekip çalışması ve bilgi paylaşımı sonucunda da mesleki doyum sağladıkları görülmüştür. Ailelerin de doğaya karşı duyarlılıkları ve çocukları ile birlikte kaliteli zaman geçirmelerine olumlu katkı sağlanmıştır. Ayrıca öğretmen, öğrenci ve veli değerlendirmelerinde de projede bulunmaktan duyulan mutluluk ve projenin doğa bilincini artırmasından duyulan memnuniyet dile getirilmiştir.

Bu proje çocukların doğa bilincini artırmaya katkı sağlanmıştır. Özellikle okul öncesi dönemde uygulanacak doğa projeleri çocukların ilerleyen dönemlerde de doğaya karşı duyarlı olmalarına ve bu konuda sorumluluk alıp harekete geçmelerine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Doğa Projesi, eTwinning.

Doğaya Sarılalım

Cansu Deniz Ekmekçi
Okul Öncesi Gönen Şehit Cengiz Topel Anaokulu
cansudeniz1907@gmail.com

Özet

Bu projenin amacı 3-6 yaş grubu çocuklara doğa sevgisi, geri dönüşüm bilinci, suyun önemi kısacası tüm doğanın bizim için önemli olduğu konusunda farkındalık kazandırmaktır. Proje sonunda çocukların doğayı tehdit eden tüm etkenlere karşı gönüllü olarak mücadele edecekleri umut edilmektedir.

Projemizde okulöncesi eğitim alanlarının her birine değinerek disiplinler arası bir program yürüttük. Proje başlangıcında öğrencilerimize ve ailelerine ön test uyguladık. Öntest sonucunda ihtiyaçları belirleyerek gerçekleştireceğimiz etkinliklere karar verdik. Etkinliklerde öğrencilerimiz drama yöntemi ile enerji polisi olup tasarruf yapmayı öğrendiler. Bunun yanında doğa yürüyüşleri, sokak hayvanlarını besleme, böcek oteli, kuş yemliği gibi birçok etkinlik ile araştırma, inceleme, gözlem yaparak doğa bilinci kazandılar. Doğaya olan sevgilerini dile getirmek üzere öğrencilerimizle bir de şarkı yazdık. Şarkının oluşturulması sırasında farklı okullardaki öğrenciler katkı sağladı. Doğada yaptığımız etkinlikler sırasında hep birlikte şarkımızı seslendirdik. Projemizin diğer önemli bir ayağı da teknoloji kullanımıydı. Bu aşamada öğrencilerimiz teknolojiyi kullanmayı öğrensinler diye her ay en az 1 tane web2 aracı kullanmalarına oyun tabanlı öğrenme yöntemiyle rehberlik ettik. Diğer şehirlerdeki ortaklarımız ile sürekli iletişim halinde olarak öğrencilerimizin teknoloji kullanımlarına destek olduk. Ayrıca projemizde çeşitli uzmanları da davet ederek seminerler aracılığıyla öğrencilerimizin farklı kişilerden farklı bilgiler edinmelerine yardımcı olduk. Projemiz boyunca öğrencilerimiz lale gibi çeşitli çiçekler ve farklı meyveler dikme fırsatı buldular. Bakımlarıyla ilgili sorumluluk aldılar. Projemizin ayaklarından bir diğeri de geri dönüşüm konusuydu. Bu aşamada öğrencilerimiz doğadan topladıkları malzemeler ile çerçeve gibi çeşitli eşyalar yapmayı öğrenciler.

Proje sonunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere ayrı ayrı anketler yapıldı. Anket sonuçlarının analizine göre; proje için belirlediğimiz hedeflere ulaşıldığı görüldü. Ailelerden alınan bilgiler sonucunda öğrencilerimizin çevreye ve canlılara karşı daha duyarlı oldukları, sorunlardan korkmadan çözüm üretmeye çalıştıkları, iletişim kurma becerilerinin geliştiği, teknolojiyi daha etkin kullanmaya çalıştıkları, çevrelerine ve doğaya karşı daha meraklı oldukları yönünde geri bildirimler aldık. Ayrıca proje sonunda öğrencilerimizle birlikte “Doğayı Koruma Rehberi” oluşturduk.

Anahtar Kelimeler: Doğa Eğitimi, Geri Dönüşüm, Toprak, Su.

Fen Bilimleri Öğretmeni Adaylarının Doğa Temelli Eğitime İlişkin Görüşleri

Afra Acar ^{1,*} & Tugay Tutkun ²

¹ Eğitim Programları ve Öğretim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

acarafra857@gmail.com

Özet

Yaparak yaşayarak öğrenme temelli yapılandırmacı yaklaşım temelinde oluşturulan güncel Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın hedef ve kazanımları incelendiğinde araştıran, sorgulayan, problem çözebilen, işbirliğine yatkın, özgüvenli, teorik bilgi ve becerilerini uygulamaya ve ürüne dönüştürebilen fen okuyazarı bireyler yetiştirmenin ön plana çıktığı görülmektedir. Doğa temelli eğitim çoğunlukla sınıf dışı doğal ortamlarda gerçekleşmektedir. Bireyi merkeze alan bu yaklaşım öğrencilerin derslerde karşılaştıkları kavramların gerçek yaşantı içerisindeki karşılıklarını doğa içerisinde görerek, yaparak, yaşayarak öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Uluslararası alanyazında "outdoor education" ya da nature-based education" olarak karşılaştığımız doğa temelli eğitim kavramının Türkçe'ye bahçe eğitimi, okul dışı eğitim, sınıf dışı eğitim, çevre eğitimi, doğa eğitimi gibi başlıklara çevrildiği görülmektedir. Doğa temelli eğitim, amaçlanan kazanımların kapalı bir ortama bağlı kalmaksızın gözlem, inceleme, araştırma, geliştirme gibi uygulamaları çeşitli etkinlikler yolu ile kendilerinin deneyimleyerek öğrenmelerine olanak tanıyan bir yaklaşımdır. Özellikle soyut kavramların ve anlama güçlüklerinin çok olduğu fen bilimleri dersinde öğrenilen bilgilerin gerçekte ne anlama geldiğinin ve bilgilerin nasıl işleneceğinin farkında olmak anlamlı bir öğrenme sağlayabilmek için oldukça önemlidir. Bu bağlamda, doğa temelli eğitim yaklaşımının Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nın belirlenen amaçlarına ulaşmada, öğrencilerin derse yönelik olumlu tutumlarının gelişmesinde ve akademik başarılarının artmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, gelecekte Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nı uygulayacak olan öğretmen adaylarının doğa temelli eğitime yönelik bilgi ve görüşlerini belirlemek ve tanımlamaktır. Bu amaçla, araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden; örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasını ifade eden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırma verileri, çalışma grubunu oluşturan 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı bahar döneminde Çanakkale 18 Mart Üniversitesi'nin Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı'nda 4. Sınıfında öğrenim görmekte olan fen bilimleri öğretmeni adaylarından toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerin incelenmesinde betimsel analiz kullanılacak; veriler düzenlenerek belirlenmiş olan temalara göre sınıflandırılarak, katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntı yapılarak açıklanacak ve yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Doğa Temelli Eğitim, Fen Bilimleri, Öğretim, Fen Bilimleri Öğretmen Adayları.

Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarında Oyunlaştırma ve Hikâyeleştirme

Baki Dilek

Ar-Ge Aske Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü
bakidilek@gmail.com

Özet

Bu çalışmada oyunlaştırmaya ve hikâyeleştirmeye genel bir çerçeveden bakıldığında, hikâye bütünü içerisinde oyunlaştırmanın eğitsel ortamlardaki uygulamalarının doğurduğu olumlu ve olumsuz sonuçlarla karşılaşılmaktadır. Oyunlaştırmanın mekanikleri arasında; rozet, seviye, puan, lider tahtası, grafik, avatar, hediyeleşme, sanal eşyalar gibi bileşenler yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sınıf içinde kullanılmak üzere oyunlaştırmanın temel ilkeleri dikkate alınarak hazırlanan çevirim içi yazılımın oyunlaştırma açısından uygunluğunu uzman görüşlerine göre incelemektir. Bu kapsamda hikâye bütünü içerisinde oyunlaştırma fikrini bir sistemde kullanmak için uygulanabilecek tasarım adımları ve oyunlaştırmanın başarılı şekilde kullanıldığı örnekler incelenmiştir. Ayrıca oyunlaştırmayı öğrenme ortamlarında kullanmak için geliştirilen araçlara yer verilmiştir. Bu araçlar, oyunlaştırmaya özel araçlar, oyunlaştırma eklentilerine sahip ya da oyunlaştırmaya özel geliştirilmiş öğrenme yönetim sistemleri ve dijital rozet geliştirme araçları olarak üç başlık altında ele alınmıştır. Sınıf içinde kullanılmak üzere oyunlaştırmanın temel ilkelerine göre hazırlanan ve bu araştırmanın ürünü olan bir çevrimiçi yazılım kullanılmıştır. Sınıf içi yazılımın, oyunlaştırma açısından uygunluğunu değerlendirmek amacıyla uzman görüşlerine dayalı bir kuramsal ölçek geliştirilmiş, elde edilen sonuçlar değerlendirilmiştir. Ölçek 30 maddelik 5'li likert formuna getirilerek son halini almış ve yazılımı değerlendirmek için 10 uzmandan görüş alınmıştır. Değerlendirmeler sonucunda ortalama puan ve cronbach alfa değerleri yorumlanmıştır. Cronbach alfa değerlerine bakıldığında ölçeğin güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Oyunlaştırma Tasarım Süreci ve Oyunlaştırma Modeli altında uzmanlara otuz madde iletilmiş ve değerlendirmeler sonucunda birbirini destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Oyunlaştırma tasarım ilkelerine göre geliştirilen sınıf içi platform değerlendirildiğinde başarılı bir sınıf içi yazılımın geliştirildiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyunlaştırma, Hikâyeleştirme, Avatar, Çevrimiçi Öğrenme.

Okul Bahçelerinin Düzenlenmesinde İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Görüşleri

Ergün Kaya ^{1,*} & Mustafa Aydın Başar ²

¹ Sınıf Öğretmeni Çanakkale Ticaret Borsası İlkokulu

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

ergun17@hotmail.com

Özet

Okul bahçelerinin düzenlenmesi, okulların ve öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetleri için oldukça önem arz etmektedir. Bu araştırma, Çanakkale ilinde öğrenim gören ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin okul bahçesi hakkındaki düşüncelerini irdelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nicel ve nitel boyutlarıyla ele alınan, karma araştırma yönteminin kullanıldığı ilişkisel tarama modelindedir. Örnekleme Çanakkale ilinden random olarak seçilen 12 ilkokulun 3. sınıf ve 12 ortaokulun 6. sınıf öğrencileri yer almaktadır. Araştırmada bu sınıflarda öğrenim gören toplam 414 öğrencinin boş bir kâğıda hayal ettikleri okul bahçesini çizmeleri istenmiş, görsel metin betimlemesi yapılarak çizimlerin analiz ve değerlendirme sonuçları tablolar eşliğinde gösterilmiştir. Araştırmada ilkokul ve ortaokul öğrencileri arasındaki çizimlere bakılarak alan değerlendirmeleri yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin çizimleri yedi alana ayrılmıştır. Alanlar içerisinde ise öğrenciler tarafından en fazla ağaçlar, futbol sahası, yüzme havuzu, basketbol sahası, salıncak, kantin, sağlık odası, oturma bankları, resimli duvarlar, çiçekli alan ve çim zemin çizimleri yapılmıştır. Bunların dışında az da olsa at binme yeri, buz pisti, okçuluk alanı, deprem makinesi, paintball alanı, telefon-tablet açma yeri, meyve suyu-süt çeşmesi, sera ve revir de yapılan farklı çizimlerden bazılarıdır. Okul bahçeleri, öğrencilerin öğrenim gördükleri okul seviyesine göre düzenlenmelidir. Bu düzenlemeler yapılırken de başta öğrenci görüşleri dikkate alınmalı; bölgedeki üniversite, belediye, sivil toplum kuruluşları ile iş birliğine gidilmelidir. Bölgenin sosyo-kültürel durumuna ve çevresel faktörlere göre düzenlemeler yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Okul Bahçesi, Öğrenci Çizimleri, İlkokul, Ortaokul.

Sivil Toplum Kuruluşlarında Hizmet Verenlerin Sosyal Girişimcilik Öncülleri: Çanakkale Örneği

Ayben Dergin^{1,*} & Mustafa Aydın Başar²

¹ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

aybendtaylan@gmail.com

Özet

Günümüz dünyası geçmiş yüzyıllardan çok da farklı olmayan bir biçimde salgın hastalıklar, iklim değişiklikleri, çevresel felaketler, ekonomik krizler ve savaş gibi birçok olumsuzlukla mücadele etmektedir. Toplumların bu sorunlarla mücadele etmesine yardımcı olan sivil toplum kuruluşları, toplumsal fayda ve sosyal değer oluşturmayı hedefleyen sosyal girişimlerle ortak özellikler taşımaktadır. Bu araştırma toplum yararına yardım faaliyetlerinde bulunan sivil toplum kuruluşlarından derneklere ait üyelerin sosyal girişimcilik niyet öncüllerinin düzey tespitini yapmayı amaçlamıştır.

Araştırma evreni Çanakkale ilinde faaliyet gösteren eğitim, araştırma, çevre, hayvanları koruma, insani yardım, kültür sanat ve turizm, sağlık ve spor, düşünce temelli ve dini hizmetlerin gerçekleştirilmesine yönelik dernek üyelerinden oluşmuştur. Araştırmada katılımcıların cinsiyet, dernekteki görev yeri ve derneklerin faaliyet alanına göre sosyal girişimcilik niyetlerinin düzeyi belirlenmiştir.

Araştırmada sosyal girişimcilik niyet öncüllerini belirlemek amacıyla Hockerts' in 2015 yılında geliştirdiği ve Akar'ın 2020 yılında Türkçe 'ye uyarladığı sosyal girişimcilik öncülleri ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin son bölümü toplanma aşamasındadır. Elde edilen veriler uygun istatistiksel tekniklerle analiz edilecek ve bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşları, Sosyal Girişimcilik, Sosyal Girişimcilik Niyet Öncülleri.

Bir Kentin Tarihinde Eğitim Kurumlarının Toplumsal Barışa Etkisi: Ayvalık Sakarya Ortaokulu

Perihan Filiz

İşletme Öğretmenliği ve Tarih Mezunu Ayvalık Sakarya Ortaokulu
perihanfiliz1712@gmail.com

Özet

19. yy'da nüfusunun tamamı Rumlardan oluşan, Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlıların işgali altında olan Ayvalık, 15 Eylül 1922'de Türk yönetimine girmiştir. Lozan antlaşması gereği Rumlar Yunanistan'a, Türkler ise Türkiye'ye getirilmiştir. Ayvalık'a Girit, Midilli ve Makedonya'dan gelen mübadillerin birbirleri ile sürekli çatışma içinde oldukları, Türkçe bilmedikleri, özellikle Girit'ten gelenlerin 1944'e kadar Türkçe konuşamadıkları kayıtlarda mevcuttur. Eğitim, çağdaşlaşmak ve gelişmek isteyen bir toplum için en önemli araç olup, toplumsal dönüşümün yegâne anahtarı.

Bu çalışmanın amacı, Sakarya Ortaokulu'nun toplumsal birlik ve beraberliğe katkısı, tarihsel süreçte üstlendiği misyon ve isim değişimi incelenecektir.

Bu çalışmada literatür ve arşiv taraması, sözlü tarih(mülakat), yöntemleri kullanılmıştır.

Literatür taraması sonucunda Mübadele sonrası farklı yer ve kültürlerden gelen Ayvalık halkı eğitim kurumları vasıtası ile birlik ve beraberlikleri inşa edilmiştir. Bu birlik ve beraberliğin inşa edilmesinde ön plana çıkan isim Dr. Fazıl Doğan'dır. Ayvalık'ın ilk ortaokulu olarak kurulmuştur. Öğretmenler yurt dışında üniversite eğitimi görmüşlerdir.

Tüm okulların emekli öğretmenleri ve mezunları ile mülakat yapılması, fotoğrafların arşivlenmesi, okul tarihçesi kitapçıkları oluşturulması, Dr. Fazıl Doğan hakkında araştırma yapılması önerilir.

Sonuçta, bu çalışmanın önemi eğitim kurumları ve öğretmenin görevinin milli birlik ve bütünlüğü sağlamadaki rolünü ortaya koymasındadır. 1923'te farklı kültürlerden gelen Ayvalık halkının eğitim ile kaynaştırılarak, birlik ve beraberlik içinde yaşamaları sağlanmıştır. Ayvalık'ın ilk ortaokulu olarak açılan okul, yetim ve öksüz çocukları sahiplenerek, bireylerin ve toplumun üretkenliğine ve çağdaşlaşmasına katkıda bulunmuş, üretkenliğin verdiği haz ile toplumsal barışı, inşa etmiştir. Farklı yerlerden gelen Ayvalık halkı, kendi aralarında toplumsal uzlaşmayı, yeni bir hayat ve düzen kurma mücadelesinin üstesinden başarıyla gelmiş, Cumhuriyetin değerlerine sıkı sıkıya bağlı örnek bir ilçe olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih, Ayvalık, Eğitim, Sakarya Ortaokulu.

Kadına Yönelik Şiddet Konulu Yapılmış Araştırma ve Alınan Tedbirler Üzerine Eleştirel Bir Bakış

Cafer Karaman
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği MEB
karamancafer36@gmail.com

Özet

Şiddet insan yaşamının her alanında görülebilen ve dünyada giderek artan önemli bir toplum sağlığı sorunudur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması” durumu olarak tanımlamaktadır. Şiddetin en yaygın görülen biçimi erkeğin kadına ve çocuğa karşı uyguladığı aile içi şiddettir (Güneri, 1996).

Türkçeye Arapçadan geçmiş olan şiddet (violence) kelimesi, bir şeyde gücü ve kuvveti vurgulayan anlamına gelen “şedde” fiilinden türemiştir (Öztürk,2010). Aile içi şiddet; aile içerisinde birinin diğerine fiziksel zarar verme, küçümseme, önemsememe, ihmal etme amaçlı olanından tokat atma ile başlayıp öldürmeye kadar varabilen sonuçlarıyla toplumsal bir fenomendir (Yıldırım,1998).

Batı dillerinde şiddet kavramının tam bir eş anlamlısı olarak kullanılan kavram ise, bozmak, çiğnemek, tutmamak, ihlal etmek, ayrıca saygı gösterilmesi ve dokunulmaması gereken bir şeyi kırıp açmak, kirlilemek, ırzına geçmek, tecavüz etmek anlamlarına gelen violate fiilinden türeyen zor, şiddet, sertlik, cebir hareketlerdeki veya davranışlardaki aşırı güçlülük, zorbalık ve tecavüz anlamlarında kullanılan violence sözcüğüdür. Sıfat hali ise sert, kırıcı, hırçın, zorlu anlamlarına gelen violent sözcüğüdür. Ancak şiddet kavramı içinde birkaç farklı kavramı barındıran oldukça kapsayıcı ve geniş bir kavramdır. Şiddet kavramının içinde barındırdığı en önemli kavram saldırganlık kavramıdır.(Öztürk,2019)

Şiddete ilişkin en kapsamlı, interdisipliner tanım Yves Michaud'a aittir. “Bir karşılıklı ilişkiler ortamında taraflardan biri veya birkaçı doğrudan veya dolaylı, toplu veya dağınık olarak, diğerlerinin bir veya birkaçının bedensel bütünlüğüne veya törel (ahlaki/moral/manevi) bütünlüğüne veya mallarına veya simgesel ve sembolik-kültürel değerlerine, oranı ne olursa olsun zarar verecek şekilde uygulanırsa, orada şiddet vardır” (Öztürk,2019).

Kadına karşı şiddet, kadını korkutmak, aşağılamak, izole etmek, baskı yapmak, tehdit etmek veya yaralamak amacıyla fiziksel, cinsel, duygusal, ekonomik veya psikolojik eylemlerde bulunmak anlamına gelir. Kadına karşı şiddetin en yaygın, genellikle tekrarlanan ve sonuçları bakımından en ağır türü de aile içi şiddettir. Aile içi şiddet, kadının özel alandaki rolüne yönelen veya kadını özel alanda doğrudan veya dolaylı biçimde etkileme hedefi olan ve bu özel alan içerisinde uygulanan şiddettir (Coomaraswamy ,1997)

Bu araştırmada şiddet ve çeşitleri tanımlanmış, kadına yönelik şiddetin tarihsel gelişimi araştırılmış, çeşitli sosyal faktörlerin etkileri, şiddete karşı alınan tedbirler ve tüm bunların eğitimle ilişkisi incelenmiştir. Ancak alınan tüm tedbirlere rağmen kadına olan şiddetin artmasının sebepleri irdelenmiş, resmi ve sivil kurumların olaylar karşısındaki tutumların doküman incelemesi yapılarak eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Şiddetin Tanımı, Şiddetin Tarihçesi, Alınan Tedbirler, Önerilen Tedbirler.

Eğitim 5.0 ve Eğitimde Yeni Yönelimler

Volkan Ali Bozdemir
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Balıkesir Lisesi
volkanalibozdemir@hotmail.com

Özet

Teknolojik cihazlarda görülen hızlı değişim ve gelişim ile birlikte toplumsal yapı içerisinde bireylerin ihtiyaçları da değişmiş, bilgiye erişim yöntemi ve erişim hızı da teknolojik cihazların gelişimi ile orantılı bir şekilde eğitim-öğretim sürecini ciddi anlamda etkilemiştir. İnsan yaşamının her safhasında dijitalleşmeden bahsedilmeye başlandığı gibi eğitim ortamlarında da teknolojik gelişmelerle birlikte dijital anlamda önemli dönüşümlerin yaşanması kaçınılmaz hâle gelmiştir. İnsan hayatında ciddi değişimlere yol açan “Endüstri 4.0” kavramı yaşamın her alanında yeni sistemler ve yaklaşım tarzları ortaya çıkardığı gibi, bilgi ve beceri yönetimleri üzerinde de önemli derecede etki göstermiştir. Literatür incelendiğinde Endüstri 4.0 başta olmak üzere, Sağlık 4.0, Çevre 4.0, Su 4.0, Lojistik 4.0 ve Eğitim 4.0 gibi kavramlarla sıkça rastlamak mümkündür. Eğitim 4.0 olarak bilinen kavram kapsamında teknolojik gelişmeler ile eğitim sistemleri bütünleşmiş, eğitim-öğretim programları da inovasyon ağırlıklı bir yapıya bürünmeye başlamıştır. Bu çalışmada, Eğitimde dijitalleşme kavramı incelenerek, dünyada Eğitim 5.0’a geçiş sürecinde, Eğitim 1.0’dan Eğitim 4.0’a kadar yaşanan süreçteki dijital dönüşüme değinilmiş bu süreçte kullanılan uygulamalar incelenerek Türkiye’de eğitim teknolojileri alanındaki çalışmalar değerlendirilmiş ve dijital dönüşümdeki etkileri tartışılmıştır. Özellikle pandemi sürecinde yoğunlaşmaya başlayan eğitimde dijital hareketlilik kapsamında, eğitim kurumlarında uygulanan dijital girişimlere de yer verilmiştir. Çalışmanın amacı, dijitalleşmenin ön planda tutulduğu günümüz şartlarında eğitim teknolojilerinin gelişiminin incelenmesi, eğitimde dijitalleşme süreci ile ilgili olarak kullanılan araç-gereç ve uygulamaların değerlendirilerek Eğitim 5.0’a geçiş sürecinde dijital dönüşüm hedeflerinin gerçekleştirilmesi açısından yol gösterici olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Dijital Dönüşüm, Endüstri 4.0, Eğitim 5.0, İnovasyon.

Waldorf Eğitim Yaklaşımının Eğitim Sistemimize Uyarlanması

Özlem Kolay^{1,*}, Nimet Ayper², Sinem Somuncuoğlu Keskin³ & Nazife Durmaz³

¹ Sınıf Öğretmenliği Şehit Süleyman Bey İlkokulu

² Sınıf Öğretmenliği Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi

³ Sınıf Öğretmenliği Şehit Süleymanbey İlkokulu

ozlemkolay10@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada, ezberci eğitimden uzak, doğal ifade ortamı sunan, doğa ile iç içe yapıya sahip ve öğrencilerin bireysel ilgi alanlarını ve gereksinimlerini dikkate alan Waldorf yaklaşımının, MEB 2023 hedeflerine ulaşmak için uygulanması gereken sistemlerden biri olduğunun önemini ortaya koymaktadır.

Eğitim; öğrenciyi merkeze alan, yaparak yaşayarak öğretimin amaçlandığı temele dayanmalıdır. MEB 2023 hedefleri de bu temelin çerçevesinde oluşturulmuştur. Fakat halihazırda uygulanan sistem MEB 2023 hedefleri ile örtüşmemekte, bu nedenle alternatif eğitim sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Z ve Alfa kuşağı olan öğrencilerimizin küçük yaşta teknoloji ile tanıştıkları ve klasik eğitim sistemlerinden uzaklaştıkları bir gerçektir. Ayrıca öğrenciler, uygulanan merkezi sınavlarda ezbercilikten uzak olan yeni nesil sorulara maruz kalmaktadır. Eğitim sisteminin ezberci; seçme sınavlarının ise sadece bilgiyle çözülemeyen, bilginin yanında konunun özünü bilip, o konu hakkında mantık yürütülmesi gereken ve olabildiğince hayatın içinden örneklerle oluşturulan sorular olması sistemde tezatlık yaratmaktadır. Eğitim sistemindeki bu tezatlığı ortadan kaldıracak revizyon “Öğrenmek için tek bir en iyi yol yoktur.” ilkesiyle ortaya çıkmış ve “Herkes farklı şekilde öğrenir.” anlayışı ile şekillenmiş alternatif eğitim sistemleri ile gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada, bu sorunlara çözüm bulmak adına alternatif eğitim sistemlerinden olan Waldorf Okulları incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre 1919 yılında ortaya çıkan Waldorf yaklaşımı, Rudolf Steiner’in fikirlerinden doğmuştur. Waldorf okullarında eğitim alan çocukların hayal gücünün ve yaratıcılıklarının diğer çocuklara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Waldorf eğitim sisteminde ulaşılmak istenen amaç; hayatını hedeflediği amaçlarını gerçekleştirebilecek biçimde yönlendirebilen özgür insanlar geliştirmektir. Yaklaşık 100 yıllık geçmişe sahip olan, dünyada hızla yayılan Uluslararası Waldorf Okullarının mezunları istatistiklere göre lise bitirme ve üniversite giriş sınavlarında ülke ortalamaları seviyesinde veya üstünde başarıya sahiptirler. Türkiye’de 2017 yılı itibariyle popülerlik kazanan Waldorf Okulları uygulamalarını gerçekleştirmek üzere kurulmuş 4 adet dernek bulunmaktadır. Waldorf Pedagojisi eğitimleri sadece yetkili kurumlar tarafından verilen, belli bir saat eğitim almanın zorunlu olduğu eğitimlerdir. Waldorf Yaklaşımı ile donatılmış eğitimcilerin mentörlük yaptığı öğrencilerin hayatta başarıya ulaşamamaları imkansız görünmektedir.

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanabilmesinin yolu, bireyselleştirilmiş eğitim ile donatılmaktan geçmektedir. Bu donanımı sağlamaya çözüm olabilecek sistemlerden biri olan Waldorf Eğitim sistemi, MEB tarafından desteklenerek sayıca artırılmalı ve okullardaki uygulamalar konusunda öğretmenler için seminerler düzenlenmelidir. Doğa okulları olan Waldorf Okullarında uygulanan ölçme değerlendirme faaliyetleri eğitim sistemimize entegre edilmeli, yapılandırmacı eğitimin de temelinde olan “çocuğa görelilik” ilkesiyle birlikte uygulanmalıdır. Bu doğrultuda güncellenen sistemimiz;

bireysel farklılıkları gözeten, olumsuz rekabet ortamının oluşmasına ve öğrencilerin sınav stresine girmesine fırsat vermeyen, öğrencilerin kendi yanlış ve doğrularını görebilmelerine imkân sağlayan, süreç odaklı ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yer veren bir donanıma sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Eğitim, Waldrof, Doğa.

Eğitimde Yapay Zeka

İsmail Altıntaş
Bilgi İşlem Gönen İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
maxicoder@hotmail.com

Özet

Gelişimini sürekli olarak devam ettiren teknoloji, insan hayatında önemli etkileri olan internet, mobil cihazlar, akıllı aygıtlar gibi birçok teknolojik ürünü gündelik yaşama dahil etmiş, tüm bu teknolojik imkanlar zaman içerisinde eğitimde de kullanılır hale gelmiştir. Dünya genelinde yaşanan pandemi süreciyle birlikte uzaktan eğitim ve hibrit eğitim modelinin gündeme taşınması, teknolojik ürünlerin ve uzaktan eğitim uygulamalarının daha yoğun kullanılmasına neden olmuştur. Pandemi sonrası dönem için de bu durumun devam edeceği söylenebilir. Tüm bu teknoloji ürünlerini insanın kullanımına sunan bilim dünyası, son zamanlarda yapay zeka teknolojilerini de bir çok alanda kullanıma sunmaktadır. Diğer başka alanlarda olduğu gibi eğitim etkinlikleri içerisinde de kullanım alanı bulan yapay zeka uygulamalarının eğitim içerisinde zamanla çok daha fazla faydalanılacak özellikler ihtiva ettiği gözlemlenmektedir. Öyle ki, yapay zeka teknolojileri eğitimin bireyselleşmesi ile bireyin kendi kendini eğitime sürecinde önemli rol üstlenme, uygun zamanda doğru kaynaklara ulaşabilme imkanı sunma, baş döndürücü miktardaki bilgi yığınları arasında zayı olmanın önüne geçme gibi faydalarla öne çıkmaktadır. "Her çocuk özeldir" anlayışından yola çıkarak, hangi öğrenciye hangi bilginin hangi yöntemlerle öğretilebileceği hususlarında sunabileceği destek, öğretmenin etkililik ve verimlilik noktalarındaki başarısını önemli oranda artıracaktır. Eğitim-öğretim süreçlerine sunacağı doğrudan katkının yanı sıra eğitim yöneticilerine sunacağı bilgi yönetimi imkanları ile de yönetim süreçlerinde kendine önemli bir yer bulacaktır. Yapay zeka alanında yapılan başarılı projeler ve başarıyla kullanılan örnekler bu teknolojilere ilgiyi artırmakta, eğitim alanındaki yansımalarına dair çalışmalar da önem kazanmaktadır. Bu çalışma yapay zekanın eğitim alanında gerek günümüzdeki kullanımına dair örnekler sunması gerekse gelecekte üstlenebileceği rollere dair bir öngörü oluşturması açısından önemlidir.

Bu çalışmanın amacı yapay zeka teknolojileri ile ortaya çıkan uygulamaların sunduğu imkanlar ve fırsatlar ile artan bir ivmeyle gelişmeye devam eden bu teknolojinin neden olacağı yönelimleri ve eğilimleri eğitim bağlamında incelemektir. Bu çalışmada eğitim örgütlerinde yapay zeka uygulamalarının işe koşulması durumu sistematik bir alanyazın taraması yapılarak incelenmektedir. Yapay zeka uygulamalarının eğitim öğretim etkinliklerinin yanı sıra yönetim süreçleri bağlamında kullanımı da çalışmaya dahil edilmiştir. Alanyazın taraması ile incelenen çalışmalar doktora ve yüksek lisans tezleri, kitap bölümleri, hakemli dergilerde yayımlanmış makalelerden oluşmaktadır. Bu amaçla Google Akademik veritabanında ve Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde "Yapay Zeka", "Eğitimde Yapay Zeka" anahtar kelimeleri ile araştırma başlıklarında ve özetlerinde taramalar yapılmıştır. Uygun olduğu belirlenen çalışmalar tam metin olarak indirilerek çalışmaya dahil edilmiştir. Alanyazın taraması ile erişilen çalışmalar belli başlıklar altında kategorize edilmiş ve belirli bir sistematik dahilinde yorumlanmıştır. Çalışmanın bulguları ve sonuçları çalışma nihayete erdiğinde bildiride yer alacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Yapay Zeka, Eğitimde Yapay Zeka.

İklim Değişikliğine Farkındalık Oluşturma Çalışması: Bauhaus Okul Modeli

Melek Dinçer ^{1,*}, Nimet Ayper ², Nilüfer Kesgin ³ & Canan Balbay ⁴

¹ Türk Dili ve Edebiyatı Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi

² Sınıf Öğretmenliği Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi

³ Dilbilim Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi

⁴ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi
melekdincer@hotmail.com

Özet

Bu çalışma, küresel ölçekte sorun olan iklim değişikliğine farkındalık oluşturabilmek için eğitim içeriğine Bauhaus Okul Modeli yaklaşımının entegre edilmesinin önemini içermektedir.

21. Yüzyıl dünyasında insanın kaliteli yaşamını olumsuz etkileyen birçok unsur vardır. Bu unsurlar arasında hemen hemen tüm ülkelerin hassaslıkla üzerinde durduğu konu, iklim değişikliğidir. İklim değişikliği ile başa çıkma stratejileri ulusal değil, küresel bir strateji olmalıdır. Özellikle pandemi sonrası bu olumsuz etkiyi azaltmak için ABD ve Avrupa ülkelerinin sürdürülebilir büyüme hedeflerine hizmet ettikleri ve çevre dostu faaliyetlere daha çok önem verdikleri görülmektedir. Bu çerçevede, 2021 Haziran ayında gerçekleştirilen G7 zirvesinin ana gündem maddelerinden biri iklim değişikliği sorunu olmuştur. Ayrıca BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden olan nitelikli eğitim ve iklim eylemi, kaliteli yaşam için iç içe geçmeli ve bütünleşmelidir. Çalışmayı hazırlama ihtiyacı bu bütünleşme nasıl sağlanabilir sorusundan doğmuştur. Bu sorunun cevabını aradığımızda, çözüm yolu bizi Bauhaus Okul Modeline götürmüştür. Hedefimizi gerçekleştirmek için yeterli çıktılara sahip olan Bauhaus'un temelleri Almanya'da 19. yüzyılın sonlarında sanat ve tasarım eğitimindeki reformlarla atılmıştır. Bu eğitim modelini 21. Yüzyıl eğitim sistemine uyarladığımızda, doğaya sahip çıkan, üreten bireylerin yetişmesi sağlanabilecektir. Bahsi geçen modelin sisteme girmesi ile öğrenci ve öğretmenlerin birlikteliğinde projeler oluşturulması, üreticilerle yakın ilişkiler kurulması, eğitim programlarında endüstriyel üretim yöntemlerine yer verilmesi, sergi ve yayın faaliyetleriyle halka ulaşılması, böylece kitleler halinde doğaya dönüşün temellerinin atılması gerçekleştirilecektir. Doğa temelli bu eğitim ile öğrencilerin kendilerini tanımaları ve mavi gezegenlerinin değerini anlayıp onun sürdürülebilirliğini sağlamaları gerçekleşecektir. Bauhaus Okul Modeli, sanat ve doğayı iç içe kurgulayan, öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesi ve keşfetmesini sağlayan bir eğitim modelidir. Belirtmemiz gerekir ki Türkiye için eğitimin temellerinin atıldığı Köy Enstitüleri de Bauhaus yaklaşımına göre kurgulanmıştır. Tüm evrenin ilgi odağında olan iklim değişikliğine çare olabilmek için öncelikle eğitim kurumlarını bilinçlendirip, bu hususta revize uygulanmalıdır. Bu revizede geçmişte de eğitimin şekillenmesine çare olan eğitim modelinin uygulanması halinde; doğa, sanat, geri dönüşüm ve sürdürülebilirlik faaliyetleri ile iklim değişikliğine bilinç oluşturacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda eğitim kurumları bünyesinde iklim krizine dikkat çekmek adına atölyeler oluşturulmasının faydasının büyük olacağı düşünülmektedir. Bahsi geçen atölyelerde geri dönüşüm, ileri dönüşüm, yenilenebilir enerji kaynakları, su tasarrufu ve doğa konulu çalışmalar yürütülmesi halinde hem Bauhaus Modeli eğitim sistemine işlenmiş olacak hem de iklim değişikliğine farkındalık oluşturmak adına çalışmalar yapılması gerçekleştirilmiş olacaktır.

Bauhaus Eğitim Modelinin eğitim sistemine entegrasyonu ile doğaya duyarlı, çevresini koruyan, kaynaklarını verimli kullanan, sanat ile bilgiyi harmanlayabilen bireyler yetişebilecek ve tüm bunların sonucunda çalışmayı hazırlama amacımız olan iklim değişikliğine farkındalık gerçekleştirilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Bauhaus, Alternatif Eğitim.

Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Eğitime Yönelik Motivasyon Durumlarının Değerlendirilmesi

Emine Merve Uslu ^{1,*} & Fatih Mutlu Özbilen ²

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Çocuk Gelişimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
merveuslu@comu.edu.tr

Özet

Lisansüstü eğitim, lisans öğrenim sonrasında bireylerin gerek kendi alanlarında öğrenim görerek bilgi ve becerilerini artırma gerekse farklı bir alanda kendilerini geliştirebilmeleri konusunda akademik gelişimin artırılmasının hedeflendiği bir süreçtir. Bu nedenle mesleki yaşam ya da akademik açıdan çeşitli avantajlar sunan lisansüstü eğitimin alınması geleceğe daha nitelikli bir bakış açısıyla yaklaşabilmeye önemli görülmektedir. Ancak lisans eğitimi süresince öğretmen adaylarına yapılacak doğru bir rehberliğin yanında şüphesiz onların istek ve arzuları ile ilişkili olan; lisansüstü eğitime başlama konusunda harekete geçirmeyi ve bunu sürdürmeyi sağlayacak içsel bir faktör olan motivasyonun da ayrı bir önemi bulunmaktadır. Bu bağlamda daha ileriki yıllarda eğitimlerine nasıl bir yön vereceklerine ilişkin düşünceleri ve kendilerini bu alanda nasıl motive hissettiklerinin ortaya konulabilmesi için mevcut araştırmada öğretmen adaylarının lisansüstü eğitime yönelik motivasyon durumları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması desenine göre yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir örnekleme metodu ile belirlenmiş; 2021-2022 akademik yılının bahar döneminde Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'nın Türkçe ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümlerinin birinci sınıflarında öğrenim görmekte olan 48 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanan veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ulaşılan bulgular, kategori ve kodlarla ifade edilerek bunlarla ilişkili olarak yüzde ve frekans dağılımları tablolar halinde verilmektedir. Araştırmanın ilk bulgusuna göre çalışma grubundaki öğretmen adaylarının çoğunluğu lisansüstü eğitime devam etmeyi istememektedirler. Analiz süreci tamamlandığında diğer bulgular; tartışma, sonuç ve öneriler bölümleri de sıralanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü Eğitim, Motivasyon, Öğretmen Adayı.

Türkiye'de Mobil Öğrenmeyle İlgili Lisansüstü Tezlerin Eğilimleri

Yıldız Yıldız

İlköğretim Matematik Öğretmenliği Azapbaşı Şehit Hasan Basri Kayaaltı Ortaokulu
yldz_yldz_95@windowslive.com

Özet

Bireylerin istediği yer ve istediği zamanda mobil teknolojileri kullanarak öğrenme faaliyetlerini gerçekleştirilmesiyle mobil öğrenme kavramı ortaya çıkmış ve geleneksel eğitim ile başlayan eğitim süreci gelişim göstermiştir. Mobil öğrenmenin eğitim sürecinde yer almasıyla lisansüstü tezler de artış ve çeşitlilik göstermiştir. Son yıllarda mobil öğrenme ile ilgili lisansüstü tezlerinin sayısının artması ile birlikte bu araştırmaları inceleyen çalışmalara da ihtiyaç duyulmaya başlanılmıştır. Bu ihtiyaç nedeniyle gerçekleştirilen bu çalışmada Türkiye'de mobil öğrenme ile ilgili lisansüstü tezlerin eğilimlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla YÖK Ulusal Tez Merkezinde “mobil öğrenme” anahtar kelimesi ile tarama yapılmış ve 2005-2021 yılları arasında araştırmacının belirlemiş olduğu ölçüte uyan toplam 139 tez çalışmasına ulaşılmıştır. Veriler tez inceleme formu ile toplanmıştır. Elde edilen veriler ise tez türü, yayımlandığı yıl, yayın dili, enstitü, anabilim dalı, örneklem büyüklüğü, örneklem düzeyi, araştırma yöntemi, veri toplama yöntemi, analiz yöntemi, çalışmada kullanılan mobil teknolojiler, araştırılan konu değişkenlerine göre içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları analiz bittikten sonra istatistikler, grafikler ve tablolar şeklinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mobil Öğrenme, Mobil Teknolojiler, İçerik Analizi.

Öğrenci, Öğretmen ve Veli Açısından Okullardaki Rehberlik İhtiyaçları: Bir Karşılaştırma Çalışması

Merve Bilgiç

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Balıkesir İvrindi Korucu Yatılı Bölge Ortaokulu
gulserenderen@gmail.com

Özet

Okullardaki Rehberlik Hizmetleri öğrencilerin kişisel-sosyal, mesleki ve eğitsel açıdan durumlarını ortaya koymak ve ihtiyaçları doğrultusunda yeni programlar üretebilmek açısından oldukça önemlidir. Ancak, her okuldaki öğrencilerin, velilerin sosyo-ekonomik düzeylerindeki farklılıklar ve yaşanan coğrafya ile ilintili olarak nispeten öğretmenlerin beklenti düzeylerindeki farklılıklar okul rehberlik servislerinde uygulanan anketlerin farklı sonuçlara ulaşmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada amaçlanan; iki farklı ortaokulda uygulanan Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketinin öğrenciler, veliler ve öğretmenler açısından sonuçlarını karşılaştırmak ve rehberlik ihtiyaç beklentilerinin farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Araştırma incelemeye yönelik karşılaştırma türünde betimsel bir çalışmadır. Bu çalışma 2020-2021 eğitim öğretim yılında Sakarya ve Balıkesir'deki 2 farklı ortaokulda, 5., 6., 7. ve 8. sınıfta okuyan öğrenciler, velileri ve öğretmenlerinden “seçkisiz olmayan uygun örnekleme yöntemi” kullanılarak ulaşılan 127 öğrenci, 121 veli ve 31 öğretmenden elde edilen verilerle yapılmıştır. Örneklemedeki bu öğrenci, veli ve öğretmenlere Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketi uygulanmış her bir grup için anketteki sorulara verilen madde puanları belirlenmiştir. Verilerin analizinde t testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda iki farklı ildeki veliler arasında özellikle kişisel-sosyal rehberlik beklentileri açısından farklılıklar olduğu görülmektedir. Anlamlı farkın ortaya çıktığı on maddenin duygu farkındalığı, sorumluluğunu yerine getirme becerisi, karar verme becerisi, iletişim becerisi, çatışma çözme becerisi, stresle baş etme becerisi ve bağımlılığı önleme konularına değinilen maddeler olduğu söylenebilir. Bu sıralamayı verimli ders çalışma, zaman yönetimi ve motivasyonla ilgili konuların yer aldığı dört madde ile eğitsel rehberlik izlemektedir. Son olarak mesleki değerler ve kişisel özelliklere uygun meslek seçimi konulu iki madde ile mesleki rehberlik ihtiyaçları açısından iki okulun velileri arasında farklılık olduğu söylenebilir. Her iki okulun öğretmenleri arasında Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketinin Kişisel-Sosyal Rehberlik Alanına yönelik problem çözme becerisi, madde ve teknoloji bağımlılığı konularındaki üç maddesinde, Mesleki Rehberlik Alanına yönelik hedef belirleme konulu bir maddesinde ve Eğitsel Rehberlik Alanına yönelik Okul kuralları, Okul içi etkinlikler, Liselere Giriş Sınavı ve Rehberlik Hizmetlerinin Tanınması konulu dört maddesinde anlamlı bir fark çıkmıştır. Her iki okulun öğrencileri arasında ise Rehberlik İhtiyaçları Belirleme Anketi maddeleri açısından anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Rehberlik İhtiyaç Belirleme Anketi, Öğrenci, Veli, Öğretmen.

İlkokul Öğrencilerinin Öğrenme Süreçlerine Farklı Bir Bakış-Resfebenin Derslere Entegrasyonu İle Kalıcı Öğrenme

Kasım Kürşad Tunç
Sınıf Öğretmenliği Ercan Kıvrak İlkokulu Karesi/balıkesir
kktunc_80@hotmail.com

Özet

Resfebe, görsellerin, harflerin ya da sembollerin farklı şekillerde kullanılıp ipucu olarak verildiği ve bu ipuçlarından yola çıkılarak istenilen sözcük ya da sözcük gruplarının bulunmaya çalışıldığı eğlenceli bir zeka oyunudur. Özellikle ilkokul öğrencilerinin dikkat sürelerinin çok kısa süreleri kapsadığı göz önünde bulundurulduğunda, farklı öğrenme ortamlarının oluşturulması, yöntem ve tekniklerde çeşitliliğe gidilmesi öğrenme süreçlerini hem eğlenceli hale getirmekte hem de öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlamaktadır. İşte tam da bu noktada öğrenimde resfebenin rolü ortaya çıkmaktadır. Analitik düşünme, akıl yürütme, yaratıcılığı ortaya çıkarma, dikkat ve konsantrasyon gelişimi, resfebe ile kazanılan önemli beceriler arasındadır. Resfebe, zihnin farklı düşünme şekillerini ortaya çıkaran bir zeka oyunu olması nedeniyle öğrencilere, kavramların öğrenilmesinde kolaylık sağlarken aynı zamanda kelime dağarcıklarının da gelişimini destekler. Öğretim sürecinde hedeflenen kazanımlara ulaşabilmenin en etkili yolu öğrencilerin sürece aktif katılımlarından geçmektedir. Temeli akıl yürütme ve keşfetmeye dayanan resfebe ile öğrenciler, kavram ile uygulama arasında bir köprü kurup planlanan kazanımlara daha kolay ve akılda kalıcı şekilde ulaşabilmektedir. Bu sayede resfebe, eğitim alanında çalışan kişilerin kullanabilecekleri etkili bir araç haline gelecektir.

Bu çalışmanın amacı ilkokul öğrencilerinin öğrenim süreçlerinde karşılaştıkları bilgi ve kavramları resfebeyi kullanarak öğrenmelerini sağlamaktır. Çalışmaya öncelikle öğrencilerin resfebenin yöntem ve teknikleri öğretilerek başlanmış, verilen resfebelerin öğrenciler tarafından bulunması sağlanmıştır. Ardından farklı derslerde sorulan soruların cevapları resfebe yöntemi kullanılarak öğrencilerden istenmiştir. Başlangıçta öğrenciler resfebeleri bulmakta zorlansalar da farklı etkinlikler yapıldıkça öğrenmenin daha kalıcı, daha kolay ve eğlenceli olduğu gözlenmiştir. Ayrıca ilk zamanlarda öğrenciler sadece kendilerine gösterilen resfebeleri bulmaya çalışırken daha sonraki dönemlerde resfebe çizeri olarak kavramların resfebelerini kendileri oluşturmuşlardır. Böylece öğrencilerin yaratıcılıkları gelişirken, derslere olan ilgilerinde de artış gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Resfebe, Analitik Düşünme, Etkili Öğrenme, Aktif Katılım.

Babaların Evde Oyuna Katılımı ile Çocukların Oyun Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Özlem Dede

Okul Öncesi Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

ozlemguven5@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı erken çocukluk döneminde çocuğu olan babaların oyuna katılımı ile çocukların oyun eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkezinde resmi okullarda okula devam eden okul öncesi dönemde çocuğu olan 200 baba oluşturmuştur. Şu anda var olan bir durumun tespit edilmesine yönelik bir çalışma olduğu için araştırmada nicel yöntemlerden betimsel tarama modeli tercih edilmiştir. Veri toplama aracı olarak "Oyuna Katılım Ölçeği" (Işıkoğlu ve İvrendi,2008), "Oyuna Yönelik Görüşler Anketi" (Bora İvrendi ve Işıkoğlu,2008) ve "Çocuklarda Oyun Oynama Eğilimi Ölçeği" (Keleş ve Yurt, 2017) kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilmiş olan bulgu babaların oyun katılımının yüksek olduğunu ve oyunla ilgili görüşlerinin olumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Babaların oyunla ilgili olumlu görüşleri arttıkça çocuklarının oyunlarına katılımlarının da arttığı görülmektedir. Ayrıca babaların oyuna yönelik olumsuz görüşleri eğitim durumlarına göre farklılaşmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda babaların oyuna katılımı ile çocukların oyun eğilimleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde ilişki bulunduğu sonucu elde edilmiştir. Bu çalışmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda eğitim durumu düşük olan babaların oyuna yönelik olumsuz görüşleri konusunda desteklenmeleri önerisinde bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Evde Oyun, Oyun Eğilimi, Baba ve Oyun.

Örgütsel Değişim ile Örgütsel Depresyon Arasındaki İlişkinin Okul Boyutunda İncelenmesi

Ahmet Afacan^{1,*} & Nejat İra²

¹ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Yüksek Lisans Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

a.afacan@hotmail.com

Özet

Depresyon, günümüzde sadece bireylerin sağlığını değil, aynı zamanda örgütlerin sağlığını da tehdit etmektedir. Umutsuzluk, umursamazlık, vurdumduymazlık, tükenmişlik sonucu oluşabilecek depresyon, okullarımızın örgüt yapısına sirayet edip etmediği, varsa örgütsel depresyon yaşayan/yaşamayan okullarda görev yapan öğretmenlerin değişime olan direnç, inanç ve tutumları bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Örgütsel depresyon ile örgütsel değişim arasındaki ilişkiyi okul yapısı altında, okullarda görev yapan öğretmenlerin bakış açısıyla incelemeyi konu edinen bu araştırma elde ettiği bilgiler ışığında uygulayıcı ve araştırmacılara öneriler geliştirme gayesindedir. Okulların örgütsel depresyon seviyesi ve örgütsel değişime yönelik tutumlarının belirlenerek varsa yaşanan olumsuzlukların giderilmesi için literatür ışığında yeni bir yol belirlemek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Yeni bir okulda göreve başlayan öğretmen olduğunuzu düşünün. İlk gün Müdür ile görüşüyorsunuz ve size velilerin ne kadar ilgisiz olduğundan, bu çocukların “bir şey” ol(a)mayacağından, okula yeterince hazır gelmediklerinden, yeterince çalışmadıklarından, okulu bitirenlerin üst öğretim kurumlarına devam etmediklerinden bahsediyor. Öğretmenler odasına geçiyorsunuz, meslektaşlarınızın çabalarının boşa olduğunu, ne kadar gayret gösterirlerse gösterebilirler, öğrencilerin öğrenemediklerini, velilerin umursamazlıklarından yakındıklarına şahitlik ediyorsunuz. Daha ilk gününüz bu okulda; böyle bir durumda siz ne düşünür, ne hissedersiniz?

Yukarıda yer alan soruların yanıtını araştırmayı gaye edinen bu çalışma insan-örgüt yapısına yeni bir metafor geliştirme iddiasında olup bireye konulan psikolojik tanılarının, tedavilerin örgüte uyarlanıp uyarlanamayacağını örgütsel depresyon-örgütsel değişim ilişkisini temel alarak araştırmak ve yeni ve farklı bir çalışma alanı açmak niyetindedir.

Örgütler de zamanla insanlar gibi, ilerleyen süreçte başlangıçtaki kuruluş amaç, ilke ve heyecanlarından uzaklaşabilir. Örgütte bulunanlar arasında tükenmişlik yaşanabilir ve bu örgütü saran bir depresyon boyutuna dönüşebilir. Şevk ve coşku evresiyle başlayıp durağanlaşma, engelleme ve nihayetinde umursamazlık evresine varan örgütler görürüz.

Örgütlerin değişime olan duyarlılıkları, hızlı reaksiyon almaları ve zamana ve duruma uygun tepki göstermeleri özellikle son yaşanan pandemi döneminde bir kez daha gün yüzüne çıkmıştır. Örgütler çevrelerini etkileyen ve çevrelerinden etkilenen yapılar olup dünyanın gelişen düzenine uyum sağlayamamaları halinde durağan bir yapıya bürünürler.

Örgütsel depresyon alanında 2016 yılında 2 (iki) 2019, 2020 ve 2021 yıllarında birer olmak üzere bu zamana kadar 6 (altı) tez üretilmiş olup bunların üçü eğitim ve öğretim alanındadır. Örgütlerin çoğunun yakalanma tehlikesi bulunan “örgütsel depresyon” durumuyla ilgili literatürde bu zamana kadar az çalışmanın yapılmış olması, bu alanda yapılacak araştırmanın “örgütsel davranış” alanına katkı sağlayacağı, ilerleyen süreçte “örgütsel davranış”ın ele alacağı konular arasına girmesini sağlayabilecektir.

İletişim ve bilgi teknolojilerinde meydana gelen değişimlerden en çok etkilenen sektörlerden biri eğitimidir. Eğitim politikalarının görünürlüğünün ve uygulamasının sağlandığı okulların değişime olan inançları öğretmen ve yöneticilerin gösterecekleri tepkileri yahut değişime olan dirençleri son derece önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Depresyon, Değişim, Örgüt, Okul, İnanç, Direnç, Tepki, Umutsuzluk, Tükenmişlik.

Öğretmenlerin Okulda Stresle Baş Etme Yöntemleri

Mükerrem Ekmen

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Edremit Kadıköy Leman Akpınar Ortaokulu
mugeekmen@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Balıkesir İlinin Edremit İlçesinde bir Ortaokul'da görev yapan öğretmenlerin stresle başa çıkma yöntemlerini incelemektir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Veriler, betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Katılımcılar kolay örnekleme yoluyla seçilmiştir. Aynı okulda görev yapan 12 gönüllü öğretmenle yürütülmüştür. Katılımcılar 30-55 yaş arasında ve 8-28 arasında kıdeme sahip olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırma bulgularına göre; en çok okul idaresi ve öğrenci davranışlarının stres kaynağı olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin stresle baş etme yöntemlerinin bazılarını bilmedikleri, bunun yanında kendi yöntemleri ile stresle baş ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerinin tamamının, stres durumunda yardım almadıkları, kendi yöntemleri ile stresle baş ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışma sonunda öğretmenlerin stresle baş etme düzeylerinin orta seviyede olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin stresle baş edebilmelerini kolaylaştırmak için her okula bir rehber öğretmen görevlendirilerek, öğrenci ve öğretmenlere yönelik çalışmalar yapmaları sağlanmalıdır. Bu sayede öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonlarını artırarak, öğretmenlerin stres ile baş etmede daha başarılı olmaları sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Stres, Stresle Başa Çıkma Yöntemleri.

Öğretmen Motivasyonunu Etkileyen Yönetici Davranışlarıyla İlgili Öğretmen Görüşleri

Tuba Deniz Bozdemir
Sınıf Öğretmenliği Meb
tuba_d81@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada yöneticilerin sergiledikleri davranışların öğretmenin iş motivasyonunu etkilemedeki rolü belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmam nitel araştırmalarda kullanılan olgu bilim deseniyle yapılmıştır. Araştırma yapılırken katılan öğretmenlerin, motive edici yönetici davranışlarıyla ilgili deneyimlerinin, gözlemlerinin, duygu ve düşüncelerinin derinlemesine açığa çıkarmak hedeflenmiştir. Çalışma grubunu Balıkesir merkez ilçelerinden Altıeylül, Karesi ve daha küçük bir ilçe olan Kepsut'ta yer alan okul öncesi, ilk ve ortaokullarda görev yapan 27 öğretmen oluşturmuştur. Görüşme formu iki bölüm halinde hazırlanmıştır. Birinci bölüm öğretmenlerin demografik bilgilerini öğrenmeye yönelik, ikinci bölüm ise yöneticilerin öğretmenlerin iç ve dış motivasyon kaynaklarıyla iş performansını ne yönde etkilediğini sorguladığımız kısımdır. Görüşme formları dağıtılıp toplandıktan sonra bulgular bölümü için analiz yapılmıştır.

Araştırma sonunda, öğretmen motivasyonunun meslek hayatındaki başarı için gerekli olan bir unsur olduğu görülmektedir. Öğretmen motivasyonunu olumlu yada olumsuz yönde etkileyen en önemli faktör okul yöneticileridir. Takdir edilme ve ödüllendirme gibi dış motivasyonu artırıcı davranışlar öğretmenin iç motivasyonunu da desteklediğini ve bu davranışların öğretmen performansını olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İçsel Motivasyon, Dışsal Motivasyon, Performans, Öğretmen.

Eğlenerek Öğrenme "Türkçe"

Gamze Silahlı

Eğitim Programları ve Öğretim Balıkesir Üniversitesi

ggamzecoskun@hotmail.com

Özet

Teknolojinin hızlı gelişimi ve internetin yaygın kullanımı pek çok alanı olduğu gibi insan yaşamını da çok yönlü etkilemekte ve değiştirmektedir. Gelişen ve değişen dünyamızda biz öğretmenler de değişime uyum sağlamak ve yenilenmek zorundayız. “Sosyal Medya” özellikle gençlerimiz başta olmak üzere çoğu kişinin en fazla zaman harcadığı alanlardan birisidir. Bu gerekçeyle zamanı verimli kullanmak ve sosyal medyanın güzel yanlarından faydalanmak, eğitim öğretimi de sosyal medyaya dahil edebilmek için çalışmalar yapmak durumundayız. Sosyal medyanın öğrenen yaşamındaki etkisi düşünüldüğünde eğitim ortamlarını düzenleyen bir öğretmen olarak bu etkiye kayıtsız kalmayarak her yaş grubuna hitap eden bir instagram sayfası ile farklı yöntemler kullanarak paylaşımlar gerçekleştirmekteyim. Türkçe öğretimini zevkli kılmak, öğrencilere okul dışı ortamlarda da ulaşabilmek ve eğlenerek öğrenmeyi gerçekleştirebilmek adına yapılan bu uygulamada görsellerle ve müziklerle desteklenen videolar, kodlamalarla ve şifreleme yöntemi ile ders anlatımı ve anında dönüt alınabilen anket uygulamaları, sorular, web2 araçları ile hazırlanan uygulamalar ile sürdürülebilir çalışmalar bulunmaktadır. Bu uygulama öğrenenler için kalıcı ve zevkli bir öğrenme ortamı sağlamaktadır. Geleneksel eğitim anlayışından uzaklaşarak özellikle Z kuşağına hitap edecek çalışmalar, konu anlatımları ve anında dönüt alabilecekleri sorular ve etkinliklerle öğrenme kalıcı hale gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Yeni Nesil Öğrenme, Yenilikçi Yaklaşımlar, Lgsturkcegamzeogretmen.

Pandemi Sonrası Öğretim Elemanlarının Tükenmişliğini Belirleme Üzerine Bir İnceleme: Yabancı Diller Yüksekokulu Örneği

Semahat Aysu

School of Foreign Languages Tekirdağ Namık Kemal University

semahat-aysu@hotmail.com

Özet

Covid-19 pandemi süresince diğer bir deyişle yaklaşık bir buçuk yıl evde çevrimiçi ya da çevrimdışı olarak yabancı dil eğitim-öğretim faaliyetlerini yürüten öğretim elemanları 2021-2022 eğitim öğretim yılı itibari ile yeniden sınıflara döndüler. Ancak pandemi süresince evde kalmanın öğretim elemanları üzerinde olumsuz etkileri oldu. Bu yüzden, bu çalışma Türkiye’de bir devlet üniversitesinde Yabancı Diller Yüksekokulu’nda görev yapan yabancı dil öğretim elemanlarının tükenmişlik düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın verileri hem anket hem de yapılandırılmış görüşme soruları ile toplanmaktadır. Anketten elde edilen veriler SPSS 25 ile betimsel ve çıkarımsal istatistik yöntemleri ile analiz edilmektedir. Yapılandırılmış görüşme soruları ile içerik analizi yöntemi ile analiz edilmektedir. Çalışma sonucuna göre pandeminin öğretim elemanları üzerindeki etkileri şu şekilde sıralanabilir: Pandeminin halen devam ediyor olmasından dolayı öğretim elemanları tedirginliklerinin sürdüğü, tükenmişlik hislerinin belirgin olduğu, maske kullandıkları için sınıfta ders anlatırken zorlandıkları, sosyal mesafe ve hijyen nedeniyle öğrencilerle iletişimlerinin kısıtlandığı. Diğer taraftan öğretim elemanları öğrencilerle sınıfta yüz yüze iletişim halinde ders yapıyor olmanın önemini daha iyi anladıkları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Pandemi, Öğretim Elemanları, Yabancı Diller Yüksekokulu.

Not Only Stay but Also Play!

Özlem Şahin

İngilizce Öğretmenliği Edip Gürcün İlkokulu Altıeylül Balıkesir
ozlemsahindefne@gmail.com

Özet

Uluslararası bir eTwinning projesi olan, Not Only Stay But Also Play! Proje, Pandemi döneminde İngilizce derslerinde başarılı ilkokul öğrenimini desteklemeyi amaçlıyor.

Pandemi döneminde evde kalan öğrencilerin eğlenerek oynayarak İngilizce dil gelişimlerine katkıda bulunması amacıyla yürütülen bir yenilikçi öğrenme projesidir. Projede 7-11 yaş grubu öğrenciler yer almıştır. Proje İngilizce dilinde yürütülmüştür. Türkiye’den iki okul kurucu ortaktır. Projeye Türkiye’den on okul ve Finlandiya’dan bir; İtalya’dan bir; Yunanistan’dan 1 olmak üzere 13 öğretmen ve 169 öğrenci katılmıştır. 2021 Şubat ayında başlayarak 2021 Haziran ayında proje tamamlanmıştır.

Öğrencilere yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde dil becerisinin kullanıldığı, farklı web 2.0 araçlarından yararlanmanın öğretildiği, yabancı bir dil öğrenimine karşı olan önyargıyı kırmaya yönelik, yeni bir bakış açısı kazandıran bir proje yaptık. Projemizde yabancı dil öğretiminde proje tabanlı öğrenme, işbirlikçi öğrenme, disiplinler arası öğrenme yaklaşımları kullanılmıştır. Öğrencilere yabancı dil kazanımları CLIL yöntemi kullanılarak verilmiştir. Projede yer alan tüm etkinlikler İngilizce dersi müfredatına uygun olarak yürütülmüştür.

Tüm ortaklar proje süresince her ay ayrı bir konunun ele alındığı bir çalışma planında çalışmalarını yapmışlardır. Projenin her ortağı tüm etkinlikleri yerine getirmiştir. Yapılan etkinliklerle öğrencilerin İngilizce dilini geliştirmek, kelime dağarcıklarını ve konuşma becerilerini geliştirmek, İngilizceyi günlük yaşamlarında kullanmalarına teşvik etmek, dil bilgilerini gerçek hayata aktarmak, İngilizce şiir, şarkı öğrenmek, İngilizce dilinde yaratıcılıklarını geliştirmek, evde geçirdikleri vakitlerde öğretimi keyifli hale getirmek, öğrenciler ve öğretmenler arasında BİT kullanımını arttırmak hedeflenerek kazandırılmıştır.

Proje boyunca farklı zamanlarda öğrenci, öğretmen çevrimiçi toplantılar düzenlenmiştir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin buluşmalarıyla okullar arası iletişim ve etkileşim güçlü tutulmuştur. Proje başında, projeden beklentilerin neler olduğunu öğrenmeye yönelik anketler, proje sonunda proje çalışmalarını değerlendirmeye yönelik anketler hem öğretmenler hem öğrenciler hem de aileler için hazırlanmıştır. Bu değerlendirilmelere yönelik anket sonuçları somutlaştırılmıştır.

Proje sonunda öğrenciler, projede yer alan yabancı öğrenci ortaklarla, evde ailesiyle birlikte İngilizceyi kullanarak geliştirmişlerdir. Öğrencilerin evde mutlu ve üretken hissetmelerine yardımcı olunmuştur. Diğer ülkelerden çocuklarla birlikte iş birliği içinde çalışma fırsatı yakalaması sağlanmıştır. Kısıtlamayı faydaya çevirerek teknoloji bağımlılıklarını azaltarak onlar için yeni bir dünyayı keşfetme şansı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: eTwinning, İngilizce, Uluslararası, Proje.

2015-2022 Yılları Arasında Türkiye Bağlamında İngilizce Dili Eğitimi Üzerine Üretilen Doktora Tezlerinin İncelenmesi

Ayten Çokçalışkan^{1,*} & Sabriye Şener²

¹ İngilizce Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı

² İngilizce Öğretmenliği Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
aytencokcaliskan@hotmail.com

Özet

Yabancı dil eğitimi son yıllarda küresel olarak önem kazanmıştır. Günümüz dünyasında İngilizce, uluslararası kabul görmüş siyaset, ticaret ve bilim dili olarak kabul edilmektedir. Yabancı dil öğrenmenin yeniliklere ve gelişmelere açık olma, medya araçlarıyla yayın ve haberleri takip edebilme ve yabancı ülkelere daha kolay seyahat edebilme, daha iyi bir iş, daha yüksek maddi getiri ve sosyal statü gibi birçok faydası olduğu da bilinmektedir. Türkiye'de İngilizceye oldukça önem verilmesine ve İngilizcenin gelişimi için pek çok çalışmalar yapılmasına rağmen, yabancı dil eğitimi çok tartışılmakta, eleştirilmekte ve araştırılmaktadır. Öğrenciler, İngilizce öğretmenleri ve öğretim materyalleri etkileşimi bu sorunun bir kaynağı olarak da olarak görülebilir. İngilizce eğitimi alanında yapılan akademik araştırmalar, dilbilimcilere ve dil eğitimcilerine, dil öğretimi, öğrenimi ve dilin doğası konusunda yenilikçi, bilimsel keşiflere yol açan güncel bilimsel konular hakkında bilgi edinme fırsatı sunar. İngilizce eğitime yönelik bilgi birikimi yavaş da olsa bu birikimi hızlandırmanın yolu, bilim insanların birbirlerinden faydalanması ve aynı zamanda alanlarında bilimin ilerlemesine katkı sağlayan yeni gelişmeleri takip etmesinden geçmektedir. Türkiye'de İngilizce eğitime katkı sağlamak amacıyla Türkiye'deki üniversitelerin İngilizce eğitimi bölümlerinde birçok akademik çalışma ve lisansüstü tezler üretilmiştir. Ancak, Türkiye'de İngilizce eğitimi üzerine yapılan doktora tezlerindeki yönelimi ortaya koymak amacıyla yapılmış az sayıda araştırma olduğu söylenebilir. Bu araştırmada, alandaki söz konusu boşluğu doldurmak için 2015-2022 yılları arasında İngilizce öğretimi üzerine yapılan doktora çalışmalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma, literatürün sistematik bir incelemesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenme sürecinde bazı dahil etme kriterleri kullanılmıştır. Veriler doküman analizi tekniği ile toplanmıştır. Doküman analizi, bu çalışmada bir tez olan resmi yayınlar, raporlar, kayıtlar, anketlere açık uçlu cevaplar gibi yazılı dokümanların analizini içerir. Çalışma grubu, Yükseköğretim Kurulu'nun tez merkezinden anahtar kelimeler kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Tezler başlıklarına, anahtar kelimelerine ve çalışılan konulara göre konu alanları temaları altında gruplandırılmıştır. Bu çalışmada incelenen tüm tezlere, çalışmanın geçerliliği açısından bahsetmeye değer olan Yükseköğretim Kurulu tez merkezinden (tez.yok.gov.tr) online olarak erişilmiştir. Araştırma sonucunda çalışmaların konu alanları, problem ifadeleri ve öneriler konusunda bulgulara ulaşılmıştır. İngilizce öğretimi, yabancı dil öğrenme ve öğretme deneyimlerinin önemli bir parçasıdır ve bu alanda daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Öğretimi, Doktora Tezi, Doküman Analizi.

Matematik Eğitiminde İşbirlikli Öğrenme Örnekleri

Gökçen Sağıroğlu Ten
Matematik Vali Muammer Güler Sosyal Bilimler Lisesi
gokcenos@hotmail.com

Özet

Matematik dersinde iş birlikli öğrenme yöntemi kullanılarak yapılmış olan çalışmalarını derlemek, derslerinde bu yöntemi denemek isteyen öğretmenlere örnek çalışmalar sunabilmektedir.

Bu araştırma, derleme çalışmalarının alt deseninde sistematik derleme çalışmasıdır. Makale seçimi için kullanılan Dergipark veri tabanında arama gerçekleştirilirken toplu tarama şeklinde Türkçe dilde “İşbirlikli” anahtar sözcüğüyle tarama yapılmış, 197 araştırma makalesine ulaşılmış, bunlardan Matematik dersinde spesifik konu belirlenip uygulaması yapılmış olan 10 tanesi bu araştırmaya dahil edilmiştir. Belli bir Matematik konusu belirtilmeden sadece tutum, öğretmen-öğrenci görüşü gibi sonuçları inceleyen makaleler araştırmaya dahil edilmemiştir.

Makalelerin içeriğinde çalışmaların yapıldığı yerlerin Erzurum, Trabzon, Giresun, Kırıkkale, Eskişehir, Ankara, Afyon olduğu, sınıf seviyelerinin 6. Sınıf, 9. Sınıf, 5. Sınıf, 11. Sınıf, 8. Sınıf, 7. Sınıf olduğu görülmüştür. Bu çalışmalarda kullanılan yöntemlerin, başta İşbirlikli Öğrenme Tekniği olmak üzere, her biri işbirlikli öğrenmenin alt yöntemleri olan Etkin Yardımlaşma Tekniği, Bilgisayar Destekli İşbirlikli Öğrenme Ortamı Tekniği, Bilgi Değişme Tekniği, Öğrenci Takımları Başarı Bölümleri Tekniği olduğu belirlenmiştir. Bu teknikler kullanılarak işlenen konular, Bölünebilme Kuralları ve Asal Sayılar, EBOB-EKOK, Kesirler, Konikler, Permutasyon ve Olasılık, Yüzdeler, Bağlantı Fonksiyon ve İşlem, Tam Sayılar, Rasyonel Sayılar konularıdır. Çalışmalar 2006-2017 yılları arasında gerçekleştirilmişlerdir.

Bu çalışmalarda kullanılan yöntem ve işlenen konulara bağlı olarak, incelenen 10 çalışmanın 7 tanesinde, dersin işbirlikli öğrenme yöntemiyle işlenmesinin geleneksel öğretim yöntemine göre matematiksel başarıyı daha çok artırdığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin hem akademik hem de sosyal anlamda kazanımlar elde ettikleri, öğrencilerin motivasyonlarının arttığı ve daha istekli bir şekilde öğrenmeye devam ettiği tespit edilmiştir. Çalışmaların 3 tanesinde ise bu yöntemin uygulanmasının istatistiksel olarak anlamlı fark yaratmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, İşbirlikli Öğrenme.

Öğretim Faaliyetlerini Sürdürürken Karşılaşılan Zorlukların İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Perspektifinden İncelenmesi

Ali Soydan ^{1,*} & Nurullah Yazıcı ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Milli Eğitim

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
elharezmi1903@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim matematik öğretmenlerinin öğretim faaliyetlerini sürdürürken karşılaştıkları zorlukların genel bir perspektiften belirlenmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapmakta olan 49 ilköğretim matematik öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verilerini toplamak amacıyla, yarı-yapılandırılmış görüşme formatına uygun "Öğretmenlerin Karşılaştıkları Güçlükleri Teşhis Formu" geliştirilmiştir. Araştırma verileri içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma verilerinin sunumunda betimsel istatistiklerden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularında karşılaşılan zorluklar, öğrenci, müfredat, merkezi sınavlar, süre, veli ve diğer olmak üzere altı tema altında analiz edilmiştir. Öğrenci teması altında karşılaşılan zorluklar arasında genellikle öğrencilerin hazırbulunuşluklarının düşük olması, matematiğe karşı önyargılar ve özellikle öğrencilerin dört işlem yapma becerisine sahip olmamaları öne çıkmaktadır. Ayrıca müfredatın çok yoğun olması ve tüm öğrencilerin aynı müfredattaki kazanımlara ayak uydurmak zorunda olmasına karşın sürenin ve uygulanacak öğretim yöntemlerinin kısıtlı olması da karşılaşılan zorluklar arasındadır. Merkezi sınavların öğretim yöntem ve tekniklerini de kendine göre şekillendirmesinin yanı sıra ders kitaplarının yetersiz olması ve öğrencilerin kaynak kitaplara ulaşmadaki sıkıntıları da öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar olarak belirlenmiştir. Belirlenen bu zorluklara ek olarak, sınıfların kalabalık olması, devamsızlık ve sınıfta kalma sorununun olmaması, ailelerin gerekli desteği vermemesi, öğretmenlerin toplum nezdinde yanlış algılara hedef olmasının yanı sıra sınavlardaki başarısızlığın tek sorunu olarak öğretmenlerin görülmesi ve de sık aralıklarla değişen sınav sistemleri de öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar arasında karşılık bulmuştur. Araştırma sonucunda öğretmenlerin bakış açısıyla öğretim faaliyetleri sürecinde karşılaşılan zorlukların genellikle öğrenci, müfredat ve sınav sistemleri üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Matematik Öğretmeni, Öğretim Faaliyeti, Karşılaşılan Zorluklar.

İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyi Nedir?

Dilek Gündoğan^{1,*} & Nihat Uyangör²

¹ Sınıf Öğretmenliği 23 Nisan Şehit Deniz Göçkün İlköğretim Okulu

² Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Balıkesir Üniversitesi

gundogandilek10@gmail.com

Özet

Bu araştırma, İlköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde teknoloji kullanım düzeylerini belirlemeyi hedefleyen nicel bir çalışmadır. Çalışmada betimsel araştırma yöntemi kullanılarak tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini mi 2021-2022 eğitim öğretim yılında Balıkesir ilinde Karesi ve Altıeylül ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'nda çalışan seçkisiz olarak belirlenmiş 120 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler online ortamda toplanmıştır. Araştırmada probleme uygun olarak Öksüz, Ak ve Uça (2009) tarafından geliştirilen “İlköğretim Matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin algı ölçeği” nden yararlanılmıştır. Teknoloji Kullanımına İlişkin algı ölçeği 5’li ölçeklendirmelidir. “Gereklilik alt boyutu”, “Avantaj Alt Boyutu”, “Dezavantaj Alt Boyutları” olmak üzere 3 alt boyut ve 7 önermeden oluşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin matematik dersinde teknoloji kullanım düzeyleri bu alt boyutlar göz önünde bulundurularak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin matematik dersinde teknoloji kullanımına olumlu baktıkları görülmektedir. Teknoloji kullanımının öğrencilerin dikkatlerini daha iyi toplamalarını sağladıkları görülmüştür. Konuların somutlaştırarak ve farklı teknikler kullanılarak öğretilmesi öğrencilerin daha kolay öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Matematikte kavramların öğrenilmesi, bilginin yapılandırılması ve matematik işlemlerinin yapılabilmesi için ön koşuldur. Matematiği günlük hayatla daha kolay ilişkilendirebilen öğrenci alternatif çözümler üretmekte daha başarılı olabilmektedir. Böylece öğrencilerin ilişkisel düşünme becerileri gelişmektedir. Daha aktif olan öğrenci farklı yanlarını keşfetmekte ve derse yönelik motivasyonunu arttırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul Matematik, Teknoloji, Sınıf Öğretmeni.

2005-2022 Yılları Arasında Matematik Eğitiminde Yapılan Problem Çözme ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Sistematiik İncelemesi

Semanur Can ^{1,*} & Emine Özdemir ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Füzuzan Sadıkoğlu Ortaokulu

² Matematik ve Fen Bilimleri Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi
semanurcan621@gmail.com

Özet

Ülkemizde, 2005–2006 öğretim yılında ülke genelinde uygulamaya konulan ilköğretim matematik programında akıl yürütme, problem çözme, ilişkilendirme gibi üst düzey zihinsel becerilerin kazanılmasının önemi vurgulanmakta, problem çözmeye ayrı bir önem verilmektedir. Öğrencilerin problem çözme yeteneğinin geliştirilmesi yeni programın vizyonu ve temel hedefleri arasında sayılmaktadır. Programda yapılan değişiklik sonucunda öğrencilerin günlük hayat problemlerinin çözümünde zorlandıkları ve problem çözmeye yetersiz oldukları bu konudaki araştırmaların önemini arttırmaktadır. Bu doğrultuda problem çözme ile yapılan çalışmaların sayısında da artış görülmektedir. Bu çalışmada ise Türkiye’deki 2005-2022 yılları arasında ulusal tez merkezinde yayınlanmış (erişimlerine ulaşılabilen) matematik eğitimi araştırmalarında problem çözme ile ilgili lisansüstü tezleri belirli kriterlere uygun şekilde incelemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden sistematiik inceleme yöntemi kullanılmıştır. Sistematiik inceleme ilgili çalışmaları tanımlamak, eleştirel biçimde değerlendirmek ve bulguları tutarlı biçimde sentezlemek gibi üç temel araç içerir. Çalışma grubunun seçiminde PRISMA bilgi akışı referans alınmıştır. Analize dahil edilecek çalışmalar; Matematik eğitiminde “problem çözme” ile ilgili olması, Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı Ulusal Tez Veri Merkezinde ve 2005-2022 yılları arasında yayınlanmış olması, Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış olması ölçütlerini dikkate alarak seçilmiştir. İncelenen çalışmaların metodolojisi (yapılan araştırmaların yıllara göre dağılımı, çalışma grubu, araştırma desenleri, veri toplama araçları, veri analiz yöntemleri) ve çalışma alanları ile ilgili bulgular tam metinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Problem Çözme, Lisansüstü Tez, Sistematiik Analiz.

Matematik Ders Kitaplarındaki Dinamik Matematik Yazılımı Kullanılan Etkinliklerde Verilen Yönergelerin İncelenmesi

Ercan Atasoy^{1,*}, Ayşegül Yalçındağ² & Hilal Çelik²

¹ Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
ercan.atasoy@erdogan.edu.tr

Özet

Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler, tüm alanları etkilediği gibi eğitim sisteminin önemli bir materyali olan ders kitaplarının içeriklerinde de değişikliğe neden olmuştur. Artık matematik ders kitaplarında dinamik matematik yazılımların (DMY) kullanıldığı etkinliklere rastlanmaktadır. Dolayısıyla bu etkinliklerin nitelikleri ile ilgili çalışmalar önemli hale gelmiştir. Bu araştırmanın amacı ortaokul ve lise kitaplarında bulunan DMY içeren etkinliklerdeki yönergeleri matematiksel derinlik ve teknolojik eylem çeşidi bağlamında incelemektir. Çalışmada doküman analizi yöntemi kullanılarak, ağırlıklı olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 5.-9. her sınıf düzeyinde ikişer, 10.-12. her sınıf düzeyinde birer olmak üzere toplam 13 kitapta bulunan 85 etkinlikteki yönergeler incelenmiştir. Yönergelerin analizinde Trocki ve Hollebrands (2018)'in ortaya koyduğu teorik çerçeve kullanılmıştır. Bu çerçeve “matematiksel derinlik” ve “teknolojik eylem çeşidi” olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Her etkinlik iki öğretmen tarafından incelenmiş, yönergenin puanlamasında karasız kalındığında alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Elde edilen bulgulara göre lise seviyesindeki kitaplarda DMY kullanılan etkinliklerin sayısının ortaokula göre çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Etkinlikteki yönergelerin matematiksel derinlik kategorisine göre yüzdeleri ise; teknolojik odaklı eylem içermesi %42, matematiksel bir gerçeği, kuralı, formülü veya tanımı hatırlanmasını gerektirmesi %27, eskizden bilgi edinmeyi gerektirmesi %12, Öğrencinin matematiksel kavramları, süreçleri veya mevcut çizimdeki ilişkileri düşünmesini, tahminde bulunmasını gerektirmesi %12, öğrencinin matematiksel kavramları, süreçleri veya mevcut çizimdeki ilişkileri açıklamasını gerektirmesi %5, öğrencinin mevcut yapının ötesine geçmesini ve matematiksel kavramları, süreçleri veya ilişkileri genelleştirmesini gerektirmesi %2 şeklindedir. Yönergelerin çoğunlukla yazılımın kullanımına dair “çokgen sekmesine tıkla”, “5 br lik doğru parçası çiz”, “sürgü butonuna tıkla” vb. komutları içerdiği veya öğrencilere matematiksel bilgileri hatırlatmaya yönelik olduğu belirlenmiştir. Az sayıdaki yönergenin öğrencilerin matematiksel ilişkilerin doğasını keşfetmelerine, varsayım üretme ve test etmelerine, araştırmaya dayalı becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaya yönelik olduğu tespit edilmiştir. Yönergelerin teknolojik eylem kategorisine göre yüzdeleri ise; teknolojik eylem yok %1, çizim gerektirmesi %33, çizim içinde ölçüm gerektirmesi %17, mevcut çizim içinde yapı oluşturmayı gerektirmesi %16, yazılımın sürgü/sürüklenme veya diğer dinamik yönlerini kullanılmayı gerektirmesi %10, bazı ilişkiler veya örüntülerin fark edilmesini gerektirmesi %21, olağan dışı durumları test etme yoluyla ortaya çıkabilecek temalara dayanarak ilişkilerin keşfedilmesi %2 şeklindedir. Buradan yönergelerin çoğunlukla geleneksel olarak kağıt, kalem ve bir ölçüm aracı kullanılarak yapılan eylemleri taklit etmek için dinamik yazılımların kullanıldığı belirtilebilir. Ayrıca az sayıdaki yönergenin ise öğrencilerin sürüklenme yoluyla geometrik nesnelere etkileşim şeklini değiştirme ve öğrencilerin örüntüleri ortaya çıkarma potansiyeli olduğu

ifade edilebilir. İki kategori birlikte düşünüldüğünde etkinliklerdeki yönergelerin büyük çoğunluğunun alt seviyede bilişsel beceri gerektirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre ders kitabı yazarlarına DMY kullanılan etkinliklerin nitelikleri ile ilgili bilgilendirici eğitimlerin yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Ders Kitabı, Dinamik Matematik Yazılımı, Matematiksel Derinlik, Teknolojik Eylem.

Ortaokul Matematik Öğretmeni Adaylarının Etnomatematik ile Tanışması

Hasret Güreş^{1,*} & Tuba Ada²

¹ Matematik Eğitimi Anabilim Dalı Balıkesir Üniversitesi

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü Anadolu Üniversitesi
hasret.gures@balikesir.edu.tr

Özet

Küreselleşmenin etkisiyle eğitim alanında birçok yeni çalışma alanı ortaya çıkmıştır. Bu çalışma alanlarından biri de matematik eğitimi kapsamında bulunan etnomatematiktir. 1960lı yıllarda Brezilyalı matematik tarihçisi ve matematik eğitimcisi Ubiratan D'Ambrosio tarafından etnomatematik teriminin literatüre kazandırılması ile çalışma alanı daha da önem kazanmıştır. Etnomatematik, matematik ve kültür arasında bir köprü görevi üstlenerek kültürlerde var olan matematiksel düşüncelerin ortaya çıkarılmasını sağlar. Okullardaki matematik eğitimi süreçlerinde etnomatematiğe yer verilmesi hem öğrencilerin matematiğe olan bakış açılarının değişmesine, gelişmesine, farklı kültürleri ve matematiksel düşünceleri tanımalarına ve anlamlandırmalarına hem de eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, saygı ve hoşgörüyü dayalı sınıf ortamları oluşturulması konusunda yardımcı olacaktır. Etnomatematiğin öğrenci, öğretmen ve matematik eğitimi süreçlerine sağlayacağı katkıları arttırmak mümkündür. Bu çalışmada, ortaokul matematik öğretmeni adaylarının etnomatematik çalışma alanı ile tanıştırılması amaçlanmıştır. Çalışmanın katılımcılarını Eskişehir'de bulunan bir devlet üniversitesinin ilköğretim matematik öğretmenliği bölümünde eğitim gören ve birinci sınıfa devam eden 2 şubeden toplam 73 öğretmen adayı oluşturmuştur. Çalışma, öğretmen adaylarının aldıkları seçmeli "Geometri" dersi kapsamında 2 haftalık sürede her hafta 2 ders saati olmak üzere toplam 4 ders saatinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Çalışmanın ilk haftasının ilk dersinde öğretmen adaylarına içerisinde bir tutum ölçeği ve 2 açık uçlu soru bulunan bir form dağıtılmış ve adaylardan bu formu doldurmaları istenmiştir. Sonrasında araştırmacılar tarafından etnomatematik çalışma alanı hakkında bir sunum gerçekleştirilmiştir. İkinci derste öğretmen adayları araştırmacılar tarafından gruplara ayrılmış ve öğretmen adayları ile "İnkalar'ın Kipuları" başlıklı bir etnomatematik etkinliği gerçekleştirilmiştir. Ders sonunda öğrenci ürünleri toplanmıştır. Çalışmanın ikinci haftasının ilk dersinde öğretmen adayları ile "Anadolu Motifleri" etkinliği gerçekleştirilmiş ve ders sonunda öğrenci ürünleri toplanmıştır. İkinci derste öğrencilere, bir açık uçlu anketin maddelerinin bu çalışma için uyarlanmış hali olan ve 8 açık uçlu sorudan oluşan bir form dağıtılmış ve öğrencilerin bu soruları kendi düşüncelerine göre cevaplamaları istenmiştir. Ders sonunda katılımcıların cevaplarını yazdıkları formlar toplanmıştır. Dolayısıyla bu çalışmanın verileri katılımcıların kendilerine verilen formlardaki sorulara verdikleri yanıtlar, etkinlik sonlarında oluşan öğrenci ürünleri, araştırmacı gözlemleri ve alan notları aracılığıyla toplanmıştır. Çalışmada uygulaması gerçekleştirilen 2 etnomatematik etkinliği, araştırmacılar tarafından tasarlanmış özgün etkinliklerdir. Etkinlik süreçlerinde araştırmacılar tarafından katılımcılara herhangi bir müdahalede bulunulmamış, katılımcıların soruları olduğunda araştırmacılar herhangi bir yönlendirme yapmadan sorulara cevap vermiştir. Öğretmen adaylarına yapılan sunumda İnk kültüründen ve Anadolu motiflerinden de bahsedilmiştir. Çalışmadan toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular, çalışmada ulaşılan sonuçlar, tartışma ve öneriler bölümlerine daha sonra yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Etnomatematik, Matematiksel Düşünme, Matematik Eğitimi.

8.Sınıf Öğrencilerinin Doğrusal Denklemler Alt Öğrenme Alanına Ait Bazı Kavramlara Yönelik Metaforik Algıları

Muhammed Özsoy^{1,*} & Adem Eroğlu²

¹ Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü

² Matematik Eğitimi Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
muhammedozsoy.mu@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, sekizinci sınıf öğrencilerinin doğrusal denklemler alt öğrenme alanında geçen bazı kavramlar hakkındaki metaforik algılarını incelemektir. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 öğretim yılı bahar döneminde Karadeniz Bölgesi'nde bulunan ve maksimum çeşitlilik örneklem yöntemine göre seçilen toplam dört ortaokuldaki 54 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verilerini toplama amacıyla, "Metaforik Algı Formu" kullanılmıştır. Üç kısımdan oluşan veri toplama aracı öğrencilerin demografik bilgileri, metaforik algılarını ortaya çıkaracak "denklem... e benzer, çünkü...", "koordinat sistemi... e benzer, çünkü...", "sıralı ikili... e benzer, çünkü...", "orijin... e benzer, çünkü...", "değişken... e benzer, çünkü..." ve "eğim... e benzer, çünkü..." boşluk doldurma cümleleri ile her maddenin altında bulunan ve öğrencilerden oluşturdukları metaforlar hakkında çizim yapmalarının istendiği kısımlardan meydana gelmektedir. Verilerin analizinde içerik analizinden faydalanarak metafor analizi basamakları kullanılmıştır. Sırasıyla öğrenciler tarafından oluşturulan metaforların kodlanması ve ayıklanması, metafor listesi oluşturulması, kategorilere ayrılarak tema ve alt temaların belirlenmesi, geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması ve oluşan nihai verilerin bilgisayar ortamına aktarılması yolları izlenmiştir.

Araştırma bulgularına göre, "denklem" kavramına karşı üretilen metaforlar beş kategoriye ayrılmış ve en çok "eşitlik" kategorisinde "terazi" metaforu kullanılmıştır. "koordinat sistemi" kavramına karşı üretilen metaforlar da beş kategoriye ayrılmış ve en çok "konum belirtme" kategorisinde "futbol sahası" metaforu kullanılmıştır. "orijin" kavramına karşı üretilen metaforlar yedi kategoriye ayrılmış ve en çok "başlangıç" kategorisinde metafor üretilmiş ve en çok "başlama noktası" metaforu kullanılmıştır. "Sıralı ikili" kavramına karşı üretilen metaforlar beş kategoriye ayrılmış ve en çok "konum bulma" kategorisinde metafor kullanıldığı görülmüştür. "Değişken" kavramına karşı üretilen metaforlar dört kategoriye ayrılmış ve en çok "cansız değişken" kategorisinde "dolar" metaforu kullanılmıştır. Son olarak "eğim" kavramına karşı üretilen metaforlar beş kategoriye ayrılmış ve en çok "direkt çağrışım" kategorisinde "rampa" metaforunun kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. "Rampa" metaforunun öğrencilerin büyük bir kısmı tarafından oluşturulması, bu kavramın öğretiminde sıklıkla başvurulan prototip örnek olması şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin kavramlara yönelik genel olarak yakın çevrelerinden metafor oluşturdukları görülmüştür. Bu durum matematiksel bilgileri günlük yaşam becerilerine dönüştürebildiklerini şeklinde ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Doğrusal Denklemler, Olgubilim.

Matematik Öğretmen Adaylarının Sonsuzluk, Belirsizlik, Tanımsız, Sayılabilirlik Ve Sınırlılık Kavramlarına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi

Hülya Gür
Matematik Eğitimi Balıkesir Üniversitesi
hgur@balikesir.edu.tr

Özet

Araştırmada, matematik öğretmen adaylarının sonsuzluk, belirsizlik, tanımsız, sayılabilirlik ve sınırlılık kavramlarına ilişkin algılarının SOLO taksonomisine ve Kanıt şemalarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisine göre taksonominin hangi aşamasında oldukları ve hangi kanıt şemalarını kullandıkları araştırmacı tarafından hazırlanan ve geçerliği ve güvenilirliği test edilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile belirlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımından "durum" çalışması yöntemidir. 200 matematik öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmış ve veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Veriler temalar, alt temalar ve kodlar belirlenerek analiz edilmiştir. Ortaöğretim matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisinin "ilişkisel yapı" ve "soyut yapıya" ulaştıkları görülürken diğer yandan ilköğretim matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisinin "ön-yapı" ve "tek yönlü yapısına" sahip oldukları ancak nadiren "ilişkisel yapı" ve "soyut yapıya" ulaştıkları görülmüştür. Ortaöğretim matematik öğretmen adaylarının "deneysel kanıt şemaları" kullandıkları, bazen de "analitik kanıt şemalarına" yer verdikleri görülmüştür. Diğer yandan ilköğretim öğretmen adaylarının genellikle "dışsal kanıt şemaları" ve "deneysel kanıt şemaları" kullandıkları, ancak "analitik kanıt şemalarına" yer vermedikleri görülmüştür. Araştırma sonucunda; kavramlar solo taksonomisi ve kanıt şemalarına göre literatürdeki çalışmalarla karşılaştırılarak tartışılmıştır. Sonuçların literatüre benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar farklı branşlarda ve farklı eğitim fakültelerinde de uygulanabilir. Araştırmada, matematik öğretmen adaylarının sonsuzluk, belirsizlik, tanımsız, sayılabilirlik ve sınırlılık kavramlarına ilişkin algılarının SOLO taksonomisine ve Kanıt şemalarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisine göre taksonominin hangi aşamasında oldukları ve hangi kanıt şemalarını kullandıkları araştırmacı tarafından hazırlanan ve geçerliği ve güvenilirliği test edilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile belirlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımından "durum" çalışması yöntemidir. 200 matematik öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşme yapılmış ve veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Veriler temalar, alt temalar ve kodlar belirlenerek analiz edilmiştir. Ortaöğretim matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisinin "ilişkisel yapı" ve "soyut yapıya" ulaştıkları görülürken diğer yandan ilköğretim matematik öğretmen adaylarının SOLO taksonomisinin "ön-yapı" ve "tek yönlü yapısına" sahip oldukları ancak nadiren "ilişkisel yapı" ve "soyut yapıya" ulaştıkları görülmüştür. Ortaöğretim matematik öğretmen adaylarının "deneysel kanıt şemaları" kullandıkları, bazen de "analitik kanıt şemalarına" yer verdikleri görülmüştür. Diğer yandan ilköğretim öğretmen adaylarının genellikle "dışsal kanıt şemaları" ve "deneysel kanıt şemaları" kullandıkları, ancak "analitik kanıt şemalarına" yer vermedikleri görülmüştür. Araştırma sonucunda; kavramlar solo taksonomisi ve kanıt şemalarına

göre literatürdeki çalışmalarla karşılaştırılarak tartışılmıştır. Sonuçların literatüre benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçlar farklı branşlarda ve farklı eğitim fakültelerinde de uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sonsuzluk, Belirsizlik, Tanımsız, Sayılabilirlik ve Sınırlılık Algıları, Solo Taksonomisi, Kanıt Şemaları, Nitel Araştırma.

Matematik Tarihi İle Zenginleştirilmiş Dijital Kaçış Odası Oyun Tasarımı

Elvan İnan ^{1,*} & Sevinç Mert Uyangör ²

¹ Matematik Eğitimi Bandırma Bilim ve Sanat Merkezi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
inanelvan10@gmail.com

Özet

Bu araştırma, dijital kaçış odası oyun tasarımı ile gerçekleşen matematik tarihi destekli öğrenme ortamlarının ortaöğretim öğrencilerinde tarih destekli matematik derslerine yönelik tutum ve buna bağlı olarak matematik dersine yönelik tutumu üzerinde etkisini belirleyebilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde nicel araştırma desenlerinden ön test-son test deney ve kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu öğrencileri 2021-2022 eğitim öğretim yılında ilçemiz kapsamında bir devlet kurumunda öğrenim görmekte olan 10. sınıf öğrencilerinde 33 deney ve 33 kontrol grubu olmak üzere toplam 66 öğrencinin gönüllü katılımıyla oluşmaktadır. Uygulama yapılacak okulun ve örneklemin belirlenmesinde, deneysel sürecin dijital tabanlı gerçekleşmesi gerekçesi ile teknolojik altyapı bakımından uygunluğu dikkate alınarak amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Deney grubundaki öğrencilere matematik tarihi destekli dijital kaçış odası oyun uygulaması, beş hafta boyunca farklı bir matematikçinin hayatı ve alana olan katkısı temel alınarak öğretim programı kazanımına dayalı oyun tasarımı ile hafta da bir ders saati boyunca gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin öğretimine müdahale edilmemiştir. Çalışmanın etkisini belirlemek için araştırmanın başında ve sonunda “Matematik Tarihi Destekli Matematik Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Matematiğe Yönelik Tutum Ölçeği” ön-son test olarak uygulanmıştır. Nicel verilerin analizinde verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilerek SPSS 25.0 istatistik programında yer alan parametrik t-testi kullanılmıştır. Bulgular incelendiğinde deney ve kontrol grubu öğrencilerinin tutum puanlarının istatistiki olarak deney grubu lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Sonuç olarak; matematik tarihi destekli eğitsel kaçış odası oyun uygulamasının, tarih destekli matematik derslerine yönelik tutumu olumlu yönde etkilerken buna bağlı olarak matematik dersine yönelik tutumu da olumlu yönde etkilediği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Öğretimi, Matematik Tarihi, Kaçış Odası Oyun Tasarımı, Tutum.

Uygulanan STEM Etkinliklerinin Kız Öğrencilerin Meslek Seçimlerine Etkisi

Abdülşamet Yıldız^{1,*} & Hülya Gür²

¹ Matematik İK-Bi Lisans Programı Balıkesir Üniversitesi

² Matematik Eğitimi Balıkesir Üniversitesi

sametyldz@protonmail.com

Özet

STEM eğitimi, akademik disiplinleri gerçek hayatla ilişkilendirerek fen, teknoloji, mühendislik ve matematik konularını okul, toplum, iş ve girişimlerle küresel ekonomide iyi derecede rekabet edebilecek bireylerin hayata hazırlanmasını amaçlamaktadır. Amerika, İngiltere, Fransa, İrlanda, Çin, Almanya, Kore gibi Türkiye'de de Fen, Teknoloji ve Mühendisliğe yönelik alanlarda kariyer yapmak isteyen öğrenci sayısının her geçen yıl azalmaktadır. Ülkeler STEM yaklaşımının iş gücünü karşılayabilme hedefleri için 2007-2013 yılları arasında sürdürülen 7. Çerçeve programı kapsamında birçok proje geliştirmiş ve her düzeyde STEM yaklaşımına yer verilmeye çalışılmaktadır. Araştırmanın amacı ortaokul beşinci, altıncı ve yedinci sınıf kız öğrencilerin uygulanan STEM etkinlikleri sonrasında meslek seçimlerinde etkisinin olup olmadığını incelemektir. Araştırmada nitel ve nicel deseni içeren karma desen kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen ve nitel kısmında ise öğrencilere görüşme formu uygulanmıştır. Örneklem 2021-2022 eğitim öğretim yılında Balıkesir ili Karesi ilçesinde bulunan bir devlet ortaokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada çalışmaya katılan ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerine STEM'e yönelik meslek alanları ilgi ölçeği uygulanmıştır (NT= 194) . Deney grubu öğrencilerine (ND=89) STEM'i içeren etkinlikler uygulanmış ve etkinlik sonrası öğrencilerin görüşlerinin alınması için görüşme formu uygulanmıştır. Diğer yandan, kontrol grubu öğrencileri (NK=105) ise müfredat programına uygun dersler işlemiştir. Araştırmada geçerlik ve güvenilirlik göz önüne alınmıştır. Araştırma sonucunda Deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında deney grubu lehine STEM motivasyon ve STEM meslek alanlarına ilgi olumlu etkilendiği görülmüştür. Kız öğrencilerin STEM meslek alanlarına ilgi düzeyleri son test-ön test fark puanlarının anlamlı bir şekilde fark olmamasına rağmen görüşme formu verilerine göre öğrencilerin olumlu yönde görüş bildirdikleri ve seçmeyi düşündükleri mesleklerin etkinliklerden sonra değiştiğini ifade etmişlerdir. Araştırmamızda özellikle kız öğrencilerin STEM etkinliklerinden olumlu yönde etkilendiği ve meslek seçimlerinde belirgin şekilde etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle STEM etkinliklerinin tüm okullarda yaygın bir şekilde uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM, STEM Mesleklerine İlgi, Görüşme Formu, Karma Desen.

İlkokul 3. Sınıf Matematik Dersinde Farklı Disiplinlerle İlişkilendirilmiş Matematik Ders Etkinliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri

Bülent Nuri Özcan¹ & Şevket İlgün^{2,*}

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

² Sınıf Öğretmenliği Manisa Celâl Bayar Üniversitesi

lgnevket@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı ilkokul 3. sınıfta farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiş matematik ders etkinlikleri ile gerçekleştirilen derslere yönelik öğrenci görüşlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin de kullanabileceği farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiş matematik ders etkinliklerinin yer aldığı uygulama örneklerinin ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) yöntemi kullanılmıştır. Araştırma grubu kolay ulaşılabilir durum örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılının güz döneminde Manisa ilinin bir ilçe merkezinde bulunan bir ilkokulun 3.sınıflarından birinde okuyan 17 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma on hafta boyunca farklı disiplinlerle ilişkilendirilmiş matematik ders etkinlikleri ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanılmıştır. On haftanın sonunda öğrencilerle görüşmeler yapılmış ve toplanan veriler betimsel analiz yoluyla incelenmiştir. Araştırmanın sonucuna göre, öğrenciler ders sürecini eğlenceli, güzel, kolay, faydalı, öğretici ve akılda kalıcı olarak nitelendirmişlerdir. Derslerin kendilerine olan katkılarını akademik ve duygusal olarak ifade etmişlerdir. Derslerin bu şekilde devam etmesi gerektiğini, böylece derslere olan ilgilerinin ve meraklarının arttığını belirtmişlerdir. Ayrıca matematik derslerinin farklı disiplinlerle ilişkilendirilerek ele alınmasının öğrencilerin diğer derslere yönelik görüşlerini de olumlu olarak şekillendirdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin matematik derslerinin farklı disiplinlerle ilişkilendirilerek ele alınmasına yönelik olumlu görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik Öğretimi, Matematiksel İlişkilendirme, Farklı Disiplinlerle İlişkilendirme, İlkokul.

Okuma Becerisinin Değerlendirilmesine Yönelik Yapılan Araştırmaların Analizi (1-4. Sınıf)

İlhami Şahin^{1,*} & Derya Arslan Özer²

¹ Sınıf Öğretmenliği Burdur Alpaslan Ali Can Bilim ve Sanat Merkezi

² Sınıf Öğretmenliği Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

sahinilhami157@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı ilkökul 1-4. sınıflarda okuma becerisinin değerlendirilmesine yönelik yapılan çalışmaları incelemektir. Sistematik derleme yöntemiyle yapılacak araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2022 yılları arasında Türkiye’de “YÖK Ulusal Tez Dökümantasyon Merkezi” veri tabanına kayıtlı, erişim iznine açık olan lisansüstü tezler ile “Google Academic, Dergi park, Trdizin ve Web of Science” online akademik veri tabanlarında yer alan, hakemli dergilerde yayımlanmış, dili Türkçe ve İngilizce olan makaleler oluşturacaktır. Bu amaçla literatür taraması; belirlenen anahtar kelimeler ve sistematik derlemeye dahil edilme ve hariç tutulma kriterleri kullanılarak yapılacaktır. Nitel bir araştırma olarak tasarlanan bu çalışmada veriler betimsel yöntemle analiz edilecektir. Literatür taraması sonucu elde edilecek akademik çalışmalar “amaç, konu, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi, çalışma yılı, yayın türü, bulgular, sonuç ve öneriler olmak üzere 9 tema başlığı altında derinlemesine incelenip değerlendirilecektir. Araştırma sonuçlarına bulgular ve sonuç kısmında yer verilecek ve araştırma sonucu elde edilecek veriler, bütünsel anlamda ele alınarak alanyazındaki diğer çalışmalar bağlamında yorumlanacak; araştırmacılara, uygulamacılara ve eğitim programcılarında öneriler sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Okuma Becerisi, Sistematik Derleme, Betimsel Analiz.

Okul Öncesi Dönemde Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Önemi

Hilal Şirin Karaman
Okul Öncesi Öğretmenliği Meb
caferhilal3610@gmail.com

Özet

Ülkemizde her geçen gün sayısı artan yabancı uyruklu öğrenciler okul öncesi dönemden itibaren Türkçe ile karşılaşmaktadır. Krashen (1973), çocukların beyinlerindeki dil gelişiminin iki yaşında başladığını ve bu gelişimin ergenlik dönemine kadar sürdüğünü açıklamaktadır. Bu sebeple okul öncesi dönem hem ana dilinin hem de yabancı bir dilin belirli metodlarla en kolay ve hızlı bir şekilde öğrenildiği dönemdir. Okul öncesi dönemde en çok uygulanan etkinliklerden olan Oyun; belirli bir hedefi olsun veya olmasın, çocuğun isteği ile gerçekleştirdiği, kendiliğinden gelişen bir etkinlik olarak bilinir. Eğitsel oyun ise; çocukların sorumluluk bilinci kazanma, iletişim kurma, kendini ifade etme, dikkat, strateji geliştirme, güzel konuşma ve karar verme gibi birçok becerisinin gelişimi için uygun öğrenme ortamlarıdır. (Taşpınar, 2012:240). Eğitsel oyun tanımının oyun tanımından farkı amaç ve hedeflerinin bulunmasıdır. Eğitsel oyunlarla çocuğa bir beceri, düşünce, bilgi, kendini ifade edebilme gibi unsurların kazandırılması amaçlanır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sınıflarda gerçekleştirilen eğitsel oyunlarla dört temel beceri (okuma, yazma, dinleme ve konuşma) kazandırma amaçlandığı gibi öğretmenler tarafından düzenlenen sınıf ortamı da çocukların bu becerilerini geliştirme üzerinde etkilidir. Çünkü sınıf ortamı okul öncesi çocukların hem ana dili hem de yabancı bir dil etkileşimi üzerine katkı sağlar. Bu ortam çocukların yabancı dile olan katılımlarını ve ilgilerini etkiler. Okul öncesi dönemde eğitsel oyun hem dijital hem de sınıf içi ortamlarda kullanılır. Çocukların kendilerini içine bizzak katarak oynadıkları gerçek hayatla benzeşim oyunları en fazla tercih edilen eğitsel oyunlardır. Çünkü çocuk bu oyunlarla, rol oynayarak, yaparak ve yaşayarak öğrenir. Çocuk kendini, ana dilinin yanında, öğrendiği hedef dil ile daha rahat ifade edebilme olanağı bulduğu gibi akranlarıyla da o dilde iletişim kurabilme ihtiyacı hissedecektir. Çocuklar oyundan uzak kalmayı tercih etmediği müddetçe yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeyi de reddetmeyecektir. Okul öncesi çocukların psiko-sosyal ve gelişim düzeylerine göre hazırlanan sınıf ortamları ,okul öncesi öğretmenlerinin kullandığı kendine has öğretim yöntem ve teknikleri sayesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimini zevkli ve kolay hale getirmesi mümkündür. Okul öncesi dönemde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde en çok kullanılan eğitsel oyunlar, drama, kukla, pandomim, parmak oyunları ve eğlenerek öğrenilen oyunlar olarak sıralanabilir. Bu çalışma okul öncesi dönemde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eğitsel oyunun önemini belirtmek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel Oyun, Yabancı Dil Olarak Türkçe, Okul Öncesi, Oyun.

Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mobil Öğrenmeyi Benimseme Düzeyleri

Hilal Şirin Karaman
Okul Öncesi Öğretmenliği Meb
caferhilal3610@gmail.com

Özet

Mobil öğrenme, tablet, mobil telefon, kişisel bilgisayar ve cep bilgisayarlarını kapsayan teknolojilerdir. Bu teknolojinin eğitimde fırsat eşitliğini sağlaması, anlık geri bildirim ve değerlendirmelerin alınması, insanların ölü zamanlarını değerlendirmesi, diğer insanlarla paylaşım ve işbirliğinin sağlanması, özel eğitim kapsamında olan kişilerin ihtiyaçlarına cevap vermesi gibi avantajları vardır.

Mobil öğrenmeye genellikle “hareket hâlindeyken öğrenme” denir(Hockly, Nicky Hockly: Mobile learning, 2013). Bunun sonucunda öğrenen kişiler hareket halinde olsalar bile istedikleri zamanda ve istedikleri yerden bilgiye erişme isteklerinin veya ihtiyaçlarının giderilmesi için mobil cihazlarını kullanmaktadırlar. Mobil öğrenmeye ihtiyaç duyulmasını bir diğer nedeni ise öğrenme anlayışının değişmesidir(Bozkurt, 2015).

İnsanlar artık mobil cihazları hayatın bir parçası olarak benimsemiştir. Yapılan araştırmalar göre insanlar eğitimlerinde hayatlarının bir parçası olan mobil cihazları öğrenmek ve bilgiyi aramak amacıyla kullanmaktadırlar. Mobil öğrenme öğrenenlerin tam zamanında, tam istedikleri kadar ve tam kendilerine göre öğrenmelerini kapsamaktadır(Rosenberg, 2001).

Mobil öğrenme uygulamalarının kullanıldığı başka bir alan ise yeni bir dil öğrenimidir. İngilizce ve diğer dillerde olduğu kadar Türkçe öğrenimi de mobil öğrenme teknolojileri ile desteklenmektedir. Dijital bir ortamın içine doğan yeni nesil çocukların dünyanın her yerinde özellikle okul öncesi dönemde öğrenim ihtiyaçlarını teknoloji destekli öğretim biçimleriyle desteklemek gerekmektedir. Gerek artan göç dalgaları gerekse coğrafik popülaritesinin artması sebebiyle yabancıların en çok tercih ettiği yer haline gelen ülkemizde Türkçe öğrenimi bir ihtiyaç haline gelmiştir. Eğitim öğretimin okul öncesi dönemden itibaren başlaması teknoloji ile yakından ilgili olan bu yaş grubunda mobil öğrenmeyi daha fazla etkili kılmaktadır. Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde mobil öğrenmenin okul öncesi öğretmenleri tarafından benimsenip benimsenmediği amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Benimseme, Mobil Öğrenme, Okul Öncesi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) Yalova Örneği

Güliden Fenerci
Türk Dili ve Edebiyatı Milli Eğitim
gulden.fenerci@gmail.com

Özet

Göç kavramı tarihin her anında gerçekliğini korumuştur. Özellikle 2010 yılından sonra başlayan Arap Baharı Tunus'ta başlayıp komşumuz Suriye'ye kadar gelmiş, geniş kitleleri etkilemiş, karışıklıklara ve sıkıntılara neden olmuştur. Çıkan iç savaşlar ve ekonomik sıkıntılardan kaçan çok sayıda göçmen kendilerini daha güvende hissettikleri Türkiye'ye gelmişlerdir. Savaş ve sorunların ne zaman biteceği öngörülemeyen için Türkiye'de ne kadar kalacakları bilinmediğinden göçmenler için hayat kurtarmanın dışında farklı ihtiyaçların giderilmesi gerekmektedir.

Yalova hem iç hem de dış göç almaktadır. Yüzölçümü olarak küçük olmasına rağmen kentin doğal güzellikleri, termal zenginlikleri, turizm potansiyeli, büyük şehirlere yakınlığı, ulaşım kolaylığı ve nüfusunun karma nitelikleri göç almasını hızlandırmıştır. Yalova'nın nüfus hareketlerine bakıldığında heterojen yapının oluştuğu görülmektedir. Özellikle son on yılda ciddi düzeyde göç almıştır.

Yalova'nın dış göç alımı Türkiye'nin çevresindeki savaş, ekonomik ve siyasi istikrarsızlığın sonucudur. Bu nedenle gelenlerin büyük bir çoğunluğu geçici koruma altındaki mültecilerdir. Geçici koruma altında olan bu bireylerin topluma entegrasyonu tüm Türkiye'de olduğu gibi Yalova'da da çözülmesi gereken bir sorundur. Bu sorunun çözümü için üretilen en kapsamlı proje PIKTES projesidir. Proje kapsamında Yalova'da kültürel, sanatsal ve bilişsel etkinlikler yapılmış ve projenin verimliliği uygulamalarla gösterilmiştir. Özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde geniş çaplı çalışmalar bulunmaktadır. Yalova'nın göç çeşitliliği ve nüfus dağılımı göz önüne alınarak Türkiye'nin genel göç profiline uygun olarak göç aldığını ve özellikle 2010'dan sonra göç alımının hızlandığını söylemek yanlış olmaz. Bununla birlikte Yalova'nın göç oranı ve nüfusundaki hızlı değişim gerekli bakanlıklarca takip edilmiş ve hızlıca Türkiye genelinde yapılan çalışmalara dahil edilmiştir. Yalova'nın PIKTES projesine dahil edilmesiyle İl Milli Eğitim Müdürlüğünde gerekli adımları atarak hızlı bir düzenlemeyle projenin ihtiyaçlarına uygun çalışmalar yapılmıştır.

Türkiye geneli PIKTES Projesinin verileri ve Yalova PIKTES çalışmaları incelendiğinde projenin amaç ve hedeflerine uygun çalışmalar gerçekleştirildiği görülmektedir. Yalova 'da PIKTES çalışmalarının il geneline, tüm okul tiplerine ve farklı uygulamalara yayılarak yoğun bir şekilde uygulandığı tespit edilmiştir. Çalışmalar kapsamında eğitim ve entegrasyon ihtiyaçlarının bilişsel, sosyal ve sanatsal faaliyetlerle desteklendiği görülmüştür. Ayrıca maddi desteklerin gerekli ihtiyaç kalemleri arasında dengeli dağıtıldığı da görülmüştür. İl genelinde yapılan çalışmalardan eğitici eğitimlerinin yeteri düzeyde olmadığı da saptanmıştır. Gerek İl Milli Eğitim Müdürlüğü gerekse Milli Eğitim Bakanlığının hizmet içi uzaktan ve yüz yüze eğitimleriyle PIKTES projesinde aktif yer alan öğretmenleri hizmet içi eğitimlerle desteklemesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: PIKTES, Yalova, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Geçici Koruma.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretenlerin Dil Öğretme Öz Yeterlilikleri

Güliden Fenerci

Türk Dili ve Edebiyatı Milli Eğitim
gulden.fenerci@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin dil öğretme öz yeterliliklerini belirlenmeye çalışılmıştır. PIKTES (2021) verilerine göre Türkiye’de 5-17 yaş arası okul çağında toplam 978.559 yabancı uyruklu çocuk bulunmaktadır. Okula kayıtlı Suriyeli ve diğer yabancı uyruklu (Afgan, Yemen, Somali, Irak ve Filistin) 5-17 yaş arası öğrenci sayısı ise 701.374’tür.

Yabancı uyruklu öğrenciler eğitim sistemimizin her kademesinde yer almaktadır. Bu öğrencilere Türkçe olan eğitim dilinde farklı dersler verilmiş ve branşı ne olursa olsun öğretmen sınıftaki yabancı uyruklu öğrenciye “Türkçe Öğretmek” zorunda kalmıştır. Farklı branştan öğretmenlerin anadili, kültürü, eğitim sistemi farklı olan öğrencilerle karşılaşması ve derslerini bu öğrencilere göre uyarlamaları hatta bu öğrencilere yeni etkinlikler üretmeleri zaruri bir durum haline gelmiştir Öğretim dilinin Türkçe olması branşı her ne olursa olsun öğretmenin dersin işlenişinde Türkçeyi doğru ve etkili kullanımını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca 1973’te çıkarılan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda 10. ve 20. maddelerde öğretmenlerin derslerinde Türkçeyi doğru öğretmesi gerektiği sorumluluğu belirtilmiştir. Bunun yanında MEB tarafından hazırlanan Öğretmenlik mesleği genel yeterliliklerinde “Tutum ve Değerler (C3.1)” yeterlilik alanında Türkçeyi etkili ve kurallarına uygun şekilde kullanma yeterliliğinden bahsedilir. 2017 yılında MEB tarafından yenilenen öğretmen yeterliliklerinde öğretmenlerin öğrencilerinin ve çağın ihtiyaçlarına göre yeterliliklerle donanmış olması gerektiği belirtilmektedir.

Bu durum karşısında öğretmenlerin Türkçeyi sevdirmesi, öğrencilere Türkçeye karşı olumlu tutum kazandırması, derslerinde buna gerekli önemi göstermesinde dil öğretme öz yeterlilik anlayışları önemli bir rol oynayacaktır. Çalışmanın amacı öğretmenlerin Türkçeyi yabancı uyruklu öğrencilere öğretme öz yeterliliklerinin değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı tespit etmektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Bu amaç kapsamında araştırmada Deregözü (2020) tarafından geliştirilen Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. 22 maddeden oluşan 5’li likert tipindeki Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği formu öğretmenlere ulaştırılmıştır. Uygulamaya yabancı dil olarak Türkçe öğreten 133 öğretmen katılmıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin öz yeterlilikleri belirlenirken Türkçeyi yabancı dil olarak öğretirken dersi doğru planlama, uygulama, ölçme ve değerlendirme basamaklarını kendi performanslarına göre değerlendirmeleri esas alınmıştır.

Veri analizinde SPSS programından faydalanılmıştır. Araştırmada veriler normal dağılım gösterdiği için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen verilere göre çalışma neticesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan öğretmenlerin dil öğretme öz yeterliliklerini belirlenen ölçeğe göre analiz etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öz Yeterlilik, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Yeterlilik.

Çocuklara Yabancı Dil Öğretiminin Duyuşsal Hedefleri

Zübeyir Buzkurt

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Ankara/ Çubuk Halk Eğitimi Merkezi
zubeyirbuzkurt@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini ne ölçüde gerçekleştirebildiğini incelemek ve araştırma sonuçlarının, mevcut programın geliştirilmesine yönelik çalışmalara hangi düzeyde katkı sağlayabileceğini tespit etmektir. Araştırmada çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini belirleyebilmek amacıyla nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması sürecine başlamadan önce araştırmada kullanılacak ölçek belirlenip gerekli izinler alınmıştır. Araştırmanın verileri Google Formlar aracılığıyla toplanıp SPSS paket programına aktarılıp veri analiz sürecine hazır hale getirilmiştir. Araştırmanın örneklemini belirlerken amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini belirleyen 81 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmanın sonuçlarından elde edilecek bulgular, programın erken yaşta çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerine, uygulamada nasıl hizmet ettiğine dair veriler sağlayacaktır. Bu nedenle bu çalışmanın sonuçlarının mevcut program geliştirme çalışmalarına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Öte yandan yabancı uyruklu öğrencilere, Türkçenin öğretimi ile ilgili alinyazın çalışmaları günbegün artarken onların dil ve eğitim sorunları, göç etme nedenleri, psikososyal ve ekonomik boyutları, entegrasyon çalışmaları ile meslek edindirme... gibi konularda literatür çalışmaları mevcutken çocuklara yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedefleri konusunda ise yazın çalışmaları bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda alanyazın taraması sonucunda çalışmanın amacı yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini ne ölçüde gerçekleştirebildiğini incelemek ve araştırma sonuçlarının, mevcut programın geliştirilmesine yönelik çalışmalara hangi düzeyde katkı sağlayabileceğini tespit edilmektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda, birtakım öğrencilerin derse karşı negatif tutumlarının temel sebepleri; derslerde zevkli/keyifli etkinliklerin yeterince yapılmaması, bunların yerine öğrencilerin sıkıcı buldukları yahut zorlandıkları için tercih etmedikleri etkinliklerin yapılması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınav kaygısı, ödevlerin fazlalığı, öğretmenin öğrencilere kızması ve anlaşılır düzeyde Türkçe konuşmaması ile sınıfta belli öğrencilere söz hakkı verilmesi olumsuz tutumlara sebep olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada bazı öğrencilerin, sınıfın önünde konuşmaktan ve okumaktan, öğretmenin sorularına yanıt verememekten, sınavlardan, düşük not almaktan, dersi anlayamamaktan ve öğretmenin kızmasından kaygılandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin süreç odaklı yenilikçi değerlendirme metot ve tekniklerini daha etkili bir şekilde kullanmaları öneride bulunulabilir. Öğretmenlerin ve alanda aktif olarak çalışanların, yabancı uyruklu öğrencilere Türkçeyi öğretirken, onların yabancı dil öğretiminin duyuşsal hedeflerini de dikkate almalıdır. Ayrıca çocukların hazır bulunuşluklarına, cinsiyetlerine, yaş seviyelerine, kur düzeylerine, psikososyal ve ekonomik durumlarına da azami ölçüde dikkat edilmeleri şeklinde öneride bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuklara Yabancı Dil Öğretimi, Duyuşsal Hedefler, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi.

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum Setinde Dil Bilgisi Öğretiminin Değerlendirilmesi

Zübeyir Buzkurt

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Ankara/ Çubuk Halk Eğitimi Merkezi
zubeyirbuzkurt@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Türkçe Öğreniyorum Seti A1 ve A2 düzeylerini kapsayan dil bilgisi öğretiminin incelemektir. Çalışmanın verilerine ulaşmak için kullanılan yöntem; nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme desenidir. Araştırmanın verileri betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Bu bağlamda çalışmada Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum setlerindeki dil bilgisi öğretiminin nasıl işlendiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenler için Yunus Emre Enstitüsünün hazırlanmış olduğu Türkçe öğreniyorum kitap setinde, Alfabe öğretimi çok basit ve yetersiz olmaktadır. Türkçenin öğrenilmesinde ve kavranılmasında ilk adım olan alfabe öğretimi gibi bir konunun bu denli sadeleştirilmesi ve basit gibi görülmesi olumsuz bir izlenim uyandırmaktadır. Örgün eğitim dışında kalmış veya herhangi bir şekilde okullaşamamış yabancı uyruklu öğrenciler (10-15 yaş seviyesi), Türkçe alfabesine aşina olmadıkları için alfabeyi öğrenmekte de sıkıntı çekmektedir. Özellikle Arapça gibi sağdan sola doğru yazılan bir dili öğrenmiş birey, tamamen farklı bir tarzda yazılan dile geçiş yapmakta zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca yazma çalışmalarında önemli bir yer tutan kalem tutma, kâğıt ve defter pozisyonu ile yazı yazma hizasını, okunurluğunu anlatan görseller kitapta yer almadığı için, bu zorluk daha da sonucuna ulaşılmıştır. Bu zorluğu azaltmak için, kitapta çizgi çalışmalarına, ardından harflerin yazılma şekillerine ve daha sonrasında ise alfabeğe geçilmesi öğretim sürecinin kısılması açısından önemli olduğu şeklinde öneride bulunulabilir. Ses Temelli Cümle yöntemi ile ilgili herhangi bir çalışmanın olmaması ve alfabe öğretiminden sonra hecelendirme ve basit okumaları içeren örneklerin olmaması kitaba olan ilgilinin azalmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Setin içinde verilen dinleme etkinliğindeki Barış MANÇO'nun Alfabe Şarkısı, yer yer hızlandığı için yabancı uyruklu öğrencilerin bunu anlamada sorun yaşadıkları ve telaffuz etmekte zorluk çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe öğreniyorum kitap setleri, 10-15 yaş grubuna hitap edecek örnek ve anlatımdan oluşmaktadır. Kitap dört temel becerilerini geliştirecek şekilde kolaydan zora, basitten karmaşığa gibi öğretim ilkeleriyle, doğru bir yol izlenerek ve bireysel farklılıkları da dikkate alarak planlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan hareketle incelemesini yaptığımız Türkçe Öğreniyorum setlerinin, Avrupa ortak dil çerçevesi seviyelerine ve Türkçe eğitim programlarına uyarlanmaya çalışılmış ancak uygulama safhasında başarısız olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin ve alanda aktif olarak çalışanların, ilk okuma yazma öğretiminin kendi ana dilinde öğrenmiş olan yabancı uyruklu öğrencilerin, özellikle sesli harflerin yazımında zorlandıkları ve yanlış yazdıkları, sesli harfleri söylemede telaffuz etmede zorluk yaşadıkları gerçeği göz ardı etmemeleri şeklinde öneride bulunulabilir.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre Enstitüsü, Türkçe Öğreniyorum Seti, Dil Bilgisi Öğretimi.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Bireylerde Covid-19 Pandemisinin Ruhsal ve Psikosomatik Etkileri

Fatma Nur Darıcı

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü/yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Tezli Yüksek Lisans
Programı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
daricifatmanur@gmail.com

Özet

Evrensel bir sorun haline gelen “pandemi” herkesi derinden etkilemiştir. Bu çalışmanın amacı Covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenen bireyler tarafından nasıl değerlendirildiğini belirleyebilmektir. Birçok alanda pandeminin etkilerini gözlemleyebilmek adına çalışmalar yapılmıştır ama Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerde salgının ruhsal ve psikosomatik etkileri üzerine çalışma yapılmamıştır. Alanında ilk olmasından dolayı önem arz etmektedir. Araştırmada nicel araştırma yönteminin ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 100 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Kaya, Kırılıoğlu ve Toptaş (2021) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Covid-19 Pandemisinin Ruhsal ve Psikosomatik Etkilerini Değerlendirme ölçeği gerekli izin alındıktan sonra yabancı öğrenciler için uyarlanılarak kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Google Formlar aracılığıyla toplanıp veriler SPSS paket programına aktarılarak veri analiz sürecine hazır hâle getirilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerde covid-19 pandemisinin ruhsal ve psikosomatik etkileri ile katılımcıların cinsiyetleri, yaşları, kur seviyeleri, kronik rahatsızlıklarının olup olmaması durumları, salgın hakkında bilgi sahibi olup olmama durumları, covid-19 geçirip geçirmeme durumları, salgın hastalıklardan korunma yöntemleri hakkında bilgi sahibi olup olmama durumları ve aşı olup olmama durumları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Psikosomatik Etkiler, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.

Pandemi Dönemi Boyunca 8.Sınıf Öğrencileri Tarafından Okunan Kitapların Çocuğa Görelilik İlkesine Uygunluğu

Mine Uzun

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Gazi Üniversitesi

mine.uzun.1997@gmail.com

Özet

Edebiyatın en temel görevlerinden biri bireye okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmaktır. Ortaokul düzeyinde düşündüğümüzde bu görevi üstlenen derslerden biri de Türkçe dersi. Türkçe dersi öğretim programı kapsamında, Türkçe dersinin önemli bir işlevi de çocuğa görelilik ilkesine uygun kitap seçimi yapmasını sağlamaktır. Bu araştırmanın amacı, pandemi dönemi boyunca uzaktan eğitim almak mecburiyetinde kalan öğrencilerin, kitap okuma alışkanlığını araştırmak ve bu dönemde seçtikleri kitapların çocuğa görelilik ilkesine uygun olup olmadığı hakkında bilgi sahibi olmaktır. Araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi, model olarak ise durum çalışması modeli tercih edilmiştir. Çalışma grubunu Tekirdağ Malkara ilçesi Atatürk Ortaokulu 8.sınıfta okuyan 38 öğrenci ve aynı okulda çalışan 6 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada verileri toplamak için yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiş toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre pandemi dönemi boyunca 35 öğrenci devamlı kitap okumuştur. Öğretmenler, bu dönemde kitap okumaları için gerekli desteği sergilemiştir. Bu dönemde öğrenciler tarafından 23 kitap okunmuş okunan bu kitaplardan 9'unun dil ve anlatım yönünden çocuğa görelilik ilkesine uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi Dönemi, Çocuk Edebiyatı, Çocuğa Görelilik.

Ziya Gökalp'in Kızıl Elma Adlı Eserinin Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Mine Uzun

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Gazi Üniversitesi

mine.uzun.1997@gmail.com

Özet

Türk Edebiyatının önemli kalemlerinden biri olan Ziya Gökalp yazdığı birçok eserle Türk Edebiyatına katkı sağlamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda fikirleriyle öncü olan Ziya Gökalp, çocuklar için de eserler kaleme almıştır. Altın Işık ve Kızıl Elma adlı eserlerde çocuk temasını işlemiştir. Ziya Gökalp tarafından kaleme alınan iki eser de çocuğa görelilik ilkesine uygunluk taşımaktadır. Ziya Gökalp, günümüzde çocuk edebiyatı açısından kabul gören önemli yazarlardan biridir. Bu çalışmada Ziya Gökalp tarafından çocukların okuması için yazılmış olan Kızıl Elma eseri değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Kızıl Elma'nın seçilme sebebi günümüzde MEB tarafından hazırlanmış olan 100 Temel Eser arasında yer almasıdır. Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan on kök değer (dürüstlük, saygı, sevgi, sorumluluk, adalet, öz denetim, vatanseverlik, sabır, yardımseverlik ve dostluk) gibi değerler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman tarama modeli kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi tercih edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, eser çocuk edebiyatı açısından tüm özellikleri taşımaktadır. Aynı zamanda çocuğa görelilik ilkesine de uygundur. On kök değer bakımından da incelendiğinde dürüstlük, saygı, sevgi, sabır, öz denetim, vatan sevgisi, dostluk, yardımseverlik, adalet gibi değerler bakımından eser oldukça güçlü durumdadır. Eserin Türkçe Dersi Öğretim Programı kapsamında ikinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar tüm sınıf düzeylerinde okutulması uygundur sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ziya Gökalp, Kızıl Elma, Değerler Eğitimi.

Eğitimde Yaratıcı Okuma Teknikleri

Ebru Dundar
Türkçe Öğretmenliği Meb
ebru.dundar@hotmail.com

Özet

Okuma, beş duyu organının çeşitli hareketlerinden ve zihnin, anlam kavrama çabasından oluşan karmaşık bir faaliyettir. Yapılan bazı araştırmalara göre öğrendiklerimizin % 1'ini tatma, % 1,5'ini dokunma, % 3,5'ini koklama, %11'ini işitme, % 83'ünü görme duyusu yoluyla elde etmekteyiz. Bu sonuçlara göre, göze ve kulağa hitap eden okumanın öğrenmede %94 gibi önemli bir paya sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

Okuma, diğer dil becerilerini de içine alan ve üzerinde yoğun çalışmalar yapılan bir öğrenme alanıdır. Alanyazında okuma üzerine yapılan çalışmaların birçoğunda okumanın zamanla gelişen ve eğitim sonucu kazanılan bir davranış olduğu vurgulanmaktadır. Araştırmalarda bu eğitim sürecinde kullanılacak çeşitli yöntem ve tekniklerden söz edilmektedir. Ülkemizde okuma becerisinin kazandırılmasına ilişkin değinilen yöntem ve tekniklere bakıldığında bunların genellikle birbirini tekrar ettiği görülmektedir. Bunlar: sessiz okuma, sesli okuma, serbest okuma, özetleyerek okuma, not alarak okuma, hızlı okuma, işaretleyerek okuma gibi okuma yöntem ve teknikleridir. Eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin bir kısmı ders kitabı dışındaki kaynaklara yeterince yönelmemekte ve alışlagelmiş tekniklerin dışına çıkmamaktadır. Bu durum eğitim ortamlarında öğrencilerin okumayı sıkıcı bir etkinlik olarak gören ve okumaktan kaçan bireyler haline gelmelerine sebep olabilmektedir. Oysa öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alarak, okuma becerisinin çocukların elinde adeta bir oyuncuğa dönüşmesini sağlayıcı çağdaş yöntem ve tekniklerin kullanılması, okuma derslerinin hem öğrenciler hem de öğretmenler için daha ilgilendirici ve verimli geçmesini sağlayabilmektedir.

Türkçe öğretim sürecinde bireylere ezberden uzak anlama dayalı bir okuma becerisi kazandırabilmek için alanyazında her geçen gün yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler geliştirilmektedir. Bunlardan biri de yaratıcı okuma tekniğidir. Yaratıcı okumanın temelinde yaratıcılık vardır ve bu okuma tekniği, olanda görünmeyen fark etme üzerine kuruludur. Bu noktada öncelikle sunulan metnin iyi anlaşılması oldukça önemlidir. Daha sonra okur, metinde farklı ve yeniyi arar; metnin içeriğini anlamının ötesine geçer ve metni dışarıdan tekrar inşa eder.

Bu çalışmada Roon Padgett tarafından yazılan "Creative Reading(1977)" adlı eserde değinilen yaratıcı okuma tekniklerinin sınıflandırılması ve bu tekniklerin nasıl kullanılacağına ilişkin dinleyicilere bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, tanıtma türünde derleme çalışmasıdır. Çalışma nitel bir çalışma olup veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda Roon Padgett'in sınıf içinde farklı seviyelerde kullanılacak birbirinden farklı 17 adet yaratıcı okuma tekniğine ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verdiği ve uygulayıcılara çeşitli önerilerde bulunduğu görülmüştür. Türkçe okuma derslerinde bu tekniklere yer vermenin okuma derslerinin verimini arttıracığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğretimi, Okuma Becerisi, Yaratıcılık.

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Yöntemler

Ebru Dunder
Türkçe Öğretmenliği Meb
ebru.dundar@hotmail.com

Özet

Tarih boyunca insanlar yaşadıkları toplumda farklı toplumlar ile etkileşim kurup onların diline ve kültürüne kayıtsız kalmamıştır. Bu etkileşim bazen sosyalleşme amaçlı bazen ticari ilişkiler sayesinde bazen de siyasi sebeplerden meydana gelmiş, bu durum doğal olarak karşılaşılan toplulukların dilini öğrenmeyi gerekli kılmıştır. Yabancıların Türkçeyi öğrenme veya yabancılara Türkçe öğretme çabası tarih boyunca hemen her dönemde görülmüştür. Özellikle Türklerin siyasi güç olarak ön planda olduğu çağlarda Türkçeye olan ilgi daha da artmıştır. Bu nedenle bazen Türkçenin diğer dillere üstün olduğunu göstermek bazen de yabancıların Türkçeyi öğrenmelerini kolaylaştırmak için çeşitli çalışmalar yapılmış ve bu doğrultuda çeşitli eserler kaleme alınmıştır. Yabancıların Türkçe öğrenmesi ya da yabancılara Türkçe öğretimi de bu doğrultuda doğup bugün doğal yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir.

Hızla küreselleşen dünyamızda ülkeler arası yakın etkileşimin doğal sonucu olarak yabancı dil öğrenmek adeta zorunluluk haline gelmiştir. Günümüzde küçük yerleşim yerlerinde dahi turistik, ticari, sosyal veya internet aracılığıyla kurulan sanal iletişimde yabancı dile gereksinim duyulmaktadır. Bugün dünyada en çok konuşulan dillerden biri olan Türkçe, Unesco'nun anadil sıralamasındaki tespitlerine göre dünyada üçüncü sırayı; resmi diller sıralamasında ise beşinci sırayı almaktadır. Bu da göstermektedir ki Türkçe; bir yandan konuşulan anadil, diğer yandan da Yabancı dil olarak öğrenilen Türkçe bazında görevini bütün dünyada sürdürmektedir. Bu sebeple Türkçenin yabancılara öğretiminde mümkün olduğu kadar hızlı, işlevsel ve doğru bir şekilde öğretmeyi hedefleyen yöntemlerin iyi bilinmesi ve uygulanması hayati önem taşımaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimini genel hatlarıyla ele almak ve geçmişten günümüze yabancı dil öğretimi alanında kullanılan başlıca dil öğretim yöntemlerini incelemektir. Araştırma, tanıtma türünde derleme çalışmasıdır. Çalışma nitel bir çalışma olup veriler doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda yabancı dil öğretiminde geçmişten günümüze en sık kullanılan 12 yöntem ve yaklaşımın olduğu tespit edilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretimi, Türkçe ve Türk kültürünün yaygınlaşması ve yaşatılması açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu eğitim sürecinde seçilecek yöntem ve kullanılacak tekniklerin iyi bilinmesinin yabancılara Türkçe öğretimi derslerindeki verimi arttıracığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Yöntemler.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğreten Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Karşısındaki Tutumu Üzerine Bir Araştırma

Sema Semra Üstündağ

Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

semaustundag53@gmail.com

Özet

Tarih boyunca başta savaş olmak üzere çeşitli sebeplerle birçok kültür bir arada yaşamaya başlamıştır. Bazı kültürler kendilerini daha baskın görerek diğer kültürleri de etkisi altına almıştır. Değişen dünya düzeninde insanların farklı kültürlere karşı bakış açısı da tartışılan konular arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Bu tartışmalar sırasında dikkatimizi çokkültürlülük kavramı çekmektedir. Doytcheva'a (2013) göre çokkültürlülük, bazı toplumların özel düzenlemelerden faydalanması değil her kökenden insanların kültürlerinin tanınmasıdır. Önceleri sadece üniversite eğitimi için gelen yabancı öğrencilere ev sahipliği yapan Türkiye, göç dalgaları ile çeşitli yaş grubundaki yabancılara eğitim vermek durumunda kalmıştır. Farklı kültürlerle bir arada olan öğretmenlerin bu duruma karşı tutumlarını öğrenmek önem kazanmıştır.

Bu çalışmanın amacı günümüzde önemi daha da belirginleşen çokkültürlülük kavramı karşısında yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin tutumlarını incelemek ve var olan durumu ortaya koyup alan yazına katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama model kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerden oluşmaktadır. Araştırmaya konu olan verilerin toplanmasında birincil veri toplama yöntemlerinden biri olan anket tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada veriler normal dağılım gösterdiği için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Araştırmada Joseph G. Ponterotto'nun geliştirmiş olduğu (1998) Teachers Multicultural Attitude Survey ölçeğinin Güleç Toprak tarafından Türkçeye uyarlanmış hali olan (2008) Öğretmelerin Çokkültürlü Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin çokkültürlülük tutumları ile yaşları, eğitim düzeyleri ve deneyim süreleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Fakat öğretmenlerin cinsiyetleri ile tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çokkültürlülük, Eğitim, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi, Tutum.

Öğretmen Adaylarının Öğretim Tekniklerini Seçme Yeterliklerine İlişkin Algıları

Gizem Engin¹ & Göksu Çiçekli Koç^{2,*}

¹ Temel Eğitim Ege Üniversitesi

² Türkçe Öğretmenliği Ege Üniversitesi

goksu.cicekli.koc@ege.edu.tr

Özet

Öğretmen adaylarının öğretim tekniklerini kazanım düzeyi, sınıf ortamı, öğrenci özellikleri vb. değişkenlere göre doğru seçebilmeleri ve uygulayabilmeleri eğitim-öğretim süreci için oldukça önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretim tekniklerini seçme yeterliklerine ilişkin algı düzeylerinin cinsiyet, sınıf düzeyi ve akademik ortalama değişkenleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada Durdukoca, Yardımcıel, Beşeren ve Özbek (2017) tarafından geliştirilen “Öğretmen Adaylarının Öğretim Tekniklerini Seçme Yeterliklerine İlişkin Algı Ölçeği” kullanılmıştır. 22 maddeden oluşan Likert tipi ölçek 208 öğretmen adayına uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının öğretim tekniklerini seçme yeterliklerine ilişkin algı düzeyleri yüksek olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının öğretim tekniklerini seçme yeterliklerine ilişkin algı düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre kadınlar lehine anlamlı farklılaştığı, akademik ortalama değişkenine göre akademik ortalaması yüksek olanlar lehine anlamlı farklılaştığı, sınıf düzeyi değişkenine göre ise farklılaşma olmadığı belirlenmiştir. Araştırmanın bundan sonra yapılacak çalışmalara kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayı, Öğretim Teknikleri, Yeterlik Algısı.

Öğretmen Adaylarının Akademik Dinleme Becerisi Yeterlikleri

Göksu Çiçekli Koç^{1,*} & Gizem Engin²

¹ Türkçe Öğretmenliği Ege Üniversitesi

² Temel Eğitim Ege Üniversitesi
goksu.cicekli.koc@ege.edu.tr

Özet

Öğretmen adayları lisans programlarındaki öğrenim sürecinde akademik eğitimden geçmektedirler. Ayrıca öğretmenlik mesleğine başladıkları zaman öğrencilerine akademik eğitim vereceklerdir. Bu nedenle her iki sürecin etkililiği ve verimliliği açısından akademik dinleme becerilerinin gelişmiş olması beklenmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı öğretmen adaylarının akademik dinleme becerisi yeterliklerinin kurs/seminer alma durumu, sınıf düzeyi ve akademik ortalama değişkenleri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırmada Yıldız (2018) tarafından geliştirilen “Akademik Dinleme Becerisi Yeterliği Ölçeği” kullanılmıştır. 37 maddeden oluşan Likert tipi ölçek aktif dinleme süreci, etkin katılım, dinleme düzenlemesi ve dinleme kuralları olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde eğitimine devam eden öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının akademik dinleme beceri düzeyleri yüksek olduğu görülmüştür. Akademik dinleme beceri düzeylerinin kurs/seminer alma ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre farklılaşmadığı, akademik ortalama değişkenine göre ise aktif dinleme süreci, etkin katılım, dinleme düzenlemesi ve dinleme kuralları alt boyutlarında akademik ortalaması yüksek olanlar lehine anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayı, Akademik Dinleme, Dinleme Becerisi.

Türkçe Öğretiminde Dijital Öyküleme Çalışmaları

Mehtap Özden ^{1,*} & Gamze Yılmaz ¹

¹ Türkçe Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
mehtapgunes@comu.edu.tr

Özet

Çalışmada; dijital öykülemenin ne olduğundan, tarihçesinden ve dijital öyküleme türlerinden bahsedilmiştir. Dijital öyküleme çalışmalarının eğitime uyarlanması özellikle Türkçe öğretimine uyarlanması konusunda yapılan çalışmalara ve çalışmaların sonuçlarına yer verilmiştir. Dil öğretiminde bütün becerileri içerisinde barındırma özelliği taşıyan dijital öykülemenin Türkçe öğretiminde etkili olabileceği düşüncesinden yola çıkılmıştır. Dijital öyküleme dil bilgisinden dinleme, konuşma, okuma ve yazma bütün beceri alanlarına etki edebilecek özelliklere sahiptir. Ana dili öğretiminde temel beceriler ve bu becerilerin kazandırılması konusunda dijital öyküleme ile desteklenmiş araştırma ve çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmada; dil bilgisi öğretiminde, dinleme becerisi öğretiminde, konuşma becerisi öğretiminde, okuma becerisi öğretiminde ve yazma becerisi öğretiminde dijital öyküleme çalışmaları ile ilgili yapılan araştırmalar incelenmiş ve ana dili öğretiminde dijital öyküleme uygulamalarının yeri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi yapılarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmada böylece başta öğretmenler olmak üzere ilgililere derslerinde dijital öyküleme uygulamalarının etkili bir öğretim aracı olarak kullanılabileceği gösterilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Öykü, Türkçe Eğitimi, Dijital Öykü Çalışmaları, Dil Becerilerinde Dijital Öykü.

Beslenme Dostu Okul Projesi

Hatice Toprağın Balkancı
Sınıf Öğretmeni Cumhuriyet İlkokulu
htopragin35@yahoo.com

Özet

Sosyal kulüp çalışması olarak ilk kez 2018 yılında başladığım ‘Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulübü Projem’ ile okulumuz ‘Beslenme Dostu Okul’ olmuştur. Kulüp çalışmaları aile ve çocuk eğitimleri ile sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı sağlamak amacıyla Beslenme Dostu Okul Projesi olarak da yürütülen bu çalışmalar ile

- Yeterli ve Dengeli Beslenme ve Düzenli Fiziksel Aktivite Alışkanlığının kazandırılması,
- Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Yaşam konularında duyarlılığın artırılması,
- Çocuk ve Ailelerde Sağlıklı Beslenme bilincinin artırılması,
- Çocukluklarda Obezite ile mücadele edilmesi,
- Sağlıklı Okul Dönemi,
- Sağlık Risklerine Göre Çocuk ve Aile Beslenmesi Programlarıyla genç nesillerin sağlıklı yetişmesine destek vermek için gerekli beslenme eğitim hizmetini sağlamak hedeflenmiştir.

İlkokul çağı, çocuğun toplum yaşamına ilk kez girdiği dönemdir. Bu nedenle çocuğun; sağlıklı bir yaşam biçimi geliştirmesinde, sağlıklı beslenme alışkanlıkları kazanmasında, düzenli fiziksel aktivite yapmayı yaşamının bir parçası haline getirmesinde tüm okul çalışanlarının ayrı ayrı ve bir bütün olarak önemli payları vardır. Bunu kazandırabilmek için yöntemimiz model olma.

Gıda hazırlamada hijyen ve temiz içeriğin teşvik edilmesi için uygulamalı etkinliklerde yöntemimiz yaparak yaşayarak öğrenme.

Öğrenci, okul çalışanları ve velilere yönelik sağlıklı beslenme ve hareketli yaşamı destekleyen doğru mesajlar içeren poster, afiş, broşürler vb. materyaller okul içi uygun yerlerde sergilendiği gibi bazı zamanda bilgiye yerinde ulaşabilmek adına uzman bilgilendirmeleri için ya da uygulamalı olarak bilgiye yerinde ulaşmak için yaptığımız davet ve ziyaretlerde yöntemimiz gezi-gözlem ile öğrenme oldu.

Beslenme Dostu Okul Planı'nın benimsenmesi ve yaygınlaştırılması konusunda birçok çalışma yapıldı ve yapılmaktadır. Bunun için bu projede yılda en az bir kere ailelerin, okul çalışanlarının ve ilgili paydaşların katılımı sağlanarak beslenme dostu okul kavramının işlendiği okul kahvaltısı ve ardından bahçede spor aktiviteleri düzenlendi. Ve aktiviteler fotoğraflandı sergilendi.

Beslenme açlık duygusunu bastırmak, karın doyurmak ya da canının çektiği şeyleri yemek içmek değildir. Beslenme; sağlığı korumak, geliştirmek ve yaşam kalitesini yükseltmek için vücudun gereksinimi olan besin öğelerini yeterli miktarlarda ve uygun zamanlarda almak için bilinçli yapılması

gereken bir davranıştır. Bu yüzden yılsonu sergisinde öğrencilerin de ürünlerin hazırlanmasında aktif katılım sağladığı ürün ve sunum şenlikleri gerçekleştirildi.

Covid 19 Salgını ve pandemi koşulları nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde de yapılan çalışmalara yönelik bazı bulgu ve sonuçlara ulaşmak için webinarlar düzenlendi.

Anahtar Kelimeler: Sağlık, Beslenme, Obezite, Aktivite.

STEAM For Kids e Twinning Projesi

Gizem Moran ^{1,*} & Havva Küçükbaş ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Okul Öncesi Öğretmenliği Gazi Üniversitesi
severmorangizem@gmail.com

Özet

Bir e Twinning Projesi olan STEAM For Kids projesi; Erken çocukluk döneminde kazandırılması hedeflenen paylaşma, işbirliği kurma, aktif katılım sağlama, öğrendikleri bilgileri transfer etme, ürün oluşturma, gündelik problemlere çözüm yolları üretme vb. olumlu ve kalıcı bir etki bıraktığı düşünülen STEAM çalışmaları ile projemizde hedeflere ulaşılmıştır. Proje çerçevesinde demokratik yöntemlere başvurularak öğrenciler ve onların aileleri ile anketler ve gözlemler yapılarak analizler elde edilmiştir. Hem nitel hem de nicel sonuçlar doğrultusunda proje değerlendirmesi yapılmıştır. 2021 Eylül 2022 Nisan tarihleri arasında 8 ülkeden 24 öğretmen 350 öğrencinin hayata geçirdiği projede öncelikle Ekosistem tanıtımı yapılmış ve dünyamızın düzenini öğrenmeleri sağlanmıştır. Sonraki aylarda ormanlarımız, denizlerimiz-okyanuslarımız, havamız, trafik, gürültü kirliliği vb. tema başlıkları ile hedeflenen amaçlara ulaşılmıştır. 3-6 yaş grubu okulöncesi öğrencilerinin dünyamızda yaşanan problemlere yönelik çözümlerini 5E modele uygun olarak eğitim ve öğretime entegrasyonu sağlanmıştır. Projemiz ile hedefimiz, çocukların Steam alanındaki bilgi ve becerilerini geliştirmek, yaparak yaşayarak öğrenmeyi desteklemek, sanatsal bir bakış açısı kazandırmak, akranları ile işbirliği yapabilmek, eleştirel düşünme becerisi kazandırmak, yaratıcılık ve tasarım alanlarında potansiyelleri ortaya çıkartmak öğretmenlere ve ailelere Steam eğitimi hakkında kendilerini göstermelerine fırsatlar yaratma, Vb. Şeklinde tanımlayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: eTwinning, Proje, STEAM.

Proje Tabanlı Çalışmalara BİGEP’li Bakış

Hüseyin Aşık¹, Ayşe Pınar Dülker², Yılmaz Ragıp Dülker² & Tuba Tursun^{3,*}

¹ Strateji / Arge Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

³ Türkçe Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

tubatursun@gmail.com

Özet

Balıkesir Valiliği himayelerinde Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP), Balıkesir ilinin eğitim potansiyelini tüm paydaşlarıyla birlikte 2023 Eğitim Vizyonu hedefleri doğrultusunda artırmayı amaçlamaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında 5, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 3 bileşende uygulanan projenin proje tabanlı çalışmalar bileşeni il genelinde resmi ve özel eğitim öğretim kurumları tarafından yürütülmekte olan yerel projeler ile hibe destekli projeleri ele almaktadır. Proje tabanlı çalışmalar; somut göstergeler ile BİGEP’in ivmesini yükseltecek güçlü bir bileşen olarak öne çıkmaktadır. Bilimsel ilkelere dayanan eğitim öğretim yöntemleri ve uluslararası hareketlilikler yoluyla öğretmenlerin mesleki gelişimini güçlendirmek proje tabanlı çalışmaların beklenen çıktılarındandır. Proje tabanlı çalışmalar ile öğrencilerin öğrenmeleri zenginleştirilerek; veri analizi, problem çözme, eleştirel düşünme, sorumluluk alma ve aktif katılım becerileri gelişmiş, kendine güvenen bireyler yetiştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Öğrenciyi merkeze alan bu bileşen ile öğrenme süreçlerinde iyileşme sağlanması yoluyla eğitimde kalite ve verimin yükseltilmesi hedeflenmektedir. BİGEP’in proje tabanlı çalışmalar bileşeninde Avrupa Birliği, TÜBİTAK, eTwinning, Kalkınma Ajansı, Yerel ve Diğer başlıklarında il genelinde uygulanmakta olan proje çalışmalarının BİGEP modülü aracılığıyla yıllık takibi yapılabilmekte, ilçe ve okul bazlı değerlendirmeler sonucunda gelişim alanları tespit edilebilmektedir. Proje çalışmaları gerçekleştirecek kurumlarda yüz yüze ya da çevrim içi ortamlarda proje faaliyetlerinin yapılması, kurumlar arasında iş birliğine gidilerek ortak projelerin oluşturulması, izleme faaliyetleri sonucunda gerek duyulması halinde proje bilgilendirme toplantıları, çalıştay ve eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi ve değerlendirme faaliyetleri sonrasında proje sahibi kurumların ödüllendirilmesine ilişkin süreçler işletilmektedir. Proje öncesi dönem olan 2019-2020 eğitim öğretim yılı ile projenin ilk uygulandığı yıl olan 2020-2021 eğitim öğretim yılı karşılaştırıldığında Avrupa Birliği, eTwinning ve TÜBİTAK projeleri alanlarında fark oluştuğu görülmüştür. Proje öncesi döneme göre Avrupa Birliği projeleri %182.92 ile eTwinning projelerinde %104.97 artış gözlenirken TÜBİTAK projelerinde %3.68 düşüş tespit edilmiş, kalkınma ajansı projelerinde ise başvuruya açık bir çağrı bulunmadığından herhangi bir değişiklik olmamıştır. Proje öncesi dönemde takibi yapılamayan yerel ve diğer başlıklı proje alanları modül aracılığıyla izlenebilir hale gelmiş; proje tabanlı çalışmalarda yer alan kurum sayıları ve uyguladıkları projeler kayıt altına alınabilmiştir. 2019-2020 eğitim öğretim yılında il genelinde uygulanan yerel ve diğer projelerin takibi sağlanamazken, 2020-2021 eğitim öğretim yılında veri girişleri yapılabilmesiyle proje sayıları sırasıyla 192 ve 84 olarak gerçekleşmiştir. Tüm bu bilgiler ışığında toplam proje sayısı 2019 yılında 707 iken 2020 yılında projenin izleme, geliştirme ve takip çalışmaları ile 1580’ye yükselmiştir. BİGEP proje tabanlı çalışmalar bileşeninin yerelde sağladığı gelişim ve kurumlar arası iş birliği ile bu alanda yapılacak benzer çalışmalara ve uygulayıcılara ışık tutarak katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Proje, İş Birliği, Gelişim.

Tekno-Girişimcilik Üzerine Bir Proje Deneyimi

Ayşe Pınar Dülker ^{1,*}, Ümit Yel ², Tuba Tursun ³ & Yılmaz Ragıp Dülker ¹

¹ Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Matematik ve Bilgisayar Bilimleri Balıkesir Üniversitesi

³ Türkçe Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

pinarkarauzum@hotmail.com

Özet

Erasmus+ Programı Gençlik Diyalogu kapsamında desteklenen, Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü yürütücülüğünde Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ve Balıkesir Üniversitesi ortaklığında gerçekleştirilen Tekno-Girişimci Gençlik Projesi (StartITup'21), gençlerin 21. yüzyıl yetkinlikleri doğrultusunda yetiştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Teknoloji temelli girişim fikirlerinin önem kazandığı 21. yüzyılda, gençlerin herkesin bilmesi beklenen dünkü bilgilerden ziyade, bireylere ve kurumlara gelecekte gerekli olacak bilgi ve becerilere hâkim olmaları gerekmektedir. Bilgiye sahip olma yetkinliğinin yerine geçen ve değişen koşullara uyum sağlama olarak tanımlanan problem çözme becerisi temelinde; yaratıcılık, iş birliği, eleştirel düşünce, analitik düşünce, dijital vatandaşlık, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, üretkenlik, girişimcilik, uyum sağlama, sorumluluk alma, liderlik olarak sınıflandırılan anahtar kavramlar gençlerin kariyer planlarında ve istihdam edilmelerinde belirleyici olmaktadır. 13-23 yaş aralığındaki gençleri geleceğin mesleklerine hazırlama argümanından hareketle planlanan projede tekno-girişimci gençlik çalıştay ve tekno-girişimci gençlik zirvesi olmak üzere 2 ana faaliyet gerçekleştirilmiştir. 2-6 Kasım 2021 tarihleri arasında düzenlenen, 17 farklı ilden 137 lise ve üniversite öğrencisinin katıldığı çalıştayda tekno-girişimciliği yoğun bir program ile kavrayan gençler, zirvede 5000'in üzerinde katılımcıyla zenginleştirilmiş bir ortamda bir araya gelerek teknoloji ve girişimcilik üzerine son gelişmeleri takip etme imkânı bulmuştur. Çalıştayda; 9 tematik alanda düzenlenen seminerlerde 44 karar alıcı gençlere teknoloji ve girişimcilik konularında ön bilgilendirmelerde bulunmuş ardından düzenlenen inovasyon kampında gençlerin iş fikri geliştirme süreçlerine yönelik eğitim almaları sağlanmıştır. 23-26 Kasım 2021 tarihleri arasında gerçekleşen zirvede; 20 başlıkta gerçekleşen konuşmalarda karar alıcılar ile gençler arasında deneyim paylaşımı oturumları düzenlenmiş, 3 alanda gençlerin kişisel gelişimlerini güçlendirerek çalışma hayatlarında destek sağlayacak konularda seminerlere katılımları sağlanmıştır. Gençlerin; teknoloji ve istihdam ağırlıklı 35 kariyer standında iş dünyası temsilcileri ile görüşmeler gerçekleştirilmesi sağlanarak 19 farklı atölye çalışmasında analitik düşünme ve problem çözme becerilerinin gelişimine yönelik uygulamalı etkinlikler düzenlenmiş, teknoloji ve girişimcilik temalı 3 yarışmada bireysel ya da takım olarak iş birliğine giderek fikir ve yetkinlikleri ile rekabet etmeleri sağlanmıştır. Etkinliklerde söyleşi, seminer, panel, animasyon, oyunlaştırma, e-öğrenme, atölye çalışması ve yaygın eğitim metotlarından faydalanılmıştır. Proje; gençlerin istihdam olanaklarını fark etmelerine, dördüncü endüstri devriminin ve yarattığı çok yönlü etkinin kapsamı ve hızı konusunda bilinç oluşturmaya, tekno-girişimcilik ile ilişkili konular hakkında kamu-özel sektör ortaklığını özendirerek bir platform oluşturmaya ve formal eğitim ile kazandırılan eğitim sınırlarını genişletmeye imkân sağlamıştır. İnfomal ve non-formal eğitim ortamlarına verilebilecek örneklerden biri olabilecek proje ile rutin eğitim süreçlerinin dışına çıkılarak çalışmaların güncellenmesi sağlanmış, daha güçlü faaliyetlerin planlanabilmesi için alt yapı

oluşturulmuş, il genelinde benzer çalışmaların yapılması yönünde motivasyon sağlanarak yenilikçi yöntemlerin denenmesinin önü açılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Girişimcilik, Tekno-Girişim, Gençlik.

Hibrit Sıcak Kulübe

Serpil Bozcan
Sınıf Öğretmenliği Plevne İlkokulu
bozcanserpil79@gmail.com

Özet

Bu dünya bizim olduğu kadar hayvanlara da aittir. Zira her gün yanından geçip gittiğimiz pek çok farklı can dostu hayvanlar, dünyada her gün zorlu bir var olma savaşı vermektedir. Ancak onlara dokunacak küçük bir el ve küçücük bir yardım dahi, bu zor durumdan onları çıkarmak için önemli bir olanak sağlayabilir. Empati kurmak ve onların yaşadıkları sorunları anlayabilmek, insanların yardım edebilmesi ve harekete geçmesi için yeterlidir. Yıl boyunca hem çok soğuk hem de çok sıcak havalarda farklı ihtiyaçları olan hayvanlara, birkaç kolay yöntem ile düzenli olarak yardım edilebilir. Kış mevsimi, sokaklarda yaşamak zorunda olan küçük dostlarımız için çok kolay geçmiyor. Özellikle su ve yemek ile beraber, barınma çok önemlidir. Sokaklara kışın soğuk havalarda barınabilmeleri için kulübeler yaptık peki ısınmaları? Biz de “Soğuk havalarda sokak hayvanlarına nasıl yardım edebiliriz?” diye düşündük.

Bu projede soğuk kış günlerinde sokak hayvanları için sokaklardaki kulübelerin tabanına hibrit enerji sistemi ile çalışan ısıtıcılar döşeyip, kedi veya köpek kulübeye girdiğinde hayvanların ısınması sağlandı. Hatta gündüz güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi ile çalışan hibrit sistem ile şarj olup gece boyu sokak hayvanlarının sıcak bir ortamda barınması sağlandı.

Önce kulübe alındı. Gerekli ekipmanlar temin edildi. Sonra bunların montajları yapılarak sistemin çalışması sağlandı. Kulübenin üstüne 12 volt 20 Amper güneş paneli takıldı. 12 voltluk dinamo ve 1 tane 30 cm çapında pervane dinamo ucuna takıldı ve bu sistem bir çubuk yardımıyla kulübeye sabitlenerek kendi etrafında rüzgar yönüne göre 360 derece dönmesi sağlandı. Bu her iki sistemden sağlanan elektrik bir 12 voltluk bataryada depolandı. Sonra bu depolanan enerji ile kulübenin alt zemininin ısıtılması sağlandı. Kulübenin alt zeminine yanmaz strafor ve üzerine de sistemde üretilen elektrikle ısınan battaniye konuldu. Bu elektrikli battaniyenin üzerine halı veya kilim koyularak kulübe içindeki hayvanın konforu sağlandı. Termostat ile sıcaklık belli bir sıcaklık seviyesinde durması sağlandı. Sistemin açılıp kapanması için bir anahtar konuldu.

Hibrit sistem kullanmamızın sebebi; güneş ışınlarının en kuvvetli ve parlak olduğu yaz aylarında rüzgar hızı düşüktür. Daha az güneş enerjisinin bulunduğu kış aylarında ise rüzgar hızı yüksektir. Rüzgar ve güneş enerji sistemlerinde verimli enerji üretimi, günün ve yılın değişik zamanlarında farklılık gösterir. Diğer bir deyişle rüzgar hızının yetersiz veya verimsiz olduğu günlerde alternatif olarak güneş enerjisinden istifade edilebilir. Böylece sistemde enerji üretiminin devamlılığı sağlanmış olur.

Projemizin hedef kitlesi sokak hayvanlarıdır. Çocuklara hayvan sevgisi aşılamak için eğitimde iyi bir örnek olabilir. Belediyeler bu projeyi mahallelerdeki sokak hayvanlarının barınması için kullanabilir.

Anahtar Kelimeler: Hibrit, Kulübe, Rüzgar Enerjisi, Güneş Enerjisi.

Velinin Dijital Can Simidi

Hasan Dirik^{1,*}, Seval Binici², Gülay Yeniay Bulut³ & Serpil Hizmetçi⁴

¹ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Yeşilpınar Ortaokulu, Defne, Hatay Milli Eğitim Bakanlığı

³ Topkapılı Mehmet Bey İlkokulu Fatih İstanbul Milli Eğitim Bakanlığı

⁴ Dr. Kamil Tarhan İlkokulu Mersin/yenişehir Milli Eğitim Bakanlığı

hasandirik@gmail.com

Özet

Öğretmen Ağı ile Teyit iş birliğinde yürütülen, öğretmenlerin eleştirel dijital okuryazarlık konusunda güçlenmelerini hedefleyen, aynı zamanda eğitim ortamlarındaki paydaşlarla bu konuda neler yapılabileceğine dair içerikler geliştirilen proje kapsamında çeşitli hedef gruplarına yönelik çözümler hazırlandı. Proje katılımcısı öğretmenlerin bir kısmı da velilerle birlikte uygulanabilecek etkinlikler tasarladı. Velilere yönelik etkinlikler tasarlanmadan önce, ihtiyaçların tespit edilmesi ve geliştirilecek içeriklerin bu ihtiyaçları karşılama amacıyla katılımcı öğretmenler Mayıs-Haziran 2021'de bir anket çalışması yürüttü. Google Forms kullanılarak hazırlanan ve sosyal medya ile WhatsApp grupları yoluyla yaygınlaştırılan, "**dijital okuryazarlık ve güvenlik**" ile "**dijital ebeveynlik**" olmak üzere iki boyuttan oluşan anket, 173'ü lisans ve daha yüksek bir öğrenim derecesine sahip, 274'ü kadın 74'ü erkek toplam 348 veli tarafından yanıtlandı.

Anketi yanıtlayan velilerin bir kısmı, **dijital okuryazarlık ve güvenlik** boyutunda sosyal medya siteleri ve kapalı mesajlaşma uygulamalarını nasıl kullanacağını bilmediğini ve bu konuda bilgilenmeye ihtiyaç duyduğunu belirtti. Dijital ebeveynlik boyutunda ise; veliler, internet ortamında çocuğunun hangi sayfaları ziyaret ettiğini bilmediğini veya kontrol etmediğini, bununla birlikte çocuğunun interneti verimli bir şekilde kullandığını düşünmediğini belirtti.

Yapılan bu anket sonuçları ve yüz yüze görüşmelerden yola çıkarak çözümün amacı, velilerin dijital vatandaşlık ve dijital ebeveynlik becerilerini geliştirmek olarak belirlendi. Bu çözüm üç ayrı günde **Giriş; Dijital Ebeveynlik; Eleştirel Dijital Ebeveynlik ve Dijital Güvenlik ve Gizlilik** atölyelerinin uygulanmasından oluşturuldu. (Atölye için: https://docs.google.com/presentation/d/1w8iy30B2qL-QKZ3ygdM8z-X8RG_76neeaZteaZLVoOE/mobilepresent?slide=id.gbdd591bd41_0_155) Atölye akışı şu şekildedir:

İlk olarak '**Giriş**' oturumu konuya ısınma amacıyla uygulanır. Hemen ardından gelen '**Dijital Ebeveynlik**' oturumu, velilerin hazır bulunuşlukları üzerine derinleşme amacı taşır. "**Eleştirel Dijital Okuryazarlık**" oturumu alan üzerinde yoğunlaşarak, teyitçilik ile bağını kurmayı hedefler. "**Dijital Güvenlik ve Gizlilik**" oturumu ise velilerin ankette işaret ettiği ihtiyaçlara cevaben dijital dünyada güvende kalmanın yollarını irdeler. Son oturumun sonucunda sürece dair deneyim ve geri bildirimlerin konuşulduğu bir paylaşım çemberi gerçekleştirilir. Moderasyonu, süreci uygulayan öğretmenin yürüttüğü bu çember, sürece ve temel kazanımlara dair açık uçlu sorulara yönlendirilir. Her bir katılımcının söz almasına dikkat edilir. Çember her bir katılımcının süreçten "nasıl ayrıldığı" söylemesi sonucunda tamamlanır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Eleştirel, Dijital, Okuryazarlık.

Teyit HamAĞı (Teyit Haberleri Anlama Merkezi Ağı)

Hasan Dirik ^{1,*} & Gizem Ok Uluçay ²

¹ Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² İlkokul Akademik Müdüryardımcısı Koç Okulu

hasandirik@gmail.com

Özet

Öğretmen Ağı ile Teyit iş birliğinde yürütülen, öğretmenlerin eleştirel dijital okuryazarlık konusunda güçlenmelerini hedefleyen, aynı zamanda eğitim ortamlarındaki paydaşlarla bu konuda neler yapılabileceğine dair içerikler geliştirilen proje kapsamında çeşitli hedef gruplarına yönelik çözümler hazırlandı. Öğrencilere yönelik olarak geliştirilen bir çözüm olan “**Teyit HamAğı**”nın amacı öğrencileri, doğru bilgiye ulaşmak için teyitçilik yapmaya ve kaynaklarını çeşitlendirerek araştırmaya teşvik etmek olarak belirlendi. “Öğrencileri günlük hayatta, internette ve sosyal medyada karşılaştıkları bilgileri araştırmaları ve teyit etmeleri konusunda nasıl teşvik edebiliriz?” sorusundan yola çıkarak, öğrencilerin karşılaştıkları her bilginin öncelikli olarak kaynağına bakma alışkanlığını kazanmaları, öğrencilerin bir bilgiyi tüketirken onun doğruluğunu teyit etmeye yönelten sorular sorabilmeleri, öğrencilerin şüphe kaslarının desteklenmesi ve merak ettikleri konularda bağımsız bir şekilde araştırma yapıp güvenilir kaynakları seçebilmeleri hedeflenen etkiler olarak belirlendi. Tüm kademelerde uygulanabilecek bu çözüm, ister yüz yüze bir panoda, isterse dijital olarak padlet gibi bir dijital platformda uygulanabilir.

Çözümün adımları:

- 1- Sınıfta öğrencilerin sürekli karşılaşılabilecekleri, uğrak bir alan belirlenir (Dijitalde uygulamak için Padlet gibi dijital pano araçları kullanılabilir).
- 2- Belirlenen alana hamak ile ağ kurulur ya da benzeri malzemelerle ağa benzer bir yapı oluşturulur.
- 3- Bu alan dört parçaya ayrılır ve sırayla "**Şüpheli bilgi**", "**Teyitli bilgi**", "**Yöntemler ve kaynaklar**" ve "**Benden size ipucu**" başlıkları atılır.
- 4- Uygulamaya başlamadan önce öğrencilere arama motorlarını etkin kullanma ve güvenilir kaynakları tespit etme yollarıyla ilgili bilgilendirme yapılır.
- 5- Öğrencilerden internette, sosyal medyada karşılaştıkları ya da arkadaşlarından duyduğu şüpheli bir bilgiyi getirmeleri ve hamağa eklemeleri istenir.
- 6- Tüm şüpheli bilgiler toplandıktan sonra sınıf içinde aralarından çok merak edilen bir şüpheli bilgi seçilir ve sınıfça araştırılır.
- 7- "**Yöntemler ve kaynaklar**" sütunu altına izlenen yollar yazılır ve hangi kaynaklardan araştırma yaptıklarını belirtmeleri istenir. Öğrencinin kendi araştırma sürecinde kullandığı teyitçilik

yöntemlerini yazması beklenir (Örnek: Diğer haber kaynaklarına baktım, tersine görsel arama kullanarak araştırdım, daha önce Teyit kuruluşları incelemiş mi kontrol ettim vb.).

8- "**Teyitli bilgi**" sütunu altına ulaşılan sonuç, sebebiyle birlikte "doğru/yanlış çünkü..." şeklinde ifade edilir.

9- "**Benden size ipucu**" ise öğrencilerin teyitçilikle ilgili ipuçlarının paylaşılacağı alandır (Örnek: Güncel olup olmadığını kontrol et, kaynağını kontrol et, yazım hatalarına dikkat et vb.).

10- Merak edilen şüpheli bilgiler sınıfta düzenli aralıklarla birlikte araştırılıp teyit edilir.

11- Sınıfta birlikte uygulamalar sonrasında öğrencilerin bireysel teyitçilik becerilerini güçlendirebilmek için hamaktaki bilgileri kendileri de araştırarak teyit edebilecekleri ve hamağa not edebilecekleri hatırlatılır.

Öğrencilerden gelen şüpheli bilgiler arasında doğrulanabilir olmayan iddiaların de bulunması yüksek bir ihtimaldir. Böyle durumlarda gelen bilginin hangi sebeplerle doğrulanamaz olduğu tartışılıp, uygulama sürecinin devamında nasıl bilgilere odaklanılabileceği konuşulabilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde, Eleştirel, Dijital, Okuryazarlık.

Akıl Zeka Oyunlarının Öğretimi

Müjgan Yalçın^{1,*} & Gökhan Berekat²

¹ Sınıf Öğretmenliği Ali Hikmet Paşa İlkokulu

² Özel Eğitim Öğretmenliği Ali Hikmet Paşa İlkokulu
mjgndrsn78@gmail.com

Özet

Öğrencilerimizin problem çözebilme, mantık yürütebilme, analiz yapabilme, karar verme, stratejik düşünebilme ve tahmin yapabilme durumlarını geliştirmek amacıyla akıl zeka oyunları öğretiminin önemine odaklandık. Bu amaçların gelişimi içinde kurumsal bakımdan çok çeşitli faaliyetler düzenliyoruz. Öğrencilerimizi, akıl zeka oyunları atölyemizde yüzyüze ve çevrim içi platformlar aracılığıyla uzaktan eğitimle; kulüp çalışmalarına katılmalarını, akıl zeka oyunlarını öğrenmelerini, proje çalışmalarında yer almalarını, kendi oyunlarını çeşitli geri dönüşüm malzemeleri kullanarak yapmalarını ve öğrenilen oyunlardan turnuvalar düzenleyerek bu alanda aktif olmalarını sağlıyoruz.

"Güçlü Yarınlar İçin 2023 Eğitim Vizyonu" doğrultusunda öğrencilerimizin ilgi, yetenek ve mizaçlarına yönelik gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla okulumuzda Akıl Zeka Oyunları atölyemizi kurduk. 2019-2020 eğitim öğretim yılında tamamlanan atölyemiz ile birlikte İlköğretim Kurumları Çocuk Kulüpleri yönetmeliğine uygun, onaylı şekilde akıl zeka oyunları kulüp faaliyetlerimizi yürütmeye başladık ve devam etmekteyiz. Akıl zeka oyunları kulübümüzde koordinatörlük yaparak yüzyüze kutu oyunları eğitimlerini, uzaktan eğitim ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla da kağıt kalem oyunları eğitimi vermekteyiz.

Yine bu yıllar içinde eşzamanlı olarak eTwinning platformunda Polonya, Litvanya ülkelerinden ortak okullarımız, meslektaşlarımız, öğrencilerimiz ve velilerimizle akıl zeka oyunlarının öğretilmesi, oynanması, turnuvalar düzenlenmesi üzerine proje çalışması yaptık. "Aklını Keşfet" isimli eTwinning projemizde ortaklarımızla oyunları derslere ve müfredata entegre ederek, okullarımızda oynanmalarını sağladık. Küresel virüs pandemisi nedeniyle bazı çalışmalarımızı çevrimiçi toplantılar, çevrimiçi oyun platformlarını kullanarak ve çevrimiçi turnuvalar düzenleyerek proje planımızı ev ortamına uyarladık. Bu sayede evde kaliteli zaman geçirme ve interneti doğru yerlerde kullanma kazanımlarını da elde etmiş olduk. 3 ülke, 4 okul, 9 öğretmen ve 62 öğrencinin katılımıyla gerçekleşen projemizde tüm ortaklar kalite etiketi ile ödüllendirildiler.

Yerel bazda başlatılan projelerde de yine bu alanda katılımlar sağlamaktayız. 2022 yılı Türkiye Akıl Zeka Oyunları Federasyonu ve Bakanlığımız işbirliği protokolünde, Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü yürütücülüğünde, Karesi ilçesi akıl zeka oyunları turnuvasında resmi/özel ilkokul ve ortaokul kategorilerinde 86 ilkokul, 96 ortaokul öğrencisi, 182 danışman öğretmen, 23 hakem ve 8 üniversitemiz stajyer öğrencisine ev sahipliği yaparak turnuvalarımıza kurumsal katkı sağladık.

Akıl zeka oyunları öğretiminin ve yürüttüğümüz faaliyetlerimizin; öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz ve velilerimiz üzerindeki olumlu etkilerini görebilmekteyiz. Kulüp faaliyetlerine talepler ve katılım,

sınıf öğretmenlerinin sınıflarına temin ettikleri oyunlar ya da atölye kullanım oranlarıyla, turnuvalarımıza katılım göstermeleri ile ölçebilmekteyiz. Ayrıca; Öğretmenler Kurulu toplantılarımızda, faaliyetlere katılan öğrencilerin derslerde daha aktif, akran ilişkilerinde ve grup çalışmalarında daha uyumlu, akademik alanda yükselişte oldukları öğretmenlerimiz tarafından dile getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıl, Eğitici Oyun, Öğretim, Zihin Gelişimi.

Hayata Pedal Çevir

Selçuk Ulu
Sınıf Öğretmenliği Balıkesir
ulu.sel@hotmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Öğrencilerin yenilenebilir enerji kaynakları ve enerji dönüşümleri hakkında bilgi kazanmalarını sağlayarak fen dersine olan ilgilerini arttırmak ve sağlıklı yaşam için hareketin önemini kavratmak.

İyi Uygulamanın Özeti: Günümüz dünyasında elektrik enerjisinin büyük bir kısmı fosil yakıtlar kullanılarak üretilmektedir. Fosil yakıtlar hızla tükenmekte ve çevreye zarar vermektedir. Bu yüzden alternatif enerji kaynaklarından azami derecede faydalanılması gerekmektedir. Dünyada kullanılan elektrik enerjisi %41, ülkemizdeki ise %70'i kömür, doğal gaz ve petrol gibi karbon bazlı fosil yakıtlardan sağlanmaktadır. Dünya enerji tüketiminde büyük ölçüde yenilenemez kaynaklara bağımlıdır. Bu amaçla alternatif enerji kaynağı olan hareket enerjisini dinamo ile elektrik enerjisine dönüştüren elektronik devreyi bisiklete uyarladık.

Öğrencilerin hareket enerjisinden elektrik enerjisine dönüştüğünü görmeleri için üretilen elektrikle led lambaların yanması sağlandı. Serinleme amaçlı fan çalıştırıldı. Cep telefonu şarj edildi. Böylece öğrencilerin Fen Bilgisi dersine olan ilgisinin artırılması amaçlandı. Öğrencilerin teneffüs saatlerin de eğlenerek aynı zamanda yeni bilgiler öğrenerek geçirmeleri sağlandı.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçlar:

- Yenilebilir enerji kaynaklarının önemi hakkında bilgi sahibi olundu.
- Hareket enerjisinin elektrik enerjisine dönüşümü uygulamalı olarak öğrenildi.
- Bisiklet tekerlerinin dönmesiyle dinamunun enerji üretmesi gözlemlendi.
- Dinamoda üretilen elektrik enerjisi ile fan çalıştırıldı, led lamba yakıldı ve telefon şarj edildi.
- Sağlıklı yaşam için spor yapmanın önemi öğrenildi.

Anahtar Kelimeler: Enerji Üretimi, Dönüşüm, Sağlıklı Yaşam.

Etkileşimli Kitap Okuma

Emine Uzunay

Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
eminevaroglu77@hotmail.com

Özet

Eğitimde iyi örnekler olarak adlandırılan bir eTwinning projesi ‘‘Etkileşimli Kitap Okuma’’ ile erken çocukluktan itibaren öğrencilerimizde kitap okuma alışkanlığını kazandırmak, kitap seçebilme becerisi edindirmek, kelime haznelerini geliştirebilmek, kitaplar hakkında karşılıklı fikir alışverişinde bulundurabilmek temel amaçlarımız arasında yer alırken; 21. yy.’ın en önemli becerileri arasında yer alan yaratıcı düşünebilme, problem çözebilme ve karar verebilme becerilerini geliştirmek de alt amaçlarımız arasında yer almaktadır. Proje, öğrencilerimizin kitapla iç içe olma süreci boyunca farklı kültürden çocuklarla bir araya gelerek sosyalleşmesini sağlarken aynı zamanda dijital okuryazarlık becerilerini arttırmayı da hedeflemektedir.

Proje, 6 aylık bir sürece yayılmış olup evde ebeveynlerinde desteği; okulda ise öğretmenlerin desteği ile gerçekleşmiştir. Proje boyunca öğrencilerimiz sınıf içerisinde kitap dinleme etkinlikleri, kitapla ilgili yaratıcı drama, müzik, sanat etkinlikleri yaparak kitabın içeriği hakkında söz sahibi olunmuş ve belli bölümler öğrenciler tarafından değiştirilerek tekrar canlandırılmıştır. Ayrıca çocuklarımız online ortamda yazar ile buluşmaları sağlanarak, yazarımız çocuklara imzalı hikâye kitabı göndermiş, bu buluşmada da çocuklarımızdan meyvelerle kahramanımıza yeni çözüm yolları üretmelerini istemiştir. Çocuklarımız velilerimizin desteği ile kitapçı ziyaretinde bulunmuş. Öğretmeni ile de kütüphane gezisine katılarak, eğitim öğretim ortamına çeşitlilik kazandırılmıştır. Çocuklarımız ailelerin yardımı ile kendi özgün hikayelerini oluşturarak, kendi kitaplarını ortaya çıkartmaları sağlanmıştır. Çocuklarımız kendi özgün hikayeleri sayesinde duygu ve düşüncelerini resmetme ifade etme yeteneğini geliştirmiştir. Sınıfımıza ailelerimizin desteği ile Montessori Kütüphanesi kurduk. Her çocuğumuz, belirlediğimiz konularda ‘ Atatürk sevgisi, vatanseverlik, Sevgi, Arkadaşlık, Paylaşmak, ekip olmak, sabır, iyilik, duyarlılık vb. gibi değerlerimiz ile ilgili sınıf kitaplığımıza kitap bağışında bulunmuşlardır.

Projemiz velilerimizin desteği ile oldukça başarılı olmuştur. Son Çikolatalı Kurabiye Hikayesini anlattıktan sonra çocuklarımıza velilerimizin yaptığı çikolatalar özel ambalajında hediye edilmiştir. Çocuklar sadece hikayeyi dinlemekle kalmamış, hikayeyi yaşamla bütünleştirerek, paylaşmanın hazzını yaşamışlardır. Ara tatilde velilerimiz amugurimi örme tekniği ile çocuklarımıza kalp anahtarlıklar yapılmıştır. Çocuklarımız için kitaplar en belirleyici ‘anahtar’ olsun diye. Sınıfımızın değerler ağacını oluşturduk. Ağacımız bize umut oldu. Ne zaman bir düşen arkadaşımız olsa, ağacımıza koştuk, rengarenk tüllerle donatılmış köşemizde, bazen camımıza konan kuşlarımıza, hikayelerimiz sayesinde yuvalar yaptık, cam önlerimize yiyecekler koyulmuştur. Yaptığımız çalışmalarımızı okul bahçemizdeki ağaçlarımıza asılmıştır. Çocuklarımız bu proje sayesinde kitaplara ilgi gösteren, yaratıcı hayaller kurabilen, yaratıcı ürünler ortaya çıkarabilen bireyler haline gelmişlerdir. Çocuklarımıza erken çocukluk döneminde sunduğumuz kitaplar ile onların bütünsel gelişimine (dil, algı, motor, sosyal ve duygusal) katkılar sunulmuştur. Kurumumuzda ve aile

ortamlarında çocukların gelişim seviyelerine uygun hikaye kitapları seçerek, zengin görsel ve sözel içeriklerle tanışmışlardır. Böylelikle hayatın gerçeklerine hazırlanırken bir yandan da dil edinme, dinleme ve erken okuryazarlık becerilerini geliştirdik. Kitaplara dokunan, kitapları inceleyen, kitap kokusunu seven çocuk olma özelliğini kazanmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Kitap, Etkileşim, Yaratıcılık.

5 Vakit 5 Makam 5 Şifa

Tülay Çetin
Özel Eğitim Öğretmenliği İl Özel İdare Özel Eğitim Uygulama Okulu
cetintulay103@gmail.com

Özet

5 VAKİT 5 MAKAM 5 ŞİFA eTwinning projemizde; Müzikte 'makam' kavramı nedir? Farklı modlardaki müziğin insanların sağlığına ve psikolojisine etkisi var mı? Günde 5 defa dinlediğimiz ezan hep aynı melodide mi okunur? Müzik, tedavi ve terapi amacı olarak kullanılabilir mi? Tarihte örnekleri var mı? Geleneksel müziğimiz şifa için kullanılabilir mi? gibi sorulara cevap aradık. Öğrencilerin hem sanat, hem tarih hem de sağlık, proje tabanlı öğrenme, yaratıcılık, iletişim, işbirliği, ve web 2.0 kullanmalarını sağlamayı hedefledik. Süreç içerisinde; 'makam' adı verilen bu müzik dizilerini, geçmişte bu makamları terapi amacı olarak kullanan önde gelen bilim adamları ve müzisyenleri araştırıp ve farklı makamların hastalar üzerindeki farklı şifalarını gözlemledik. Bu bağlamda Türk Sanat Müziği'nde kullanılan beş makamı (Saba, Rast, Hicaz, Segah, Uşşak) ve özellikle günde beş defa duyduğumuz ezan ezgilerini odak noktası olarak kullandık. Müziğin Otizmliler üzerindeki etkisini gözlemlemek için konuşamayan üç otizmlilerle katıldık bu projeye. Eski çağlara dayanan her makamın aslında terapi-tedavi amaçlı kullanılabileceğini anladık. Dil ve konuşma bozukluğu olan öğrencilerimde müziğin iyileştirici etkisini gözlemledik. Davranış sorunları olan bir öğrencimde öfke nöbetleri esnasında, dinlediğimiz makamlar, öfkeyle baş etmede bize yol gösterici oldu. Müzik sayesinde öğrencilerimizin duygusal olarak rahatladığını gözlemledik. Çeşitli ritmik hareketleri olan otizmliler müziğin ritmine kolayca ayak uydurdular. Uşşak makamını dinlerken Muzogram tekniğiyle çalışmalar yaptılar. Alanında uzman kişilerden webinarlar ve konserler düzenledik. Projemiz Azerbaycan ve Ürdün ortaklı uluslararası bir projedir. Online toplantılar ve forum kullanımı yoluyla öğrencilerin etkileşimini artırdık. Otizmliler öğrencilerimizin akranlarıyla kaynaşmasını sağlarken, akranlarının otizme farkındalıklarını arttırmış olduk. Segah makamı müzikleri dinlerken müziğe dansla eşlik ettik, Semazen Gösterisi etkinliğini hazırladık. Segah Makamı parçalarını dinlemek için okulumuza müzikal grup davet ettik. Bu semazen gösterisini gelen grupla beraber okulumuza sunduk. Bu sayede öğrencilerimize başarı duygusunu yaşattık. 2 Dünya Otizm gününde il genelinde yapılacak olan programda da bu gösterimizi sergileyeceğiz. Projede yaptığımız etkinlikler sayesinde çeşitli müzikal faaliyetlerde aktif olarak katılım sağladık. Bu da onlarda özgüven duygusunu geliştirmenin yanında sosyal ve iletişim becerilerinin gelişmesine katkı sağladı. Müzik, sosyal etkileşimde ve duygusal iletişimde öğrencilerimizle duygusal bağ kurup onların dünyalarına girebilmeye olanak sağladı. Çalıştığımız müzik parçalarının öğrencilerimizde ilgilerini çekme, dikkatlerini toplamada önemli bir işlevi olduğunu gözlemledik. Bu proje sayesinde müziğin destekleyici ve iyileştirici etkisini derslerimizde öğrenim aracı olarak kullanmaya başladık.

Anahtar Kelimeler: Otizm, Müzik, Terapi.

Stem Art Be Smart

Fatma İpek Berekat ^{1,*}, Didar Esin Eşer ², Aylin Uyar ³ & Gökhan Berekat ⁴

¹ Türkçe Öğretmenliği Yıldız Teknik Üniversitesi

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Kayabey Şehit Ferruh Kulaoğlu Ortaokulu

³ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Kayabey Şehit Ferruh Kulaoğlu Ortaokulu

⁴ Özel Eğitim Öğretmenliği Ali Hikmet Paşa İlkokulu

f.g.ipek@hotmail.com

Özet

Stem Art Be Smart projesi "Rüzgarı Dizginleyen Çocuk" ve "Kraliçeyi Kurtarmak" kitaplarını kendine referans seçmiş bir projedir. Bu kitapları okuyan öğrenciler kitaplardan yola çıkarak her ay bir bilim ve bir sanat etkinliği üretip uyguladılar. Projemiz bir kitap okuma alışkanlığı kazandırma projesi değildir. Kitaplar bizim projemizde yaratıcı ve eleştirel düşünmeyi sağlayan araçlardır. Kitabı bitirmek için değil yeni ve özgün etkinlikler üretmek için okuyan öğrencilerimizin okuduğunu anlayan, yorumlayan ve üreten bireylere dönüştüklerini gözlemledik. Toplumda var olan çok kitap okuyanın okuma alışkanlığı vardır, yanılığının tersine biz sayıca çok kitap okutmayı değil kitabı kullanarak öğrenciyi çok yönlü geliştirmeyi amaçladık. Okuma konusunda kendi tarzını bulan öğrencilere doğru kitaplarla yaratıcı okuma, eleştirel okuma alışkanlığı kazandırmaya yönelik çalışmalar yaptık. Bu çalışmaları yaparken öğrenme sürecinde dijital araçların kullanımını artırmaya, yaşam becerilerini ve kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu almaya, yaşam boyu öğrenme sürecine yardımcı olacak farklı disiplinler aracılığı ile farklı kültür ve bakış açısı kazandırmaya çalıştık. Etkileşimin, işbirliğinin ve motivasyonun artması için farklı ülke, şehir ve okullardan öğrenciler ile karma takımlar oluşturup birlikte ürünler ortaya koymalarına ortam hazırladık, ortak kitabı okuyup ortak etkinlik yapan öğrencilerin özgüvenin yükseldiğini gözlemledik. Dünyanın değişik ülkelerinden 8 farklı disiplinden öğretmen arkadaş ile 13 kişilik bir proje ekibi kurduk. Birlikte online toplantılar yaparak projenin eğitim modelini STEM, uygulanacak öğretim yöntemini proje tabanlı öğrenme olarak belirledik. Öğrenciyi çok yönlü geliştirmek için kitapların yol göstericiliğinde çıktığımız bu yolda, öğrenmenin tek yönlü değil çok yönlü bir süreç olduğunu fark eden öğrencinin sürekli bilgiyi kovalayan, öğrendiğinden yeni fikirler yaratan, çoğaltan, üreten bireylere dönüştüğünü gördük. Bu sene seçtiğimiz "Rüzgarı Dizginleyen Çocuk" kitabı ile öğrencilerimiz yenilenebilir enerji kaynaklarını öğrendiler, rüzgar gülleri, güneş panelleri yaptılar (fen ve teknoloji dersi) Afrika kıtasını, oranın yerel kıyafetlerini, yerel çalgılarını öğrendiler, Afrikalı gibi giyinip boyandılar, atık malzemelerden Afrika çalgıları yaptılar (sosyal bilgiler ve müzik dersi)"Kraliçeyi Kurtarmak" kitabımızda üslû sayıları, köklü sayıları, problem çözmeyi öğrendiler (matematik dersi) bunlar çeşitli disiplinlerde yaptığımız çalışmalara sadece birkaç örnek. Değişik kitaplarla ve farklı isimlerle 6.yılına giren projemiz ile yaptığımız çalışmalar, meslektaşlarımıza ilham olsun böylece bir öğrenme aracı olan kitaplar daha fazla öğrencinin hayatına dokunsun istemekteyiz. Stem Art Be Smart projesi bilim ve sanatın iç içe geçtiği bir yaratıcı okuma projesi.

Anahtar Kelimeler: Stem, Sanat, Kitap, eTwinning, Balıkesir MEM, Balıkesir ARGE, BİGEP, Yaratıcı okuma, Türkçe.

TÜBİTAK 4004 “Sürdürülebilir Yaşam İçin; Araştır Keşfet Hayal Et Tasarla” Projesinin Katılımcılar Üzerindeki Etkisi

Aysun Sıcaker^{1,*}, Serap Öz Aydın², Emine Türelık³ & Nermin Arslan¹

¹ Biyoloji Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı

² Biyoloji Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

³ Felsefe Grubu Öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı

asicaker@hotmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları kapsamında, katılımcılara ekolojik okuryazarlık, çevre problemlerinin çözümüne aktif katılabilme, sürdürülebilir çevre için öneriler ortaya koyma ve tüm bunları bir düşünme tarzına, davranış şekline dönüştürebilme yetkinliği kazandırmak amacıyla hazırlanmış ve gerçekleştirilmiş olan “Sürdürülebilir Yaşam İçin; Araştır, Keşfet, Hayal Et, Tasarla” projesinin katılımcılarda meydana getirdiği değişimi ortaya koymaktır.

Disiplinlerarası yaklaşım ile hazırlanmış olan proje süresince katılımcılar doğa ile iç içe oldukları, uygulamalı laboratuvar çalışmalarına katıldıkları, yürüyüş ve oryantiring aktiviteleri ile keşif gözlemleri yaptıkları, ekosistem bütünlüğünü anlamaya yönelik eğitici oyunlar oynadıkları, yaratıcı drama ile hayal güçlerini kullanabildikleri çok sayıda etkinliklere katılmışlardır. TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları kapsamında, 6-12 Eylül 2021 tarihleri arasında Soma Borsa İstanbul Fen Lisesi yürütücülüğünde gerçekleştirilmiş olan projenin hedef kitesini Manisa ilinde bulunan 6 fen lisesinin 10. sınıf öğrencileri arasından belirli kriterler doğrultusunda seçilmiş 30 öğrenci oluşturmaktadır. Proje sonucunda katılımcılarda meydana gelecek değişimi test etmek amacıyla dört farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Bu çalışmada “Geleceği Düşünmek Etkinliği”nden elde edilen verilerin analiz sonuçları verilecektir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan “Geleceği Düşünmek” etkinliği proje öncesi ve proje sonrası olmak üzere iki aşamada uygulanmıştır. Ön test olarak değerlendirilen ilk aşamada katılımcılardan “yeni gezegende yeni bir yaşam inşa etmek” senaryosundan hareketle bir ütopya tasarımları ve tasarladıkları bu ütopyalarını 3 kelime ile anlatmaları istenmiştir. Projenin bitiminde ise son test olarak, yeni bir ütopya tasarımları ve yeni ütopyalarını da 3 kelime ile anlatmaları istenmiştir. Daha sonra yeni ütopyalarında değişiklik yapıp yapmadıklarını ve eğer değişiklik yapmışlarsa bu değişikliği yapmalarında projenin hangi etkinliklerinin daha etkili olduğunu belirtmeleri istenen yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Verilerin analizinde nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılmıştır.

Analiz sonucunda; katılımcıların %88’i ütopyalarında değişiklik yaptığını belirtmiştir. Proje öncesi ve sonrası ütopyalarını betimlemede kullandıkları kavramlardan oluşturulan temalar karşılaştırıldığında; ilk ütopya için daha yüzeysel ve genel kavramlar, ikinci ütopyalarında ise projenin amacını yansıtan daha spesifik kavramlar kullanıldığı belirlenmiştir. Ütopyalarında yaptıkları değişikliklerde ise katılımcıların %33’ü tüm etkinliklerden, %33’ü doğada yapılan etkinliklerden, %33’ü “su duyarlılığı” ile ilgili etkinliklerden, %16’sı “Enerjiyi Düşünmek”, “Atıkları Düşünmek” etkinliklerinden yararlandığını ifade etmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda projenin katılımcılarda amacına uygun, olumlu yönde değişikliğe sebep olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğa Eğitimi, Sürdürülebilir Yaşam, Bilim Okulları, Ekoloji.

Araştırmacı Rolünü Geliştirmede Örnek Bir Öğretmen Eğitimi Modeli: ÇABAÇAM

Sezen Apaydın^{1,*} & Ebru Aktan Acar²

¹ Fizik Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Okul Öncesi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

apaydinsezen@gmail.com

Özet

Öğretmenin araştırmacı rolünün önemi çok sayıda çalışmada ortaya konsa da öğretmenler ve araştırmalar arasındaki mevcut ilişkiyi inceleyen çalışmalar ne yazık ki olumlu bir tablo ortaya koymamaktadır. Öğretmenlerin mesleki karar alma süreçlerinde bilimsel araştırma sonuçlarından haberdar olmadıkları, araştırmaları takip etmedikleri ve araştırmalardan yararlanmadıkları aynı zamanda araştırma yapma hususunda da geri planda kaldıkları görülmektedir. Oysaki alanyazın araştırmacı rolü gelişen bir öğretmenin kendine, meslektaşlarına, öğretim programlarına, eğitim alanındaki bilgi birikimine ve tabii ki öğrencilerine çok sayıda katkı sağladığını göstermektedir. Öğretmenlerin araştırmalara başvurmama ya da araştırma yapmama nedenlerine bakıldığında bilimsel araştırma süreci ve yöntemleri hakkında kendilerini yeterli görmemeleri önde gelen nedenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmenlerin bilimsel araştırma süreci hakkındaki yeterliklerinin gelişebileceği en temel yer şüphesiz hizmet öncesi eğitim aldıkları eğitim fakülteleridir. Her ne kadar öğretmen yetiştirme programlarında, eğitimde araştırma yöntemleri dersi olsa da bu ders iki saatlik teorik bir derstir ve tek bir ders süreci içerisinde araştırma yapma becerisinin kazanılması mümkün değildir. Bununla birlikte özellikle yeni öğretmen yetiştirme programlarında, öğretmen adaylarının araştırmacı rolünü geliştirebilecekleri zorunlu bir uygulama bulunmamaktadır. İşte bu çalışmada öğretmen adaylarının teori ve uygulamayı birleştirerek yetişmelerine imkan tanıyan, bireysel ve mesleki gelişimlerini güçlendiren, aynı zamanda onların araştırma yaparak araştırma becerilerinin gelişimine de katkı sunan toplum temelli bir erken müdahale modeli olan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ÇABA Çok Amaçlı Erken Çocuklu Eğitimi Merkezi'nin (ÇABAÇAM) öğretmen adaylarının araştırmacı rolünü geliştirmesi açısından değerlendirmesi yapılacaktır.

ÇABAÇAM üniversite, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği içerisinde 2008 yılında hayata geçirilen toplum temelli bir erken müdahale modelidir. Bu modelde özellikle sosyoekonomik nedenlerden dolayı dezavantajlı koşullarda yetişen ve gelişimleri risk altında olan Türk/mülteci çocuklara ve ailelerine erken çocukluk hizmeti sağlanmaktadır. ÇABAÇAM sadece çocuklara ve ailelere erken çocukluk eğitim hizmetleri ve aile eğitimleri sunmakla kalmayıp aynı zamanda uygulamalı olarak öğretmen yetiştiren bir modeldir. ÇABAÇAM'da çocuklara ve ailelere verilen okul öncesi eğitim hizmetleri eğitim fakültesinin okul öncesi eğitim lisans programı başta olmak üzere birçok farklı programında öğrenim gören gönüllü öğretmen adayları tarafından yürütülmektedir. Aynı zamanda öğretmen adayları ÇABAÇAM'da gönüllü eğitmenlik yaptıkları süreçte bilimsel araştırmalar yapmakta, bu çalışmalarını farklı bilimsel etkinliklerde sunmaktadırlar. Bu araştırmanın amacı da ÇABAÇAM'ın öğretmen adaylarının araştırmacı rolünü geliştirmede nasıl katkılar sunduğunu açıklamaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Eğitimi, Öğretmenin Araştırmacı Rolü, Toplum Temelli Erken Müdahale Programı, ÇABAÇAM.

Türkülerde Yaşattığımız Meslekler

Emine İpek

Türk Dili ve Edebiyatı Balıkesir Altıeylül Kurtdereli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
emineipek1407@hotmail.com

Özet

Türkü kelimesinin kaynağı “Türk” sözüne dayanmakta olup öncesinde “koşuk, sagu, yır” gibi terimlerle adlandırılmaktaydı. Sonrasında, “Türk’e özgü” anlamına gelen “türki” kelimesi kullanılmış, zaman içerisinde “türkü” sözüne dönüşmüştür. Türküler, tarih boyunca hem sözleri hem de müziği bakımından kültür ve medeniyetimizin en önemli mihenk taşlarından biri olmuştur. Somut olmayan sözlü gelenek ürünlerinin başında müzik gelmekte olup Türk edebiyatının sözlü geleneğinde de “şölen, yuğ, sığır” gibi törenlerde ozanlar (aşıklar), kopuz vb. eşliğinde icra ettikleri şairlerle türkülerin ortaya çıkmasına ve bir geleneğin oluşmasına kaynaklık etmişlerdir. Tarihini, coğrafyasını, edebiyatını, inançlarını, değer yargılarını, türkülerle yansıtan Türk toplumu, sevinçlerini, acılarını türküler yakarak dile getirmiş, türkülerleilmekilmek işleyerek günümüze kadar ulaştırmıştır. Tarlayı ekerken, ekin biçerken, halı veya kilim dokurken, dibekte bulgur döğerken, deryada kürek çekerken söylenen türkülerimiz, müzikal değerlerinin yanı sıra, tarihsel olayların, toplumsal değişimlerin, ana sütü gibi temiz Türkçenin ve derin Türk kimliğinin aynası olmuştur. Bu çalışmada, tarihi ve coğrafi yapıya bağlı olarak oluştukları dönemlerde en sık görülen ya da dikkat çeken meslek türlerini de ortaya koymaları bakımından önem arz eden ve bir halk kültürü ürünü olan türkülerin toplumsal yapıya ve teknolojiye bağlı değişimlerle birlikte şekillenmesi ve belli başlı türkülerde yer alan kalaycılık, kunduracılık, dokumacılık, hocalık, arzuhalcilik, denizcilik, kahvecilik, hekimlik gibi mesleklerin incelenmesi, tanıtılması ve türkü aracılığıyla nesilden nesile aktarılması amaçlanmıştır.

Bir halk kültürü ürünü olan türkülerin, toplumsal değişimlerle birlikte şekillenmesi ve halk edebiyatı türü olarak belirtilmesi, belli başlı türkülerde yer alan meslek türlerinin tanıtılması ve kültürümüze sağladığı katkılar değerlendirildi. Ahmet Yesevi’den Yunus Emre’ye, Karacaoğlan’dan Köroğlu’na, Aşık Veysel’den Şeref Taşlıova’ya kadar türkülerle geçmişten geleceğe uzun ince bir yol kurulup nesilden nesile aktararak yaşatılmasının gerekliliği üzerinde duruldu. Çalışmada verilerin toplanması amacıyla; çeşitli basılı ve görsel kaynaklardan literatür taraması yapıldı. Elde edilen bilgiler ışığında, öğrencilerin her türkünün bir hikayesinin olduğunu ve içeriğinde derin anlamlar taşıdığını bilmesi, kültürel motiflerimizi ve dinamiklerimizi anlaması, değerlerimizi anlamlandırması ve içselleştirmesi açısından türkülerin eğitimde önemli bir yeri olduğu sonucuna ulaşıldı. Anaların beşikteki bebeğine mırıldandıkları ninnilerden mezarda yakılan ağıtlara kadar hayatın her alanını kucaklaması bakımından son derece kıymetli olan türkülerimize, öncesinde aileden başlayıp sonrasında örgün öğretimle devam eden eğitim sürecinde gereken önem verilmelidir. Öğrencilere eğitim kurumlarında, belki bir enstrüman -saz- çalma ya da dinleme eşliğinde en azından bir halk türküsünü ezgisiyle ve ait olduğu yöresiyle birlikte bilmesi, halk müziği dinleyeni olması ve sevmesi için fırsat tanınmalı ve gerekli eğitim ortamı hazırlanmalıdır. Her alanda baş döndürücü bir hızla dijitalleşen dünyada modern iletişim teknolojileri sayesinde kültürel iletişimin arttığı gerçeğinden yola çıkarak, türkülerimiz, otantik biçimleriyle değerlendirilmeli, türkülerimizin “dünya kültürünün belleği”nde yer alması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkü, Türk Kültürü, Eğitim, Meslekler.

Balıkesir'e Ait Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tanıtılması

Ebru Özden

Coğrafya Öğretmenliği Kurtdereli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
ebruozden1976@hotmail.com

Özet

Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması (SOKÜM) Sözleşmesi, teknolojinin de etkisiyle hızla yayılan küreselleşme, dünya üzerinde kültürel çeşitliliğin azalması, tek tipleşme gibi kavramların yarattığı kaygılardan yola çıkılarak oluşturulmuştur. UNESCO tarafından dünya üzerindeki küreselleşme kavramını da göz önünde bulundurarak kültürel çeşitliliğin desteklenmesi, kültürel mirasın korunabilmesi, konuyla ilgili farkındalığın yaratılması, kuşaktan kuşağa aktarımın sağlanabilmesi amacıyla Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması (SOKÜM) Sözleşmesi'ni 2003 yılında kabul etmiştir ve Türkiye de 2006 yılında sözleşmeyi imzalayarak taraf devlet olmuştur.

Bu tarihten itibaren kültürel alanda oldukça zengin olan ülkemizde konuyla ilgili birçok faydalı çalışmaya imza atılmıştır. Geçmiş tarih öncesi dönemlere kadar uzanan Kuva-yi Milliye Şehri Balıkesir de yerleşim yeri olarak eşsiz bir coğrafyaya ve oldukça köklü bir tarihe sahiptir. Halk oyunları ve folklorundan, yağlı güreşine, iğne oyasından çöreğine kadar birçok alanda kültürel zenginliğe ev sahipliği yapmaktadır.

Kentsel alanlarda somut kültürel mirasa yönelik çalışmalar ve tanıtımlar daha aktif olarak yapılır iken somut olmayan mirasın bilinirliği daha az olmaktadır. Bu çalışmada, Balıkesir'in kent kimliğinin oluşmasında somut ve somut olmayan mirasın birlikte korunması, yerel halka tanıtılması, farkındalığın artırılması ile somut olmayan kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarılması amaçlanmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı sitesinde yapılan araştırma sonucunda "Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanteri" nin detaylı dökümünde Balıkesir'e ait on beş unsur olduğu belirlenmiştir. Ancak bu unsurlarla ilgili yeterli bilgiye ulaşılamamıştır. Verilerin toplanması amacıyla çeşitli görsel ve basılı kaynaklardan literatür taraması yapılmıştır. "Balıkesir'e Ait Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tanıtılması" başlığıyla tanıtım kitapçığı ve her kültürel mirasa ait kitap ayrıçaları hazırlanmıştır. Yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer kurumlarla da iş birliğine gidilerek dijital ortamda da tanıtımların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Öncelikli olarak eğitimin destekleyici rolünden yararlanarak, eğitim kurumları başta olmak üzere insanların yoğunlukta oldukları kütüphane, alış-veriş alanları gibi mekanlarda yapılacak çalışmalarla kültürel mirasımızın gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Bugün bizim atalarımızdan miras aldığımız değerler yarın torunlarımıza bırakacağımız mirastır.

Anahtar Kelimeler: Balıkesir, Somut Olmayan Kültürel Miras, Kültür Aktarımı.

Bilgiden Beceriye Tasarım

Elif Turhan

Sınıf Öğretmenliği Ercan Kıvrak İlkokulu
elifturhan84@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Covid-19 pandemi dönemi şartlarında yüz yüze eğitim faaliyetleri yapılamamış, uzaktan eğitim ve öğretim zaruret haline gelmiştir. Öğrencilerimizin günde altı ders saati, ekran başında canlı derslerle geçmiştir. Ders saatleri dışında öğrencilerin kendilerini ifade edebilecekleri, bilgi ve becerilerini geliştirecekleri, yenilikçi projeler üretmeleri önem arz etmektedir. Bu bağlamda öğrencilerimizin aile içi iletişimini güçlendirmek ve hayal dünyalarını yansıtan tasarımlar ortaya çıkartmalarını hedefleyen “Bilgiden Beceriye Tasarım Projesi” gerçekleştirilmiştir. Proje ile öğrencilerimizin yeni teknolojiler ile buluşmalarını sağlamak, farklı alanlarda yeteneklerini keşfetmelerine olanak sağlamak, hayal güçlerini geliştirerek, yenilikçi proje ürünleri ortaya koyabilecekleri temel beceriler kazandırmak, bilimsel farkındalığı artırmak, öğrencilerin araştırma yapmalarını sağlayarak bilgi ve becerilerini geliştirmek, öğrencileri teknolojiyi yararlı bir şekilde kullanmaya teşvik etmek, hayal güçlerine yönelik düşüncelerini, tasarlayan ve uygulamaya geçiren çözüm odaklı bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

Özet: “Bilgiden Beceriye Tasarım Projesi” 2020-2021 eğitim öğretim yılında okulumuzda tüm sınıf/şubelerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Proje metni hazırlandıktan sonra, proje kapsamında yapılacak olan “Bilgiden Beceriye Tasarım Yarışması” şartnamesi düzenlenmiştir. Yarışma ile ilgili sosyal medya görselleri hazırlanmıştır. Hazırlanan görseller ve Yarışma Şartnamesi Okul Web sayfasında, sosyal medya hesaplarında öğrencilerin paylaşımına sunulurken okulumuzun tüm öğretmenlerine Proje kapsamında bilgilendirmeler yapılmıştır. Öğrenciler yaşlarına uygun, özgün ürünlerle yarışmaya katılarak bir öğrenci sadece bir ürün ile başvuruda bulunmuştur. Yarışmaya hazırlanan öğrencilerin velileri ile işbirliği de sağlanmıştır. Öğrenciler yarışmaya bireysel ya da grup olarak katılım sağlamışlardır. Ürünü tasarlarken malzeme seçimi konusunda öğrencilerin yaşları göz önünde bulundurulmuş olup, öğrencilerin güvenliğine uygun malzemelerin kullanılmasına dikkat edilmesi sağlanmıştır. Ürünü tasarlarken geri dönüşüm malzemeleri, bilimsel ve elektronik malzemelerden faydalanmaları sağlanmıştır. Yarışmacı öğrenciler tasarladıkları ürünün yapım aşamalarını ve kullanım amaçlarını anlattıkları kısa bir videoyu ve en az iki fotoğrafı okul mail adresine göndermişlerdir. Başvurusu kabul edilen öğrencilerin ürünleri “Okul Değerlendirme Komisyonu” tarafından bilişim araçları kullanılarak incelenmiştir. Yarışmada her sınıf seviyesinde ilk üçe giren öğrenciler belirlenmiş, dereceye giren öğrenciler ödüllendirilmiştir. Yarışmaya katılan öğrenciler ürünlerini nasıl tasarladıklarını ve yaptıklarını metinlerle, görsellerle ve video kaydıyla anlatmışlardır.

Çıktılar ve Sonuçlar: Proje sonunda elde edilen metinler, görseller, videolar "Bilgiden Beceriye Tasarım Yarışması" padlet sayfasında, okul web sayfasında ve sosyal medyada yayımlanmıştır. “Bilgiden Beceriye Tasarım Projesi” sonucunda öğrencilerimizin uzaktan eğitim sürecinde ders saatleri dışında kalan zamanlarını, yaparak ve yaşayarak öğrenecekleri ortamlar oluşturulmuş,

evlerinde yer alan atık malzemeleri hayal güçlerini de kullanarak yenilikçi projeler üretmeleri sağlanmıştır. Aile bireylerinin desteği ile ailedeki işbirliği ve yardımlaşma ortamı sağlanmıştır. Öğrencilerin kendilerini özgürce ifade edebilecekleri sunumları yapma fırsatı oluşturulmuştur. Hazırlanan metinler ile Türkçe'yi doğru kullanma ve yazma becerileri geliştirilmiştir. Tasarlanan ürünlerin anlatımında hazırladıkları videolarda konuşma becerilerinin gelişimi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tasarım, Bilgi, Proje.

Eğitimde Fırsatlar Eşit Değilse?

Serap Armutlu Acar

Okul Öncesi Öğretmenliği Edremit Şehit Öğretmen Necmettin Yılmaz Anaokulu
serap_snowdrop@hotmail.com

Özet

Birleştirilmiş sınıflı bir köy okulunun merkez okullara göre imkânları daha kısıtlıdır. 1940 yapımı ve 30 öğrencisi olan okul, dezavantajlı ve ulaşımın güç olduğu bir bölgede bulunmaktadır. Bu nedenle okulun eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlamak, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor becerilerini geliştirerek başarı seviyelerinin yükseltilmesi bir görev olarak görülmüştür.

Okuldaki öğrencilerin yeteneklerinin ve güçlü yönlerinin geliştirilmesinde önemli rol oynayan modern öğretme öğrenme ortamları ve eğitim materyallerini daha yeterli düzeye getirebilmek için 31 farklı kurum ve kuruluşla, gönüllü velilerle işbirliği yapılarak sınıflar, lavabolar, oyun alanları yenilenmiştir. Okulun içinde bulunan atıl durumdaki lojman kütüphane ve sinema salonuna dönüştürülmüştür. Yardımseverlerden ücret talep edilmeden sadece malzeme temini sağlanmıştır.

Zekâ oyunları ve eğitim materyalleriyle öğrencilerin zihinsel, görsel dikkat, şekil-zemin ilişkisi, odaklanma, bağlantısal düşünme, problem çözme, üç boyutlu düşünme, matematiksel düşünme, parça bütün ilişkisi ve bilgiyi transfer etme becerilerine katkı sağlanmıştır. Kütüphanedeki 'Babam Masal Okuyor' Anne-baba-çocuk zeka oyunları etkinlikleriyle çocuk-ebeveyn ilişkilerinin olumlu yönde artması sağlanmıştır. Kitap sayısı 60'dan 1000'e çıkarılarak düzenli okuma alışkanlığı kazandırılmıştır. Velilerle yapılan gönüllü işbirliği, öğretmen veli iletişimini güçlendirmiştir. Oluşturulan kütüphane ve sinema salonu köyün hazinesi olarak köy halkına ve çocuklara yıllarca hizmet verecektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Fırsat, Eşitlik.

Öğretmenlerin Empati Düzeylerinin Artırılmasına Yönelik Uygulamalı Deneyim Kazandırma Çalışması

Züleyha Telligöz^{1,*} & Şule Sezer¹

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Meb

zuleyhaonem@gmail.com

Özet

Çalışmanın amacı öğretmenlerin görme engelli bireylerin günlük yaşam deneyimlerini prova ederek engelli bireylere yönelik empati düzeyini artırmak ve toplumsal duyarlılığın geliştirilmesine katkıda bulunmak. Öğretmenlerin yaşadıkları deneyim ile kaynaştırma ve özel eğitim kapsamındaki özel gereksinimli öğrencilere yönelik hassasiyetini artırarak ve bu alanda yapılan uygulamaları zenginleştirerek dezavantajlı öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinden daha üst düzeyde faydalanmalarını ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak.

Psikolojik danışma ve rehberlik servisi olarak okulumuzda öğretmenlere ve idarecilere yönelik iki hafta süreli “Karanlık Empati” çalışmasını gerçekleştirdik. Çalışmanın ilk aşamasında afiş hazırlığı yapıldı. Ardından okulda öğretmenlerin özelliklerini bilmediği bir alan amaca uygun olarak düzenlendi. Çalışma alanında masaların üzerine farklı dokunsal nesnelere yerleştirildi. Ardından öğretmenlere içerik hakkında bilgi verilmeden karanlık empati çalışmasına davetli oldukları söylendi. Süreç katılımcıların tamamına aynı formatta gerçekleştirildi. Sırasıyla güven verme, kuralları anlatma, katılımcıların eline baston verme, gözlerini bağlama, yanında sadece gerekli durumlarda en az seviyede konuşarak rehberlik yaparak parkuru tamamlama aşamaları gerçekleşti.

Parkurdaki görevler; gözleri bağlı halde merdiven inme, nesnelere dokunarak ve koklayarak tanıma, basit yaşam becerilerinden düğme ilikleme, eşyaları dizme, yürüme, oturma, aranılan bir nesneyi bulma gibi görevleri gerçekleştirme ses ve ışık gibi uyarıların olmadığı ortamda yönünü bulabilme, bir noktadan diğerine yardım almadan ulaşma, görmeden yazı yazma, doğa ve insan seslerini sadece dinleyerek ayırt etme, öğretmenin sınıfından bir öğrencinin sadece dokunarak kim olduğunu bulma, açık alana çıkıp seslerden sokağı hayal etme, engelli bireyler hakkında konuşma, engelli bireylerin hayatını nasıl daha da kolaylaştırabileceğimiz hakkında fikir alışverişi yapma, bu konuda özeleştirme yapma, gözler kapalı iken tek ayak üzerinde denge sağlamaya çalışma ve son olarak gözlerini açtıktan sonra duygu ve düşüncelerini ifade ettikleri kısa bir röportaj yapma ve onlar için hazırlanan alanda duygu durumunu yansıtan yazılar yazma ya da çizim yapma. Süreç ortalama her öğretmen de 20 dakikada tamamlandı. Önceden izin alınarak tüm çalışma kayıt altına alındı.

Çalışma sonucunda öğretmenler yaşadıkları deneyime ilişkin görüşlerini bildirdi. Aldığımız geri bildirimler gözler açıldıktan sonra ilk olarak rahatlama hissi, duygusal yoğunluk yaşama, çalışmayı hazırlıksız yakalandıkları için çok çarpıcı bulma, empati düzeylerinde kısa sürede dikkat çekici düzeyde yükselme, çalışmanın yaygınlaştırılması talebi, engellilere ve yaşadıkları problemlere ilişkin daha duyarlı olunacağına dair ifadeler, sınıflarındaki kaynaştırma öğrencilerinin sorunlarına ve onları desteklemeye yönelik artan hassasiyet. Çalışmadan elde edilen videolar bir kısa film haline getirildi ve tüm öğretmenlerin olduğu bir toplantıda izletildi böylece katılımcılar hem kendi deneyimini dışarıdan

izleme şansı buldu hem de çalışma arkadaşlarının aynı deneyimi yaşarken verdikleri tepkileri görmüş oldu.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma Yoluyla Eğitim, Engelli Birey, Empati.

Erken Çocukluk Döneminde Montessori Eğitimi Ve Günlük Yaşam Becerileri

Tuğba Oral ^{1,*}, Mine Kuzu ² & Şeyma Kıvılcım ³

¹ Okul Öncesi Öğretmeni Hatice Fahriye Eğinlioğlu İlkokulu Altıeylül Balıkesir

² Okul Öncesi Öğretmenliği Hüma Hatun Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Anaokulu

³ Okul Öncesi Öğretmenliği Hatice Fahriye Eğinlioğlu İlkokulu
tugbaoral58@hotmail.com

Özet

Çocuk eğitiminde çağdaş yaklaşımların daha çok çocuk merkezli olduğu görülmektedir. Çocuk merkezli sınıflarda çocuklar aktiftir, sınıflarda özel öğrenme materyalleri kullanılır. Programlar, konuya dayalı bilgileri içermez. Disiplinler arası, entegre konuları ele alır (Aral vd. 2000).

Montessori eğitim programı iki buçuk-altı yaş çocuklarını kapsayan özgüven, inisiyatif, ne istediğini bilme ve uygulama, bağımsızlık, konsantrasyon, düzenlilik, yardımlaşma ve başkalarına saygıyı yerleştirme ve geliştirme üzerine odaklanmıştır.

Günlük yaşam çalışmalarının Montessori eğitiminde özel bir yeri vardır. Bu çalışmalar çocuğun çalışma düzeniyle ilk kez karşılaştığı yerlerdir. Bu çalışmalarla çocuk içinde bulunduğu çevreyle başa çıkmayı öğrenir ve çocuğun kendi doğal gelişimine çok önemli katkılar sağlar. Günlük yaşam becerileri diğer bölümlere zemin hazırlar niteliktedir. Bu çalışmalarla konsantrasyonu gelişen çocuk diğer çalışmalara geçiş yapmaktadır.

Montessori "İnsan doğuştan iyiye yöneliktir ve esas amacı kendini ispatlamaktır." prensibini benimser. Prescott Lecky, Carl Rogers ve Abraham Maslow gibi kişilik teorisi geliştiren kuramcılarla Montessori'nin okul öncesi çocukları için geliştirdiği eğitim metodu arasında büyük bir paralellik vardır. Montessori de belirtilen kişilik kuramcıları gibi kişilik gelişimi üzerinde önemle durur (Montessori 1964).

Bu çalışmada Montessorinin günlük yaşam becerileri öncelenecek çocukta odaklanma, özdenetim ve bağımsızlık algısı üzerine durulmuştur. Bu bağlamda araştırmanın amacı Montessori yaklaşımındaki felsefeden hareketle öğrencilerin günlük yaşam becerilerindeki artışın yapılan Montessori metoduna uygun materyal sunumları ve gösterip yaptırma yöntemiyle değişip değişmediğinin sistemli gözlem çalışmaları ile incelenmesidir. Araştırmanın katılımcıları okul öncesi öğrencisi ve öğrenci velileri olup; ulaşılabilir evrenden amaçsal örnekleme ile seçilen kişilerden oluşmaktadır. Araştırmada gözlem formları ve veli görüşleri dikkate alınacak olup yapılan etkinlikler raporlaştırılacaktır.

Halen devam etmekte olan çalışmalarda daha çok nitel yöntemlere yer verilmiştir. Gözlem formları, ön test ve anketler ile nicel yöntemler de kullanılmıştır. Yapılacak son testler ve analizler ile Montessori metodunun günlük yaşam becerileri çalışmalarının okul öncesi dönemdeki çocukların bireysel gelişimine ne oranda katkısının olduğunun ortaya konması hedeflenmektedir.

Çalışmalarımız sürdüğü için proje sonuç ve analizleri bildiri günü sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Günlük Yaşam Becerileri, Montessori Eğitimi, Erken Çocukluk Dönemi.

“SUDOKU İLE ZEKAMI DOKUYORUM”

Burcu Danışman

Okul Öncesi Öğretmenliği Necatibey Eğitim Fakültesi Anaokulu

burcufirat83@hotmail.com

Özet

“Sudoku ile zekamı dokuyorum ” e-Twinning projemiz 36-72 ay grubunda olan çocukları sudoku bulmacası ile tanıştırmak zeka gelişimlerine katkıda bulunacağı inancından ortaya çıkmıştır. Projemizde çocukların yaş grupları göz önüne alınarak güncel okul öncesi eğitim programında yer alan kavramlar ile sudoku bulmacasının mantığının kazandırılması hedeflenmektedir. Uzmanlar tarafından beyin kıvrımlarını artırdığı ve zeka gelişimine büyük katkı sağladığı dile getirilen “sudoku bulmacası” ile çocukları erken yaşta tanıştırmak onlarda problem çözme becerilerini geliştirmeyi, dikkat sürelerini artırmayı, zihinlerini dinlendirmeyi, yaratıcılıklarını geliştirmeyi, hafızalarını güçlendirerek unutkanlıklarını azaltmayı, bu sayede ilkokulda akademik başarılarını destekleyecek bu bulmaca ile hazır bulunuşluklarını da artırmayı hedeflemekteyiz.

“Sudoku ile Zekamı Dokuyorum” projemiz Şubat ayında başlamış olup Nisan Ayı sonunda projemizin bitirilmesi planlanmıştır. Projemizde 9’lu ve 16 ‘lı karelere bölünmüş, içeriğinde okul öncesi programından seçmiş olduğumuz kavramların olduğu seviyeli (basitten zora) sudoku etkinlikleri oluşturulur. Her hafta bir kavramı ele aldığımız sudoku bulmacalarımız, çocuklara dijital ve materyalli olacak şekilde oynatılır. Hazırlanan özgün dijital sudoku bulmacaları ile bir kitapçık oluşturularak final ürünü olan bu çalışmanın çocuklar tarafından çok kez oynanmasına fırsat tanınır. Ayrıca proje ortakları ile takım eşleşmeleri yapılarak çevrim içi sudoku turnuvaları düzenlenip çocukların farklı gruplarla bu deneyimi yaşamaları sağlanır. Öğrencilerin ön-test ve son-test analizleri ile hedeflediğimiz kazanımlara ulaşmış olup ulaşamadığı değerlendirilir. Proje, tanıtım-yaygınlaştırma çalışmalarımızın zamanında yapılması ve ilgili yerlere ulaştırılabilmesi konusunda tüm ortaklar çalışmalarını titizlikle yürütür.

Bu proje ile okul öncesi dönemden başlayarak odaklanma ile ilgili problemlerin önüne geçilir. Çocukların problem çözme ve sistematik düşünme ile ilgili becerileri geliştirilir. Satranç oyununda olduğu gibi sonraki hamleleri düşünme becerisi ile hafızaları güçlendirilir, dikkat dağınıklığı aza indirilir. Okul öncesi gruplarında önem arz eden; bir işe kendiliğinden başlama ve bitirme becerisi gelişir. Çocukların boş zamanlarını değerlendirme, bir hobi geliştirmelerine olanak sağlanır. Dijital sudoku bulmacaları ile materyalli sudoku bulmacalarının çocuklar tarafından her ikisinin de eğlenerek yapıldığı fakat çağımız gereği dijital sudoku bulmacalarının çocuklar tarafından daha çok tercih edildiği ve çabuk tamamlandığı gözlenir.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Sudoku, Zeka, Dijital.

Uzaktan Eğitim Sürecinde Disiplinler Arası Yaklaşımla Okuma Yazma Öğretimi

Havva Kulbak

Sınıf Öğretmenliği İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü / Kanuni Sultan Süleyman İlkokulu
havvakulbak@gmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Uzaktan eğitim sürecinde okuma yazma etkinliklerinin en verimli şekilde tasarlayarak öğrenilen bilgilerin anlamlı ve kalıcı olmasını sağlamaktır. Ayrıca önceliğimiz çocukların covid-19 sürecinde yaşanan olumsuzluklardan mümkün olduğunca az etkilenmelerini sağlayarak, sosyal duygusal gereksinimlerinin karşılanması ve iyi oluş hallerinin desteklenmesidir. Sürecin getirmiş olduğu dezavantajları ortadan kaldırmak için planlamalar yaparak, okuma yazma sürecinin etkililiğinin yanında çocuklarda okula karşı olumlu tutum oluşturabilmek için süreci keyifli hale getirebilmek amacı ile çalışmalar yapılmıştır.

İyi Uygulamanın Özeti: Uzaktan eğitim sürecinde okuma yazma çalışmalarının bütüncül devamlılığını sağlayabilmek amacı ile özgün çalışmalar tasarlanmış ve farklı platformlardan da destek alınmıştır. Ses verilmeden dikkat çekme aşamasında ses ile ilgili hikâye okuma, tekerleme ve şarkı söyleme vb. etkinliklere yer verilmiştir. Hece ve kelime oluşturma aşamalarında görsel sanat çalışmalarından faydalanılmıştır. Dikte çalışmaları, ses ile ilgili görseller üzerinde yapılarak öğrencilerde kaygı oluşturmadan öğrenme eksikleri tespit edilmeye çalışılmış ve geribildirimler bu amaç doğrultusunda verilmiştir. Öğrenilen sesler ile ilgili haftanın belirli gün ve saatinde her hafta bir öğrenci liderliğinde aile desteği ile bilimsel deneyler yapılmış, görevli öğrenci arkadaşlarının uygulama sürecini yönetmiş ve çalışması ile ilgili açıklamalarda bulunmuştur. Bu çalışmalar öğrencilerin kendilerini ifade etme, öz güven, dil gelişimi ve iş birliği yapma becerilerine katkı sağlamıştır. Öğrenilen sesler ile ilgili geleneksel ve yeni nesil çocuk oyunları belirlenerek Beden Eğitimi ve Oyun dersleri ile okuma yazma süreci desteklenmiştir. Ayrıca farklı araştırma konularında hazırladıkları posterleri (örnek olarak “G sesi” sınıf gazetesi) ve sunumları arkadaşları ile paylaşarak öğrenme süreçlerine katkıda bulunmuşlardır. Resfebe çalışmaları da okuma yazma sürecinde kullanılmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalar öğrencilerin dikkat gelişimlerine, görsel hafızalarına ve yazma becerilerine katkı sağlamıştır. Resfebe çalışmalarının bazılarını “Sanal Grup Çalışması” olarak tasarlayarak akranlarıyla iletişim kurarak sosyal anlamda da gelişmeleri desteklenmeye çalışılmıştır. Okuma çalışmalarında TRT Çocuk Kitaplık, Okuvaryum, Okuyan Balık gibi dijital kütüphaneler kullanılarak kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasında farklı yöntemler kullanılmıştır. Ayrıca “Benim Kitap Haritam” etkinliği ile okudukları her kitap için Türkiye haritasında bir il boyayarak her öğrenci dönemde 81 kitap okuyarak tamamlamıştır.

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçlar:

Süreç sonunda:

- Sınıfın tamamının okuma yazma öğrendiği,

- Okula karşı olumlu tutum geliştirdikleri,
- Öğrencilerin canlı derslere aktif ve istekli olarak 2 Temmuz tarihine kadar devamsızlık yapmadan katılım sağladıkları,
- Kitap okuma alışkanlığının kazandırıldığı,
- Kendilerini ifade etme yeteneklerinin geliştiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, İlk Okuma Yazma, Online Eğitim, Disiplinler Arası Yaklaşım.

“I Can Do It, We Can Do It!” (Ben Yapabilirim, Biz Yapabiliriz!) e-Twinning Projesi

Duygu Uzun
Okul Öncesi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı
duygzky@hotmail.com

Özet

Bu proje çocukların içindeki cevheri çıkarabilmek, onlara yapabileceklerini fark ettirmek, başarıma duygularını tattırmak, kendilerine olan güveni artırmak, bu sayede günlük yaşam becerileri alanında ustalaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Aynı zamanda 36-72 aylık çocukların yaşına uygun gelişim özellikleri baz alınarak; psikomotor, sosyal-duygusal, bilişsel, özbakım, dil gelişimlerine yönelik becerilerini geliştirmek, özyeterliliklerini artırmak, becerilerini kendileri yapabilmeleri için onlara rehber olmak hedeflenmiştir.

Projemiz 2021 yılı Ocak ve Mayıs ayları arasında uygulanmıştır. Proje başlangıcında veliler dijital bir broşür aracılığıyla çocukların gelişim alanları hakkında bilgilendirilmiştir. Somut işlemler döneminde olan öğrencilerimizin başarabilme güdüsünü hissetmeleri, kendilerinin fiziksel olarak büyüdüklerini görmeleri için proje başında boy ve kilo ölçümleri yapılmıştır. Proje süresince diş fırçalama, el temizleme, sofraya düzeni, yemek araç-gereçlerini doğru kullanma, sorumluluk alma, beden temizliği, fermuar açma kapatma, ayakkabı giyme, bağcık bağlama ve hava şartlarına uygun giyinme, kurallara uyma, kendine güvenme gibi okul öncesi dönemde kazandırılması öncelikli ve önemli olan becerilerle ilgili etkinlikler uygulanmış olup tüm süreç boyunca çocukların özgüvenlerini geliştirmek ön planda tutulmuştur. Çocukların hem dijital becerilerini geliştirmek hem de ortaklar arasındaki işbirliğini artırmak amacıyla takım eşleştirmeleri yapılmış; eşleşen takımlar dijital hafıza oyunu, dijital yapboz oyunu oynamışlardır. Ayrıca karışık takım eşleştirmeleri de yapılarak Güvenli İnternet Günü, proje tekerlemesi, proje yapbozu, proje takvimi, e-Twinning Günü ile ilgili çalışmalar ortaya çıkarılmış ve bu çalışmalar çeşitli web 2.0 araçları ile desteklenmiştir. Öğrencilerimizin oluşturduğu özgün şiirler ve yaptıkları resimlerden oluşan bir e-kitap hazırlanmıştır. Proje kapsamında alanında uzman bir konuklarımız ile “Çocuğuma Sorumluluk Bilincini Nasıl Kazandırırım” konulu bir aile webinarı ile “Yapabileceklerimin Sınırı Yok” konulu bir öğrenci webinarı düzenlenmiştir. Final ürünü olan Proje Challenge etkinliği ile her ortağımız proje süresince kazanılan becerileri sözlü ve uygulamalı olarak gösterdikleri video çekimleri yapmışlardır. Projede uygulanan her etkinliğin müfredatla entegrasyonu hazırlanmıştır. Proje başında ve sonunda çocuklara sahip oldukları becerileri belirlemeye yönelik ön ve son test uygulamaları yapılmıştır. Hem velilerin, hem öğretmenlerin proje öncesi ve sonrası görüşleri anketler aracılığıyla toplanmıştır.

Çocuklarımızın etkinliklerin seçiminde, uygulanmasında aktif olmaları sayesinde problem çözme, çok yönlü düşünme, yaratıcılık gibi üst düzey bilişsel becerilerinin desteklendiğini, sorumluluk bilincine sahip olma gibi sosyal becerileri kazandıklarını, psikomotor, sosyal-duygusal, bilişsel, dil, özbakım becerilerini destekleyici etkinliklerle özgüvenlerinin, özyeterliliklerinin arttığını, böylece çocukların mevcut potansiyellerinin farkına vardıklarını, becerilerinin geliştiğini; aile bilgilendirme broşürleri ve

toplantıları aracılığıyla "Aileleri çocukların gelişim dönemleri konusunda bilgilendirmek", "Aile içi iletişimi arttırmak, ailelerin çocuklarını birey olarak görmelerini sağlamak" hedeflerimize ulaştığımızı; öğretmenlerimizin iletişim, işbirliği, problem çözme, Web 2.0 araçları kullanımı hakkında gelişmeler kaydettiklerini, öğrenci merkezli yürüttüğümüz ve ortaya koyduğumuz işbirlikçi, ortak, nihai ürünlerimiz ile bu projede proje tabanlı öğrenmeyi uyguladığımızı söyleyebiliriz

Anahtar Kelimeler: Özbakım, Özyeterlilik, Özgüven, Okulöncesi.

Me, My Family and My City

Burcu Ata Bilgili
İngilizce Öğretmenliği Namık Kemal İlkokulu
burcuatabilgili@gmail.com

Özet

Uluslararası bir eTwinning projesi olan Me, My Family And My City, farklı ülkelerdeki kültürel mirasları hakkındaki bilgileri derinleştirme, geleneklerin korunması ve değerlendirilmesi ile ilgilenme ve kültürler arası geçişin oluşturulması amacıyla yürütülen bir yenilikçi öğrenme projesidir. Projede 7-11 yaş arası öğrenciler yer almıştır. Proje İngilizce dilinde yürütülmüştür. Türkiye ve Portekiz'in kurucu ortaklarıyla birlikte projeye Arnavutluk, Azerbaycan, Hırvatistan, Fransa, Almanya, İtalya, Litvanya, Polonya, Moldova Cumhuriyeti, Romanya, Slovakya, İspanya, Ukrayna ve Birleşik Krallık'tan 22 öğretmen ve 126 öğrenci katılmıştır. 2020 Ekim ayında başlamış ve 2021 Haziran ayında proje tamamlanmıştır.

Öğrencilere yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde dil becerisinin kullanıldığı, farklı web 2.0 araçlarından yararlanmayı öğretildiği, farklı kültürleri tanımada yeni bir bakış açısı kazandırıldığı bir proje gerçekleşmiştir. Projemiz, yabancı dil öğretiminde proje tabanlı öğrenme, işbirlikçi öğrenme ve disiplinlerarası öğrenme yaklaşımlarına dayandırılmıştır. Öğrencilere yabancı dil kazanımları CLIL yöntemi kullanılarak verilmiştir. Proje etkinlikleri İngilizce dersi müfredatına uygun olarak yürütülmüştür.

Projenin her ortağı yaşadığı ülkenin bayrağını ve milli marşını, yöresel kıyafetlerini, müziğini, dansını, yemeğini, festivallerini, heykellerini ve efsanelerini proje süresince her ay ayrı bir konu olarak ele alındığı bir plan doğrultusunda diğer proje ortaklarına tanıtmıştır. Yapılan etkinliklerle öğrencilere kültürlerini ve kültürel değerlerini yakından tanıyarak sahip çıkması, kültürel mirasını koruma bilinci oluşturması ve kültürler arasında bir köprü kurma beceri geliştirmesi kazandırılmıştır.

Proje boyunca farklı zamanlarda webinarlar düzenlenmiş ve hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bir araya gelerek okullar arası iletişimin ve etkileşimin daha güçlü tutulması sağlanmıştır. Proje başında beklentileri öğrenmeye yönelik anketler, proje süresince etkinlikleri gerçekleştirirken ortakların fikrini öğrenmeye yönelik anketler ve proje sonunda proje çalışmalarını değerlendirmeye yönelik anketler hem öğretmenler hem öğrenciler hem de aileler için hazırlanarak proje çalışmasının dönütleri somutlaştırılmıştır.

Proje sonunda öğrenciler ve öğretmenler projede yer alan yabancı ortaklara kendi kültürünü tanıtmaya fırsatı yakalarken onların kültürünü de öğrenip aradaki benzerliklerin ve farklılıkların uyumunu da yakalamıştır.

Anahtar Kelimeler: eTwinning, İngilizce, Uluslararası, Proje.

Yenilikçi Eğitim Ortamları ve Tasarım Beceri Atölyeleri Alanına BİGEP'li Bakış

Muhammet Fatih Karakuş^{1,*}, Koray Arslan², İlker Eren³ & Semiha Karatufan⁴

¹ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İL Millî Eğitim Müdürlüğü

² Arge Birimi-Sınıf Öğretmeni Balıkesir İL Millî Eğitim Müdürlüğü

³ Arge Balıkesir İL Millî Eğitim Müdürlüğü

⁴ Görsel Sanatlar Balıkesir İL Millî Eğitim Müdürlüğü

fatihkarakus193@gmail.com

Özet

Balıkesir Valiliği himayelerinde Balıkesir İL Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP), Balıkesir ilinin eğitim potansiyelini tüm paydaşlarıyla birlikte 2023 Eğitim Vizyonu hedefleri doğrultusunda artırmayı amaçlamaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında 5 alanda, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 3 alanda uygulanan projenin bileşenlerinden biri de yenilikçi eğitim ortamları ve tasarım beceri atölyeleridir. TBA'lar, çocukların derslerde edindikleri bilgileri hayatla ilişkilendirmelerine, bu bilgileri pratik uygulamalara ve yaratıcı ürünlere dönüştürmelerine imkân sağlayan fiziksel alanlardır. Bu amaçla ilimizdeki okullarımızda TBA'ların öncelikle sayısının artırılması ve kurulan atölyelerin Millî Eğitim Bakanlığı TBA Rehberindeki yönetici rolleri, öğretmen rolleri ve öğrenci rolleri çerçevesince etkili ve verimli kullanılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. TBA'lar, birçok öğrenme yaklaşımı tarafından desteklenmektedir. Bunlardan başlıcaları tasarım tabanlı, proje tabanlı, probleme dayalı, iş birliğine dayalı öğrenme yaklaşımları ve 5E öğrenme modeli olduğu söylenebilir. Bu kapsamda tasarım beceri atölyelerinin ilimizdeki hem akademik başarıya hem de proje çalışmalarındaki artışa katkısı olduğu yadsınamaz bir gerçektir. BİGEP paydaşları, yöneticileri ve hayırseverleri harekete geçirerek ilimiz genelinde okullarımızda tasarım beceri atölyeleri yapımı konusunda büyük bir artış sağlanmıştır. Proje kapsamında atölye yapımının takibi, atölye yapımının desteklenmesi ve atölye yapımına destek sağlayan yönetici ve öğretmenlerimizin ödüllendirilme süreci işlenmektedir. Proje başlangıcından itibaren her eğitim öğretim döneminde okullarımızdan yapılan alanlarla ilgili çalışma raporları istenmekte ve gelen raporlar birleştirilerek il raporuna dönüştürülmektedir. Raporların analizi yapılarak tasarım beceri atölyelerindeki çalışmaların takibi yapılmaktadır. Projenin başladığı 2020-2021 eğitim öğretim yılı ile önceki eğitim öğretim yıllarındaki tasarım beceri atölye sayıları karşılaştırıldığında büyük bir artış görülmektedir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında okullarımızda, 1. dönemde ilimiz geneli kurumlarımızda 14 atölye 2. dönemde ilimiz geneli kurumlarımızda 89 atölye yapımı tamamlanmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılı 1. döneminde ise okullarımızda 32 atölye yapımı tamamlanmıştır. Proje başlangıcından itibaren okullarımızda 135 tasarım beceri atölye yapımı tamamlanmış olup 31 tasarım beceri atölye yapımı devam etmektedir. Ayrıca hazırlanan il raporlarında yenilikçi eğitim ortamları ve TBA alanında 2020-2021 1. döneminde 91 çalışmanın 2. döneminde 157 çalışmanın; 2021-2022 1. döneminde 201 çalışma yayımlanmıştır. BİGEP yenilikçi eğitim ortamları ve tasarım beceri atölyeleri alanında yapılan çalışmaların 21. yy. bireylerinin akademik başarının yanı sıra iletişim, iş birliği, problem çözme, yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, üretkenlik gibi sosyal yaşam içerisinde sıklıkla kullanılacak yeterliliklere sahip olması için katkı sağladığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: TBA, Yenilikçi Eğitim Ortamı, BİGEP.

Masallar Benim İçin

Canan Kurtoğlu
Eğitim Programları ve Öğretimi Balıkesir Üniversitesi
cannkurt10@gmail.com

Özet

Amaç: Projemizde öğrencilerimizi batı kültürüne ait masallardan ziyade Anadolu Masalları ile tanıştırmak, masallar ile değerler eğitimine katkı sağlamak, öğrencilerin hayal dünyalarını, yaratıcılık becerilerini geliştirmek, dinleme-anlama-anlatma ve yorumlama becerilerini arttırmak, kendini ifade edebilme becerilerini sağlamak aynı zamanda web2 araçlarını kullanma becerisini geliştirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Proje 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Ekim-Kasım arasındaki 8 aylık süreyi kapsamaktadır. Projemiz biri Almanya'dan diğerleri Türkiye'nin farklı şehirlerinden olan on ortakla yürütüldü. Öğrencilerimiz profesyonel 15 masal anlatıcısından içinde farklı kazanımlara ve değerlere ulaşmayı amaçlayan masallar dinlediler. Masal sonlarında farklı web2 araçları ile hazırlanan soru-cevap etkinliklerine yer verildi. Yaptığımız her webinara ortalama 250-300 öğrenci katıldı ve ayrıca webinar sonrası katılan öğrencilere katılım sertifikası verildi. Sadece projede olan öğrencilerin değil diğer öğrencilerin de masallar ile tanışmasını sağlamak amacıyla proje dışından öğrenciler de webinarlara davet edildi. Proje süresince düz bir anlatımdan ziyade öğrencilerin aktif oldukları soru-cevap, anlatma-dinleme, model olma, yaparak yaşayarak öğrenme, işbirliğine dayalı öğretim, tartışma, grup olarak yazma gibi yöntemler kullanıldı. Yapılan etkinliklerde öğrenciler farklı şehirlerden yeni edindikleri arkadaşları ile masal ve masal tekerlemesi yazma çalışması ayrıca masal anlatma çalışmaları yaptı. Bu çalışmaların öğrencilerin dil gelişimine de önemli katkıları olduğu gözlemlendi. Projenin sadece sınıf ortamında kalmaması için öğrencilerin aile büyüklerinden masal ve tekerleme dinlemelerini sağlayan etkinlikler gerçekleştirildi. Ayrıca aile büyükleri sınıfa davet edilerek masal anlatmaları sağlandı.

Bulgular ve sonuçlar: Proje sonunda öğrencilerimiz unutulmaya yüz tutmuş, kendi kültürümüze ait masaları öğrendi. Farklı kültürlerde farklı masalların da olduğunu farkına vardı. Masal tekerlemesi ve oyun tekerlemesi kavramları arasındaki farkları keşfetti. Sekiz ay sonunda öğrencilerimiz masal tekerlemesi ve masal yazabilir hale geldi. Masal yazmak en keyif aldıkları etkinlikler arasına girdi. Öğrencilerin hayal güçleri, yaratıcılık becerileri ve toplum önünde kendini ifade etme becerilerinde çok büyük gelişmeler gözlemlendi. Yapılan ön-test ve son-test sonuçlarına göre öğretmen ve öğrencilerde masal kültürüne yönelik farkındalık düzeyinin arttığına ilişkin bulgulara ulaşıldı. Projenin öğrencilerin aileleriyle kaliteli vakit geçirme sürelerine de önemli katkı sağlandığı gözlemlendi. Proje, UDS tarafından Kalite Etiket ve Avrupa Kalite Etiket ile ödüllendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Masal, Kültür, Dil Becerileri, Değer

Düzenli Olarak Uygulanan Oyun ve Fiziki Etkinlik Dersinin Çocuklarda Fiziksel ve Motorik Özellikler Üzerine Etkisi

Belgin Koç
Sınıf Öğretmenliği Çanakkale İl Milli Eğitim
sulhanbk@hotmail.com

Özet

Bu çalışma, ilkökulda uygulanan oyun ve fiziksel etkinlik (beden eğitimi) dersinin çocuklarda bazı fiziksel ve motorik özellikler üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Çalışmaya, düzenli olarak uygulanan oyun ve fiziki etkinlik dersine katılan (n=88) ve katılmayan (n=89) toplam 177 ilkökul öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Çalışmaya katılan çocuklarda sekiz hafta süreyle, haftada beş gün birer saat uygulanan oyun ve fiziki etkinlik dersinin etkisini belirlemek amacı ile velilerinden ve okul idaresinden gerekli izinler alınarak fiziksel ve motorik özelliklere ait ölçümler alınmıştır.

Yaşın belirlenmesinde kimlik bilgisi esas alınmıştır. Boyları metre ile ölçülerek cm cinsinden, vücut ağırlığı elektronik baskül ile ölçülerek kg cinsinden, fiziksel ölçümlerin belirlenmesinde çevre ve uzunluk ölçümleri esnek olmayan kelepçeli mezura ile ölçülerek cm cinsinden kaydedilmiştir. Vücut kütle indeksi = vücut ağırlığı (kg) / boyun uzunluğu (m²) formülü ile hesaplanmıştır. Vücut yağ yüzdesi Green formülü ile belirlenmiştir. Vücut yağ yüzdesinin belirlenmesinde kullanılan deri kıvrım kalınlıkları $\pm 0,2$ mm hassasiyetle ölçüm yapan holtain marka skinfold kaliper ile alınmıştır. Ölçümler üç defa tekrarlanarak ortalama değer alınmıştır. Motorik özelliklerin belirlenmesinde, esnekliğin ölçülmesinde esneklik sehpa kullanılarak otur - uzan testi uygulanmıştır. Karın kas dayanıklılığını ölçmek için mekik ölçümü yapılmıştır. Bacak kuvveti ölçümü için dikey sıçrama testi yapılmıştır. Testte Takei (Japonya) marka 0,1 santimetre (cm) hassasiyette dijital jump metre kullanılmıştır. Sağ ve sol el kavrama kuvveti ölçümünde uzun zamandır güvenilir olduğu bilinen Takei marka el dinamometresi kullanılmıştır.

Veriler IBM SPSS 23 istatistik paket programda değerlendirilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile test edilmiştir. Ölçüm sonuçları, aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (SS) olarak verilmiştir. Ölçümler arası karşılaştırmalarda bağımlı gruplarda t testi uygulanarak, $p<0,05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir.

Çalışma sonucunda oyun ve fiziksel etkinlik dersine *katılmayan grupta* boy, kulaç, büst ve bacak uzunluğu, bel çevresi, sağ el kavrama kuvveti ölçümler arası farkın anlamlı ($p<0,05$), oyun ve fiziksel etkinlik dersine *katılan grupta* boy, kulaç, büst ve bacak uzunluğu, omuz, üst bacak ve alt bacak çevresi, esneklik, sağ el kavrama kuvveti, sol el kavrama kuvveti, dikey sıçrama ve mekik ölçümlerine ait ölçümler arası fark anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Sonuç olarak, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olan, oyun ve fiziksel etkinliğe dayalı beden eğitimi dersinin temel amaçları arasında yer alan hareket becerilerinin kazanılması ve geliştirilmesi, sunulan

bu çalışmanın bulguları tarafından da desteklenmektedir. Haftada düzenli olarak uygulanan oyun ve fiziksel etkinliğe dayalı beden eğitimi dersinin nitelikli bir şekilde işlenmesi çocukların fiziksel, fizyolojik, sosyolojik, psikolojik ve motorik özelliklerin gelişimine katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Fiziksel Etkinlik, Beden Eğitimi, Fiziksel Özellikler, Motorik Özellikler.

Okudukça Balıkesir Renklenecek

Gamze Silahlı

Eğitim Programları ve Öğretim Balıkesir Üniversitesi

ggamzecoskun@hotmail.com

Özet

İyi Uygulamanın Amacı: Projemizde her bir öğrencimiz için Balıkesir haritası hazırladık. Öğrencilerimiz okudukları sayfa sayısına göre bir ilçe boyama hakkı kazandılar. Balıkesir'imizin renklenişini çocuklarımızla birlikte izlemek keyifliydi. İki köy okulu olarak başlattığımız projemizde kitap okumayı sadece not almak için ya da velilerin zoruyla yapılan bir eylem olmaktan çok sevdirmeyi, içten gelen bir etkinliğe dönüşmesini hedefledik. Gardner'in Çoklu Zekâ Kuramını kendimize rehber edindik. İlgileri doğrultusunda isteyen görsel zekaya yönelik etkinlikler, isteyen el becerisi gerektiren minik kuklalar, ayraçlar, kitap kapakları tasarladılar. Masallar, öyküler seslendirdiler. Oratoryo çalışmaları yaptılar. Kitaplar okundu, haritalar renklendi, ülkemiz ve ilimiz çocuklarımızla birlikte renklenmeye, aydınlanmaya, gelişmeye doğru ilerledi.

İyi Uygulamanın Özeti: Projede yapılandırmacı anlayışa önem verilmeye, etkinlikler yapılırken mümkün olduğunca öğrenciler gözlemlenerek rehberlik edilmeye çalışıldı. Gardner'in Çoklu Zeka Kuramı benimsendi. Görsel-uzamsal, sözel-dilsel, sosyal, içe dönük vb. alanlarda farklı zeka türlerinde baskın olabilecekleri etkinlikler birlikte oluşturulmaya gayret edildi. Zorlamayla değil severek yapabilecekleri, birbirleriyle toplantılarda konuşarak etkileşime geçecekleri, grup olarak etkinlik yapabilme becerisini, sorumluluk alıp yerine getirebilmeyi, grup çalışmalarında bir kişinin eksikliğini bile hissedildiği aşılarmaya çalışıldı. Öğrencilerimiz kitap okurken kelime avına çıktılar, anlamını bilmedikleri kelimeleri araştırarak buldular, beğendikleri sözleri not ettiler. Ayraçlar tasarladılar, kitap kapakları, kuklalar yaptılar. Anketlerle Soru- Cevap tekniğini kullanmaya çalıştık. Öğrencilerimiz anlamını bilmedikleri sözcüklerden dijital sözlük oluştururken kelimeler için araştırma yapıp uygun görsellerle destekleyerek ilgi çekici bir sözlük hazırladılar. Çocuklar için oyunlarla öğrenmenin gelişimleri için önemini biliyoruz bu nedenle ortak okuduğumuz kitaplar için çeşitli oyunlar tasarlayarak okulların açıldığı Haziran ayını oyunlarla desteklemeye çalıştık. Öğrencilerimizin ilgisini çekmek için harita yöntemini geliştirdik, hem şehrimizin ilçelerinin konumunu öğrenmiş oldular hem de okul panomuza astığımız haritalarının renklenmesi için kitaplarını okumaya gayret ettiler. Hoşlarına gidecek web2.0 araçları da seçilerek dikkatleri çekilmeye ve kitap okumaya güdülenmeye çalışıldı. Haritalarımız hem okul panolarımızda hem de uzaktan eğitim sürecinde evlerimizde renklenmeye devam etti.

ÖĞRETİM PROGRAMI İLE BÜTÜNLEŞME

Disiplinler arası yaklaşıma uygun bir proje olduğu için Görsel sanatlar, Türkçe, Yazma Becerileri, Okuma Becerileri, Bilişim Teknolojileri, Sosyal Bilgiler ve Teknoloji Tasarım derslerinin kazanımlarına atıfta bulunuyor. Öğrencilerimizin Temel Dil Becerilerinden dinleme, okuma, yazma, konuşma becerilerine katkı sağlandı. Ayrıca öz güveni yüksek, grupla ya da bağımsız çalışma yapabilen, el becerisi güçlü, teknolojiye hakim, web2.0 araçlarını keşfeden ve tanımaya çalışan, görsel

becerilerini geliştiren, özgün tasarım yapabilen, kitap okurken kelimeleri daha dikkatle okuyan ve anlamlarını araştıran, böylece sözcük dağarcığına yeni kelimeler ekleyen, kendine hayat dersleri çıkaran, empati becerisi yüksek, kitap kahramanları ile özdeşleşen, birbirleriyle kitaplar üzerine konuşan öğrenciler yetiştirmeye çalışıldı ve onların bu becerilerinin geliştiği gözlemlendi. Öğrencilerimizin günlük hayatta konuşurken kullandıkları kelime sayısı ve deyim sayısının arttırılması amacıyla öğrencilerimiz ortak okuduğumuz kitaplardan seçtikleri deyimleri ve deyimlerin hikayelerini öğrendiler. Başarıyla seslendirerek diğer öğrencilerimizin de öğrenmelerini sağladılar.

TEKNOLOJİ KULLANIMI

a) Whatsapp iş birliğimizin hızlı ve kolay olmasını sağlamıştır. Okulları ve projemizi tanıtan videolar renderforest ve movie maker ile hazırlanmıştır. Öğrenci avatarları bitmoji ve Voki İle hazırlanmış olup Chatterpix ile konuşturularak tanıtım yapılmıştır. Toontastic uygulaması kullanılmıştır. Pixton ile sanal sınıfımız oluşturulmuş, Proje sürecinin başında Canva kullanımı öğrencilere öğretilerek afiş ve logo tasarımları yapılmıştır, Google maps ile okul konumları oluşturulmuştur. Google Form ile anketler düzenlenerek birinciler seçilmiş ve jigsawplanet ile seçilen afiş ve logoların yapbozları hazırlanarak oynanmıştır. Fodey ile gazete sayfası oluşturulmuştur. Trumper ile proje ismimizin müziği yapılmış, Türchen ile avatar takvimi oluşturulmuştur. Proje yaygınlaştırma faaliyetleri için Instagram, Facebook sayfaları açılmış olup, blog sayfası oluşturulmuştur. BalıkesirArge ve Okul sitelerinden haber olarak paylaşılmıştır. Storyjumper ile öğrencilerimiz tarafından dijital sözlük çalışmamız yapılmıştır. Öğrencilerimiz Wordart ile kelime bulutu oluşturmayı öğrenerek birçok etkinliğimizde severek kullandılar. Chatterpix ile Otizm Günü için birbirlerinin eksik bıraktığı masalı devam ettirerek seslendirdiler. Piccollage ile etkinlikler birleştirildi, kizoa ile videolar oluşturuldu, tüm sayfalarımızın QR cod uygulaması yapıldı, Artsteps ile Sanal sergimiz oluşturuldu, Wordwall ile ortak okunan iki kitap seçilerek oyunlar hazırlanıp oynandı.

Projemizin başında özellikle hassasiyet gösterdiğimiz veli izin belgelerimizi velilerimize doldurtup onay aldık. Bunun dışında öğrencilerimizin yüzleri görünecek şekilde paylaşmamaya özen gösterdik. Sadece Velilerimizin isteği doğrultusunda 23 Nisan ve 19 Mayıs çalışmalarımızda öğrencilerimizin yüzlerini kapatmadık. Telif hakkı olan görsel ya da işitsel öğeleri, müzikleri kullanmamaya özen gösterdik ve bu konuda öğrencilerimize de gerekli bilgileri verdik. Okulumuz olarak çalışmalar yürüterek e-güvenlik sertifikamızı da aldık.

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1519942> (proje tanıtım videosu)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1504503> (okul tanıtım videoları)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1514456> (öğrenci tanıtım videosu)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/forum> (Twinspace forum)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1504601> (padlet)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1543088> (avatar takvimimiz)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1504604> (anketlerimiz)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1519946> (veli izin belgeleri)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1520045> (e-güvenlik sertifikası)
<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1685918> (QR kodlarımız)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1689690> (wordwall oyunlarımız)

İyi Uygulamanın Sonunda Elde Edilen Çıktılar ve Sonuçlar: Projemizin en temel hedefi çağımızın en büyük sorunlarından biri olan okuma alışkanlığını sevdirek çocuklarımıza kazandırmaktı. Bunun yanı sıra araştırma, dinleme, eleştirel düşünme, empati kurma, özgün bir ürün ortaya koyma, yaratıcılık, dil becerilerini geliştirme, kendini ifade etme, akıcı bir konuşma yapma, özgüven kazandırma, salgın sürecinde bir şekilde öğrencilerimizi motive etmek de hedeflerimiz arasındaydı. Kitap kahramanlarının yerine kendilerini koyarak empati becerisini, bilgiyi direk hazır vermeyerek araştırma ruhunu, kapak, araç ve kukla tasarlatarak el becerilerini ve özgün ürün ortaya koymalarını, seslendirme yaptırarak dil becerilerini ve özgüven kazanmalarını, toplantılarda birbirleri ile tanışmalarını ve konuşmalarını sağlayarak sosyalleşmelerini sağlamaya çalıştık. Kitap okudukça haritalarının renklendiğini gören öğrencilerimizin motive olması kolaylaştı, kitap okumayı sevmeyen öğrencilerimiz kitap okuduktan sonra yapacağımız etkinlikleri sevdikleri için bir an önce kitaplarını bitirmek istediler, web2.0 araçlarını çok sevdiler bu da okumalarına katkı sağladı. Kitapları birlikte seçtiğimiz için kendi seçtikleri kitapları okumanın zevkine vardılar. Projemiz iş birliği ile devam eden, eğlenceli bir proje oldu. Köy okulu olmamız dolayısıyla tam kapanmaya girdiğimiz süreçlerde öğrencilerimizle ortak kitap temininde zorlandık ve farklı alternatifler üretmeye çalıştık, okulumda velilerimizin çoğunun desteklerini arkamda hissettim. Keyifli ve iki okula da çok şey katan bir proje oldu. Proje ile ilgili yaptığımız çalışmaları tüm sosyal medya hesaplarımızdan, kurduğumuz sayfalardan, blog sayfamızdan, padlet hesabımızdan, okul sitemizden, okulumuzun sosyal medya hesaplarından mümkün olduğunca yaygınlaştırmaya gayret gösterdik.

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1570894> (proje yaygınlaştırma araçlarımız)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1504604> (değerlendirme anketlerimiz)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1688869> (öğrenci değerlendirme videomuz)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1504489> (hedeflerimiz)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1542985> (nisan ayı için seçilen ortak kitaplarımız)

<https://twinspace.etwinning.net/158637/pages/page/1542988> (mayıs ayı için seçilen ortak kitabımız)

Anahtar Kelimeler: Kitap, Eğlenerek Okuma, Web2.0.

Balıkesir'de Bilim Şenliği

Bedia Narlı ^{1,*} & Fatma Tayfur ²

¹ Yönetim Hizmetleri Fatma Emin Kutvar Anadolu Lisesi

² Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Fatma Emin Kutvar Anadolu Lisesi
bedia.narli9196@gmail.com

Özet

Çalışmamız bilim, bilimsellik, bilimsel çalışmanın önemi, hayatımızda bilimin ne derece önemli olduğu konularında farkındalık geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Hedef kitlemizin bilim ve bilimsellik kavramlarına ,bilimsel konuları daha iyi anlamalarına katkıda bulunmak, yaparak ve yaşayarak öğrenmenin önemini fark etmelerini sağlamak, bilimin temel kavram ve yaklaşımlarına ulaşmalarına katkıda bulunmak, bilimin etkileşimli ve aynı zamanda eğlenceli olabileceğini göstermek, teorik bilgilerin yanı sıra uygulamaya dönük etkinliklerle bilginin kalıcı olmasına katkıda bulunmaktadır.

Çalışmamızda, bilim kültürü ve iletişiminin paylaşılması ve yaygınlaştırılması, bilim ve bilimsel bilgi konusunda çalışmalar yapan kurumlar ile işbirliği yaparak bilginin mümkün olduğu kadar fazla kişiye ulaştırılması hedeflenmektedir. Çalışmamız katılımcılarda farkındalık oluşturan, katılımcılara bilimsel bilgiye ve bilim insanına yönelik olumlu bakış açısı kazandıran ve bilimsel düşünme becerileri sağlayan etkileşimli uygulamalar ve faaliyetler içermektedir. Katılımcılarımız bilimin birçok alanında atölye çalışmaları, deneyler, gözlemler, söyleşiler vb etkinliklere katılmışlar, böylelikle kendilerinin bilimi anlamalarına ve özgün düşünme becerilerine katkı sağlanmıştır.

Çalışmamız kapsamında fizik, kimya, biyoloji, matematik, robotik, yabancı diller, STEM, tarih, bilişim, spor, sanat, kişisel gelişim gibi pek çok alanda etkinlik düzenlenmiştir. Hedef kitlemiz; okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitede eğitim gören öğrenciler, öğretmenler, veliler ve Balıkesir 'de yaşamakta olan halk olarak belirlenmiştir.

Bu etkinliklerin bazıları sınıflarımızda, bazıları okul bahçemizde, spor salonumuzda ve okulumuzun gözlemevinde gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerimiz; atölye çalışmaları, söyleşiler, drama, oyunlar, yarışmalardan oluşmuş ve hem bireysel hem de grup çalışmaları şeklinde uygulanmıştır.

35 atölyeden oluşan bu çalışma ile toplamda 5100 kişiye ulaşılmıştır. Etkinlik alanlarımız, katılımcıların etkinlik konusunu anlayabilecekleri, katılım sağlayabilecekleri ve uygulama yapabilecekleri şekilde planlanmıştır. Çalışma kapsamında başta üniversiteler olmak üzere milli eğitim müdürlükleri, belediyeler ve çeşitli STK'lar ile işbirliği yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Bilimsellik, Atölye Çalışmaları, Ders Dışı Öğrenme.

Sosyal Sportif ve Sanatsal Faaliyetlere BİGEP’li Bakış

Koray Arslan^{1,*}, Ali Tatlı², Tuba Tursun³ & Baki Dilek⁴

¹ Arge Birimi-Sınıf Öğretmeni Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

³ Türkçe Öğretmenliği Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü

⁴ Ar-Ge Aske Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

kor_ay87@hotmail.com

Özet

Balıkesir Valiliği himayelerinde Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanan Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP), Balıkesir ilinin eğitim potansiyelini tüm paydaşlarıyla birlikte 2023 Eğitim Vizyonu hedefleri doğrultusunda artırmayı amaçlamaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında il genelinde, 5 alanda uygulanan projenin bileşenlerinden biri de sosyal, sportif ve sanatsal alandaki çalışmalarıdır. Öğrencinin okul hayatı süresince gelişimi bir bütün olarak düşünüldüğünde, akademik alanda gelişiminin desteklenmesinin yanı sıra sosyal, sportif ve sanatsal alanlarda desteklenmesinin de gelecekteki yaşantılarına büyük katkı sunacağı yadsınamaz bir gerçektir. Bu amaçla sosyal, sportif ve sanatsal alandaki çalışmalar Balıkesir ili genelinde uygulanan BİGEP' in bir bileşeni olarak belirlenmiş, eğitim öğretim yılı boyunca öğretmen ve öğrenciler üzerinde gereken izleme, destekleme, geliştirme, ödüllendirme çalışmaları yapılarak çalışmaların sürdürülebilirliği ve pekiştirilmesi amaçlanmıştır. Özellikle çoklu zeka kuramı özelinde, bilişsel yeteneklerin geniş bir yelpazeden oluştuğu göz önüne alındığında bireylerin sosyal, sportif ve sanatsal alanda gerçekleştirilecek çalışmalar sonucunda formal ve informal öğrenmeler gerçekleştirebileceği, bunların da kalıcı öğrenmelere yol açacağı yadsınamaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda BİGEP ile birlikte il genelindeki okullarda ulusal ve uluslararası alanda birçok çalışma gerçekleştiği görülmüş, projenin izleme, destekleme, geliştirme ve ödüllendirme bileşenleri ile pandemi koşullarına rağmen öğretmen ve öğrencilerin ulusal ve uluslararası düzeyde başarılı sonuçlar aldığı görülmüştür. Pandemi döneminde okullarından uzak kalan öğrencilerin sosyal gelişimleri düşünüldüğünde, elde edilen veriler ışığında BİGEP' in bu bileşenin büyük bir eksikliği gidermek adına il genelinde teşvik edici bir rol üstlendiği görülmektedir. İl genelinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda elde edilen verilere göre 2020-2021 eğitim öğretim yılında uluslararası alanda, lise düzeyinde 3 ilçeden 23' ü kız 11' i erkek olmak üzere 34 öğrencinin, ortaokul düzeyinde 1 ilçeden 1 erkek öğrencinin, Bilsen düzeyinde 2 ilçeden 1' i erkek 2' si kız olmak üzere 3 öğrencinin çeşitli yarışmalarda derece aldığı görülmüştür. Bu derecelerin 28'i birincilik, 7' si ikincilik, 3'ü üçüncülük olmuştur. Ulusal alanda, lise düzeyinde 6 ilçeden 12' si kız 10' u erkek olmak üzere 22 öğrencinin, ortaokul düzeyinde 5 ilçeden 9' u kız 6' sı erkek olmak üzere 15 öğrencinin, ilkokul düzeyinde 3 ilçeden 4' ü kız 8' i erkek olmak üzere 12 öğrencinin, Bilsen düzeyinde 1 ilçeden 1 kız öğrencinin çeşitli yarışmalarda derece aldığı görülmüştür. Bu derecelerin 23'ü birincilik, 6'sı ikincilik, 21'i üçüncülük olmuştur. Ulusal ve uluslararası alanlarda elde edilen 88 derecenin önceki yıllara oranla, pandemi süreci de göz önüne alındığında anlamlı bir artışı ifade ettiği, BİGEP ile il genelinde öğrencilerin sosyal, sportif ve sanatsal alanlarda gerçekleştirdikleri çalışmalar için daha fazla teşvik edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal, Sportif, Sanatsal, BİGEP

Master of Science Experiment Projesi

Ahmet Alkaya ^{1,*} & Serdar Yazıcı ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Ayvalık Akçapınar Ortaokulu Meb

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Rize Fatma Nuri Erkan Bilim ve Sanat Merkezi
fenkolik.net@gmail.com

Özet

Projemiz öğrencilerin bilim deneylerinin ustası olmasını hedefleyerek Aralık ayı itibarıyla planlanmış ve her ay proje ortakları ile ortak belirlenen temalarda öğrencilerin bilimsel deney videolarını çekmelerini amaçlamıştır. Bu süreçle birlikte öğrencilerimiz hem Fen okuryazarlığı hem de Teknoloji okuryazarlığı becerilerini kazanmışlardır. Öğrencilerimiz problem durumlarını tanıyarak bilimsel süreç becerilerini de kullanarak öğrendikleri web 2.0 araçları ile deney videolarını hazırlamışlardır. Ortaokul kademesindeki 10-14 yaş aralığındaki öğrenciler ile çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerimize hazırlık sürecinde deneylerin nasıl araştırılması ve yapılması gerektiği, video düzenleme araçlarının nasıl kullanılacağı ile ilgili eğitimler verilerek bilimsel süreç becerilerini geliştirmiş, dijital araçları çok daha etkili kullanmaya başlamışlardır. Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının uygulandığı çalışmamızda, öğrencilerimiz her ay ortaklarımızla belirlediğimiz deney temalarında merak ettikleri konuları bulmak ve bu konularda deneyler yapmak için bireysel, bağımsız araştırmalar yaptılar. Her ay yeni deneyler araştırdılar. Dijital materyallerden Videolarının metinlerini hazırladılar, kurgularını ve montajlarını her aşamasını kendileri düşünerek tasarladılar.

Her ay düzenli olarak yapacakları deneyler hakkında toplantılar yaparak onlara süreçte rehberlik ettik. Öğrencilerimiz de forum bölümünde paylaşımlarını yaptılar. Grubumuzdaki hızlı dönütler ve bilgi alış-verişleri öğrencilerin özgüveninin artması ve aktif katılımını sağlamış oldu. Kendi Bitmojilerini hazırlama, video düzenleme programları kullanma, deneyler yapma, whatsapp gruplarındaki beyin fırtınaları, fikir alış verişleri öğrencilerin özgüvenlerinin artmasını, sosyal yetkinlikler kazanmasını sağlamıştır. Canva'da logo-afiş tasarımları yapma ve bu aracı işbirlikçi kullanma, Padlet gibi işbirlikçi araçları kullanma, ortak okul takımlarında farklı okul öğrencileri ile Chatter Pix ile ortak videolar hazırlama öğrencilerin iş birliği yapma, hoşgörü, yardımlaşma ve dayanışma değerleri kazanmasında etkili olmuştur.

Beş aylık çalışma süreci sonunda öğrencilerimizin, öğrenme isteklerinin arttığı ve öğrenme becerilerinin geliştiği, grupta çalışma ve bilgi aktarımı becerilerinin geliştiği, Çoklu zeka kuramına uygun olarak, zeka türlerini farklı farklı kullandıkları, problem çözme becerileri ve sorgulama yeteneklerinin geliştiği gözlemlenmiş ve ortaya koydukları ürün-performans ile anlaşmıştır.

Projemizin başında Ön Test sonunda ise Son Test uygulaması ile projemizi öğrenciler açısından değerlendirmenin yanı sıra hem öğretmen hem de veli görüş anketleri hazırladık. Burada ortaya çıkan sonuçlara baktığımızda Rubrik çalışmalarında soruların geneline Ortalama olarak 3,5 - 4,5 bandında orta üstü tanımlamalar ve değerler atandığı gözlemlenmiş. Öğrencilerin verim elde ettiği tepe noktasının iyi ve çok iyi kısmında kümelenildiği görülmüştür. Projemizin pek çok noktadan öğrenci

üzerindeki etkisinin yoklandığı bu ankette ön test ile kıyaslandığında da birçok madde daha iyi neticeler elde edildiği gözlemlenmektedir. Hem rubrik maddeleri hem uzun yanıtli cevapları bize şunu göstermiştir ki bu projemizin ana göstergesi olan öğrencinin penceresinde başarılı ve etkileyici bulunmuştur. Bu çıktı bizlerin öğrencilerin bilimi sevmeleri, bilimsel ilgi ve tutum noktasında olumlu neticeler olarak geri döndüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Deney, Video, E-kitap

Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesinde Akademik Alan Çalışmaları

Yuşa Yıldız^{1,*}, Baki Dilek², Fulya Uygun³ & Muhammet Fatih Karakuş⁴

¹ Ar-Ge Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

² Ar-Ge Aske Birimi Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

³ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

⁴ Sınıf Öğretmenliği Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü

yildiz.yusa@gmail.com

Özet

Balıkesir Valiliği himayelerinde Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygulanmakta olan Başarıyı İzleme ve Geliştirme Projesi (BİGEP), Balıkesir ilinin eğitim potansiyelini tüm paydaşlarıyla birlikte 2023 Eğitim Vizyonu hedefleri doğrultusunda artırmayı amaçlamaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında 5, 2021-2022 eğitim öğretim yılında 3 bileşende uygulanan projenin Akademik Alan Çalışmaları bileşeni il genelinde resmi ve özel eğitim öğretim kurumları tarafından yürütülmekte olan; danışman öğretmenlik, verimli ders çalışma yöntem ve teknikleri, etkili test çözme yöntem ve teknikleri, duygu kontrolü, soru çözüm odaları, pandemi sürecinde kaygılı çocuklara yaklaşımlar gibi başlıklarda öğrencilerin akademik başarılarını arttırmaya yönelik çalışmaları ele almaktadır. Proje başlangıcından itibaren her eğitim-öğretim döneminde okullarımızdan yapılan alanlarla ilgili çalışma raporları istenmekte ve gelen raporlar birleştirilerek il raporuna dönüştürülmektedir. Raporların analizi yapılarak akademik alan çalışmalarının takibi yapılmaktadır. BİGEP Akademik Alanda Çalışmaları kapsamında çevrimiçi ortamda ve yüz yüze olacak şekilde 20 ilçeden 312 resmi ve özel kurumumuz tarafından 2020-2021 eğitim öğretim yılının birinci döneminde 976 çalışma, ikinci döneminde ise toplam 870 çalışma gerçekleştirilmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılının birinci döneminde ise 864 çalışma gerçekleştirmiştir. Danışman öğretmenlik uygulaması kapsamında gönüllü öğretmenler tarafından ortaokul sekizinci sınıf ve lise on ikinci sınıf seviyesinde öğrenim gören toplam 23.245 öğrencinin akademik başarıları izlenmektedir. Ayrıca ortaokullarda yedinci ve sekizinci sınıflar ile liselerde on birinci ve on ikinci sınıflarda toplam 50.285 öğrencinin akademik başarılarının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla her ay İzleme ve Değerlendirme Sınavları uygulanmıştır. Uygulanan İzleme ve Değerlendirme Sınavlarının sonuçları analiz edilmiş ve çıkan analiz sonuçlarına göre Balıkesir ilindeki akademik başarının artırılması adına yapılacak çalışmaları belirlemek amacıyla İl Değerlendirme Toplantıları yapılmıştır. BİGEP Akademik Alan Çalışmaları kapsamında okullarımız ile İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından yürütülen çalışmaların öğrencilerin akademik başarılarının artırılması yanı sıra çalışmaların öğrenme faaliyetleriyle etkili bir şekilde desteklenebileceğini, öğrencilerin derslerine yönelik motivasyonlarını arttırmakta olduğu ve bunun da öğrencilerin okul içi öğrenmelerine olumlu şekilde yansıtılabildiklerini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: BİGEP, Akademik Alan, İzleme, Değerlendirme, Başarı.

Yıldızların Atında Cumhuriyet İlkokulu

Engin Şahin
Okul Müdürü Cumhuriyet İlkokulu
enginsahin2025@gmail.com

Özet

İnsanların öğrenmelerinde ve ilerlemelerinde merak dürtüsünün kritik bir öneme sahip olduğu bilinmektedir. Bu çalışma ile daha önce hiçbir gökyüzü gözlemine katılmamış olan Balıkesir ili Kepsut ilçesi Cumhuriyet İlkokulu öğrencilerinin, gökyüzüne olan merakını arttırmak bunun yanında uzay, gökmen, gökada ve roket gibi kavramlar hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlamak amaçlanmıştır. Çalışmanın uzak hedefinin ise ülkemizin milli uzay projelerinde yer alabilecek insanların sayısının artmasına ufak da olsa bir katkı sağlamak olduğu söylenebilir.

Çalışmanın ortaya çıkış fikrinin uzay roketi görünümlü bir oyun alanının okul bahçesine yerleştirilmesiyle başladığı ifade edilebilir. Artık malzemelerin kullanılmasıyla hazırlanan bu uzay roketine öğrencilerin yoğun ilgi göstermeleri okulumuzda uzay ile ilgili daha fazla etkinlik gerçekleştirme gereksinimini doğurmuştur. Bu doğrultuda okul içinde çeşitli fikir paylaşımları yapılarak etkinlik önerileri ortaya atılmıştır. Yapılan görüşmeler sonucunda bir gökyüzü gözlem şenliği düzenlemesine karar verilmiştir.

Gözlem şenliği hazırlıkları kapsamına ilk olarak amatör bir gözlemci ile iletişime geçilmiş ve bu konuda destek vermesi sağlanmıştır. Öğrencilerin ilgilerini çekecek bazı deneyler hazırlanmış ve uzay konulu yarışmalar düzenlenmesine karar verilmiştir. Gözlem şenliğinin yapıldığı gün öğrencilerin dersleri bittikten sonra etkinliklere başlanmıştır. Okul bahçesine açık hava sineması kurulmuş ve burada uzay ile ilgili çizgi filmler izlenilmiştir. Öğrenciler okul bahçesine kurdukları çadırları içinde filmlerini izlemiştir. Hava karardıktan sonra ise amatör gözlemci İsmail Çarkacı tarafından getirilen teleskoplar ile ay üzerinde yer alan kraterler gözlemlenmiştir. Gökyüzü Gözlem Şenliğine 200 öğrenci, 15 öğretmen ve velilerimiz katılmışlardır.

Gözlem şenliğinin her şeyden önce öğrencilerimizin mutlu oldukları, eğlenerek öğrendikleri bir gün olarak anılarına eklendiği söylenebilir. Öğrenci ve velilerimiz tarafından gözlem şenliğinin her yıl yapılması yönünde gelen öneriler çalışmamızın amacına ulaştığını ancak bizlere de yeni sorumluluklar yüklediğini ortaya koymaktadır. Bu sorumluluk doğrultusunda gökyüzü gözlem şenliğinin her yıl, en uzun gün olan 21 Haziran tarihinde tekrarlanması kararlaştırılmıştır. Bu yıl şenliği daha da zenginleştirmek için çalışmalarımız devam etmektedir. Bu kapsamda Bursa'da düzenlenen "Mavi Bilyeden Uzaya" isimli bir TÜBİTAK projesine katılarak uzay ve havacılık ile yeni bilgiler edinilmeye çalışılmıştır. Ayrıca "Mavi Bilyeden Uzaya -Mars" isimli bir E-Twinning projesine katılım sağlanarak yıl boyunca uzay ile ilgili çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu yıl yapılacak olan 2. Gökyüzü gözlem şenliği hazırlıkları devam etmekte olup çeşitli üniversitelerin astronomi alanından akademisyenler ile görüşmeler yapılmakta ve şenliğe yüz yüze ya da online olarak katılım sağlamaları yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca farklı okullardan öğrenciler de katılım için davet edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uzay, Gökyüzü, Gözlem.

Türkiye’de Yapılan Bilimin Doğası Konulu Tezlerin Çeşitli Değişkenler Bağlamında İncelenmesi

Aysun Üçer Erdemir ^{1,*} & Sinem Dinçol Özgür ²

¹ Kimya Öğretmenliği Kahramankazan Efes Mtal

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü Hacettepe Üniversitesi

aysunerdemir@yahoo.com

Özet

Çağın gerektirdiği bilimsel okuryazar bireylerin yetiştirilmesinde fen eğitimi önemlidir. Nitelikli bir fen eğitimi için öğretmen ve öğrencilerin bilimin doğası konusunda yeterli bilgiye sahip olması gerekmektedir. Fen eğitimi araştırmacıları uzun yıllar bilimin doğası konusunda çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bu araştırmanın amacı; ülkemizde bilimin doğası konusunda yapılan tez çalışmalarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye’de 2015-2021 yılları arasında bilimin doğası konusunda yazılmış olan 48 adet yüksek lisans tezi ve 17 adet doktora tezi; “tür, yıl, konu alanı, yöntem, desen, örneklem düzeyi, örneklem büyüklüğü, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri” açısından incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak yayın sınıflandırma formu kullanılmıştır. Yapılan içerik analizi sonucunda ulaşılan araştırma sonuçları betimsel istatistikî yöntemler kullanılarak frekans, yüzde ve tablolar halinde sunulmuştur. Elde edilen bulgulara göre 2015-2021 yılları arasında bilimin doğası alanında en çok çalışma yapılan yılın 2019 olduğu görülmüştür. Araştırmaların fen eğitimi alanında yoğunlaştığı, çalışmalarda daha çok yarı deneysel desene öncelik verildiği, örneklem grubunda çoğunlukla ortaokul 7.sınıf öğrencileri ve fen bilgisi öğretmen adaylarıyla çalışıldığı ve örneklemin ise çoğunlukla 31-100 kişiden oluştuğu belirlenmiştir. Veri toplama araçları olarak genellikle görüşme formları, ölçek ve anket kullanıldığı; nicel veri analizlerinde daha çok t testi analiz tekniğine, nitel veri analizinde ise içerik analizine yer verildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilimin Doğası, Fen Eğitimi, İçerik Analizi.

Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki Coğrafi Becerilerin Disiplinlerarasılık Perspektifinde İncelenmesi

Davut Atmaca^{1,*} & Hüseyin Toygur²
¹ Sosyal Bilgiler Öğretmeni Meb
² Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Meb
adaatmaca17@gmail.com

Özet

Günümüzde bilimsel düşünme becerilerini edinerek bu becerileri günlük hayatta karşılaşılan problem ve yeni durumlara uyarlayabilmek önem arz etmektedir. Coğrafya ve Fen Bilimleri Dersleri doğayı temele aldıklarından doğa bilimleri olarak da adlandırılmaktadır. Öğrencilerin bilimsel okuryazarlık becerisini kazanmasında öğretim programlarının disiplinlerarası bir perspektifle hazırlanması gerekmektedir. Fen Bilimleri Dersi, ilk ve ortaokullarda canlı yaşamı ve canlıların Dünya ile ilişkileri üzerine temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı temel bir ders olarak okutulmaktadır. Özellikle insan ve çevre arasındaki ilişkinin anlaşılması ve Dünya'nın keşfedilmesi gibi becerilerin kazandırılmasına yönelik beceriler fiziki coğrafya konuları içinde yer aldığından Coğrafya Dersi ve Fen Bilimleri Dersi'nin hedeflerinin temelde benzer oldukları görülmektedir. Bu araştırmanın amacı Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programındaki içerikleri, coğrafi beceriler bakımından incelemektir. Bu nedenle araştırmada doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Buna göre araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır. Fen Bilimleri Dersi'nin özel amaçları arasında coğrafi bilgi ve yeterliklerin geliştirilmesine yönelik hedefler bulunmaktadır. Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'ndaki iklim, basınç, enerji döngüleri, güneş sistemi ve tutulmalar gibi konuların öğrencilerdeki bazı coğrafya becerilerini geliştirmeye yönelik kurgulandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Disiplinlerarasılık, Coğrafya, Fen Bilimleri Dersi.

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Sürdürülebilir Yaşama Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi

Hacı Arslan ^{1,*} & Arzu Doğru ¹

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Aksaray Üniversitesi
haciarslan85@gmail.com

Özet

Bu araştırma, Ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Farkındalıklarının Belirlenmesi amacıyla yapılacaktır. Günümüzde oldukça geniş yelpazeye sahip çevresel sorunlar, eğitimcilere sürdürülebilir yaşam biçimini içselleştirmiş bireyler yetiştirilmesi noktasında birtakım sorumluluklar yüklemektedir. Bu sebeple sürdürülebilir kalkınmaya yönelik eğitim ve öğretim stratejileri hakkındaki çalışma ve faaliyetlerle bu bilince sahip bireylerin yetiştirileceği öngörülmektedir (Aydoğan, 2010).

Sürdürülebilir kalkınma eğitimini alan öğrencilerin, insan ve çevre ilişkileri ve farkındalıkları artacağı için sürdürülebilir kalkınma ve çevre bilinci kazanımı açısından önemli olduğu düşünülmektedir (Keleş, 2007).

Öğrencilerin duygu, davranış ve tutumları; sahip oldukları değer yargılarının dışa vurumu olduğu için sürdürülebilir kalkınma eğitimindeki amaç, hedef ve kazanımların gerçekleşmesi azami önem taşımaktadır. Sürdürülebilir kalkınma bilinç ve farkındalığına sahip bireylerin yetiştirilmesi ile bireyin içinde bulunduğu toplumun daha sağlıklı, daha güvenli ve daha adil bir hal alacağı varsayılmaktadır (Atmaca, 2018; Öztürk Demirbaş, 2015).

Araştırmanın evrenini, 2021-2022 öğretim yılında Yozgat ilinde öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri oluşturacaktır. Araştırma örnekleme, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Yozgat İli Sorgun ilçesinde öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri oluşacaktır. Veri toplamak amacıyla AKGÜL ve AYDOĞDU tarafından 2020 yılında geliştirilen Ortaokul Öğrencileri İçin 20 maddelik “Sürdürülebilir Yaşama Yönelik Farkındalık Ölçeği” kullanılacaktır. Ayrıca öğrencileri tanıma formu da veri toplama aracı olarak kullanılacaktır. Katılımcıların yaş, cinsiyet, yaşadığı yerleşim bölgesi, akademik başarı puanları, anne ve baba eğitim durumları sorulacaktır. Araştırma modelini, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli oluşturacaktır. Betimsel tarama, geniş gruplar üzerinde uygulanan, gruptaki katılımcıların bir olgu ve olay hakkındaki görüşlerinin, tutumlarının betimlenmesini sağlayan istatistiksel işlemleri kapsayan araştırmalardır. Bu araştırma yöntemi, varlıkların, kitlelerin, kurum ve kuruluşların yapısını ve olayların işleyişini betimlemek amacıyla kullanılmaktadır (Büyüköztürk ve ark. 2014). Çalışma 2021-2022 öğretim yılında Yozgat İli Sorgun İlçesinde öğrenim gören 8. Sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilecektir. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılacaktır. Ulaşılabilirlik ve işlevsellik esasına dayalı uygun örnekleme yönteminde araştırmacı, ihtiyaç duyduğu örnekleme ulaşınca kadar en kolay ve ulaşılabilir deneklerden veri toplamaktadır (Gürbüz, 2013). Araştırmadan elde edilecek verilerin analizinde nicel analiz yöntemlerinden Tarama Metodundan yararlanılacaktır. Verilerin değerlendirilmesinde IBM SPSS programından yararlanılacaktır.

Sonuç ve bulgular, çalışmanın tamamlanmasıyla beraber kongrede sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilir Yaşam.

Göz İzleme Yönteminin Kullanımından Elde Edilen Kanıtlar: Beceri ve Kazanım Temelli Fen Sorularının Çözümü

Şeyma Özdemir^{1,*} & Cemal Tosun²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Karapınar Abdullah Güpgüpoğlu Ortaokulu

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bartın Üniversitesi

seymaoz9627@gmail.com

Özet

2017-2018 eğitim öğretim yılında TEOG sınavının yerini, LGS almıştır. TEOG sınavında daha çok bilgi ve kavrama düzeyini ölçen kazanım kavrama soruları yer alırken, LGS’nda yeni nesil sorular olarak ta adlandırılan beceri temelli testler eğitim hayatındaki yerini almıştır. MEB öğrencilerin yeni soru tarzına alışması amacıyla odsgm.meb.gov.tr sitesinde her sınıf düzeyinde çeşitli sorular yayınlamaya başlamıştır. Ancak öğrencilerin beceri temelli test sorularını çözerken birçok konuda zorluk yaşadığı görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu tür sorulara alışması ve uyum sağlaması da zaman almıştır. Bu bağlamda fen bilimleri öğretmeni adaylarının kazanım kavrama ve beceri temelli soruların çözümünde soru ve seçeneklerde nerelere odaklandıklarını belirlemek için bir karşılaştırma uygulaması yapılmıştır. Bu çalışma nitel araştırma teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmiş bir durum çalışmasıdır. Araştırmaya Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan bir üniversitenin Fen Bilgisi Öğretmenliği lisans programının 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören 12 öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada katılımcılardan ekranda verilen bir beceri temelli ve bir kazanım kavrama sorusunu çözmeleri istenmiş ve göz izleme cihazı yardımıyla süreç kayıt altına alınmıştır. Cihaz üzerindeki sensörler aracılığıyla öğretmen adaylarının beceri temelli ve kazanım kavrama sorularını çözme süreleri, göz hareketleri ve ısı haritaları ortaya çıkartılmıştır. Sorular 5.sınıf fen bilimleri düzeyinde olup “F.5.1.2.1. Ay’ın özelliklerini açıklar.” kazanımıyla ilgilidir. Öğretmen adaylarının beceri temelli soruyu ve kazanım kavrama sorusunu çözme süreleri, her bir soruyu çözüp çözememe durumları nicel betimsel analiz teknikleri ile belirlenmiş ve tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca, göz izleme cihazından elde edilen veriler Gaze Viewer yazılımı kullanılarak incelenmiş ve sonuçlar resim şeklinde gösterilmiştir. Araştırma sonucunda beceri temelli sorunun doğru cevaplanma oranının %75, ortalama çözme süresinin 1 dakika 51 saniye olduğu; kazanım kavrama sorusunun ise doğru cevaplanma oranının %83.3, ortalama çözme süresinin 28 saniye olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının beceri temelli soruları çözerken çok daha fazla süre ve bilişsel çaba harcayarak soru içerisinde boğuldukları, kazanım kavrama sorularında ise daha az süre ve çaba harcadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca beceri temelli soruyu doğru cevaplayan katılımcıların doğru cevap ile soru kökü arasında gözlerini sıklıkla hareket ettirdiği, yanlış cevaplayanların ise çeldiriciler ve soru köküne daha fazla odaklandıkları tespit edilmiştir. Böylece göz izleme yöntemi sayesinde öğretmen adaylarının soruları çözerken göstermiş oldukları davranışlar alınan kayıtlar aracılığıyla somut bir delil olarak sunulmuştur. Elde edilen sonuçlar bağlamında öğretmen adaylarına beceri temelli soruların çözümüne yönelik stratejilerin lisans düzeyindeyken seçmeli ders olarak verilmesi mesleğe başladıklarında öğrencilerine bu tarz soruları çözmeye daha iyi rehberlik edebilmeleri ve öğrencilerinin eksikliklerini giderebilmeleri adına faydalı olacağı

değerlendirilmektedir. Ayrıca bu çalışma, göz izleme yöntemi ile soruların madde analizinin yapılabileceğini de göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Beceri Temelli Soru, Göz İzleme Yöntemi, Kazanım Kavrama Sorusu.

Ortaokul 5.Sınıf Öğrencilerinin Çevre Konularındaki Yazılı Argümantasyon Seviyelerinin Belirlenmesi

Figen Daşgın ^{1,*} & Burcu Güngör Cabbar ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Bigadiç İlyaslar Ş.n.e. Ortaokulu

² Biyoloji Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi

figen3dasgin@outlook.com

Özet

Son yıllarda, fen öğretiminde geleneksel yöntemlere ek olarak öğrenci merkezli öğretim yöntemleri de kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerden biri de argümantasyon (bilimsel tartışma) yöntemidir.

Bu araştırmanın amacı, ortaokulda öğrenim gören 5. sınıf öğrencilerinin çevre konularındaki yazılı argümantasyon seviyelerini belirlemektir. 2020- 2021 yılı bahar döneminde, Balıkesir İli Bigadiç İlçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı(MEB)'na bağlı Cumhuriyet Ortaokulu'nda öğrenim gören ortaokul 5.sınıf, 31 öğrenci ile yürütülen araştırmada kolay ulaşılabilir örneklem modeli kullanılmıştır. Ayrıntılı araştırma ve incelemelerin yapılabilmesi için nitel araştırma metotlarından durum (vaka) çalışması kullanılmıştır. Öğrencilerin çevre konuları ile ilgili yazılı argümantasyon seviyelerini belirlemek için "hava kirliliği-su kirliliği, toprak kirliliği ve küresel iklim değişikliği" konularının yer aldığı 3 argümantasyon senaryosu kullanılarak veriler toplanmıştır. Öğrencilerin yazılı olarak oluşturdukları argüman seviyeleri Erduran vd.(2004) tarafından geliştirilen model kullanılarak belirlenmiştir. Senaryolarının analizi sonucunda ortaokul 5.sınıf öğrencilerinin yazılı argümanlarının 1.seviye, 2.seviye ve 3.seviyede olduğu; üst seviyelerde (4.seviye ve 5.seviye) argüman üretmedikleri belirlenmiştir. Yazılı argümantasyon kalitesini arttırmak için öğrenciler için daha fazla yazılı argümantasyon senaryoları düzenlenerek öğrencilerin nitelikli argümantasyon yazmaları sağlanabilir. Bu sonuçlar ışığında fen eğitiminde argümantasyon uygulamaları artırılabilir ve bu uygulamalar fen eğitimi müfredatına dâhil edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, Yazılı Argümantasyon, Çevre, 5.Sınıf Öğrencileri.

2021 Liselere Geçiş Sistemi Sınavı Fen Bilimleri Sorularının Bilimsel Süreç Becerileri Açısından İncelenmesi

Cafer Pekdoğan^{1,*} & Talip Kırındı²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Kırıkkale Üniversitesi

cafer_pekdogan@hotmail.com

Özet

Bu çalışma 2021 yılında yapılan Liselere Geçiş Sistemi (LGS) fen bilimleri testinde yer alan soruların bilimsel süreç becerileri açısından incelenmesini amaçlamıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan doküman analizine başvurulmuştur. Araştırmanın verilerini 2021 LGS sınavındaki fen bilimleri soruları oluşturmaktadır. LGS sorularında gözlem becerisini ölçen 9, sınıflama becerisini ölçen 6, uzay/zaman ilişkilerini kullanma ve deney yapma becerisini ölçen 7, çıkarım yapma ve verileri yorumlama becerisini ölçen 12, değişkenleri kontrol etme ve sayıları kullanma becerilerini ölçen 4, hipotez kurma ve tahmin etme becerilerini ölçen 1, işlemsel tanımlama becerisini ölçen 2 soru bulunmaktadır. Soruların ağırlıklı olarak ‘verileri yorumlama’, ‘çıkartım yapma’ ve ‘gözlem’ becerilerine yönelik hazırlandığı görülmektedir. ‘Ölçme’ ve ‘iletişim kurma’ becerilerine yönelik olarak ise hiç soru yer almamıştır. İnceleme sonucunda dengeli bir dağılım olmasa da üst düzey (değişkenleri kontrol etme, hipotez kurma, verileri yorumlama, işlemsel tanımlama ve deney yapma) becerilere yönelik sorulara yer verildiği, temel becerilerden (gözlem, sınıflama, iletişim kurma, ölçme, uzay/zaman ilişkilerini kullanma, sayıları kullanma, çıkarım yapma, tahmin etme) hepsine yönelik soru sorulmadığı söylenebilir. Elde edilen sonuçlar ışığında ilköğretimde öğrencilerin bu becerilerini geliştirecekleri ve kullanabilecekleri uygulamaların yapılması önerilmektedir. LGS sınavlarında diğer bilimsel süreç becerilerini de içerecek şekildeki soruların yer alması, öğrencilerin bu becerilerini kullanabilmelerine olanak sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Bilimsel Süreç Becerileri, Liselere Geçiş Sistemi, Fen Bilimleri.

Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Nehir Tipi Hidroelektrik Santraller ile İlgili Muhakemeleri ve Argümantasyon Düzeyleri

Meral Özturna¹ & Şengül Atasoy^{2,*}

¹ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Milli Eğitim Bakanlığı

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
sengulatasoy@hotmail.com

Özet

Fen okuryazarı bireylerin yetiştirilmesinde sosyobilimsel konuların (SBK) önemli olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle SBK ile ilgili yüksek farkındalığa, muhakeme becerisine ve yeterli bilgi düzeyine sahip öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bu bağlamda bu çalışmada, fen bilimleri öğretmenlerinin SBK hakkındaki bilgilerinin, nehir tipi hidroelektrik santraller (NT-HES) ile ilgili informal muhakemelerini ve argümantasyon düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Artvin ve Rize illerinde görev yapmakta olan 15 fen bilimleri öğretmeni ile yürütülmüştür. Bu illerdeki fen bilimleri öğretmenleri ile çalışılmasının nedeni yerel bir SBK olarak NT-HES'in bu bölgelerde daha yaygın olarak bulunmasıdır. Çalışmanın araştırma desenini nitel araştırma desenlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak iki aşamadan oluşan bir mülakat formu kullanılmıştır. Mülakat formunun ilk aşaması öğretmenlerin SBK hakkındaki bilgilerinin belirlemeyi amaçlayan sorulardan, ikinci aşaması ise NT-HES ile ilgili senaryo ve sorulardan oluşmaktadır. Çalışmada elde edilen nitel verilerin analizinde betimsel ve içerik analizlerinden faydalanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre çalışmaya katılan fen bilimleri öğretmenlerinin tamamı (n=15) bir konunun SBK olabilmesi için toplumsal ve sosyal bağlamı olması gerektiğini, çoğu (n=9) ise konunun bilimsel içerik taşıması gerektiğini düşünmektedir. Ayrıca öğretmenlerin aş, iklim değişikliği/küresel ısınma, çevre/hava/su kirliliği gibi çoğunlukla küresel konuları SBK'ye örnek olarak verdikleri, yerel konuların ise sınırlı sayıda (yeşil yol, organik çay ve maden gibi) örnek verildiği görülmüştür. Diğer yandan bazı öğretmenlerin ısı/sıcaklık, yemek pişirme, evrim, mevsimler ve Dünya'nın Güneş etrafında dolanması gibi konuları SBK'ye örnek olarak vermeleri onların SBK hakkında sınırlı bilgiye sahip olmalarından ve bu konularla ilgili bilimsel kaynaklardan ziyade çoğunlukla arama motorlarını bilgi kaynağı olarak kullanmalarından kaynaklanabilir. Öğretmenlerin 14'ünün NT-HES ile ilgili çevre yoluyla haberdar olmaları bu konunun yerel olmasından kaynaklanabilir. NT-HES konusunda olumlu kararlar veren öğretmenler (n=8) gerekçelerini daha çok ekonomik, olumsuz karar verenler (n=11) ise ekolojik muhakeme moduna dayandırmışlardır. Bu fikirlere sahip olmalarının en önemli sebebi ise yaşadıkları yerlerdeki çevresel değişimi görmelerinden kaynaklanmaktadır. Öğretmenlerin yedisinin argümantasyon düzeyinin iki olması onların NT-HES ile ilgili bilgilerinin günlük hayatla bağdaştıramadıklarını ve derinliği olmayan yüzeysel bilgilere başvurarak anlık açıklamalar oluşturduklarını göstermektedir. Diğer yandan öğretmenlerin dördü verdikleri kararlarını veri, gerekçe, destekleyici ve çürütücü kullanarak açıklamışlardır. Buradan öğretmenlerin bilimsel verilerden yararlanarak ve seçenekler sunarak NT-HES ile ilgili değerlendirmeler yaptıkları ve böylece daha yüksek düzeyde argüman ürettikleri anlaşılmaktadır. Fen bilimleri öğretmenlerinin SBK bilgilerini, farkındalıklarını, muhakeme becerilerini ve argümantasyon düzeylerini artırmak için üniversitelerle

işbirliği içerisinde düzenlenecek hizmetçi eğitimlerde fen bilgisi dersi öğretim programının amaçlarının ve kazanımlarının SBK bağlamında daha detaylı ele alınması ve ihtiyaç duyulan bilgi ve becerilerin sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon Düzeyleri, İnfomal Muhakeme, Nehir Tipi Hidroelektrik Santraller, Sosyobilimsel Konular.

7. Sınıf Fen Bilimleri Dersi Uzay Teknolojileri Ünitesinin Öğretiminde STEM Temelli Yaklaşımın Öğrencilerin Akademik Başarısına ve STEM'e Yönelik Tutumlara Olan Etkisinin İncelenmesi

Ahmet Alkaya
Fen Bilgisi Öğretmenliği Ayvalık Akçapınar Ortaokulu Meb
fenkolik.net@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı Fen Bilimleri dersi 7. Sınıf Uzay Teknolojileri ünitesinde mühendislik tasarım temelli STEM etkinlikleri geliştirerek uygulamak ve bu etkinliklerin öğrencilerin STEM'e yönelik tutumlarına ve akademik başarıları üzerine etkilerini incelemektir. Bu amaçla derste uygulanmak üzere Ay'a Güvenli İniş adlı mühendislik temelli STEM etkinliği geliştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Balıkesir ili Ayvalık İlçesi Akçapınar Ortaokulunda eğitim-öğretim gören 24 kişilik 7. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada nicel yöntem kullanılmıştır. Nicel veriler toplanarak veriler analiz edilmiştir. Araştırma öncesinde öğrenciler ve velilere araştırma hakkında bilgi verilerek "Veli Onam Formları" nı doldurmaları sağlanmıştır. Veriler elde edilirken yarı deneysel bir çalışma yapılmış olup Ön Test- Son Test Kontrol gruplu araştırma modeli kullanılmıştır. Hem süreç başında hem de süreç sonunda STEM Tutum Ölçeği ve Akademik Başarı Ölçeği uygulanmıştır. Kontrol grubundaki öğrencilerle normal şekilde dersler işlenirken Deney Grubundaki öğrencilerle ise STEM Temelli etkinlik olan "Ay'a Güvenli İniş" etkinliği uygulanmıştır. Araştırma sonunda STEM Temelli Etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarına daha fazla katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubunda kontrol grubuna oranla daha fazla artış gözlemlenmiştir. STEM Tutumlarına yönelik yapılan veri analizlerinde ise sürecin kısa olması vb sebepler nedeniyle anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrenciler Fen Bilimleri derslerinin STEM Temelli etkinliklerle işlenmesinin kendileri açısından daha iyi olacaklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: STEM, Uzay Teknolojileri, 7. Sınıf Fen Bilimleri, Akademik Başarı.

Alternative Confirmatory Factor Analytic Models for Modeling Preservice Teachers' Non-Cognitive Skills

Esra Sözer Boz ^{1,*}, Derya Akbaş ², Ergün Cihat Çorbacı ³ & Nilüfer Kahraman ³

¹ Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bartın Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri/ eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

³ Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Gazi Üniversitesi

esrsozer@gmail.com

Özet

This study provides a comparative analysis of the inferences that can be reached about preservice teachers' emotional awareness and personality traits when several alternative factor analytic models are tested simultaneously while modeling the response data. The data were from research aiming to profile the social-emotional behavior repertoire of preservice teachers at the Gazi University. The alternative factor analytic models were 1) unidimensional model (Dunn & McCary, 2020), 2) correlated factor model (Brown, 2015), 3) higher order model (Thurstone, 1944) and 4) the bifactor model (Holzinger & Swineford, 1937). The purpose of this study was twofold. The first purpose is to provide an empirical illustration of how a joint analysis of the results obtained from different factor analytic models to the same data, not only could help determine the model with the best fit, but also help enhance our understanding of the nature of the structure underlying the data. For this, the four alternative factor-models were estimated for each dataset in sequence: Emotional Awareness Questionnaire (EAQ-Rieffe *et al.*, 2008) first (n=670) and Big Five Personality Test (BFPT- Goldberg, 1992) second (n=595). The second purpose is to explore the usefulness of a joint evaluation of the findings obtained for more than one scale, using the other one as a secondary source of information on the same subjects. The motivation for this exploration comes from the sheer complexity of most educational and psychological assessment data and the difficulty of interpreting multi-dimensional estimates produced by the statistical models alone. The ultimate aim of the study is to emphasize the potential added value of using alternative factor models and related-secondary scale applications when interpreting estimated multi-dimensional parameter estimates.

Results indicated that the second-order factor model for EAQ data and the bifactor model for BFPT data were the preferred models for a better representation of the factor structures. The factor structures of scales have an essential role in the validity of the inferences to be made from the measurements (Kane, 2013). Measuring uni- and multi-dimensional constructs concurrently can lead to significant implications about the nature of the structure(s). It is stated that multi-method approaches are generally preferred to single methods in almost all areas of psychological research (Eid & Diener, 2006). The results provided evidence of construct validity using different factor models for other psychological constructs. This paper sheds some light on critical methodological questions related to analyzing factor structures and making proper inferences from measurements.

Anahtar Kelimeler: Non-Cognitive Skills, Teacher Training, Factor Analytic Models, Dimensionality.

Çeşitli Çokgensel Sayılarla Elde Edilen Bazı İndirgeme Bağlılıklar

Gökhan Güneş^{1,*} & Ahmet Emin¹

¹ Matematik Meb

gunesgokhan@hotmail.com

Özet

Düzlemde düzgün çokgenlerin köşe noktaları baz alınarak ve bu noktaların belirli bir düzende adım adım genişletilmesiyle elde edilen geometrik yapılarda her bir adımda elde edilen nokta sayılarının kümesine çokgensel sayılar denir.

Elde edilecek her bir çokgensel sayı bir nokta referans alınarak başlanır. Referans noktasına 2 nokta eklenerek kenar uzunluğu birer birim olan 3 noktadan oluşan eşkenar üçgen, 3 nokta eklenerek kenar uzunlukları birer birim olan 4 noktadan oluşan kare, 4 nokta eklenerek kenar uzunlukları birer birim olan 5 noktadan oluşan düzgün beşgen, 5 nokta eklenerek kenar uzunlukları birer birim olan 6 noktadan oluşan düzgün altıgen vb. elde edilir. Benzer şekilde elde edilen 3 noktalı eşkenar üçgene 4 nokta daha eklenerek kenar uzunlukları ikişer birim olan 6 noktadan oluşan eşkenar üçgen, elde edilen 4 noktalı kareye 5 nokta daha eklenerek kenar uzunlukları ikişer birim olan 9 noktadan oluşan kare, elde edilen 5 noktalı düzgün beşgene 7 nokta daha eklenerek kenar uzunlukları ikişer birim olan 12 noktadan oluşan düzgün beşgen, elde edilen 6 noktalı düzgün altıgene 12 nokta daha eklenerek kenar uzunlukları iki birim olan 19 noktadan oluşan düzgün altıgen vb. elde edilir. Benzer şekilde devam edilerek

* 1, 3, 6, 10, 15, ... tane noktadan oluşan eşkenar üçgenler,

* 1, 4, 9, 16, 25, ... tane noktadan oluşan kareler,

* 1, 5, 12, 22, 35, ... tane noktadan oluşan beşgenler,

* 1, 6, 15, 28, 45, ... tane noktadan oluşan altıgenler

elde edilir. Bu şekilde üçgenlerle elde edilen sayılara üçgensel, karelerle elde edilen sayılara karesel, beşgenlerle elde edilen sayılara beşgensel, altıgenlerle elde edilen sayılara altıgensel sayılar denir. Bu şekilde devam edilerek farklı çokgensel sayılar elde edilebilir. Bu sayılara genel olarak çokgensel sayılar denir.

Çokgensel sayılar, belirli bir kurala göre sıralandığından birer dizi olarak ifade edilir. Bu dizilerin genel terimleri yardımıyla çeşitli indirgeme bağlantıları elde edilebilir.

Bu konuşmada çokgensel sayılar, özel olarak, üçgensel sayılar, karesel sayılar ve altıgensel sayıları ifade eden dizilerin genel terimleri ile elde edilen çeşitli indirgeme bağlantıları oluşturularak görsel ve cebirsel olarak ispatlanacaktır. Ayrıca bu indirgeme bağlantılarını kullanarak çeşitli çokgensel sayılar arasındaki ilişkiler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Çokgensel sayılar, Üçgensel sayılar, Karesel sayılar, İndirgeme bağıntıları

POSTER BİLDİRİLER

Okul Öncesi Dönemde Teknoloji Kullanımı Üzerine Bir İnceleme

Gonca Şimşek

Okul Öncesi Öğretmenliği Şehit Uzman Çavuş Davut Armağan Keskin Özel Eğitim

Anaokulu

gnc_smsk@hotmail.com

Özet

Bu çalışmada Okul Öncesi dönemde teknoloji kullanmanın olumlu olumsuz tüm yönlerinden bahsedilmiş velilerle bu konuda görüşmeler yapılmış düşünceleri değerlendirilmiştir. Eğitimin temel basamağı olan okul öncesi dönemde yapılan her şey çocuğun karakterine etki edeceğinden ailelerinden bu dönemdeki tutumları da çocukların geleceklerinin şekillenmesine sebep olacaktır. Her ebeveyn bilinçli bir ebeveyn olursa ve çocuklarına karşı sorumluluklarını yerine getirirse her zaman sağlıklı bireyler ortaya çıkacaktır. Okul öncesi Dönem çocukların kontrolsüz teknoloji kullanımları onların sağlığını olumsuz etkilemektedir çocukların algılama kapasiteleri ve dikkat süreleri azalmaktadır velilerin bu konuda bilinçli olmaları çocuklarına rehber olmaları çocukların gelişimlerine önemli katkı sağlamaktadır. Dijitalleşen dünya ile birlikte çocuklarımızı teknoloji kullanımlarına sınırlılıklar getirerek onların sağlıklarını da riske atmamalıyız son zamanlarda okul öncesi dönem çocuklarda artan dil konuşma bozuklukları algılama problemleri hep çok fazla teknolojik cihaza maruz kalmaları ve bu cihazlarla uzun süre vakit geçirmeleri ile ilgilidir. Bizler eğitimci olarak velilere bu konularda eğitimler vererek bilinçlenmelerini katkı sağlamalıyız bu konu üzerinde hassasiyet kazandırarak öğrencilerin eğitim alanında daha başarılı olmalarına yardımcı olmalıyız

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Teknoloji, Bilişim, Mobil Cihazlar.

İnsanca, Pek İnsanca Öğrence

Gülay Ünal

Okul Öncesi Öğretmenliği Merkez Zafer İlkokulu
gulaysakinunal@hotmail.com

Özet

3 yıldır yürütülen projemizde öğrenme konularını okul öncesi düzeyinde derinleştirdik.

Biz öğretmenler klasik öğretim kalıplarını bir kenara bırakıp, yaratıcı teknolojiyi ve elektronik yenilikleri kullanarak, iş birliğine dayalı bir metodoloji ve müfredatlar arası paylaşımı mümkün kılacak bir bakış açısıyla müfredatlarımızı tasarlayıp formüle ettik.

Projemizde hedeflerimiz; Problem çözme, karar verme, sorumluluk alma becerisini geliştirme. İşbirliği içinde çalışma becerisini geliştirme. Bireysel başarının yanında grup başarısını tatma, ekip ruhunu kavrama. Farklı okullardan öğrencilerle tanışarak, sosyalleşme. İletişim becerilerini geliştirme. Fikirlerini ortak alanda paylaşma. Web 2.0 araçlarını kullanmayı uygulayarak öğrenme. Yardımlaşma ve ortak ürün oluşturabilme becerisini artırma. Empati becerisini geliştirme. Güven ve Özgüven geliştirme. Gündelik yaşam becerileri kazanma. Duygu ve düşüncelerine dikkat çekmek. Kaliteli zaman geçirmelerini sağlama. Toplumsal ve insani değerlere dikkat çekme. Bilinçsiz teknoloji kullanımını en aza indirmektir.

Beklenen sonuçlarımız; İletişim becerileri güçlü olan, bulunduğu kültüre ve topluma katkı sağlayabilen, bilgiyi doğru alan ve üreten, bilgiyi işlevsel hale getirerek problem çözebilen, eleştirel düşünebilen bireyler. Çocukların üst düzey bilişim becerilerini kullanabilmesi, öğrendiği bilgileri kalıcı ve anlamlı hale getirilebilmesi ve öğrendikleri bilgileri günlük hayatla ilişkilendirilebilecek beceriler kazanabilmesi. Sporu yaygınlaştırarak, bireylere iyi alışkanlıklar kazandırmak, sağlıklı ilişkiler kurmak ve bireylere sorumluluk duygusu vermek.

Projemizde 10 Türk 1 Gürcistan, 1 Azerbaycan, 2 Bulgaristan, 1 Ürdün ortağı yer aldı.

Etkinliklerimizde ilk olarak “Buz Kırma” tekniğini uyguladık, çocukların ortama ısınması ve takım ruhunun oluşmasını hedefledik. Çocuklar uygulamaları çok benimsediler ve takım olmayı zamanla öğrendiler.

“İstasyon” ve “Eğitsel Oyunlar” teknikleri ile çocukların aktif katılımı sağlandı. Grup işbirliği ve üretkenlikleri gelişti.

“Öğrenme ve Yenilenme” adı altında çocukların 21. Y.Y. becerilerini geliştirmek için Web2 araçları ile interaktif çalışmalar hazırlandı. Bu çalışmalar ile çocukların yaratıcılık ve yenilenme, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve iş birliği kazanımları geliştirildi.

“Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri” kapsamında web2 araçları ile hazırlanan çalışmalar ile çocukların bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı kazanımları hedeflendi.

“Proje Tabanlı Öğrenme” kapsamında çocuklara ettikleri tohumun gelişim düzeyini inceleme fırsatı verildi.

“İşbirlikçi Yöntem” çalışmasında tüm ortakların katıldığı takım çalışması ile çocuklarla hikaye oluşturma, resimlerini çizme ve seslendirme çalışması yapıldı.

“Yaşam Becerileri” kazanmaları adına kendi sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için 2 farklı uygulama yapıldı ve çocukların kendilerine olan güvenleri desteklendi.

Proje başında idareci, öğretmen ve velilere yapılan anketlerde uygulanacak yöntem ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahip olma oranı düşükken (%35-40), proje sonunda uygulamayla bu oran arttı. Yine anketimizde web2.0 araçları hakkında bilgi düzeyinin çok düşük olduğu görülmekteydi. Hiç bilmeyen %38,8 iken, kısmen duyan ya da kullanan %35,6 idi. Proje sonunda tüm öğrencilerimiz çalışmalara aktif katıldığından bu oran %100 oldu.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Teknolojileri ve Uygulamaları, Okulöncesi Eğitim, 21.yy Becerileri, Yaşam Becerileri, Web2.0 Araçları.

Eğitim Yöneticilerinin Karar Verme Süreçlerinde Siyasi Otoritenin Politikalarından Etkilenme Durumlarının Araştırılması

Talip Eren ^{1,*} & Hacer Eren ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği General Kemal Balıkesir Ortaokulu

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Karesi Ortaokulu

taliperen1990@hotmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışma genel olarak siyasetin eğitim üzerine etkilerini, özel olarak eğitim yöneticilerinin karar verme süreçlerine siyasetin etkisini araştırmayı amaçlamaktadır.

Yöntem: Nitel bir araştırma olan bu çalışmanın araştırma deseni olgubilim (fenomenoloji)'dir. Katılımcılar, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi esas alınarak Balıkesir İli Dursunbey İlçesi'ndeki toplam 42 eğitim kurumunun gönüllü 34 (5 kadın, 29 erkek) yöneticisinden oluşmaktadır. Katılımcıların kişisel fikirleri ve dünya görüşleri üzerine kurulu bir görüşme formu eşliğinde, 4 adet kategorik soru ve amaca uygun 15 soru yöneltilmiştir. Elde edilen veriler içerik analiz yönetimine göre kodlara ayrılmış ve alt amaçlara göre temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Eğitim yöneticiliğine atama şekli üzerinden bir şüphenin varlığı söz konusudur. Bu şüphe katılımcıların, eğitim yöneticilerinin atamasında liyakat ve adalet temelinde hareket edilmesi beklentisi ile desteklenmektedir. Eğitim yöneticiliğinin bir yan görev olması sebebiyle katılımcıların çoğu zaman özveride bulunmak zorunda oldukları gözlenmiştir. Eğitim yöneticilerinde, birlikte çalışacak eğitim yöneticilerinin benzer yöntem ve hedeflere sahip olmasının yararlı olacağı görüşü hakimdir. Katılımcılar, eğitim politikalarını yeterli bulmamakla birlikte sık gerçekleşen köklü değişikliklerin olumsuz etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Eğitim yöneticileri, genel olarak siyasetin yön çizmesinden ve kendilerinden bir siyasi ideolojiye hizmet edecek eylemlerde bulunmaları beklentisinden rahatsızlık duymaktadır. Ancak eğitim yöneticileri, çeşitli sebeplerle siyasetin etkisinde kaldıkları görülmüştür. Eğitim yöneticilerinin, eğitimle ilgili konularda eğitimci kimliği olan kişilerin beyanlarını ciddiye aldıkları ve olumlu etkilendikleri gözlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma: Eğitim yöneticileri, siyasetin eğitim üzerine olan baskısının farkındadır. Siyasetten etkilendiklerini itiraf etmek ise ağır bir yüzleşmedir.

Anahtar Kelimeler: Siyasetin Eğitime Etkisi, Eğitim Yönetimi, Eğitim İdeolojisi.

Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Ortaokul Öğrencilerinin Mesleki Yönelimlerine Etkisi

Hacer Eren ^{1,*} & Talip Eren ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Karesi Ortaokulu

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği General Kemal Balıkesir Ortaokulu

haceruygun@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırma toplumsal cinsiyet rollerinin ortaokul öğrencilerinin mesleki yönelimleri üzerindeki etkilerini incelemek için yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma nitel araştırma desenlerinden fenemoloji durum çalışması örneğidir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesidir. Balıkesir Dursunbey ilçesinde 1 yatılı bölge, 2 merkez ve 5 kırsal mahalle ortaokulu olmak üzere toplamda 8 okula ve 72 öğrenciye ulaşılmıştır. Öğrenci örnekleminin homojen olması için ortaokullardaki her sınıf seviyesinden ve her iki cinsiyetten de eşit sayıda öğrenci seçilmiştir. Veriler içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri ile analiz edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin mesleki tercihlerinde kızlar en çok öğretmen, erkekler en çok öğretmen, mühendis ve polis olmak istemektedirler. Kızlar seçecekleri meslekle daha çok insanlara yardım etmek isterken, erkekler daha çok sevdiği işi yapmak istemektedirler. Öğrencilere göre öğretmenlik, hemşirelik kadın mesleği, polis, asker ve fiziksel güç gerektiren meslekler ise erkek mesleği kategorilerine girmektedir. Öğrenciler meslek seçiminde cinsiyetin önemsiz olduğunu ve genel olarak meslek tercihinde yetenek, ilgi ve becerilerin önemli olduğunu söylemişlerdir.

Sonuç ve Tartışma: Ortaokul öğrencilerinin cinsiyetçiliğin kötü bir şey olduğunun farkında oldukları fakat cinsiyetçi kalıp yargılara sahip oldukları ve mesleklere yaklaşımlarında cinsiyete dikkat ettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Meslek Seçimi, Ortaokul Öğrencileri.

Ebeveynleri Tarafından İhmal Edilen Çocuğun Akran Zorbalığı: Olgu Sunumu

Gizem Aygören

Okul Psikolojik Danışmanı ve Rehber Öğretmeni Merkez Zafer İlkokulu

aygoren_gizem95@hotmail.com

Özet

Akran zorbalığı, bireyin gücü yettiği bireye bilerek, isteyerek ve düzenli bir şekilde olumsuz sözler söylemesi veya davranışlarda bulunmasıdır. Akran zorbalığının çok görülebileceği yerlerden biri de okullardır. Zorbalık davranışı her yaştaki bireyde görülebildiği için tek bir yaş grubuna özgü değildir. Zorbalığa başvuran bireyin bunu yapmasının düşük özgüven, sosyal ilişkilerde güvensizlik, önceden bir zorbalığa maruz kalma gibi birçok nedeni olabilmektedir. Bu nedenlerden bir tanesi de ebeveynleri tarafından ihmal edilmesidir. Aile içinde söz hakkı tanınmaması, kendisini ifade etmesinin engellenmesi, sevgi görememe gibi durumlar bireyi zorbalığa itebilmektedir. Zorbalığın önlenmesinde okul ile ailenin işbirliği yapması çok önemlidir. Çocuklar evde ebeveynleri tarafından yaşadıkları ihmal okulda farklı yollarla gösterebilmektedir. Bu araştırmada 9 yaşındaki bir öğrencinin akran zorbalığı yapmasının altında yatan aile içinde ihmal durumunun sunulması amaçlanmıştır. Araştırmanın yöntemi olarak bireysel öğrenci görüşmesi kullanılmıştır. Bu vaka ile aile içindeki iletişimin kalitesinin bireyin davranışları üzerindeki etkisinin önemi vurgulanmak istenmektedir. Aile içinde bireye ne kadar varlığına saygı duyulduğu hissettirilirse davranışları da aynı oranda olumlu yönde şekillenmektedir. Ebeveynlerin olumlu davranış tutumları bireyin de hem kendisine hem çevresine karşı olumlu davranış geliştirmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda öğrencinin ebeveynleriyle görüşülerek çocukları aile içinde ihmal ettiklerinde, onlara kendilerini ifade özgürlüğü vermediklerinde, onları engellediklerinde saldırganlığın oluşmasına neden oldukları hakkında konuşulmuştur. Ebeveynler çocuklarını ailedeki her bireyle eşit tutup, söz hakkı vererek, onları dinleyerek, anlayarak gelişimlerinin desteklemeleri konusunda bilgilendirilmiştir. Aile, aile danışmanlığı almaları amacıyla psikoloğa yönlendirilmiştir. Okulda öğrenciyle öfke kontrol çalışmaları yapılmıştır. Empati kurmasını sağlayarak zorbalıkta mağdur kişinin neler yaşayabileceğini anlaması sağlanmıştır. Çocuğun ilerleyen süreçte zorba davranışlarında azalma gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, Ebeveyn, İhmal.

Bilgisayar Oyunları ve Eğitsel Kullanım

Volkan Ali Bozdemir

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Balıkesir Lisesi

volkanalibozdemir@hotmail.com

Özet

Günümüzde bilişim teknolojilerinin ilerlemesiyle birlikte, mobil cihazlar ve bilgisayarlar her geçen gün insanların iş hayatı, alışveriş, finans işlemleri, iletişim kurma, eğitim ve eğlence gibi alanlarda ihtiyaçlarını karşılayacak yönde hızlı bir ilerleme içindedir. Özellikle çocuk ve gençlerin eğitiminde teknolojinin eğitime yansması her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Eğitim alanı ile birlikte bireylerin yaşamlarında önemli bir yer tutan oyun oynama alışkanlıkları da bilişim teknolojileri ile birlikte sürekli gelişim göstermektedir. İnsanlık tarihi kadar eski bir aktivite olan oyun, belli bir amaca yönelik ya da amaçsız olarak, kurallı veya kuralsız, tüm gelişim alanlarına etki edebilen, araçlı-araçsız gerçekleştirilebilen bir öğrenme alanı olarak tanımlanabilir. Gelişen teknoloji ile birlikte oyunların yapılarında ve kullanılan araç-gereçlerde çok büyük değişiklikler olmuştur. Günümüzde artık oyun konsolu, bilgisayar ya da mobil cihazlar kullanarak gelişmiş ara yüzlerle anlık olarak etkileşime geçilebilen online bilgisayar oyunları ön plana çıkmaya başlamıştır. Özellikle internetin yaygınlık kazanması ile birlikte çevrim içi oyun sayısının artması ve gelişen ara yüzlerle oyunların sınıflandırılması ihtiyacı doğmuş, oyun sektörü ve paydaşları tarafından yeni sınıflandırmalar yapılmıştır. Bu kapsamda eğitsel içeriklerle ilişkilendirilmiş, bilişsel ve eğitsel hedeflere yönelik, bilgi verme, beceri kazandırma amacı ile öğrenmeye imkan tanıyan eğitsel bilgisayar oyunlarını içerisine alan “ciddi oyun” kavramı, gündelik oyunlardan farklı olarak kendisine önemli bir yer edinmeye başlamıştır. Keyifli vakit geçirme ve eğlencenin ön planda olduğu gündelik oyunlardan ziyade ciddi oyunlar, eğlence dışı hedeflere odaklanma amacı taşıyan belirli bir beceri kazandırılmasına yönelik hazırlanan yazılımlardır. Eğitsel amaçla hazırlanan bilgisayar oyunları, çocuk ve gençlerin, yaratıcılıklarını ve düşsel becerilerini geliştirmenin yanında hızlı düşünme ile doğru karar verebilme yeteneklerini de kazanmasına olumlu derecede etki yapabilmektedir.

Bilgisayarlar, mobil cihazlar ve internetin hayatımızda kapladığı yerin her geçen gün artmasıyla birlikte bilgisayar oyunlarının eğitsel potansiyellerinden yola çıkarak eğitim-öğretim ortamlarında bu teknolojileri eğitime uyarlamak öğretim-öğrenme ortamlarının eğlenceli, etkili ve daha kalıcı olması açısından çok önemlidir. Bu çalışma, bilgisayar oyunlarının eğitsel potansiyelini değerlendirme gerçekliğinin kabulüne yönelik olarak bu gerçeklik çerçevesinde yeni bir üretim çabası ortaya çıkmıştır. Çalışmanın amacı öğretim programlarına uygun olabilecek eğitsel bilgisayar oyunlarını ortaya koyarak, eğitsel açıdan kullanılabilmesi için bu oyunların eğitici ve öğretici özellikleri ilgili değerlendirmelerin yapılması ve öğretim programları ile ilişkilendirilmesidir. Bu amaçla 1. bölümde bilgisayar oyunlarının tarihi, oyun sektörü ve oyun türleri sınıflandırılmış, 2. bölümde de bilgisayar oyunlarının eğitsel potansiyeli hakkında açıklamalar yapılarak, çocuklar ve gençler üzerinde ki olumlu-olumsuz etkileri değerlendirilmiştir. Son bölümde ise eğitsel bilgisayar oyunlarının öğretim programlarına göre kullanılabilmesine yönelik eğitsel oyun örnekleri değerlendirilmiş, bu kapsamda öğrenme ve öğretme ortamına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel Bilgisayar Oyunları, Ciddi Oyun, Mobil Öğrenme.

Geçmiş Geleceğe Taşıyoruz Masallarla Kodluyoruz

Tülay Balyemez

Okul Öncesi Öğretmenliği Nuran Oğuz Anaokulu
tulaybalyemez34@gmail.com

Özet

Bu çalışmada 2021 - 2022 Eğitim Öğretim yılında okulöncesi ve ilkokul çağındaki çocuklarda Masallarla kodlamayı birleştirerek erken yaştan itibaren algoritma mantığını Somuttan soyuta, kolaydan zora doğru anlamalarını sağlamak ve 21.yüzyıl becerileri ile donatılmış bireylerin yetiştirilmesi için öğrencilerimize kodlama eğitimini vererek, öğrencilerimizin karşılaştıkları güçlüklerle mücadele etme, problemlere çözüm yolları bulmak ve hedefe ulaşmak için plan yapma ve planları işlem sırasına göre ilerlemelerini öğrenmelerini amaçlanmaktadır. Kodlama eğitimi becerilerinin kazanımı için masallar eşliğinde ve drama tekniklerini kullanarak çocukların eğlenerek öğrenme ortamlarını geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bilgisayar endüstrisinin önderlerinden biri Kabul edilen Steven Paul Jobs kodlama ile ilgili bir sözünde; "Bilgisayar programlamayı herkes öğrenmeli. Çünkü bu, size düşünmeyi öğretir." Analitik düşünme, eleştirel düşünme, problem çözebilme, tasarım odaklı düşünme gibi becerilerin önemi tüm dünya tarafında farkına varılmış, ülkeler bu yolda eğitim sistemlerinde değişimler yapmışlardır. Teknolojinin hızla geliştiği bu dünyada tüketen değil üretebilen çocuklar yetiştirmeli. Bilim insanı Albert Einstein dediği gibi, "Çocukları zeki olmasını istiyorsanız onlara masallar okuyun. Daha zeki olmalarını istiyorsanız, onlara daha fazla masal okuyun". Bu yaş grubunda verilecek kazanımlar yaparak, eğlenerek kalıcı olarak öğrenilmesini ve bilim, matematik, mühendislik, teknoloji gibi konularda çocukların küçük yaşta bilgi sahibi olmalarını sağlar. Çalışma Okulöncesi kurumlarında uygulanan, Türkçe-Dil, Sanat Etkinlikleri, Oyun ve Drama etkinlikleri Bilgisayarlı ve Bilgisayarsız Kodlama çalışmaları ile, İlkokul Kurumlarında ise Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar etkinlikleri ile bütünleştirilerek, öğrencilerin web2 araçları aracılığıyla da dinledikleri masalları yine web2 araçları kullanılarak uyguladıkları oyun ve kodlama çalışmaları ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma Balıkesir, Antalya ve Polonya'da görev yapan Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinden 10 Türk 2 Yabancı ortak ile yürütülmüştür. Araştırma kapsamında yer verilen etkinliklerle ilgili verileri ve kazanımları yorumlayabilmek, işlevsel bir biçimde ele almak için öğrencilere 'ön test' ve 'son test' yapılmış, etkinliklerle ilgili gerekli sorular sorularak öğrencilerin masallarla ilgili gözlem ve tecrübeleri, teknolojiyi verimli kullanabilme yetisi, hazır bulunuşlukları tespit edilmeye çalışılmış, elde edilen bilgiler raporlaştırılmıştır. Ön Test bulgularına göre öğrencilerin daha önceden masallar konusunda yeterli bilgilerinin, kodlama konusunda tecrübelerinin olmadığı cevapları alınmış olup, Son Test verileri çalışma bitiminde değerlendirilecektir. Çalışma süresince, veli ile de işbirliği içinde olunup çocuklara masal dünyasının renkli kapılarını açıp bununla birlikte bilgisayarı ve interneti faydalı kullanmayı öğrenebilecekleri bilgisayarlı ve bilgisayarsız kodlama çalışmaları hazırlanıp sınıf ortamında ve evde uygulamalar yapılmasına rehberlik edilmiştir. Çocuklara masal, şarkı, bilmece, drama gibi etkinliklerle farkındalık kazandırılmıştır. Çalışmanın final ürünleri olarak e dergi gibi çalışmalar yapılmış, sanal sergi, masal yazma takım çalışmaları gibi etkinlikler planlanmaktadır. Uygulamada, etkinliklerdeki problemi çözmeye çalışan öğrencilerin gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri güçlükler ve çözüm yolları hususunda bedensel ve zihinsel egzersiz yapmış

olmaları, işbirliği ve bağımsız çalışma yoluyla özgüven ve yeterlilik duygusunun gelişmesine katkı sağlanması, masal etkinlikleri sayesinde dil becerilerinin de geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Kültür, Anadolu ve Dünya Masalları, Bilinçli Teknoloji, Kodlama.

Doğa ile Elele Eğitim

Ayşe Karagöz Karaca
Okul Öncesi Öğretmenliği Erdek Karşıyaka İlkokulu
aakarag@gmail.com

Özet

Bu projede hedef doğanın hakimi değil doğa ile el ele yaşayan insan felsefesi benimsetmektir. Doğanın ilham kaynağı olması, doğanın iyileştirici ve enerji veren gücü kullanılmış doğaya saygı ve korumak göz önünde bulundurulur doğayı yeniden çok boyutlu keşfetmek hedeflenmiştir. Sanat, deney, beyin fırtınası, gözlem gibi birçok yöntem kullanılmıştır. Çocuklarla haftada 2 gün minimum bahçede vakit geçirilmiştir. Görev yapmakta olduğum okulun deniz gören bir köy okulu olmasının avantajlarını çocukların doğa ile kelime ve gözlem güçlerini hem bilişsel hem de dil zekasından gözlemledim daha önce İstanbul'da merkezde 6 yıl görev yaparken minik tema sınıfı idim ve çocuklar ne yazık ki domatesi markette yetişen bir sebze sanıyordu bir çok çocuk ekmeğin sofraya gelmeden tohum buğday un fırın aşaması gibi bilgileri bilmiyordu aynı başlıkları köy okulunda beyin fırtınası, bilgi öğrenmede öncesi ve sonrası etkinlikleri ile karşılaştırdığımda büyük fark gördüm öncelikle köyde doğup büyüyen çocuklar hayvan türleri, yaşam döngüsü, bitki türleri gibi alanlarda yaşayarak gözlemleyerek çok fazla Deneyim ve bilgi sahibiydi bu projede amaç duvarsız okul orman okulu doğa okulu gibi kavramları köy okulunda sadece değil merkezde şehirde yaşayan çocuklara da minik tema ya da farklı çalışmalarla anlatmak yaşamak ve insanın iç dünyasına ve doğaya dönüş yapmak hedef alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doğa, Doğanın Hakimi Olmayan İnsan, Duvarsız Okul Kavramı.

Gelecek Bizim Ellerimizde Yeşerecek

Meliha Işık

Okul Öncesi Öğretmenliği Hasan Basri Çantay İlkokulu
melipek8209@gmail.com

Özet

Bu çalışmayla Balıkesir'de okulöncesi ve ilkokul çağındaki çocuklarda doğa farkındalığı oluşturmak, gözlem yapmak, geleceği ellerimizle yeşertmek amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında gözleme dayalı alan taraması yapılarak ağaç dikmeye elverişli olan yerler tespit edilmiştir. Süreç sonunda dikilen ağaçların çevreye uygunluğu, ağaçların gözlemlenmesi, ağaçların büyüme evrelerinin görülmesi ve öğrencilerde sorumluluk duygusu geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma okulöncesi eğitimde uygulanan Fen ve Doğa, Türkçe-Dil Etkinlikleri, Sanat etkinlikleri, Oyun ve Drama etkinliklerinde bütünleştirilerek uygulanmıştır. İlkokul kademesinde ise Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Türkçe, Matematik, Görsel Sanatları ile bütünleştirilerek uygulanmıştır. Okulöncesi ve Sınıf öğretmenlerinden oluşan 35 katılımcı ile yürütülmüştür. Çalışma kapsamında etkinliklere başlamadan önce verileri yorumlayabilmek adına ön test ve son test yapılmıştır. Etkinliklerle öğrencilerin hazırbulunuşlukları, duyarlılıkları, beklentileri ön test ile belirlenmiştir. Ön teste göre öğrencilerin daha önce gözlem yapmadıkları, veri toplamadıkları, kendine ait bir bitkinin sorumluluğunu almadığı görülmüştür. Çalışma sonunda ise öğrencilerin doğaya karşı daha çok gözlemci, araştıran-sorgulayan, veri toplayan aynı zamanda sorumluluk bilincinin geliştiği sonucuna varılmıştır.

Çalışma başlangıcında dikilecek ağaçların bölgeye uygunlukları araştırılmıştır. Çalışma süresince de her öğrenci kendi imkanı doğrultusunda kimisi balkonuna meyve ağacı dikti, kimisi hafta sonları köylerine gidip limon selvi, çam, meşe, çınar gibi ağaçlar ekmiştir. Yıl boyunca ağaçların büyüyüp büyümediklerini tespit etmek amacıyla boylarını ölçüp gözlem defteri tutmuşlardır.. Ağaçların ekiminden büyümesine kadar olan süreçte bütün sorumluluğu üstlenerek sorumluluk bilinci geliştirilmiştir.

Çalışma sonunda dikilen ağaçların fotoğrafları çekilerek arkadaşlarına tanıttılar. Ayrıca video haline dönüştürülmüştür. Uygulamada 21.yy becerilerinden olan eleştirel düşünme ve problem çözme, işbirliği, üretkenlik, geleceğe katkı ve sorumluluk becerilerinin gelişmesi sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Doğa, Okulöncesi, Farkındalık, Sorumluluk.

Okul Öncesi Eğitimde Etkili Bir Yöntem Oyun

Şefika Tunç

Okul Öncesi Öğretmenliği Meb
stunc76@hotmail.com

Özet

Bu çalışma 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Balıkesir ilinde ilkokul bünyesinde bulunan okul öncesi öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışmanın amacı okulöncesi eğitimde en etkili yöntem olan oyun yöntemini bütün etkinliklerde kullanarak çocuklara kazandırılması hedeflenen kazanımlara ulaşmadaki zaman ve kolaylığın diğer eğitim yöntemleriyle kıyaslanmasıdır. Çalışma okulöncesi eğitim programlarında yer alan ve çocuklara kazandırılması amacıyla aylık ve günlük planda hazırlanan bütün etkinlikleri gerçekleştirirken öğretim yöntemi olarak ağırlıklı oyun kullanılmıştır. Bilişsel alan, sosyal duygusal alan, psikomotor alan, dil gelişimi ve öz bakım becerilerine yönelik bütün kazanımlar için hazırlanan etkinliklerde öğretim yöntemi olarak çoğunlukla oyun uygulanmıştır. Kazanımlara yönelik hazırlanan oyunlar ile hedeflenen kazanımlara çocukların çok çabuk ulaştıkları görülmüştür. Matematik, erken okuryazarlık ve günlük yaşam becerilerine yönelik hazırlanan oyunlar ile çocukların hedeflere çok kolay ulaştıkları görülmüştür. Bu oyunların dışında çocukların küçük ve büyük kas becerilerini geliştirmeye yönelik uygulanan geleneksel oyunların da çocukların eğlenerek gelişimini desteklediği görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin dil gelişimini destekleyici oyunlar da planlanıp uygulanmıştır. Oyunlar sırasında çocukların grup içinde iş birliği yapma, nezaket sözcüklerini kullanma, kendilerini ifade edebilme, liderlik edebilme, kurallara uyabilme, farklılıklara saygı gibi bir çok sosyal davranışlar da edinmişlerdir. Hedeflenen kazanımları çocuklara kazandırmaya yönelik hazırlanan oyunlar uygulanırken çocukların çok mutlu oldukları, etkinlik sırasında ilgi ve dikkat sürelerinin uzun sürdüğü ayrıca hedeflere çabuk ulaşıldığı gözlenmiştir. Oyunun okul öncesi dönem çocukları için en güzel en etkili ve hazırlaması zaman ve maliyet açısından ucuz ve kolay bir yöntem olduğu görülmüştür. Etkinlikler öncesi çocukların yaş ve gelişimlerine göre hazırlanan, öğretmen gözetiminde 20 çocuğa etkinlikler öncesi uygulanan ön test ve etkinlikler sonrası son test sonuçları karşılaştırılmış ve çocukların oyun yolu ile okul öncesi eğitim programında yer alan bir çok kazanımları kolaylıkla kazandıkları görülmüştür. Etkinlikler sırasında diğer öğretim yöntemlerinden anlatma, gösterme gibi öğrencinin pasif olduğu yöntemlere az da olsa yer verilmiş, bu yöntemler ile oyun yönteminin sonuçları karşılaştırılmıştır. Bu çalışma ile okul öncesi dönem çocukları için en etkili öğretim yönteminin oyun olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışma sonucunda okul öncesi öğretmenlerine planlayacakları tüm etkinlikleri oyun yöntemine uygun olarak planlayıp uygulamaları önerisinde bulunmaktadır. Oyun yöntemi ile çocukların eğlenerek ve yaparak yaşayarak kolaylıkla öğrendikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Oyun, Yöntem.

Bulutlarla Yarışan Minikler

Meryem Miran

Okul Öncesi Öğretmenliği Sabiha Gökçen Anaokulu
miran3001@hotmail.com

Özet

Erken çocukluk dönemi dediğimiz 0-6 yaş süreci insan gelişimin çoğunun tamamlandığı bir dönemdir. Okul öncesi dönem, çocukların zihinsel ve ruhsal gelişimindeki en önemli evredir. Okul öncesi eğitim de çocuğun bilişsel, psikososyal, psikomotor gelişim gibi farklı gelişim alanlarını destekleyerek; yetişkinlik dönemlerinde kendi farkındalığını ortaya koyan daha üretken ve verimli bireyler olmasına katkı sağlar.

Sabiha Gökçen Anaokulu öğretmenleri tarafından geliştirilen ve uygulanan “Bulutlarla Yarışan Minikler..” projesi ile öğrencilerimizin öncelikle okulumuza adı verilen Sabiha Gökçen ve beraberinde tarihte yer edinen önemli Türk kadın büyüklerini tanınması ve kendilerine rol model olarak benimsemesi hedeflenmiştir. Sosyal Öğrenme Kuramı temelli bu projede öğrenmenin sosyal bağlamda etkileşim, gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşmesi düşünülmektedir. Projenin ana hedefleri; çocukların tarihimize ve kültürel mirasımıza olan farkındalığını arttırmak, değerler eğitimi ile birleştirilerek saygılı, vefalı bireyler olmalarına katkı sağlamak, projenin Kültür Merkezi salonunda sunumuyla iletişim becerilerini geliştirmek, özgüvenlerini desteklemek, sosyalleşmelerine katkı sağlamak, sunumda kullanılacak uçak maketlerinin hazırlığı aşamasında işbirliği yapabilme, el-göz koordinasyonu sağlanması, hayal gücü ve yaratıcılıklarının geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

Projeye tüm yaş kademelerinden her sınıftan bir öğrenci seçilmiştir. Tanıtılacak Türk kadın büyükleri de belirlenerek her öğrenci bir Türk kadın büyüğünü canlandıracak şekilde hazırlanmıştır. Öğrencilerden evde ailelerinin yardımıyla bir hava aracı tasarımları istenmiştir. Okulumuzdaki öğretmenler de ortak bir çaba işbirliği ile büyük bir uçak maketi hazırlayacaktır. Projenin sunumu için bir gün belirlenerek ilçemizdeki Kültür Salonunda Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın katılımıyla çocuklar tarafından yapılan maketlerin sergilenmesi, geçmişten günümüze uçak modellerinin tanıtımı, Sabiha Gökçen ve diğer Türk kadın büyükleri(Afife Jale, Zübeyde Hanım, Fatma Refet Angın, Safiye Ali, Süreyya Ağaoğlu, Halide Edip Adivar, Müfide İlhan, Lale Aytaman ve Tansu Çiller) ile ilgili öğrenciler tarafından hazırlanan canlandırmaların sunumu, Halk Oyunu ve step gösterileri ile tüm öğrenci ve öğretmenlerimizin aktif katılımlarının sağlandığı bir gösteri planlanmıştır. Proje sunumu 22 Mart 2022 Salı günü gerçekleştirilecek olup değerlendirme ve sayısal veriler poster sunum esnasında belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Öğrenme (Rol Model), Kültürel Miras, Saygı, Erken Çocukluk Eğitimi.

Doğadan Gelen Mucize/Miracle From Nature

Makbule Gök ^{1,*} & Suna Eroğlu ¹

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Süeybe Karakuş Anaokulu Müdürlüğü
makbulegok76@gmail.com

Özet

Çocukların doğada olmaları ve doğayı tanımaları onları uzun vadede doğaya karşı duyarlı bireyler haline getirir. Bu yüzden çocukların doğada özgürce vakit geçirebilmeleri, doğayla iç içe deneyimler kazanmaları ve onu keşfetmeye ihtiyaçları vardır.

Okul öncesi öğrencilerine yönelik olarak, çocuklarımızı doğayla buluşturup onlara zevkli ve zengin bir öğrenme ortamı yaratmak, çocukların bitkiyi ekme, yetiştirme ve bakımını üstlenmesini sağlamak, sorumluluklarını yerine getirerek, yaratıcı etkinliklerle yaşam becerisine dönüştürmeleri desteklemek “Doğadan Gelen Mucize” projesinin konusunu oluşturmaktadır.

Proje ile öğrencilerimize üretkenlik bilinç ve sevgisini kazandırmak, bitkilerin yaşam döngüleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak, tükettiğimiz sebzelerin tohum, fide, bitki ve yetiştirme koşullarını yaparak yaşayarak tanıtmak, üretmenin verdiği haz ve mutluluğu yaşamalarını sağlamak, çocukların çok yönlü gelişimine katkıda bulunmak amaçlandı. Bedensel olarak aktif bir şekilde herhangi etkinlik içinde bulunmak çocuk için en eğlenceli ve kalıcı öğrenme yöntemidir. Uygulanan bu etkinliklerle çocuklarımız eğlenerek öğrendiler.

Projemiz etkinliklerimiz dahilinde 3-6 yaş grubunda yer alan 150 öğrencileri ve 10 okulöncesi öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Etkinlikler arasında; ekilecek bitkilerin belirlenmesi, ekim işlemlerinin yapılması, ekimi yapılan ürünlerin düzenli olarak bakımının yapılması ve sulanması, bitkilerle ilgili hikaye okunması, bitkiler ile ilgili deney, sanat etkinlikleri, logo-poster çalışması, ekimi yapılan bitkilerin hasat etkinliği gibi faaliyetler planlandı. Faaliyetler, çalışma planında belirtilen aylarda çocuklar ile birlikte uygulandı. Projenin etkinlik takvimi bu süreyi kapsayacak şekilde oluşturuldu. Yapılan değerlendirme sonucu sürdürülen eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanında, düzenlenen doğa etkinlikleriyle, öğrencilerin kendilerini daha mutlu hissetmelerine fırsat verilmesi için her ay çeşitli etkinlikler uygulandı. Öğrencilerimizin yapılan faaliyetlere katılma ve uygulama istekleri izlendi. Etkinlikler konusunda heyecanlı ve ilgili olduklarını gözlemlendi. Öğretmen ve öğrencilere ön anket ve son anket uygulandı. Yapılan çalışmalar ilk adımdan son adıma kadar fotoğraflanarak gözlemlendi. Yapılan anket çalışmaları sonuçlarına göre öğretmenlerin %90 ı web-2 araçlarını kullanma konusunda deneyim sahibi oldu. Öğrencilerin web-2 araçlarını tanınması sağlandı. Öğrencilerin % 90 ı bitkileri tanıma ve yetiştirme konusunda bilgi sahibi oldu. Yine öğrencilerin % 90 ının bitkileri yetiştirmede sorumluluk alma konusunda istekli oldukları belirlendi.

Projenin sürdürülebilirliği açısından maliyet gerektirmemesi, öğrencinin öğrenme sürecine bizzat katılması ve farklı pek çok konu üzerinde çalışma yapmaya uygun olması nedeniyle bütün okul öncesi

eğitim kurumlarında uygulanabilir. Her yıl düzenli olarak uygulanabilecek olan bu proje ile yeni kayıt yaptırmış öğrencilere de ulaşılabilecek ve böylece sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Proje bir sonraki dönemde farklı konu başlıkları da eklenerek geliştirilmeye açıktır. Çalışmanın diğer okul ve kurumlar için de örnek teşkil edeceği düşüncesindeyiz.

Anahtar Kelimeler: Doğa Bilinci, Doğa Sevgisi, Etkili Öğrenme, Yaparak Yaşayarak Öğrenme.

Bir Tematik İçerik Analizi: Akran Zorbalığı

Şeyma Atahan 1,* & Sevinç Mert Uyangör 2
1 Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
2 İlköğretim Matematik Öğretmenliği Balıkesir Üniversitesi
seymaatahan@gmail.com

Özet

İlk kez 1970li yıllarda Olweus'un İskandinavya ülkelerinde yaptığı araştırmalarda karşılaştığımız akran zorbalığı, daha sonraları birçok araştırmanın konusu olmuştur. Akranlar arasında fiziksel, sözel ve duygusal olarak görülebilen zorba davranışlara son yıllarda siber zorbalık kavramı da eklenmiştir. UNICEF tarafından siber zorbalık; dijital teknolojiler kullanılarak gerçekleştirilen zorbalık olarak tanımlanmıştır. Zorba davranışların hem davranışı yapan hem de kurban üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu yapılan araştırmalarda ortaya konulmaktadır. Zorbalığa uğrayan mağdur/kurban çocukların okulda mutsuzluk ve güvensizlik hisleri olduğu, okuldan korktukları, depresyon, kaygı, uyku güçlükleri, gece yatak ıslatması yaşadıkları, düşük benlik saygısına ve somatik belirtilere sahip oldukları, yalnızlık ve yalıtılmışlık yaşadıkları, okuldan kaçma, okul terki, zor öğrenme gibi davranışlar gösterdikleri belirlenmiştir. Bu araştırma da ise akran zorbalığını konu alan çalışmaların, tematik içerik analizi yöntemiyle incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın akran zorbalığı ile ilgili yapılan çalışmalara ilişkin genel fikir vermesi, yürütülmesi planlanan çalışmalara literatür desteği sağlaması, ilgili alanda araştırma yapılmayan konuların tespit edilmesine fayda sağlaması beklenmektedir.

"Akran zorbalığı" anahtar kelimesi kullanılarak; Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi, Ulakbim TR Dizin Google Scholar veri tabanlarından ulaşılan ve 2016-2022 tarihleri arasında yürütülmüş olan; toplam 32 makale ve 51 tez çalışması tematik içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmalar; amaç, yöntem/desen, örneklem düzeyi, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi, sonuç ve öneri bağlamında incelenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, yapılan araştırmaların çoğunluğunun akran zorbalığı ile ilişkili olduğu düşünülen kavramların (stres bozukluğu, okul tükenmişliği, empatik eğilim, öznel iyioluşluk, okul iklimi vb.) ortaya çıkarılması amacıyla yürütülen araştırmalar olduğu belirlenmiştir. Çalışmalarda yöntem olarak en çok deneysel desenin ve veri toplama aracı olarak da ölçeklerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, akran zorbalığına ilişkin çalışmaların daha çok ortaokul düzeyinde geliştirildiği de söylenebilir. Araştırmanın sonucunda, ilkökul düzeyinden itibaren akran zorbalığının etkilerinin azalmasına ilişkin deneysel araştırmaların yanında daha çok nitel araştırmaların da yapılması ve ayrıca eğitim alanında eylem araştırması çalışmalarının yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Akran zorbalığı, Tematik Analiz, İçerik Analizi